

Uchwała Nr XXXV/262/2017
Rady Miejskiej w Piaskach
z dnia 26 maja 2017 roku

w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016 -2020, z perspektywą do roku 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) Rada Miejska w Piaskach uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016 -2020, z perspektywą do roku 2023, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Piask.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Paweł Podgórski

UZASADNIENIE

Rewitalizacja, zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, to „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji”.

Obszar zdegradowany cechują w szczególności: wysokie bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, problemy edukacyjne, niski kapitał społeczny, niewystarczający poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym.

Rewitalizacja jest narzędziem naprawczym obszaru zdegradowanego w co najmniej jednej ze sfer:

- 1) gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- 2) środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź środowiska),
- 3) przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- 4) technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych, umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Działania podejmowane przez Gminę Piaski przyczynią się do poprawy warunków zamieszkania, prowadzenia działalności gospodarczej, a także wizerunku gminy. **Lokalny Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016 -2020, z perspektywą do roku 2023** umożliwi aplikowanie Gminie Piaski i innym podmiotom z terenu gminy o środki unijne na realizację zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarach zdegradowanych. **Lokalny Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016 -2020, z perspektywą do roku 2023** został opracowany z uwzględnieniem procesu partycypacyjnego.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023

TOM I

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 został opracowany przez firmę EuroCompass Sp. z o.o. na podstawie umowy z dnia 29 września 2016 r.

Dokument LPR powstał w ramach projektu „Zwiększenie potencjału planistycznego Gminy Piaski w zakresie działań rewitalizacyjnych do roku 2020” współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020.

Opracowanie:

EuroCompass Sp. z o.o.

Zespół ekspercki:

Ryszard Boguszewski

Ewelina Borowiec

Beata Filipowicz

Karolina Szeląg

Urząd Miejski w Piaskach

Zespół roboczy ds. rewitalizacji:

Edyta Dobek

Katarzyna Adamiak

Anna Adamiak

Katarzyna Ładosz

Unia Europejska
Fundusz Spójności

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	7
1.1. Kontekst oraz podstawy prawne	7
1.2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu i gminy	9
1.3. Przyjęta metodyka prac	15
2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w Gminie Piaski oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	17
2.1. Położenie i historia.....	17
2.1.1. Położenie	17
2.1.2. Rys historyczny	19
2.2. Sfera społeczna	21
2.2.1. Demografia.....	21
2.2.2. Źródła utrzymania ludności.....	25
2.2.3. Wykluczenie społeczne.....	26
2.2.4. Infrastruktura społeczna oraz jakość oferowanych usług	29
2.2.5. Kapitał społeczny oraz aktywność obywatelska.....	35
2.2.6. Identyfikacja problemów i potencjałów w sferze społecznej	37
2.3. Sfera gospodarcza	38
2.3.1. Struktura gospodarcza gminy	38
2.3.2. Przedsiębiorczość w gminie	39
2.3.3. Bezrobocie	43
2.3.4. Zatrudnienie oraz lokalny rynek pracy	45
2.3.5. Atrakcyjność inwestycyjna gminy	46
2.3.6. Zdolność inwestycyjna gminy	47
2.3.7. Analiza zasobów rekreacyjno-turystycznych gminy	59
2.3.8. Identyfikacja problemów i potencjałów w sferze gospodarczej	61
2.4. Sfera środowiskowa	61
2.4.1. Użytkowanie gruntów.....	61
2.4.2. Zasoby glebowe i jakość gleb.....	63
2.4.3. Zasoby wodne	63
2.4.4. Ochrona przyrody	65
2.4.5. Powietrze atmosferyczne	67

2.4.6.	Hałas i fale elektromagnetyczne	68
2.4.7.	Identyfikacja problemów i potencjałów w sferze środowiskowej	68
2.5.	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	69
2.5.1.	Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy.....	69
2.5.2.	Charakterystyka przestrzeni publicznych gminy	70
2.5.3.	Identyfikacja problemów i potencjałów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	70
2.6.	Strefa techniczna	71
2.6.1.	Infrastruktura komunikacyjna.....	71
2.6.2.	Infrastruktura techniczna	73
2.6.3.	Zabudowa mieszkaniowa	81
2.6.4.	Obiekty zabytkowe i granice stref ochrony konserwatorskiej	83
2.6.5.	Identyfikacja problemów i potencjałów w sferze technicznej	84
3.	Partycypacja społeczna – opis i wnioski.....	86
3.1.	Spotkania konsultacyjne	86
3.2.	Ankietyzacja mieszkańców	93
3.3.	Karta projektu	102
3.4.	Szkolenie wyjazdowe dla interesariuszy rewitalizacji	103
4.	Spis rycin, wykresów i tabel.....	103
4.1.	Spis rycin:.....	103
4.2.	Spis wykresów:.....	103
4.3.	Spis tabel:.....	104

Słownik najważniejszych pojęć¹

1) **Rewitalizacja** – kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych). Rewitalizacja jest prowadzona zgodnie z zasadami zawartymi w Umowie Partnerstwa, a w szczególności z zasadami polityki przestrzennej zawartymi w rozdziale 1.5.4 Umowy.

2) **Stan kryzysowy** – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- a) gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- b) środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- c) przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- d) technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

¹ Opracowany na podstawie dokumentów: *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* (Warszawa, 2 sierpnia 2016 r.) oraz *Zasady programowania, wdrażania i wsparcia rewitalizacji w województwie lubelskim* (Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Regionalnego, Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym, Grudzień 2015)

3) Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

4) Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt 2, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

5) Program rewitalizacji – inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

6) Projekt rewitalizacyjny – projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. poz. 1146, z późn. zm.), wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

7) Przedsięwzięcie rewitalizacyjne – projekt lub grupa projektów i innych działań, w szczególności o charakterze społecznym, ekonomicznym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, zawartych lub wynikających z programu rewitalizacji oraz logicznie powiązanych z treścią i celami programu rewitalizacji.

1. WPROWADZENIE

1.1. Kontekst oraz podstawy prawne

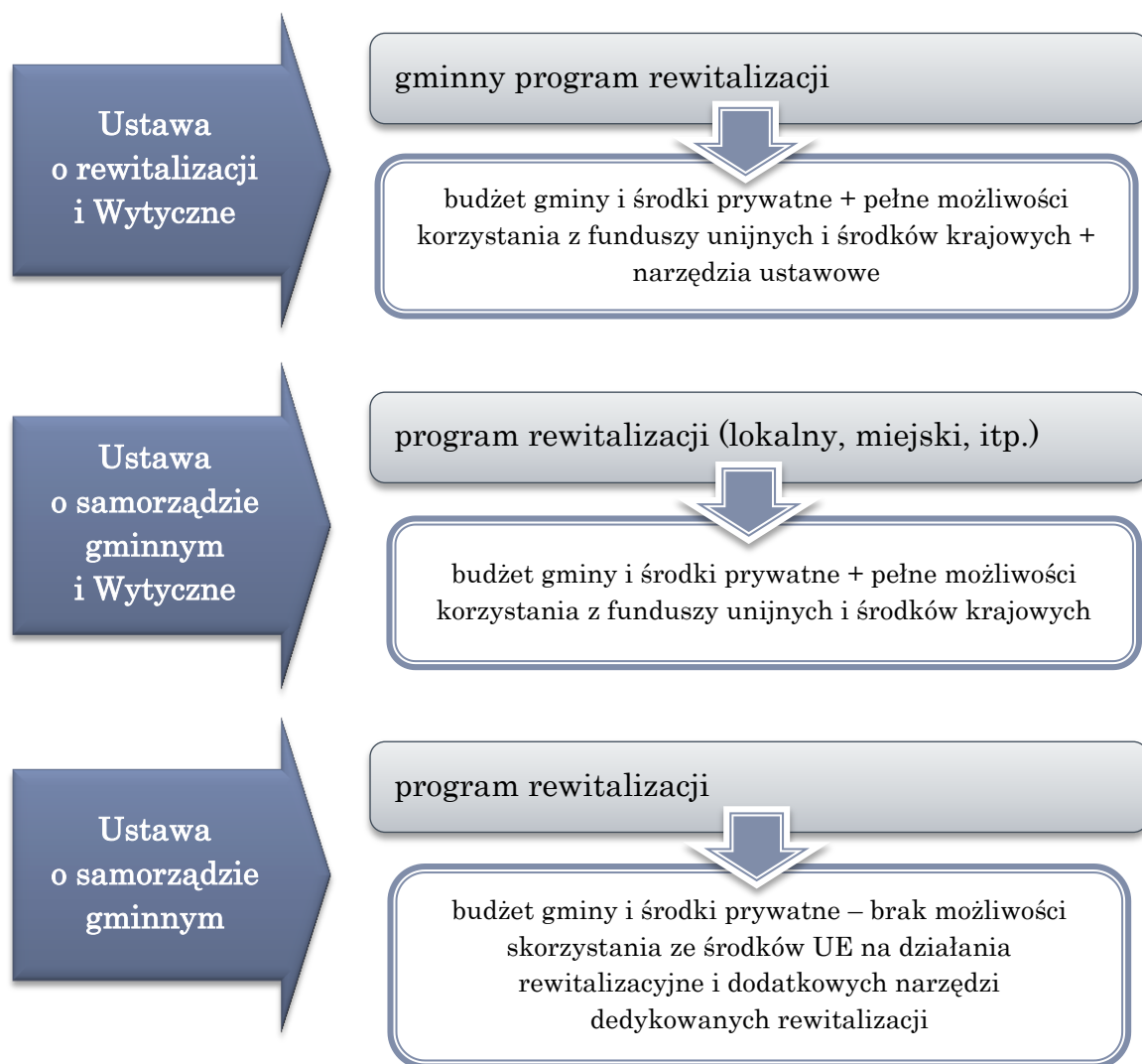
Działania rewitalizacyjne w obecnym okresie programowania Unii Europejskiej zyskały nowe podstawy formalno-prawne. Wraz z wejściem w życie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777) doprecyzowano zakres zadań własnych gminy w obszarze działań rewitalizacyjnych. Zmiana ta nie wprowadza nowego zadania własnego gminy, obciążając ją obowiązkami dotychczas nierealizowanymi, lecz jedynie sankcjonuje i porządkuje obecnie istniejący stan faktyczny w tym zakresie.

Ustawa określa zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji przy pomocy gminnego programu rewitalizacji. Do dnia 31 grudnia 2023 roku dopuszcza jednak realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach wdrażania innego programu rewitalizacji (w tym lokalnego lub miejskiego) przyjmowanego uchwałą rady gminy. W ustanowionym okresie przejściowym możliwe jest prowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych poprzez trzy typy programów rewitalizacji, sporządzanych w oparciu o:

- **Ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji** – gminny program rewitalizacji,
- **Ustawę o samorządzie gminnym oraz Wytyczne ministerialne i Zasady regionalne** – lokalny lub miejski program rewitalizacji:
 - Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r.,
 - Zasady programowania, wdrażania i wsparcia rewitalizacji w województwie lubelskim Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym z grudnia 2015 r. (dla obszarów wiejskich – Zasady delimitacji obszarów rewitalizacji i definiowania programów rewitalizacji na terenach wiejskich województwa lubelskiego),
- **Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym** – program rewitalizacji.

Opracowanie programu rewitalizacji zgodnie z zasadami określonymi w każdym z powyższych źródeł wiąże się z konkretnymi konsekwencjami, które zostały przedstawione na poniższym schemacie². Szczególnie istotny jest tu sposób finansowania wyznaczonych działań rewitalizacyjnych.

² Schemat został opracowany na podstawie materiałów z warsztatów prowadzonych w ramach konkursu dla samorządów *Modelowa rewitalizacja miast*, Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, https://www.popt.gov.pl/media/12796/Temat_3_PREZENTACJA.pdf

Niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 został opracowany na podstawie Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz Wytycznych ministerialnych i Zasad regionalnych, w związku z czym na zaplanowane działania rewitalizacyjne, oprócz środków własnych i środków inwestorów prywatnych, gmina Piaski ma możliwość pozyskania funduszy unijnych i środków krajowych.

W obecnym okresie programowania Unii Europejskiej na lata 2014-2020 wprowadzono szersze i bardziej kompleksowe pojęcie rewitalizacji. Obecna definicja rewitalizacji wynika z Ustawy o rewitalizacji, Narodowego Planu Rewitalizacji 2022 (będącego obecnie na etapie projektu i założeń), Wytycznych ministerialnych oraz Zasad regionalnych. Według ich zapisów rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji w sposób zaplanowany oraz zintegrowany na podstawie gminnego programu rewitalizacji (według Ustawy o rewitalizacji) lub innego programu rewitalizacji (lokalnego, miejskiego itp. – według Wytycznych ministerialnych oraz Zasad regionalnych).

Zasadniczym elementem lokalnego programu rewitalizacji jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego, tj. obszaru na którym zidentyfikowano sytuację kryzysową. Jest to sytuacja,

w której mierniki poziomu rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego (infrastrukturalnego lub środowiskowego) są na niskim poziomie lub obserwuje się ich silną tendencję spadkową. Za stan kryzysowy można uznać także sytuację występowania intensywnych (z dużym natężeniem) problemów społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.

Kolejnym etapem jest wyznaczenie obszaru rewitalizacji, który może zawierać całość lub część obszaru zdegradowanego. Niezwykle ważny jest fakt, że Ustawa o rewitalizacji, Wytyczne ministerialne i Zasady regionalne ograniczają powierzchnię obszaru rewitalizacji do maksymalnie 20% powierzchni gminy oraz liczbę zamieszkującej go ludności do maksymalnie 30% mieszkańców gminy.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 został poddany weryfikacji pod kątem zgodności z Wytycznymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego. Weryfikacja została przeprowadzona w oparciu o Procedurę oceny programów rewitalizacji w Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Po weryfikacji oraz uwzględnieniu uwag i rekomendacji LPR został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Piaskach (Uchwała z dnia 26.05.2017 r. nr ...).

1.2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu i gminy

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 jest spójny z najważniejszymi krajowymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi, a także z obowiązującymi dokumentami gminy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 (KSRR)

KSRR postuluje trzy cele polityki regionalnej do 2020 roku:

- wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”),
- budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”),
- tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych, ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).

Wyznaczone cele rewitalizacji LPR Gminy Piaski wpisują się we wszystkie trzy wyżej przytoczone cele. Prowadzą one do zwiększenia konkurencyjności obszaru poprzez określenie jego funkcji gospodarczej opartej na rozwijających się specjalizacjach, przy wykorzystaniu występujących lokalnych zasobów. Ponadto poprzez integrację działań, cele wpływają na zwiększenie spójności terytorialnej w układzie regionalnym i krajowym, w szczególności zapewniając możliwość trwałego rozwoju ekonomicznego na terenach marginalizowanych. Powyższe kompleksowe podejście do planowania rozwoju gminy oraz współpraca samorządów pozwoli na uzyskanie efektu synergii, polegającego na realizacji działań spójnych i służących osiągnięciu zamierzonych celów, określonych w LPR.

Ze względu na miejsko-wiejski charakter gminy cele rewitalizacji wpisują się w założenia dwóch wymiarów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego: miasta i obszary wiejskie, w szczególności w:

- integrowanie funkcji obszarów miejskich,
- rewitalizację – jednocześnie przestrzenną, gospodarczą i społeczną,
- wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego,
- tworzenie warunków do zwiększania inwestycji pozarolniczych,
- rozwój lokalny dla poprawy jakości życia, atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej,
- poprawianie dostępu do usług publicznych i ich jakości,
- zwiększanie dostępu do szerokopasmowego Internetu i e-usług,
- przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK)

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski wpisuje się w cel strategiczny KPZK: *efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie*, uwzględniając zróżnicowane potencjały rozwojowe obszaru w zakresie: rolnictwa i przetwórstwa bazującego na posiadanych zasobach oraz turystyki. Jednocześnie w określonych celach rewitalizacji uwzględniono zrównoważone zarządzanie prowadzące do polepszenia warunków życia.

Narodowy Plan Rewitalizacji 2022

Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski zakłada kompleksowe podejście do procesu rewitalizacji integrując działania społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne, i środowiskowe w związku z czym wpisuje się w główne założenia Narodowego Planu Rewitalizacji.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski jest spójny pod względem przewidzianych celów i działań z wyznaczonym w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego Obszarem Strategicznej Interwencji *Nowoczesna Wieś – Obszary rozwoju gospodarki rolniczej*. Cele rewitalizacji wpisują się w przewidziany dla tego obszaru rodzaj interwencji, tj.: wsparcie inicjatyw na rzecz edukacji i podnoszenia kompetencji rolników, wsparcie rozwoju zakładów przetwórstwa, uzupełnienie sieci dróg i wyposażenia w infrastrukturę komunalną oraz zaplecza sanitarnego, rozbudowę i modernizację infrastruktury elektroenergetycznej i gazowej w celu umożliwienia poboru zwiększonej ilości energii ze źródeł rozproszonych.

Gmina Piaski wpisuje się również w OSI *Lubelski Obszar Metropolitalny*, którego granice zostały zdelimitowane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego. Interwencja na tym obszarze powinna obejmować działania mające na celu zwiększenie zewnętrznej kolejowej i drogowej dostępności komunikacyjnej na kierunkach powiązań z Warszawą, Łodzią (Radomiem), Krakowem (Kielcami), Rzeszowem i Białymstokiem, wewnątrzregionalnej dostępności komunikacyjnej stolicy regionu z innymi miastami

województwa oraz w obrębie kształtującego się LOM (m.in. poprzez rozwijanie systemu transportu niskoemisyjnego). Ponadto, interwencja powinna mieć na celu wspieranie działań na rzecz podnoszenia konkurencyjności, dążenia do rozwijania gospodarki niskoemisyjnej, usprawnienie i integrację systemów gospodarki komunalnej, rozwój instytucji nauki i kultury, rozwój i promocję turystyki, kompleksową rewitalizację oraz wspieranie rozwiązań integrujących przestrzeń w zakresie zagospodarowania przestrzennego.

W horyzoncie 2020 r. strategiczne cele rozwoju regionu lubelskiego, których realizacji będą służyły działania samorządu województwa, są określone następująco:

1. Wzmacnianie urbanizacji regionu,
2. Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich,
3. Selektywne zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu,
4. Funkcjonalna przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski wyznacza do realizacji działania, przyczyniające się do kompleksowej rewitalizacji wyznaczonego obszaru i wyprowadzenia go ze stanu kryzysowego. Pozwolą one na niwelowanie problemów w sferze społecznej oraz sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej poprzez wzmocnienie kapitału ludzkiego i poprawę jakości przestrzeni życia lokalnej społeczności.

Poprzez powyższe interwencje LPR przyczynia się do osiągnięcia zamierzeń w opisanych celach strategicznych Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego do roku 2030

Dokumentem, który reguluje politykę przestrzenną w województwie lubelskim jest Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, w ostatnim okresie był aktualizowany, gdyż dokument z 2002 roku był sporządzony w oparciu o nieobowiązującą już ustawę o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994 r. dotyczącą innych niż obecne uwarunkowań geopolitycznych, rozwojowych i instytucjonalnych planowania. Obowiązujący dokument został przyjęty Uchwałą nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. PZP WL określa zasady i kierunki kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu oraz działania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych stanowiąc formalną i merytoryczną płaszczyznę odniesienia dla podejmowanych decyzji przestrzennych.

Według PZP WL gmina Piaski wpisuje się w dwa obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym i jeden o znaczeniu regionalnym.

Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym:

- *Miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego – Lubelski Obszar Metropolitalny* – celem zagospodarowania przestrzennego LOM jest wzmocnienie funkcji metropolitalnych rdzenia LOM jako ośrodka polaryzacji wiedzy i innowacji, wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych ośrodków osadniczych LOM oraz krystalizowanie struktury przestrzennej LOM w kierunku jej optymalizacji funkcjonalnej;
- *Wiejski obszar funkcjonalny – uczestniczący w procesach rozwojowych* – celem rozwojowym jest stworzenie warunków dla integracji funkcjonalnej z miastem,

zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej, stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej oraz dywersyfikacja sektorowa gospodarki rolnej.

Obszar funkcjonalny o znaczeniu regionalnym:

- *Obszar funkcjonalny rozwoju gospodarki żywnościowej (roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej)* – priorytetem rozwojowym obszaru jest optymalne wykorzystanie potencjału produkcyjnego gleb oraz aktywizacja gospodarcza poprzez rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego.

Strategia Rozwoju Powiatu Świdnickiego na lata 2007-2020

Gmina Piaski należy do powiatu świdnickiego, a więc cele rewitalizacji LPR powinny być zgodne z priorytetowymi obszarami rozwoju wyznaczonymi w Strategii Rozwoju Powiatu Świdnickiego:

Priorytet 1. Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej i spójności terytorialnej Powiatu poprzez modernizację i rozwój infrastruktury;

Priorytet 2. Inicjowanie i wspieranie procesów restrukturyzacyjnych oraz wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw z terenu Powiatu pod kątem ich zdolności do tworzenia nowych miejsc pracy;

Priorytet 3. Budowa społeczeństwa opartego na wiedzy poprzez wspieranie rozwoju zasobów ludzkich;

Priorytet 4. Rozwój instytucjonalny mający na celu podniesienie sprawności i efektywności administracji samorządowej;

Priorytet 5. Rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej oraz poprawa skuteczności działań promocyjnych.

Wyznaczone w Lokalnym Programie Rewitalizacji cele koncentrują się na sferze społecznej i pozostałych sferach tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej oraz wpisują się w założenia Strategii Rozwoju Powiatu Świdnickiego na lata 2007-2020.

Zintegrowana Strategia Rozwoju OF Szlaku Jana III Sobieskiego w zakresie kształtowania przestrzeni publicznej

Gmina Piaski, razem z dziesięcioma innymi gminami, tworzy Obszar funkcjonalny Szlaku Jana III Sobieskiego, przez co cele rewitalizacji powinny być zgodne z celami ogólnymi Zintegrowanej Strategii Rozwoju OF Szlaku Jana III Sobieskiego w zakresie kształtowania przestrzeni publicznej:

Cel ogólny I Stworzenie spójnej oferty turystycznej;

Cel ogólny II Zaangażowanie społeczności lokalnej w budowie obszaru funkcjonalnego;

Cel ogólny III Poprawa spójności gospodarczej OF w oparciu o wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, bogactw naturalnych i lokalnych zasobów.

Wyznaczone w Lokalnym Programie Rewitalizacji cele koncentrują się na trzech głównych obszarach: społecznym, gospodarczym i przestrzenno-środowiskowym, a zatem wpisują się w powyższe cele.

Tabela 1. Zestawienie powiązań pomiędzy celami Zintegrowanej Strategii Rozwoju OF Szlaku Jana III Sobieskiego w zakresie kształtowania przestrzeni publicznej, a celami Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023

Cele Zintegrowanej Strategii Rozwoju OF Szlaku Jana III Sobieskiego w zakresie kształtowania przestrzeni publicznej	Cel strategiczny Podobszaru I ³ obszaru rewitalizacji: Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń tworząca warunki do zamieszkania, rekreacji i wypoczynku społeczności lokalnej, a także do rozwoju aktywności gospodarczej	Cel strategiczny Podobszaru II ⁴ obszaru rewitalizacji: Integracja społeczności lokalnej, racjonalne kształtowanie przestrzeni oraz zapewnienie dostępności do infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	Cel strategiczny Podobszaru III ⁵ obszaru rewitalizacji: Otwarta i zagospodarowana przestrzeń dla potrzeb społecznych mieszkańców oraz do rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o lokalny potencjał
1. Stworzenie spójnej oferty turystycznej	✓	✓	✓
2. Zaangażowanie społeczności lokalnej w budowie obszaru funkcjonalnego	✓	✓	✓
3. Poprawa spójności gospodarczej OF w oparciu o wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, bogactw naturalnych i lokalnych zasobów	✓	✓	✓

Źródło: opracowanie własne

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020

Gmina Piaski, razem z 15 pozostałymi gminami, wchodzi w skład Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego. Został on wyznaczony na podstawie wspólnych cech geograficznych oraz silnych wewnętrznych powiązań. Miasto Lublin wraz z otaczającymi gminami podjęło współpracę w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych określając wspólne cele do osiągnięcia i inwestycje do zrealizowania. Cele rewitalizacji są zgodne z celem nadrzędnym Strategii ZIT, którym jest *Poprawa spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w ramach LOF* oraz celami rozwojowymi, ponieważ koncertują się na głównych obszarach: społecznym, gospodarczym i przestrzenno-środowiskowym.

Tabela 2. Zestawienie powiązań pomiędzy celami rozwojowymi Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020, a celami Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023

Cele rozwojowe Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020	Cel strategiczny Podobszaru I ⁶ obszaru rewitalizacji: Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń tworząca warunki do zamieszkania, rekreacji i wypoczynku	Cel strategiczny Podobszaru II ⁷ obszaru rewitalizacji: Integracja społeczności lokalnej, racjonalne kształtowanie przestrzeni oraz zapewnienie	Cel strategiczny Podobszaru III ⁸ obszaru rewitalizacji: Otwarta i zagospodarowana przestrzeń dla potrzeb społecznych mieszkańców oraz do
--	--	---	---

³ Miasto Piaski (Obszar I i II), Gielczew i Gardzienice Drugie

⁴ Bystrzejowice Drugie

⁵ Brzezice

⁶ Miasto Piaski (Obszar I i II), Gielczew i Gardzienice Drugie

⁷ Bystrzejowice Drugie

⁸ Brzezice

	społeczności lokalnej, a także do rozwoju aktywności gospodarczej	dostępności do infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o lokalny potencjał
Cel Rozwojowy 1: Podniesienie poziomu i dostępności edukacji, rynku pracy, włączenia społecznego oraz innowacyjności w LOF	✓	✓	✓
Cel Rozwojowy 2: Poprawa mobilności transportowej, niskoemisyjności oraz zachowanie i promowanie dziedzictwa naturalnego w LOF	✓	✓	✓
Cel Rozwojowy 3: Przyspieszenie zrównoważonego rozwoju poprzez rewitalizację przestrzenną i społeczną z uwzględnieniem TIK w LOF	✓	✓	✓

Źródło: opracowanie własne

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski określa główne kierunki rozwoju przestrzennego. Cele i przedsięwzięcia niniejszego LPR muszą być komplementarne z postanowieniami studium. Celem wiodącym określonym w SUiKZP jest ukształtowanie zrównoważonego rozwoju, osiągnięcie wyższej pozycji ekonomicznej gminy i poprawa warunków życia mieszkańców, przy jednoczesnym zachowaniu zasobów i walorów środowiska kulturowego oraz stabilności procesów w środowisku przyrodniczym. Cele rewitalizacji określone w niniejszym dokumencie są spójne z powyższym celem wiodącym, gdyż postulują rozwój przestrzeni w wymiarze społecznym (poprawa dostępności do usług publicznych), funkcjonalnym (poprawa ładu przestrzennego i stanu środowiska przyrodniczego) i gospodarczym (wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i przedsiębiorczości mieszkańców gminy).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2014-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2014-2020 była dokumentem źródłowym dla opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski. LPR uwzględnia zidentyfikowane w strategii problemy społeczne (ubóstwo, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, patologie społeczne) oraz wpisuje się we wszystkie cele strategiczne:

1. Sprawny system zapobiegania kryzysom rodziny i wspierania rodzin ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży;
2. Budowa systemu wsparcia dla osób bezrobotnych poprzez promocję zatrudnienia i przedsiębiorczości;
3. Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych;
4. Tworzenie warunków dla pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich rodzin w życiu społecznym;
5. Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie gminy.

1.3. Przyjęta metodyka prac

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 składa się z dwóch tomów. Tom I obejmuje część diagnostyczną oraz opis i wnioski z procesu partycypacji społecznej, natomiast Tom II obejmuje część analityczną – delimitację obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz strategiczną i wdrożeniowo-ewaluacyjną. Poszczególne tomy składają się z następujących rozdziałów:

○ Tom I:

- rozdział 1. Wprowadzenie (1.1. Kontekst oraz podstawy prawne, 1.2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu i gminy, 1.3. Przyjęta metodyka prac);
- rozdział 2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w Gminie Piaski oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych (2.1. Położenie i historia, 2.2. Sfera społeczna, 2.3. Sfera gospodarcza, 2.4. Sfera środowiskowa, 2.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna, 2.6. Sfera techniczna);
- rozdział 3. Partycypacja społeczna – opis i wnioski (3.1. Spotkania konsultacyjne, 3.2. Ankietyzacja mieszkańców, 3.3. Karta projektu);
- rozdział 4. Spis rycin, wykresów i tabel;

○ Tom II:

- rozdział 1. Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (1.1. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, 1.2. Delimitacja obszaru zdegradowanego – analiza wskaźnikowa, 1.3. Delimitacja obszaru rewitalizacji);
- rozdział 2. Wizja stanu docelowego obszaru poddanego rewitalizacji;
- rozdział 3. Cele rewitalizacji, kierunki działań oraz przedsięwzięcia je realizujące (3.1. Główne i uzupełniające projekty rewitalizacyjne, 3.2. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych, 3.3. Powiązanie celów i projektów rewitalizacyjnych z uzasadnieniem ich wpływu na rozwiązanie problemów oraz efekty ich realizacji, 3.4. Indykatywne ramy finansowe projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych);
- rozdział 4. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji (4.1. System instytucjonalny w procesie rewitalizacji, 4.2. Zarządzanie procesem rewitalizacji, 4.3. System budowania i wspierania partnerstw, 4.4. System informacji i promocji);
- rozdział 5. System monitoringu, ewaluacji i aktualizacji programu (5.1. Monitorowanie efektów działań rewitalizacyjnych, 5.2. Zasady, tryb i metody przeprowadzania ewaluacji, 5.3. Zasady i tryb aktualizacji programu);
- rozdział 6. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji;
- rozdział 7. Proces strategicznej oceny oddziaływania programu na środowisko;
- rozdział 8. Spis rycin i tabel.

W ramach prac nad szeroką diagnozą (Tom I) w pierwszej kolejności przeprowadzono prace przygotowawcze polegające na zgromadzeniu materiałów źródłowych oraz danych dotyczących gminy, zarówno ilościowych, jak i jakościowych. Dane pozyskano z Urzędu Miejskiego w Piaskach, strony internetowej gminy (www.piaski.pl), Ośrodka Pomocy Społecznej w Piaskach, Powiatowego Urzędu Pracy w Świdniku, Policji w Piaskach, Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, a także raportów nadrzędnych instytucji samorządowych

i wyspecjalizowanych jednostek. Dokumentem źródłowym dla opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 była *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2014-2020*. Problemy zidentyfikowane w strategii zostały uwzględnione podczas opracowania diagnozy gminy Piaski w niniejszym LPR, a wskaźniki odpowiednie dla poszczególnych problemów zostały przeanalizowane w skali sołectw i miasta Piaski w podziale na obszary obejmujące poszczególne ulice. Analiza problemów społecznych została uzupełniona analizą wskaźników odpowiednich dla problemów gospodarczych, środowiskowych, technicznych i przestrzennych.

Po zebraniu wszystkich niezbędnych danych i informacji przeprowadzono ich szczegółową analizę w celu poznania problemów, z którymi boryka się gmina Piaski (Tom I).

Na podstawie analizy wskaźnikowej, uwzględniającej w szczególności wskaźniki sfery społecznej, wyznaczony został obszar zdegradowany (Tom II), składający się z czterech podobszarów, na których zidentyfikowano sytuację kryzysową. Na obszarze zdegradowanym występują gorsze niż średnia w gminie wskaźniki problemów społecznych, współwystępujące z gorszymi wskaźnikami dotyczącymi problemów gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.

Sołectwa i obszary miasta Piaski wchodzące w skład obszaru zdegradowanego, w których zidentyfikowano najgorszą sytuację społeczną, na którą nawarstwia się największa liczba innych zdiagnozowanych problemów zostały uznane za obszar rewitalizacji (Tom II). Składa się on z trzech podobszarów nieposiadających ze sobą wspólnych granic.

Podczas dalszych prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji określona została wizja stanu docelowego obszaru rewitalizacji oraz cele i kierunki działań rewitalizacyjnych (Tom II). Jednym z ostatnich etapów prac nad LPR było opracowanie systemu wdrażania oraz monitorowania efektów podejmowanych działań rewitalizacyjnych (Tom II). W systemie wdrażania zidentyfikowano projekty rewitalizacyjne, opracowano szczegółowy plan finansowy, opisano komplementarność projektów i określono źródła finansowania.

Kluczowym elementem prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji było zapewnienie włączenia lokalnej społeczności w proces jego opracowania. Mieszkańcy gminy, władze gminy, a także sołtysi jako przedstawiciele poszczególnych sołectw, zostali włączeni w proces diagnozowania problemów na obszarze gminy, wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, określenia celów rewitalizacji oraz identyfikacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych (Tom I – rozdział 3. Partycypacja społeczna – opis i wnioski, Tom II – rozdział 6. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji). Konieczne dla osiągnięcia przyjętych celów i zrealizowania projektów rewitalizacyjnych jest nawiązanie dialogu z szerokim kręgiem interesariuszy i przeprowadzenie transparentnego procesu konsultacji społecznych.

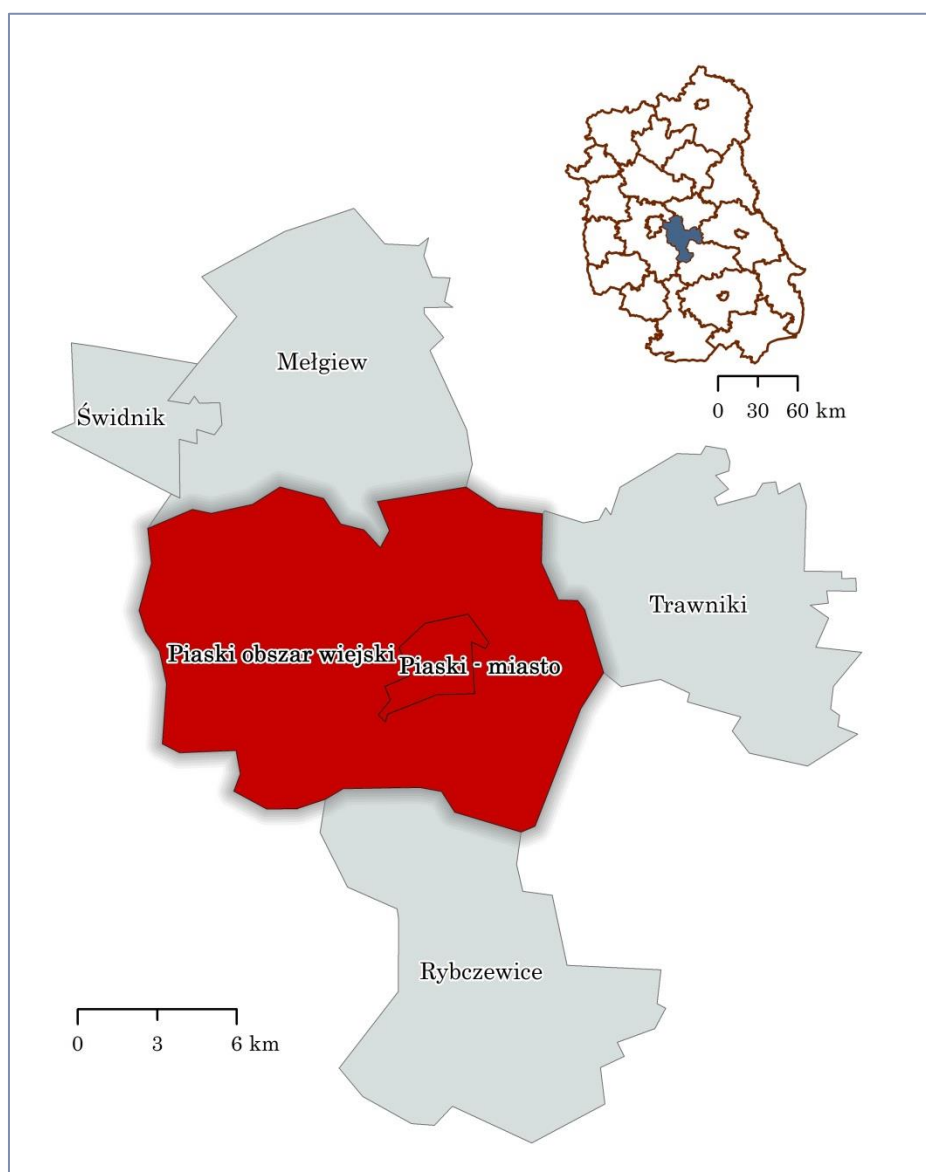
2. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH W GMINIE PIASKI ORAZ SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

2.1. Położenie i historia

2.1.1. Położenie

Gmina Piaski jest gminą miejsko-wiejską, położoną w centralnej części województwa lubelskiego, w powiecie świdnickim, w odległości ok. 23 km od miasta Lublin – miasta wojewódzkiego i ok. 14 km od miasta Świdnik – siedziby powiatu. Zgodnie z systemem kodowania statystycznych jednostek terytorialnych w Unii Europejskiej NUTS, Piaski znajdują się w obrębie podregionu lubelskiego PL314.

Ryc. 1. Położenie gminy Piaski w województwie lubelskim i powiecie świdnickim

Źródło: opracowanie własne

Rozciągłość południkowa obszaru gminy wynosi ok. 12,2 km, a równoleżnikowa ok. 16,4 km. Gmina Piaski od północy graniczy z gminami wiejskimi Mełgiew i Milejów, a od południa

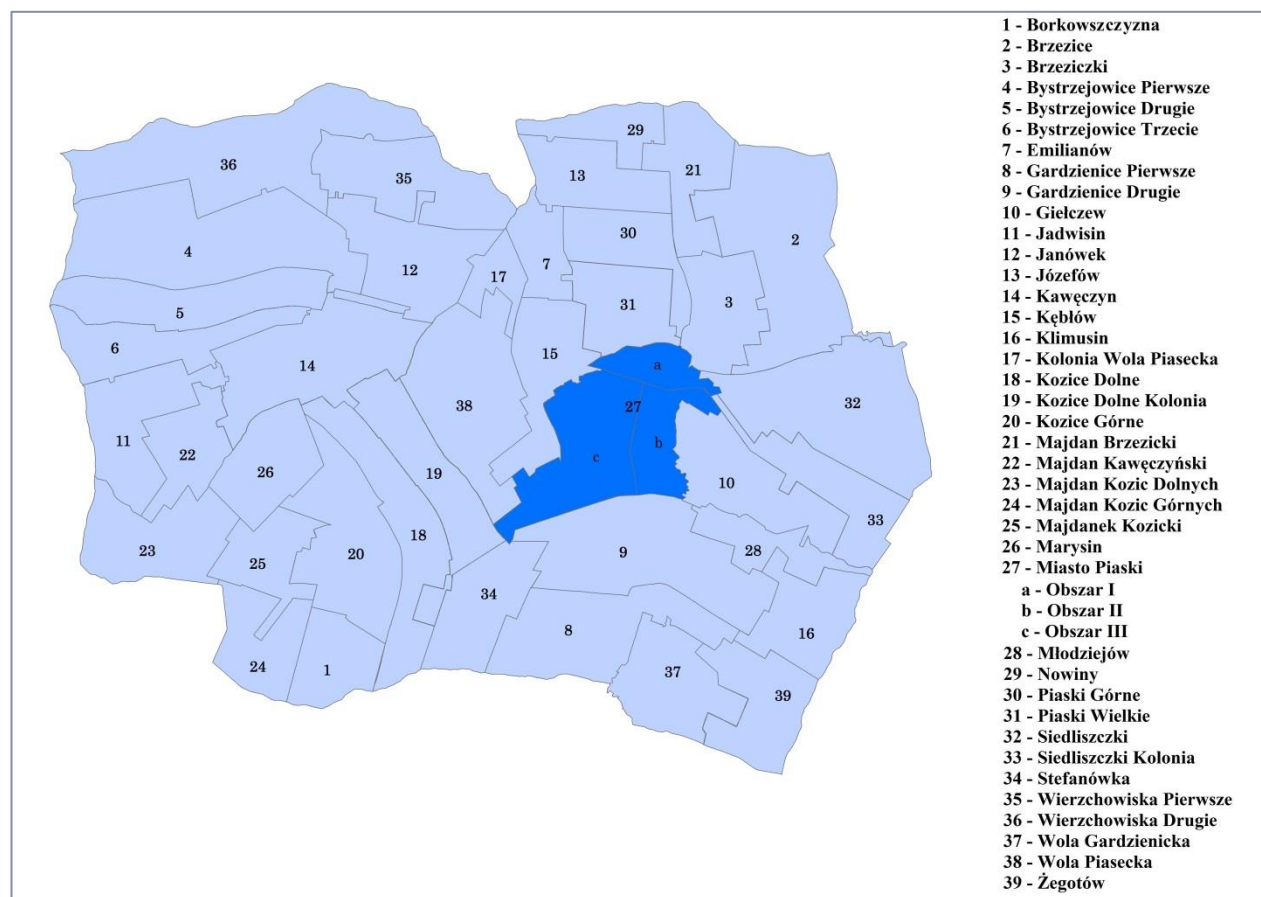
z gminami wiejskimi Rybczewice i Krzczonów. Natomiast od zachodu z gminami wiejskimi: Jabłonna i Głusk, a od wschodu z gminą Trawniki. Rolę ośrodka administracji publicznej w gminie pełni miasto Piaski.

Obszar gminy obejmuje miasto Piaski oraz 38 sołectw: Borkowszczyzna, Brzezice (obejmujące miejscowości: Brzezice i Brzezice Pierwsze), Brzeziczki, Bystrzejowice Pierwsze, Bystrzejowice Drugie, Bystrzejowice Trzecie, Emilianów, Gardzienice Pierwsze, Gardzienice Drugie, Giełczew, Jadwisin, Janówek, Józefów, Kawęczyn, Kęblów (obejmujące miejscowości: Kęblów i Kęblów Pierwszy), Klimusin, Kolonia Wola Piasecka, Kozienice Dolne, Kozienice Dolne Kolonia, Kozienice Górne, Majdan Brzezicki, Majdan Kawęczyński, Majdan Kozic Dolnych, Majdan Kozic Górnych, Majdanek Kozicki, Marysin, Młodziejów, Nowiny, Piaski Górne, Piaski Wielkie, Siedliszczki, Siedliszczki Kolonia, Stefanówka, Wierchowiska Pierwsze, Wierchowiska Drugie, Wola Gardzienicka, Wola Piasecka, Żegotów.

Ze względu na charakter dokumentu i potrzebę podziału obszaru gminy na mniejsze jednostki, który jest niezbędny do delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przyjęto następujący podział dla obszaru gminy:

- obszar miasta podzielono na 3 obszary:
 - Obszar I - ulice: Lubelska nr nieparzyste, Chełmska, Łahody, J. Dłuto, Furmańska, Rzeźniana, Lipowa, Niepodległości, Piaskowa, Orzechowskiego, Projektowana, Zamojska;
 - Obszar II - ulice: Lubelska nr parzyste 2-62, Długosza, 3-Maja, Aleja 500-lecia, Pogorzały Staw, Strażacka, Gardzienicka, Ogrodowa, Makarewicka, Polna, Krótka, Kozia, Zielona, Szewska;
 - Obszar III - ulice: Partyzantów, Rynek, Braci Spozów, Spółdzielcza, M. Reja, Zbożowa, A. Mickiewicza, Braci Jaroszków, Lubelska nr parzyste 64-146 A, Armii Krajowej, J. Krasickiego, Klonowa, Plac Różany, Głęboka, Kasztanowa, Brzozowa, Piłsudskiego;
- obszar wiejski podzielono na 38 jednostek, w tym Brzezice obejmują miejscowości: Brzezice i Brzezice Pierwsze, a Kęblów obejmuje miejscowości: Kęblów i Kęblów Pierwszy.

Ryc. 2. Podział gminy Piaski

Źródło: opracowanie własne

Gmina Piaski jest także jedną z 41 gmin wchodzących w skład Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (LOM), którego powiązania komunikacyjne decydują o doskonałym połączeniu gmin członkowskich z Lublinem, będącym jednostką centralną obszaru.

Mimo braku bezpośredniego sąsiedztwa, Lublin korzystnie wpływa na sytuację gminy Piaski, miasto oferuje szeroką gamę usług administracji, kultury, rozrywki i oświaty oraz dostęp do rynku pracy. Bliskość Lublina wpływa na aktywność społeczną mieszkańców gminy, jak również na wartość niektórych wskaźników takich jak saldo migracji, przyrost rzeczywisty czy rozwój mieszkalnictwa, ponieważ gmina Piaski znajduje się w strefie suburbanizacji Lublina.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania fizycznogeograficzne, gmina należy do mezoregionu Wyniosłość Gielczewska, stanowiącego środkową część makroregionu Wyżyna Lubelska.

2.1.2. Rys historyczny⁹

Pierwsze ślady osadnictwa na terenie gminy Piaski pochodzą z epoki paleolitu. Potwierdzają to obiekty archeologiczne z Piask i okolic, które zostały zebrane w różnych okresach przez miejscową ludność. Do dziś nie ma ustalonej daty założenia Piask (jako miasta), ponieważ nie zachował się przywilej lokacyjny miasta. Na podstawie dostępnych informacji ugruntował się pogląd, że miasto Piaski zostało ulokowane na terenie wsi Pogorzały Staw. Najstarsza wzmianka

⁹ <http://www.piaski.pl/index.php/gmina/historia>

o tej wsi pochodzi z 1401 r., kiedy to Jerzy Pelka Obermuntowicz Pogorzałego Stawu dziedzic dóbr Minkowice był stroną w sporze granicznym przeciwko Gromli, dziedzicowi dóbr Wierzchowiska. W 1446 r. grunty tej wsi obejmowały obszar, jak mówi dokument: (...) *od Narożnice Brzeżickiej do Narożnic Melgiewskiej przy Drodze z Minkowice do Biskupic idącej*. Dalej źródła podają, że Joannes et Jacobus Hebermuttowic, posiadający Pogorzały Staw et de Piaski... Kębów et de Gylczew... jako osobne miejscowości, a dziejopis Jan Długosz w księdze uposażeń kościelnych Liber beneflciorum dioecesis Cracoviensis wymienia tę miejscowość pod datą 1470 r., jako miasto i nazywa je Pyassek alias Gylczew, przyjmując, iż alias odnosi się do czasu przeszłego, czyli Piasek innym czasem Gielczew. Należy więc przypuszczać, że miasto Piaski zostało utworzone na terenach istniejących wcześniej wsi Pogorzały Staw i Gielczew.

O ciągłości osadnictwa na tym terenie (już od czasów przed naszą erą i w okresie tworzenia się naszego państwa w X wieku) świadczą pozostałości po obwałowaniach ziemnych przy istniejących grodach i przeprawach rzecznych. Są to pozostałości m.in. po cmentarzysku prasłowiańskim z urnami w Piaskach, odkryte ślady po paleniskach w Kozicach Górnych, pojedynczych dobrze zachowanych narzędziach użytkowych z kamienia i krzemienia w Siedliszczkach, Gielczwi i Młodziejowie w dolinie rzeki Gielczwi.

Przez tereny te wiodły dawne szlaki handlowe z Rusi przez Lublin, Sandomierz w stronę Krakowa i Śląska oraz szlakiem na północ po bursztyn nad Bałtyk i Litwę (znaleziska monet z I i II w n.e.). Było to powodem ciągłych najazdów wschodnich sąsiadów średniowiecznej Polski: Jaćwingów, Litwinów, Rusinów i Tatarów, co dawało okazję do niszczenia osadnictwa peryferyjnie położonej tej części Lubelszczyzny. Konsekwencją jest szczupłość źródeł historycznych z tego okresu (w szczególności brak źródeł pisanych).

W czasie II wojny światowej, Piaski ze względu na swoje położenie (przy ważnych traktatach strategicznych) były czterokrotnie bombardowane i ostrzeliwane z broni pokładowej w miesiącu wrześniu 1939 r. Naloty te nastąpiły 7, 9, 14 i 17 września. Spowodowało to straty zarówno w tkance mieszkaniowej, jak i w ludziach. W czasie trwania wojny miejscowa ludność dbała zarówno o społeczność lokalną jak i uciekinierów zza Wisły, którzy masowo przybywali na tereny Lubelszczyzny. Przez teren gminy, od początku wojny przechodziły olbrzymie ilości różnych rodzajów wojska, które po walkach udawały się na wschodnie rubieże Rzeczypospolitej, aby tam organizować się do dalszej obrony.

29.09.1939 r. do Piask od strony Chełma i Krasnegostawu wkroczyły wojska sowieckie. Armia Czerwona została przyjacielsko przywitana przez część Polaków z Polskiej Partii Socjalistycznej i Żydów z Bundu. Powołano komisariat milicji obywatelskiej złożony z Żydów i Polaków. Wkrótce na wolnym powietrzu zaczęły odbywać się pokazy filmów propagandowych organizowane przez okupanta. Po kilku dniach czerwonoarmiści opuścili Piaski, ustępując miejsca wojskom niemieckim.

Piaski i okolice zamieszkiwała również ludność żydowska (w 1939 r. teren zamieszkiwało 4 165 Żydów). Po rozpoczęciu wojny Niemcy założyli w Piaskach getto tranzytowe, które stanowiło ważny element infrastrukturalny wspomagający proces zagłady Żydów europejskich podczas II wojny światowej. Getto w Piaskach to jedno z dwóch (drugie było w Izbicy) największych gett leżących na drodze do Bełżca – pierwszego obozu zagłady, który został uruchomiony w marcu 1942 roku. W 1941 r. w getcie nowy okupant zamknął ok. 7 tys. Żydów,

wywiezionych potem do niemieckich nazistowskich obozów w Bełżcu i Trawninkach. W lipcu 1944 r. Piaski zostały zajęte ponownie przez Armię Czerwoną.

Po wojnie miejscowość pozostała siedzibą gminy w województwie lubelskim, do 1975 r. w powiecie lubelskim, od 1999 r. — świdnickim. Prawa miejskie Piaski odzyskały w 1993 roku.

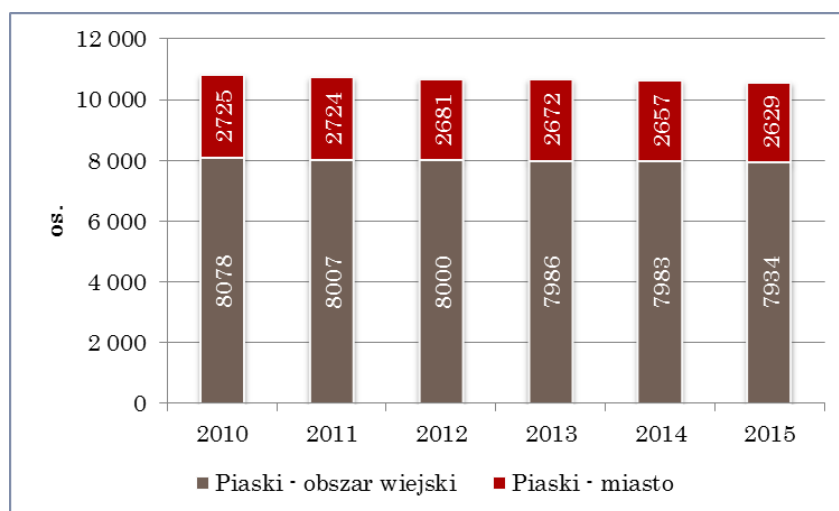
2.2. Sfera społeczna

2.2.1. Demografia

Rozwój społeczny gminy jest uzależniony nie tylko od liczby ludności, ale również od innych czynników, na które składają się struktura wiekowa ludności oraz zachodzące w niej procesy demograficzne.

Według danych GUS pod koniec 2015 r. gminę Piaski zamieszkiwało 10 563 mieszkańców, którzy stanowili 15% wszystkich mieszkańców powiatu świdnickiego. Obszar miasta zamieszkiwała ¼ społeczności gminy (2 629 osób). Analizując liczbę ludności w latach 2010-2015 zauważalny jest jej systematyczny spadek, zarówno na obszarze miasta, jak i obszarze wiejskim. W 2015 r. liczba osób zamieszkujących teren gminy, w porównaniu do 2010 r., zmniejszyła się o 2,2% (o 240 osób).

Wykres 1. Liczba ludności na terenie gminy Piaski w latach 2010-2015 w podziale na miasto i obszar wiejski

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

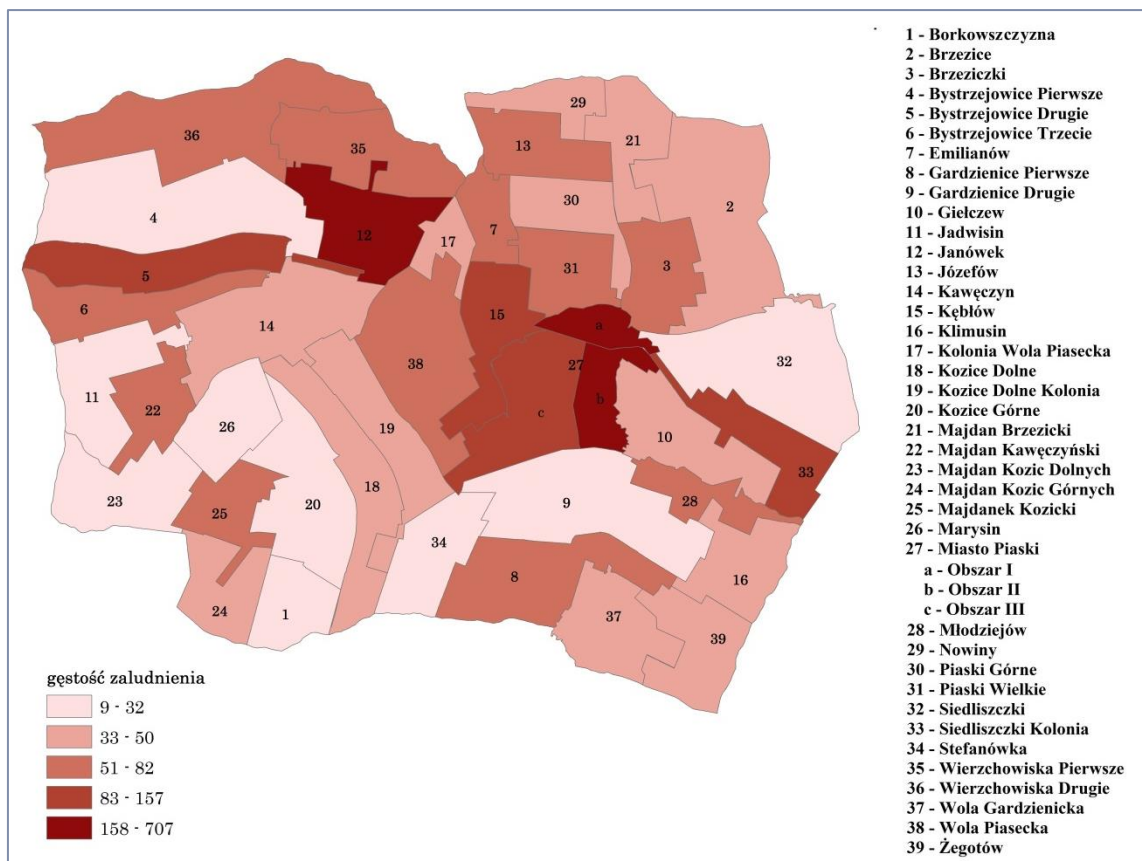
Analizując liczbę ludności na terenie poszczególnych sołectw gminy Piaski największy odsetek mieszkańców zamieszkuje tereny sołectw Wierchowiska Drugie (6,1% ludności ogółem) oraz Bystrzejowice Drugie (4,9%), a najmniejszy teren sołectwa Stefanówka – zaledwie 0,3% (na podstawie danych z 2015 r.).

Gęstość zaludnienia

Wskaźnik gęstości zaludnienia na terenie gminy Piaski w 2015 r. wynosił 62 os./km² (dla porównania na terenie powiatu świdnickiego - 155 os./km²). Ze względu na miejsko-wiejski charakter gminy był on zróżnicowany na terenie miasta i obszarze wiejskim. Na terenie miasta wynosił 311 os./km², a na obszarze wiejskim - 49 os./km². Jego wartość w analizowanym okresie, tj. 2010-2015, systematycznie malała, co jest konsekwencją spadku liczby ludności na tym terenie.

Według podziału miasta na obszary największy wskaźnik gęstości zaludnienia odnotowano w Obszarze II i w 2015 r. jego wartość wynosiła 707 os./km², natomiast na obszarze wiejskim, największy wskaźnik gęstości zaludnienia odnotowano w sołectwach: Bystrzejowice Drugie (112 os./km²) i Kęblów (102 os./km²), a najmniejszy w sołectwie Stefanówka (9 os./km²).

Ryc. 3. Gęstość zaludnienia na terenie poszczególnych sołectw i obszarów miasta gminy Piaski w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne

Ruch naturalny i migracje

Analizując liczbę urodzeń i zgonów ogółem w latach 2010-2015 widać znaczącą przewagę zgonów, co w konsekwencji daje ujemne wartości przyrostu naturalnego. Jego wartość w analizowanym okresie ulega nieznacznym wahaniom i w 2011 r. odnotowano jego najniższą wartość – 56.

Analiza wartości wskaźników prezentujących liczbę urodzeń i zgonów na 1000 ludności w latach 2010-2015, potwierdza niekorzystne trendy demograficzne dotyczące przewagi liczby zgonów nad urodzeniami, co w konsekwencji daje ujemną wartość przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców. Podobne trendy zauważalne są zarówno na terenie miasta Piaski, jak i na terenie obszaru wiejskiego.

Od 2010 r. wartość wskaźnika prezentującego liczbę urodzeń żywych na 1000 ludności systematycznie spada i w 2015 r. jego wartość wynosiła 8,6 (o 1,4 pkt. mniej w porównaniu do 2010 r.). W analizowanych latach wahaniom ulegała również wartość wskaźnika prezentującego liczbę zgonów na 1000 ludności – w latach 2010-2013 jego wartość malała, w 2014 – wzrosła i w roku kolejnym nieznacznie spadła. Konsekwencją są wahania wartości wskaźnika przyrostu naturalnego (co prezentuje poniższa tabela), jednak w całym analizowanym okresie przyjmuje wartości ujemne, co wpływa niekorzystnie na potencjał ludnościowy gminy Piaski.

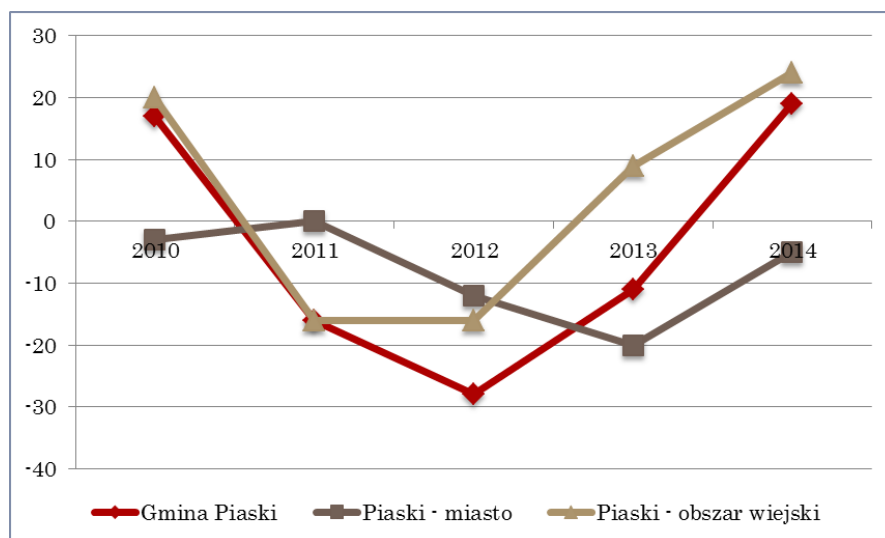
Tabela 3. Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2010-2015 w gminie Piaski (w podziale na miasto i obszar wiejski)

Wskaźnik	Obszar	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Urodzenia żywe na 1000 ludności	Gmina Piaski	9,9	8,6	9,9	9,8	9,8	8,4
	Piaski – miasto	13,2	9,2	8,4	7,1	7,9	7,9
	Piaski – obszar wiejski	8,8	8,3	10,4	10,6	10,4	8,5
Zgony na 1000 ludności	Gmina Piaski	13,3	13,75	12,33	9,85	12,86	11,69
	Piaski – miasto	10,61	9,55	12,12	9,03	12,01	8,71
	Piaski – obszar wiejski	14,21	15,18	12,4	10,12	13,15	12,69
Przyrost naturalny na 1000 ludności	Gmina Piaski	-3,4	-5,2	-2,4	-0,1	-3,1	-3,3
	Piaski – miasto	2,6	-0,4	-3,7	-1,9	-4,1	-0,8
	Piaski – obszar wiejski	-5,4	-6,8	-2	0,5	-2,8	-4,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Gmina Piaski ze względu na położenie w granicach Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego i bliskiego sąsiedztwa Lublina wyróżnia się dodatnim saldem migracji. Świadczy to o stałym napływie ludności na teren gminy. W 2014 r. na terenie gminy zameldowało się 112 osób, natomiast wymeldowało się 93 osoby, co daje saldo migracji 19. W podziale na miasto i obszar wiejski jedynie na obszarze wiejskim odnotowano dodatnie saldo migracji 24, na obszarze miasta przyjęło wartość ujemną -5. Wartość wskaźnika salda migracji na 1000 osób dla obszaru gminy, w 2014 r., wyniosła 1,8 (miasto -1,9, obszar wiejski 3).

Wykres 2. Saldo migracji na 1000 mieszkańców gminy Piaski w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

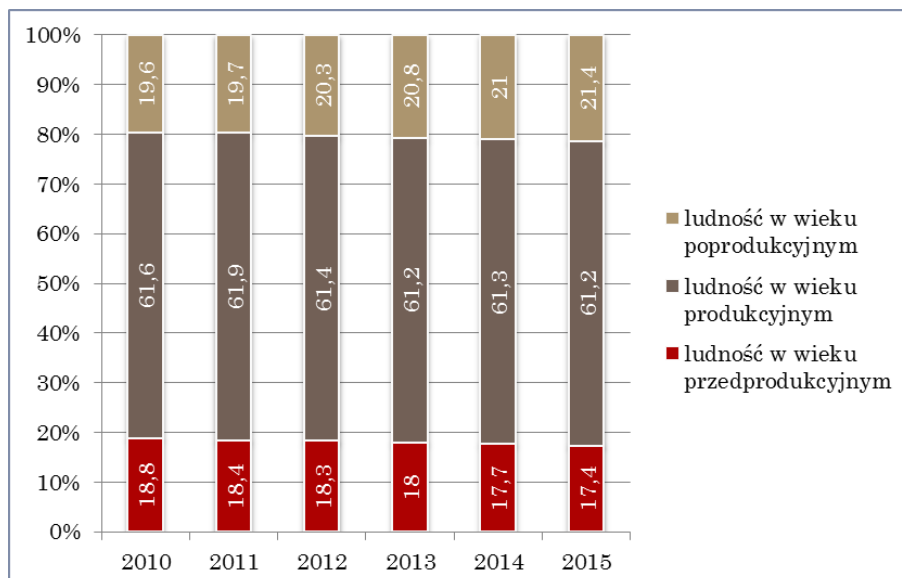
Struktura płci i ekonomiczne grupy wieku

Struktura płci w populacji mieszkańców gminy Piaski wykazuje większy udział kobiet w ogólnej liczbie ludności. Współczynnik feminizacji wynosi 109 i jest to wartość wyższa niż średnia dla powiatu świdnickiego (108). Wskaźnik ten utrzymuje się na jednakowym poziomie od lat. Przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn jest szczególnie widoczna w przedziale wiekowym 60 lat i więcej.

Analizując ludność według ekonomicznych grup wieku, w analizowanych latach, można zaobserwować spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (zarówno na obszarze miasta, jak i na terenach wiejskich gminy).

Świadczy to o procesie starzenia się społeczeństwa, który jest widoczny na terenie całego kraju. Największy odsetek stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 61,2% ogółu ludności (2015, GUS) i ich wartość utrzymuje się na stałym poziomie w ciągu analizowanych lat.

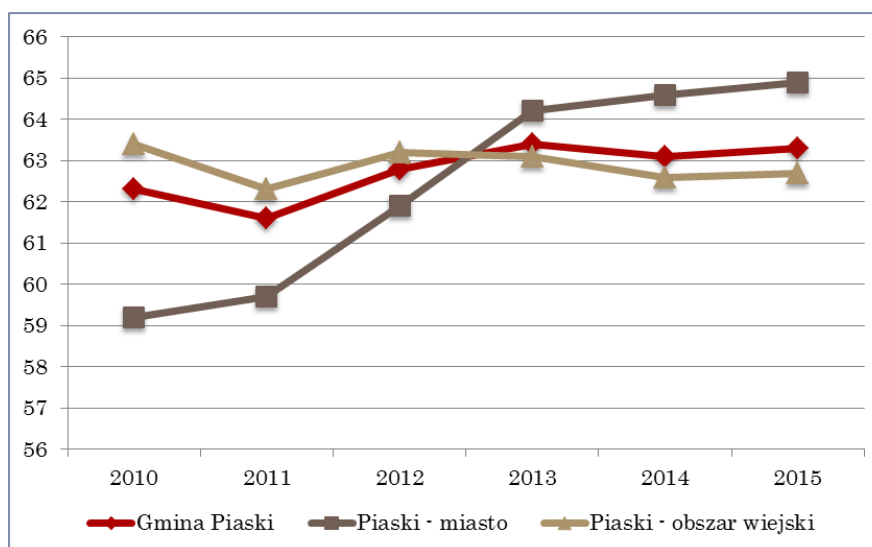
Wykres 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w latach 2010-2015 na terenie gminy Piaski

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wskaźnik obciążenia demograficznego prezentuje ludność w wieku nieprodukcyjnym (suma liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) na 100 osób w wieku produkcyjnym. Wartość ww. wskaźnika ulegała nieznacznym wahaniom w analizowanych latach: od 2011 do 2013 r. zaobserwowano jego wzrost, w kolejnym roku niewielki spadek, a w 2015 r. niewielki wzrost w porównaniu do roku poprzedniego (w 2015 r. jego wartość wyniosła 63,3). Na terenie miasta wartość ww. wskaźnika od 2010 r. systematycznie rośnie, natomiast na obszarze wiejskim od 2012 do 2014 r. systematycznie spadała, a w 2015 r. odnotowano niewielki wzrost.

Wykres 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) na terenie gminy Piaski w latach 2010-2015

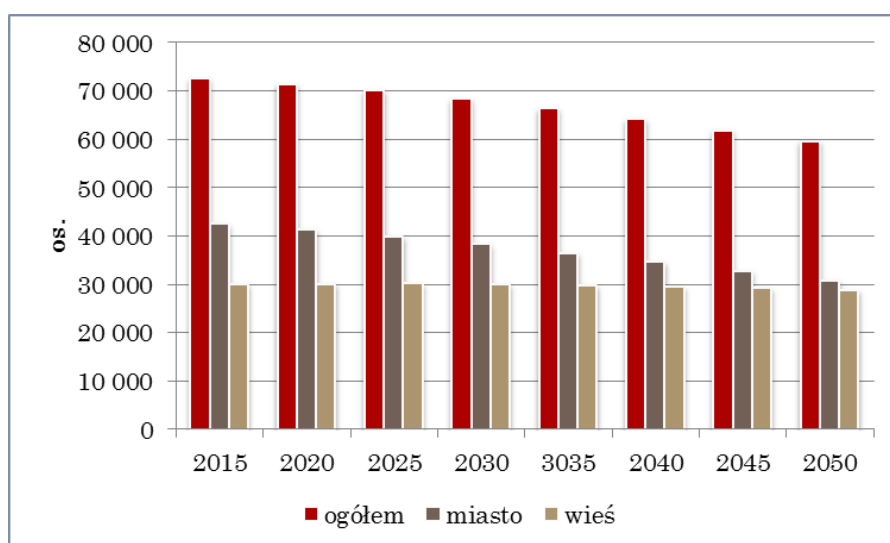
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Niekorzystne trendy demograficzne, które są widoczne na terenie gminy, będą miały zły wpływ przede wszystkim na rynek pracy oraz system ubezpieczeń społecznych. Mogą również wpłynąć na sytuację finansową gminy, gdyż wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym i jednocześnie wzrost zapotrzebowania na usługi medyczne dla osób starszych spowoduje potrzebę zwiększenia wydatków na pomoc społeczną i zapewnienie opieki osobom starszym.

Prognoza demograficzna

Zgodnie z prognozą liczby ludności Głównego Urzędu Statystycznego w 2050 r. powiat świdnicki będzie zamieszkiwało o 18% mniej ludności w porównaniu do 2015 r. Zgodnie z prognozą tereny miast do 2050 r. opuści ok. 27% mieszkańców (w porównaniu do 2015 r.), a na tereny wiejskie – 4%. Prognozy wynikają ze zmian struktury ludności, procesu starzenia się społeczeństwa oraz migracji ludzi młodych (zarówno w celach zarobkowych i edukacyjnych).

Wykres 5. Prognoza zmiany liczby ludności w powiecie świdnickim w latach 2015-2050

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

2.2.2. Źródła utrzymania ludności

Na szeroko rozumiany rynek pracy składają się: zasoby kapitału ludzkiego i jego wykorzystanie (z punktu widzenia grup wiekowych, wykształcenia, kategorii zdrowotnych), podział pracowników według pracujących w poszczególnych sektorach gospodarki narodowej (wielkość zatrudnienia), a także wielkość i struktura bezrobocia.

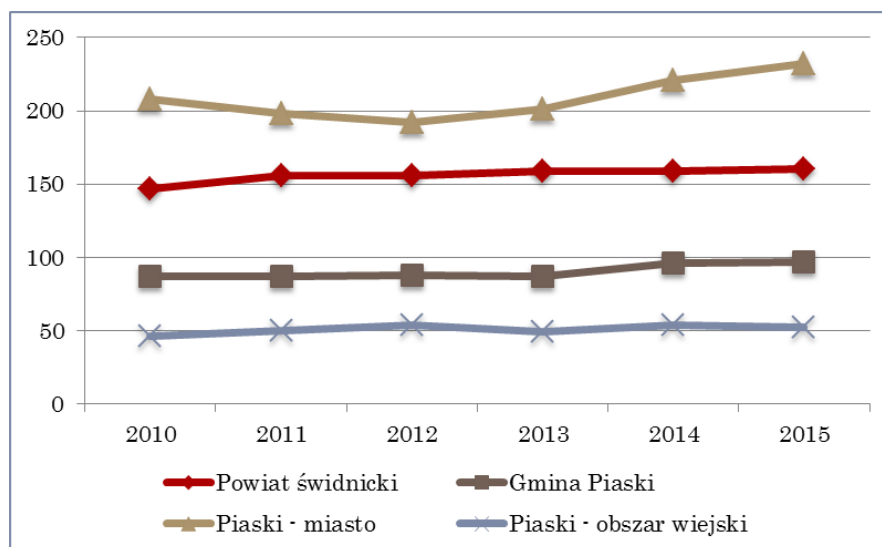
Poprawne funkcjonowanie lokalnego rynku pracy oraz jego stały rozwój pozytywnie wpływa na poziom rozwoju gminy. Głównymi czynnikami, uzależnionymi od siebie i jednocześnie warunkującymi rodzaj i charakter rynku pracy są struktura gospodarcza oraz zasoby ludzkie.

W 2015 r., według danych GUS, na terenie gminy Piaski pracowało w sumie 1 021 osób¹⁰ i ich liczba wzrosła o 80 osób w porównaniu do 2010 r. W podziale na płeć większy odsetek pracujących stanowiły kobiety – 52% (532 osoby), natomiast w podziale na miasto i obszar wiejskich większy odsetek pracujących stanowili mieszkańcy miasta – 60% (611 osób). Wskaźnik prezentujący

¹⁰ Liczba pracujących wg innego podziału niż PKD

pracujących na 1000 mieszkańców dla obszaru gminy, w 2015 r., wyniósł 97 (miasto – 232, obszar wiejski – 52) i był znacznie niższy niż dla powiatu świdnickiego – 167.

Wykres 6. Pracujący na 1000 ludności w latach 2010-2015 na terenie powiatu świdnickiego i gminy Piaski (w podziale na miasto i obszar wiejski)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Według danych BDL GUS średnie wynagrodzenie w powiecie świdnickim w 2015 r. wynosiło 4 050,02 zł brutto, w relacji do średniej krajowej wartość ta stanowiła 97,6%. Wartość wynagrodzenia od 2010 r. wzrosła o 1 164,32 zł brutto.

2.2.3. Wykluczenie społeczne

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Piaski zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach, zlokalizowany przy ul. Lubelskiej 80.

Według danych GUS w 2014 r. na terenie gminy Piaski z pomocy społecznej skorzystało 280 gospodarstw domowych, a w nich łącznie pomocy udzielono 829 osobom (7,8% ogółu ludności gminy). W ciągu analizowanych lat, tj. 2010-2015, liczba osób korzystających z pomocy społecznej wykazuje tendencję spadkową, wyjątek stanowi 2013 r. w którym ich liczba wzrosła o 3,2% w porównaniu do roku poprzedniego i w kolejnym roku drastycznie spadła (o 70 osób). Tendencja spadkowa osób korzystających z pomocy społecznej jest najprawdopodobniej związana z rygorystycznymi kryteriami dochodowymi, które ograniczają liczbę osób uprawnionych do korzystania z pomocy społecznej.

Narzędziem do realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Rada Miejska w Piaskach uchwałą nr XLII/318/2014 z dnia 18 czerwca 2014 r. przyjęła „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2014-2020” (SRPS), która zawiera wzory interwencji społecznych w celu poprawy negatywnych zjawisk występujących na obszarze gminy w tym włączenie społeczne osób wykluczonych.

Zgodnie z danymi SRPS na przestrzeni lat 2009-2013 zarówno liczba osób objętych pomocą, jak i wielkość nakładów przeznaczonych na pomoc społeczną w gminie systematycznie wzrastają w stosunku do lat ubiegłych. Głównymi powodami przyznania pomocy społecznej w 2013 r. było: ubóstwo (537 beneficjentów), bezrobocie (532) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (427). Analizując strukturę demograficzną odbiorców pomocy społecznej w 2013 r.

największą grupę stanowiły osoby w wieku 18-65 lat (54,15% wszystkich korzystających z pomocy).

Zgodnie z danymi Sprawozdań półrocznych i rocznych z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach z lat 2013-2015 Ośrodka Pomocy Społecznej w Piaskach, w dalszym ciągu największa liczba świadczeń jest przyznawana z powodu ubóstwa – 553 osób w 2015 r., o ok. 3% więcej w porównaniu do 2013 r. Na drugim miejscu z powodu bezrobocia (463 osób w 2015 r., o 13% mniej w porównaniu do 2013 r.), a na trzecim z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (310 osób w 2015 r., o 27% mniej w porównaniu do 2013 r.).

Na terenie gminy działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowaniem zdrowego stylu życia oraz pomaga rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. W 2013 r. przyjęła 29 wniosków dotyczących skierowania na leczenie odwykowe osób uzależnionych, o 15 wniosków więcej w porównaniu do 2008 r. Ponadto, co roku wdrażany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Piaski, którego celem jest promowanie działań służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych oraz przemocy domowej w Gminie Piaski i zmniejszeniu liczby osób sięgających po substancje psychoaktywne.

Mieszkańcy gminy korzystają również ze świadczeń rodzinnych. W 2015 r. według danych GUS liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci wynosiła 429 (714 dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny). Od 2010 roku ich liczba zmalała o 14%, natomiast liczba dzieci na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny o 25%. Tendencje spadkowe najprawdopodobniej są również związane z rygorystycznymi kryteriami dochodowymi, które ograniczają liczbę rodzin mogących skorzystać z pomocy społecznej.

Tabela 4. Korzystający z pomocy społecznej na terenie gminy Piaski w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej	338	328	301	301	280
Osoby w gospodarstwach domowych korzystające z pomocy społecznej	985	946	871	899	829
Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	499	465	417	425	429
Dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	951	875	790	773	714

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Zgodnie z danymi Ośrodka Pomocy Społecznej w Piaskach w 2015 r. ze świadczeń społecznych skorzystało 446 osób, o 10,6% mniej niż w 2014 r. Wśród zasiłków okresowych wzrosła liczba świadczeń przyznawanych z powodu długotrwałej choroby (11 – 2014 r., 22 – 2015 r.) oraz niepełnosprawności (3 – 2014 r., 8 – 2015 r.). Ponadto wzrosła liczba osób, którym gmina opłaca pobyt w domu pomocy społecznej – z 2 na 3. W 2015 r. sumaryczna kwota wydawana na świadczenia społeczne wynosiła 835 548 zł. Jest to 5% spadek wydatków w tym zakresie w porównaniu do roku poprzedniego.

Na terenie miasta Piaski największy odsetek osób w rodzinach pobierających zasiłki z pomocy społecznej w całkowitej liczbie osób zameldowanych na Obszarze I – 11,1%. Na obszarze wiejskim w podziale na sołectwa najgorzej wypadają sołectwa Józefów (26%) oraz Młodziejów (21,7%).

Natomiast na terenie sołectw: Emilianów, Klimusin, Marysin, Piaski Górne, Stefanówka nie odnotowano ani jednej osoby która pobiera zasiłki z pomocy społecznej.

Ryc. 4. Korzystający z pomocy społecznej w gminie Piaski w podziale na sołectwa i obszary miasta w 2015 r.

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	Liczba osób zameldowanych w sołectwie (2015 r.)	Liczba osób w rodzinach pobierających zasiłki z pomocy społecznej (2015 r.)	Procentowy udział osób w rodzinach pobierających zasiłki z pomocy społecznej w całkowitej liczbie osób zameldowanych
1.	Borkowszczyzna	57	1	1,8%
2.	Brzezice	444	33	7,4%
3.	Brzeziczki	170	8	4,7%
4.	Bystrzejowice Pierwsze	353	28	7,9%
5.	Bystrzejowice Drugie	518	21	4,1%
6.	Bystrzejowice Trzecie	206	13	6,3%
7.	Emilianów	127	0	0,0%
8.	Gardzienice Pierwsze	338	33	9,8%
9.	Gardzienice Drugie	273	40	14,7%
10.	Giełczew	184	11	6,0%
11.	Jadwisin	97	4	4,1%
12.	Janówek	294	26	8,8%
13.	Józefów	154	40	26,0%
14.	Kawęczyn	326	19	5,8%
15.	Kęblów	319	16	5,0%
16.	Klimusin	128	0	0,0%
17.	Kolonia Wola Piasecka	47	1	2,1%
18.	Kozice Dolne	214	30	14,0%
19.	Kozice Dolne Kolonia	177	27	15,3%
20.	Kozice Górne	173	12	6,9%
21.	Majdan Brzezicki	120	13	10,8%
22.	Majdan Kawęczyński	143	7	4,9%
23.	Majdan Kozic Dolnych	98	4	4,1%
24.	Majdan Kozic Górnych	121	1	0,8%
25.	Majdanek Kozicki	143	1	0,7%
26.	Marysin	96	0	0,0%
27.	Miasto Piaski	2581	214	8,3%
a	Obszar I	655	73	11,1%
b	Obszar II	1061	65	6,1%
c	Obszar III	865	76	8,8%
28.	Młodziejów	60	13	21,7%
29.	Nowiny	74	4	5,4%
30.	Piaski Górne	104	0	0,0%
31.	Piaski Wielkie	186	19	10,2%
32.	Siedliszczki	316	26	8,2%
33.	Siedliszczki Kolonia	197	6	3,0%
34.	Stefanówka	32	0	0,0%
35.	Wierchowiska Pierwsze	389	15	3,9%
36.	Wierchowiska Drugie	646	20	3,1%
37.	Wola Gardzienicka	159	7	4,4%
38.	Wola Piasecka	346	61	17,6%
39.	Żegotów	101	8	7,9%
Łącznie		10511	782	7,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Piaskach

Procedura „niebieskie karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Na terenie gminy Piaski w latach 2013-2015 zauważalna jest niekorzystna tendencja wzrostowa liczby rodzin, w których występuje

przemoc. W 2015 r. liczba rodzin objętych procedurą „niebieskiej karty” wynosiła 33, o 38% więcej w porównaniu do 2013 r.

2.2.4. Infrastruktura społeczna oraz jakość oferowanych usług

Edukacja

Ożywienie gospodarcze danej jednostki terytorialnej warunkowane jest dostępnością do placówek oświatowych oraz wysoko wykwalifikowanej kadry. Jakość kształcenia w bezpośredni sposób wiąże się z zagadnieniami w zakresie problemów społeczno-gospodarczych tj. wykluczenie społeczne, bezrobocie oraz niedostosowanie kwalifikacji do obecnych potrzeb rynku pracy.

Na terenie gminy Piaski działają następujące placówki oświatowe:

- Miejsko-Gminne Przedszkole w Piaskach,
- Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Piaskach,
- Szkoła Podstawowa w Majdanie Kozic Górnych,
- Zespół Szkół im. Heleny Babisz w Bystrzejowicach Pierwszych,
- Szkoła Podstawowa w Woli Piaseckiej,
- Gimnazjum nr 1 im. Antoniego Norberta Patka w Piaskach.

Na terenie gminy Piaski w 2014 r. wychowaniem przedszkolnych objętych było 237 dzieci w wieku 3 – 6 lat, z czego 67% były to dzieci z terenu miasta Piaski. W porównaniu do 2010 r. ich liczba wzrosła o 13%. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego wynosi dla obszaru gminy 2,07, natomiast w podziale na obszar miasta i obszar wiejski jest bardzo zróżnicowana – dla miasta wynosi 0,65, a dla obszaru wiejskiego – 8,72 (dla porównania dla powiatu świdnickiego – 1,15). Według danych GUS, do przedszkoli w 2015 r. na obszarze terenu gminy uczęszczało łącznie 177 dzieci (115 na terenie miasta i 62 na obszarze gminy). Z liczby dostępnych miejsc w przedszkolach oraz liczby dzieci do nich uczęszczających można wnioskować, że infrastruktura służąca wychowaniu na poziomie przedszkolnym jest na dobrym poziomie i zaspakaja obecne potrzeby.

W 2015 r. na terenie gminy działały 4 szkoły podstawowe (dane UM Piaski) – 1 na obszarze miasta i 3 na obszarze wiejskim, z czego 3 szkoły są jednostkami organizacyjnymi gminy. Łącznie uczęszczało do niej 594 uczniów, z czego 67% z nich to uczniowie ze szkoły podstawowej z terenu miasta. W analizowanych latach, tj. 2010-2015, ogólna liczba uczniów ze szkół podstawowych ulegała nieznacznym wahaniom ale z tendencją spadkową, podobny trend jest zauważalny zarówno na terenie miasta Piaski, jak i obszarze wiejskim. Od 2010 r. ich liczba zmniejszyła się o ok. 6%. Wskaźnikiem pozwalającym porównać liczbę uczniów do istniejącej infrastruktury jest wskaźnik liczby uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach podstawowych, który w całym analizowanym okresie dla obszaru gminy wynosi 15. Zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego w Piaskach na terenie gminy w 2016 r. działały 4 szkoły podstawowe – 2 na terenie miasta i 2 na obszarze wiejskim.

Na terenie gminy Piaski działają 2 gimnazja – 1 na terenie miasta, 1 na obszarze wiejskim. Według danych GUS, w 2014 r. uczęszczało do nich łącznie 330 uczniów, z czego 70% to uczniowie gimnazjum z Piask. Od 2010 roku ich liczba zmniejszyła się o 16% i tendencja spadkowa jest widoczna na terenie miasta i obszaru wiejskiego. Wskaźnik liczby uczniów przypadających na 1 oddział w gimnazjach wynosi 19.

Na terenie miasta Piaski działa 1 szkoła ogólnokształcąca – Zespół Szkół w Piaskach. W jego skład wchodzi Liceum ogólnokształcące, Technikum oraz Zasadnicza Szkoła Zawodowa. W szkołach kształcenia zawodowego uczniowie mogą kształcić się w następujących kierunkach:

- Technikum: technik pojazdów samochodowych, technik usług fryzjerskich i kosmetycznych,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa: mechanik pojazdów samochodowych, profil wielozawodowy, mechanik motocyklowy, kierowca mechanik.

Zgodnie z danymi ZS w Piaskach w roku szkolnym 2016/2017 do placówki uczęszczało 205 uczniów (o 24 uczniów więcej niż w roku szkolnym 2015/2016). W podziale na typy szkół tendencja wzrostowa uczniów jest zauważalna w technikum i w zasadniczej szkole zawodowej, spadkowa natomiast w liceum ogólnokształcącym. Świadczy to o zainteresowaniu młodzieży edukacją zawodową i potrzebą doposażania placówek kształcenia zawodowego w nowoczesny sprzęt niezbędny do praktycznej nauki zawodu.

Istniejąca infrastruktura edukacyjna oferowana na obszarze gminy Piaski jest zadowalająca oraz spełnia podstawowe zapotrzebowanie młodszych mieszkańców obszaru gminy. Młodzież korzysta również ze szkół ponadgimnazjalnych, które znajdują się na terenie Świdnika i Lublina.

Na terenach gmin województwa lubelskiego w dalszym ciągu odnotowuje się niewystarczającą liczbę sprzętu komputerowego w szkołach. W gminie Piaski wskaźnik prezentujący liczbę uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w szkołach podstawowych w 2012 r. wyniósł 15,1 i był wyższy niż dla powiatu świdnickiego – 10,9. W podziale na miasto i obszar wiejski, bardzo niekorzystnie wypada obszar miasta, gdzie wartość ww. wskaźnika wynosiła 26, natomiast na obszarze wiejskim jego wartość była niższa niż średnio dla powiatu – 9,23. Również w przypadku wskaźnika komputeryzacji w gimnazjach gmina wypada niekorzystnie w porównaniu do powiatu, gdyż w gminie na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów przypada 10,57 osób (miasto – 11,25, obszar wiejski – 9,2), a w powiecie 9,6 osoby.

Gmina dysponuje szerokim zapleczem rekreacyjno-sportowym, które daje możliwość aktywnego spędzania wolnego czasu oraz wypoczynku mieszkańcom, wpływając na jakość ich życia.

Istniejące obiekty sportowe na obszarze gminy Piaski:

- Stadion sportowy w Piaskach,
- Stadion sportowy w Wierchowiskach Pierwszych,
- Boisko wielofunkcyjne przy SP w Piaskach,
- Boisko wielofunkcyjne przy ZS w Bystrzejowicach Pierwszych,
- Hala sportowa w Piaskach,
- Hala sportowa w Bystrzejowicach Pierwszych,
- Boisko ORLIK w Piaskach,
- Place zabaw (Piaski, Bystrzejowice Pierwsze, Wierchowiska Pierwsze, Gardzienice Drugie),
- Siłownia HERKULES w Piaskach oraz siłownie zewnętrzne w miejscowościach: Wierchowiska Pierwsze i Gardzienice Drugie.

Instytucje kultury

Na terenie gminy Piaski działalność w zakresie kultury prowadzi Miejskie Centrum Kultury w Piaskach (MCK). W ramach swojej działalności realizuje zadania statutowe zgodnie z ustawą o działalności kulturalnej państwa, a za cel nadrzędny stawia sobie angażowanie społeczności lokalnej do aktywnego udziału w kulturze, współtworzeniu jej wartości w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury. Do głównych kierunków działania MCK jest:

- organizowanie zajęć w dziedzinie edukacji i upowszechniania kultury,
- organizowanie imprez okolicznościowych,
- organizowanie imprez rozrywkowo-rekreacyjnych.

W ramach oferty kulturalnej MCK proponuje:

- stałe formy pracy w zespołach: plastyczny, dziecięcy zespół tańca nowoczesnego, klub modelarstwa lotniczego, orkiestra dęta, zespół wokalny-muzyczny EVANS, zespół instrumentalny, zajęcia świetlicowe (bilard, piłkarzyki, tenis stołowy, siłownia, gry stolikowe, a także sekcja brydżowa);
- stałe formy działalności kulturalnej: Akcja zima, Finał WOŚP, Gminny Przegląd Kolęd i Pastoralek, Mały Konkurs Recytatorski, Święto 3 Maja, Przegląd Piosenki Turystycznej, Dni Piask, Akcja Lato, 11 listopada, Wystawy, Projekcje filmowe i spektakle teatralne.

Na obszarze gminy funkcjonuje Miejska Biblioteka Publiczna w Piaskach wraz z trzema filiami w miejscowościach Bystrzejowice Pierwsze, Gardzienice Pierwsze i Wola Piasecka. Biblioteka zapewnia mieszkańcom możliwość korzystania z czytelni internetowej oraz bezpłatny dostęp do Internetu.

Na terenie gminy Piaski działają 4 świetlice wiejskie. Zlokalizowane są w miejscowościach: Majdan Kawęczyński, Kozice Górne, Siedliszczki, Gardzienice Pierwsze, Brzezice, Kawęczyn. Świetlice są głównym ośrodkiem życia kulturalnego obszarów wiejskich i miejscem spotkań społeczności lokalnej. Pełnią one funkcje kulturotwórcze, wychowawcze, dydaktyczne oraz opiekuńcze w odniesieniu do młodszych dzieci, a wynikające z zaspokajania potrzeb środowiska lokalnego. Organizowane są w nich różne imprezy i wydarzenia kulturalne umożliwiające integrację społeczności lokalnej.

Na terenie gminy działa Ośrodek Praktyk Teatralnych „Gardzienice”. Jest to grupa teatralna powstała w 1977 z inicjatywy Włodzimierza Staniewskiego, formalnie zarejestrowana w roku 1978. W związku z regularną aktywnością dydaktyczną, prowadzoną zarówno w kraju, jak i za granicą (organizowanie zajęć i warsztatów gry aktorskiej dla młodzieży), w 1997 roku przy stowarzyszeniu powstała Akademia Praktyk Teatralnych. Realizuje się tu liczne projekty: badawczo-artystyczne, muzyczne, kulturotwórcze, z zakresu szeroko rozumianej humanistyki.

Ochrona zdrowia

Podstawowa opieka zdrowotna mieszkańców prowadzona jest na poziomie gminnym. Według danych GUS na terenie gminy Piaski, w 2015 r. działało 8 przychodni – 6 na terenie miasta i 2 na obszarze wiejskim.

Usługi z zakresu ochrony zdrowia świadczone są głównie przez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej. Zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego w Piaskach na terenie gminy w 2016 r. działały 4 przychodnie – 2 na terenie miasta i 2 na obszarze wiejskim, są to:

- NZOZ NORMED w Piaskach,
- Centrum Medyczne Aga-Med w Piaskach,
- NZOZ Ośrodek Zdrowia Bystrzejowice,
- NZ Pielęgnacyjno-Opiekuńczy „Pod Żłotym Liściem”.

Dostępność do usług ochrony zdrowia prezentuje wskaźnik: liczba przychodni na 10 tys. mieszkańców, dla terenu gminy Piaski wynosi on 8, dla porównania na terenie powiatu świdnickiego 6. W podziale na teren miasta i obszar wiejski, niekorzystnie wypada obszar wiejski, ponieważ na 10 tys. mieszkańców przypadają tylko 3 przychodnie (dla porównania na terenie miasta Piaski – 23). W 2015 r., według danych GUS, w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy Piaski udzielono 67 tys. porad w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej (82% stanowiły porady udzielone na terenie miasta Piaski), które stanowiły 19% wszystkich porad udzielonych na terenie powiatu świdnickiego. Natomiast w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielono łącznie 73 740 porad, z czego 84% było z terenu miasta. W przypadku potrzeby specjalistycznej opieki zdrowotnej mieszkańcy muszą kierować się do placówek w Świdniku lub w Lublinie.

Na terenie gminy według danych GUS funkcjonują 3 apteki – 2 na terenie miasta i 1 na obszarze wiejskim. Ponadto na obszarze wiejskim gminy Piaski działa 1 punkt apteczny. W 2015 r. na 1 ogólnodostępną aptekę przypadało 3 521 mieszkańców (miasto – 1 315, obszar wiejski – 7 934), dla porównania na terenie powiatu świdnickiego – 2 690. Natomiast zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego na terenie miasta Piaski działają 4 apteki i 5 na obszarze wiejskim.

Bezpieczeństwo

Poziom bezpieczeństwa jest jednym z głównych aspektów mówiących o jakości życia mieszkańców danej jednostki administracyjnej. Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Piaski czuwa Komisariat Policji w Piaskach, będący pod kierownictwem Komendy Powiatowej Policji w Świdniku.

Według danych Komisariatu Policji w Piaskach na przestrzeni lat 2013-2015 w gminie Piaski odnotowano łącznie 240 przestępstw kryminalnych, z czego w 2013 r. odnotowano 97, w 2014 – 79, a w 2015 – 64. Bardzo korzystnym zjawiskiem jest postępująca tendencja spadkowa przestępstw na przestrzeni analizowanych lat. W podziale na rodzaje przestępstw w 2015 r. odnotowano najwięcej kradzieży, oszustw i kradzieży z włamaniem. W podziale na jednostki administracyjne najwięcej przestępstw odnotowano na terenie miasta Piaski, które stanowiły 43,8% przestępstw z terenu gminy (28). Na obszarze wiejskim natomiast najwięcej przestępstw odnotowano na terenie sołectw Wierchowiska Pierwsze i Wola Piasecka (po 4 przestępstwa). W ciągu lat 2013-2015 na terenie sołectw: Emilianów, Gielczew, Majdan Kozic Dolnych, Marysin, Nowiny, Piaski Górne, Wierchowiska Drugie i Żegotów nie zarejestrowano żadnego wykroczenia. Liczba popełnianych przestępstw zależy w dużej mierze od liczby mieszkańców w danym sołectwie oraz położenia w strukturze przestrzennej gminy.

Tabela 5. Liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy Piaski w latach 2013-2015

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	2013	2014	2015
1.	Borkowszczyzna	1	0	3
2.	Brzezice	7	1	2
3.	Brzeziczki	0	1	0
4.	Bystrzejowice Pierwsze	4	1	1
5.	Bystrzejowice Drugie	2	1	0

6.	Bystrzejowice Trzecie	0	1	1
7.	Emilianów	0	0	0
8.	Gardzienice Pierwsze	2	1	2
9.	Gardzienice Drugie	3	2	1
10.	Giełczew	0	0	0
11.	Jadwisin	0	1	0
12.	Janówek	1	0	0
13.	Józefów	2	3	1
14.	Kawęczyn	3	3	0
15.	Kęblów	4	0	2
16.	Klimusin	1	4	1
17.	Kolonia Wola Piasecka	2	0	1
18.	Kozice Dolne	3	2	0
19.	Kozice Dolne Kolonia	1	4	2
20.	Kozice Górne	0	1	3
21.	Majdan Brzezicki	3	0	0
22.	Majdan Kawęczyński	1	0	0
23.	Majdan Kozic Dolnych	0	0	0
24.	Majdan Kozic Górnych	1	0	0
25.	Majdanek Kozicki	0	3	1
26.	Marysin	0	0	0
27.	Miasto Piaski	35	26	28
28.	Młodziejów	1	1	1
29.	Nowiny	0	0	0
30.	Piaski Górne	0	0	0
31.	Piaski Wielkie	3	1	1
32.	Siedliszczki	6	1	2
33.	Siedliszczki Kolonia	2	7	0
34.	Stefanówka	0	0	2
35.	Wierchowiska Pierwsze	6	8	4
36.	Wierchowiska Drugie	0	0	0
37.	Wola Gardzienicka	0	3	1
38.	Wola Piasecka	3	3	4
39.	Żegotów	0	0	0
Łącznie		97	79	64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komisariatu Policji w Piaskach

Policja czuwa również nad bezpieczeństwem rodzin w ich bezpośrednim miejscu zamieszkania. W razie zgłoszenia niebezpiecznego zdarzenia policja podejmuje interwencję domową w celu udzielenia osobie/osobom potrzebującym niezbędnej pomocy. Na terenie gminy Piaski w 2015 r. podjęto 94 interwencje domowe, aż o 48% mniej w porównaniu do 2013 r. Najwięcej interwencji domowych odnotowano na terenie miasta Piaski – 22, natomiast na obszarze wiejskim w sołectwach: Bystrzejowice Drugie (12) i Józefów (8).

Tabela 6. Liczba interwencji domowych na terenie gminy Piaski w latach 2013-2015

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	2013	2014	2015
1.	Borkowszczyzna	1	2	1
2.	Brzezice	6	3	5
3.	Brzeziczki	3	3	1
4.	Bystrzejowice Pierwsze	12	9	3
5.	Bystrzejowice Drugie	14	21	12
6.	Bystrzejowice Trzecie	5	5	2
7.	Emilianów	0	0	0
8.	Gardzienice Pierwsze	3	5	2
9.	Gardzienice Drugie	6	1	2
10.	Giełczew	0	2	1
11.	Jadwisin	0	1	0
12.	Janówek	4	5	4
13.	Józefów	19	17	8

14.	Kawęczyn	5	2	0
15.	Kęblów	3	0	1
16.	Klimusin	1	0	0
17.	Kolonia Wola Piasecka	0	0	0
18.	Kozice Dolne	1	4	5
19.	Kozice Dolne Kolonia	2	2	1
20.	Kozice Górne	2	2	3
21.	Majdan Brzezicki	0	1	0
22.	Majdan Kawęczyński	0	0	1
23.	Majdan Kozic Dolnych	3	0	1
24.	Majdan Kozic Górnych	0	1	0
25.	Majdanek Kozicki	1	1	0
26.	Marysin	0	0	0
27.	Miasto Piaski	55	61	22
28.	Młodziejów	2	2	1
29.	Nowiny	4	4	0
30.	Piaski Górne	0	0	0
31.	Piaski Wielkie	4	2	1
32.	Siedliszczki	3	4	4
33.	Siedliszczki Kolonia	4	1	0
34.	Stefanówka	0	1	0
35.	Wierchowiska Pierwsze	9	6	7
36.	Wierchowiska Drugie	0	0	0
37.	Wola Gardzienicka	7	1	3
38.	Wola Piasecka	2	10	3
39.	Żegotów	0	0	0
Łącznie		181	179	94

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komisariatu Policji w Piaskach

W gminie Piaski nad bezpieczeństwem przeciwpożarowym czuwają Ochotnicze Straże Pożarne. Działają w oparciu o Ustawę o ochronie przeciwpożarowej, prawo o stowarzyszeniach oraz statut Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. Koszty wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej w myśl art. 32.1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej ponosi gmina. Zgodnie z nazwą Ochotnicza Straż Pożarna to organizacja, w której uczestnictwo jest dobrowolne. Celem jej działania jest przede wszystkim zorganizowanie i wyszkolenie oddziału strażackiego. Na terenie gminy działa 13 zastępów Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) w tym 2 jednostki są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG):

- OSP w Piaskach (KSRG),
- OSP w Bystrzejowicach Drugich (KSRG),
- OSP w Siedliszczach,
- OSP w Brzezicach,
- OSP w Giełczwi,
- OSP w Kęblowie,
- OSP w Gardzienicach,
- OSP w Majdanie Kawęczyńskim,
- OSP w Janówku,
- OSP w Kozicach Górnych,
- OSP w Majdanku Kozickim,
- OSP w Majdanie Kozic Górnych,
- OSP w Wierchowiskach.

W zakresie infrastruktury przeciwpowodziowej istnieje potrzeba budowy zbiornika małej retencji na terenie gminy (lokalizacja: m. Piaski, Gardzienice i Giełczew) w celu zmniejszenia zagrożenia występowania deficytów wody, poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i efektywnego wykorzystania zasobów środowiska naturalnego na terenie gminy. Szacowany koszt inwestycji to 30 mln zł.

2.2.5. Kapitał społeczny oraz aktywność obywatelska

Aktywność obywatelska mieszkańców

Zasadniczym wskaźnikiem obrazującym jakość kapitału społecznego gminy jest aktywność obywatelska mieszkańców, przejawiająca się uczestnictwem w organizacjach społecznych, grupach nieformalnych i innych organizowanych inicjatywach obywatelskich. O aktywności obywatelskiej świadczy również uczestnictwo mieszkańców w wyborach prezydenckich, parlamentarnych, europejskich oraz samorządowych.

Według danych Państwowej Komisji Wyborczej¹¹ w wyborach samorządowych w 2014 r. na terenie gminy Piaski frekwencja wyborcza wyniosła 50,88% i była wyższa niż średnia krajowa. Ponadto analizując udział w wyborach lokalnych w ostatnich latach zauważalna jest tendencja wzrostowa.

W wyborach prezydenckich w 2015 r. wzięło udział 49,81% osób upoważnionych do głosowania, jednak była to wartość niższa niż średnia uzyskana w powiecie świdnickim (o 5,49%) oraz w województwie (o 4,49%) .

Podobne różnice pojawiają się w wyborach do Parlamentu Europejskiego z 2014 r. udział głosujących wśród upoważnionych do głosowania w gminie wynosił 19,48%, dla porównania w powiecie świdnickim – 22,27%, a w woj. lubelskim – 23,49%.

Frekwencja w wyborach do Sejmu w 2015 r. wyniosła 45%, a do senatu – 44,97% i były one niższe w porównaniu do frekwencji w regionie i w powiecie świdnickim.

Organizacje społeczne

Dostępne rejestry organizacji społecznych podają różne dane na temat liczby zarejestrowanych organizacji na obszarze gminy Piaski. Najbardziej wiarygodną informację przedstawia rejestr REGON oraz serwis bazy.ngo.pl. Zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego w Piaskach, na terenie gminy działa w sumie 95 zarejestrowanych organizacji pozarządowych o 22% więcej w porównaniu do 2013 r. Na terenie miasta Piaski działa w sumie 12 organizacji pozarządowych, natomiast na obszarze wiejskim na terenie sołectwa Gardzienice Pierwsze działa aż 6 organizacji pozarządowych i jest to największa liczba w porównaniu do innych sołectw (jedynie na terenie sołectwa Borkowszczyzna nie działa żadna organizacja pozarządowa).

Według danych GUS, w 2015 r. wskaźnik prezentujący fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców wyniósł 3,5 i jego wartość była podobna jak na terenie powiatu świdnickiego – 3,22.

O aktywności społecznej mieszkańców świadczy liczba organizacji społecznych działających na terenie gminy, zarówno formalnych, jak i nieformalnych, należących do nich:

¹¹ <http://pkw.gov.pl/>

Fundacje:

- Fundacja Gardzienice.

Stowarzyszenia (bez OSP i KGW):

- Lokalna Grupa Działania 'Dolina Giełczwi',
- Towarzystwo Przyjaciół Gardzienic,
- Stowarzyszenie edukacyjno-oświatowe Edu-Kopernicus,
- Towarzystwo Przyjaciół Piask,
- Stowarzyszenie Vena Źródło,
- Stowarzyszenie na rzecz wspierania spójności obszaru funkcjonalnego szlaku Jana II Sobieskiego.

Ochotnicze straże pożarne (OSP):

- OSP w Piaskach,
- OSP w Bystrzejowicach Drugich,
- OSP w Siedliszczach,
- OSP w Brzezicach,
- OSP w Giełczwi,
- OSP w Kębłowie,
- OSP w Gardzienicach,
- OSP w Majdanie Kawęczyńskim,
- OSP w Janówku,
- OSP w Kozicach Górnych,
- OSP w Majdanku Kozickim,
- OSP w Majdanie Kozic Górnych,
- OSP w Wierzchowiskach

Kluby sportowe:

- LKS Piaskovia,
- LKS Wierzchowiska.

Koła Gospodyń Wiejskich:

- KGW w Piaskach,
- KGW w Piaskach Wielkich,
- KGW w Woli Piaseckiej,
- KGW w Brzezicach,
- KGW w Bystrzejowicach Pierwszych,
- KGW w Gardzienicach,
- KGW w Kozicach,
- KGW w Siedliszczkach,
- KGW w Kębłowie.

Działalność każdej organizacji pozarządowej wiąże się z pewnymi kosztami stałymi. Organizacje (stowarzyszenia, fundacje) posiadają możliwość pozyskiwania środków na rzecz rozwoju i funkcjonowania z funduszy europejskich w ramach tzw. partnerstwa wspólnie z innymi podmiotami. Część środków skierowanych na utrzymanie może pochodzić z kapitału żelaznego

(wieczystego). Są to środki gromadzone przez daną organizację, przeznaczone na realizację celów statutowych. Kapitał ten należy stale pomnażać poprzez inwestowanie, a jako środki przeznaczone na wykorzystywanie uznawać jedynie uzyskane z tego tytułu zyski. Inną formę zarobkową mogą stanowić tzw. dochody z majątku tzn. wynajmowanie lokali czy gruntów należących do organizacji w celach zarobkowych. Duża część organizacji pobiera również składki członkowskie na rzecz organizacji, przeznaczone na jej działalność statutową. Istnieje także możliwość odpisu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz fundacji oraz organizacji pożytku publicznego, a także różnego rodzaju wymiany barterowe realizowane pomiędzy organizacjami. Fundacje posiadają również szansę na uzyskanie dotacji w postaci darowizn uzyskanych od osób indywidualnych, firm, organizacji rządowych oraz samorządowych. W przypadku klubów sportowych zadania publiczne mogą być realizowane ze środków publicznych. Ustawa o sporcie umożliwia pozyskanie funduszy z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, przeznaczonych na wsparcie sportu, określając w uchwale cel publiczny w tym zakresie.

Ponadto organizacje pozarządowe mogą ubiegać się o środki finansowe na realizację zadań publicznych zleconych przez gminę. Co roku ogłaszane są otwarte konkursy ofert, w których zawarte są informacje o wybranych do realizacji obszarach tematycznych, obowiązujących zasadach i przeznaczonych na ten cel kwotach. Ponadto organizacje pozarządowe mogą starać się o dotację w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tzw. "małe granty").

2.2.6. Identyfikacja problemów i potencjałów w sferze społecznej

Pogłębiona analiza kwestii społecznych, w oparciu o diagnozę i wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych, pozwoliła zidentyfikować wiele problemów w sferze społecznej, z którymi boryka się gmina Piaski. Należą do nich:

- spadek liczby ludności na obszarze gminy, który niekorzystnie wpływa na wszystkie procesy demograficzne;
- rozproszenie ludności na obszarze gminy, które niekorzystnie wpływa na integrację społeczności lokalnej, w szczególności na obszarze wiejskim (problem dotyczy w szczególności sołectw peryferyjnych, np. Bystrzejowic Drugich);
- brak utożsamiania się z miejscem zamieszkania, w tym ludzi młodych, co ogranicza zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne;
- ujemne wartości przyrostu naturalnego w ostatnich latach, które są wynikiem przewagi liczby zgonów;
- spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym, które świadczą o procesie starzenia się społeczeństwa;
- niekorzystne prognozy demograficzne, które w znaczny sposób wpłyną na kapitał ludzki obszaru;
- znaczna liczba osób korzystająca z pomocy społecznej to osoby przedziale wiekowym 18-65 lat;
- najczęstszymi powodami korzystania ze świadczeń pomocy społecznej są: ubóstwo, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, co świadczy o problemach zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych przez rodziny z obszaru gminy;
- wzrost zagrożenia patologiami społecznymi (w szczególności na obszarze miasta Piaski);

- koncentracja osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenie miasta Piaski (w tym ludność romska);
- brak liderów lokalnych, w związku z czym ograniczona jest aktywność społeczności lokalnej;
- brak wystraczającej liczby przedszkoli;
- brak miejsc spotkań i integracji społecznej lokalnej w sołectwach: Bystrzejowice Drugie, Gielczew;
- zmniejszająca się liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach;
- brak perspektyw zawodowych, w szczególności dla ludzi młodych;
- brak instytucji, które pomagają społeczeństwu w polepszeniu jakości życia i przezwyciężaniu trudności życiowych.

Na etapie analizy kwestii społecznych i konsultacji społecznych zidentyfikowano również potencjały obszaru gminy, którymi są:

- dodatnie saldo migracji, uwarunkowane bliskim położeniem Lublina, pozytywnie wpływa na jakość kapitału ludzkiego na obszarze gminy;
- wzrost liczby dzieci w wieku 3-6 lat;
- wzrost zainteresowania edukacją zawodową wśród młodzieży;
- organizacja występów teatralnych w celach charytatywnych i innych inicjatyw społecznych;
- nowe inwestycje w przedszkola i żłobki.

2.3. Sfera gospodarcza

2.3.1. Struktura gospodarcza gminy

Na strukturę gospodarczą gminy Piaski składają się główne sektory gospodarki do których należą: rolnictwo, przemysł i budownictwo oraz usługi.

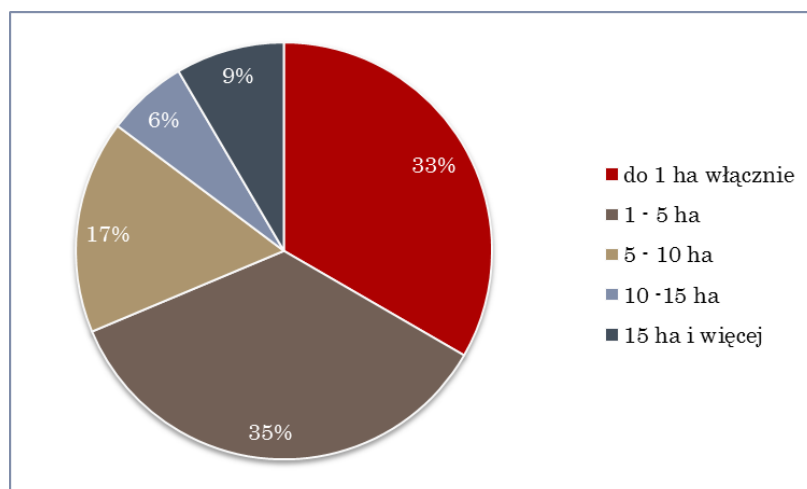
Rolnictwo jest jednym z najbardziej powszechnych rodzajów aktywności gospodarczej, obszary wiejskie są miejscem życia i pracy blisko 40% ludności kraju oraz miejscem wypoczynku. Średnia wartość wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej¹² dla gminy Piaski wynosi 95,0, przy średniej dla województwa lubelskiego 74,1 i dla kraju – 66,6, i warunki dla rolnictwa są określane jako bardzo dobre.

Zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego 2010 na obszarze gminy Piaski znajduje się 2 270 gospodarstw rolnych i wszystkie są gospodarstwami indywidualnymi. Działalność rolniczą prowadzi 95,7% gospodarstw z terenu gminy. Czynnikiem determinującym stan rolnictwa i intensywności produkcji rolnej na danym obszarze jest struktura agrarna. Na terenie gminy Piaski przeważają gospodarstwa od 1 do 5 ha, których liczba wynosi 802 (stanowią 35,3% wszystkich gospodarstw rolnych z terenu gminy) oraz gospodarstwa do 1 ha włącznie których jest 757 (33,3%). Najmniejszy odsetek stanowią gospodarstwa 10-15 ha, które stanowią 6,3% (143 gospodarstwa). Średnia powierzchnia gospodarstw na obszarze gminy Piaski wynosi 6,37 ha przy średniej dla powiatu świdnickiego – 4,88 ha. Potrzeby w zakresie rozwoju gospodarstw rolnych są

¹² Zmiana planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego – uwarunkowania wewnętrzne, BPP w Lublinie, Lublin 2011

następujące: kupno maszyn i środków ochrony roślin, budowa/przebudowa/modernizacja budynków gospodarczych oraz budowa binów i silosów.

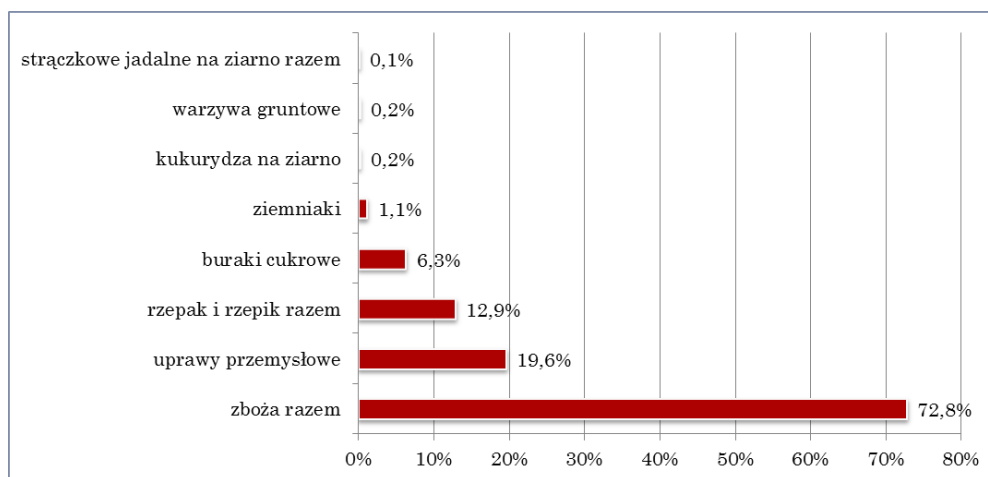
Wykres 7. Struktura ilościowa gospodarstw rolnych gminy Piaski

Źródło: opracowanie własne na podstawie PSP 2010

Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej w decydujący sposób wpływa na rodzaj upraw i hodowlę zwierząt. Na terenie gminy Piaski w zakresie upraw dominują zboża, głównie pszenica i jęczmień, które stanowią 78,2% powierzchni zasiewów. Wśród upraw wyróżniają się również uprawy przemysłowe (przeznaczone do produkcji surowców dla przemysłu spożywczego i innych) – 19,6% oraz rzepak i rzepik – 12,9%.

Wykres 8. Rodzaje upraw na terenie gminy Piaski (powierzchnia zasiewu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie PSP 2010

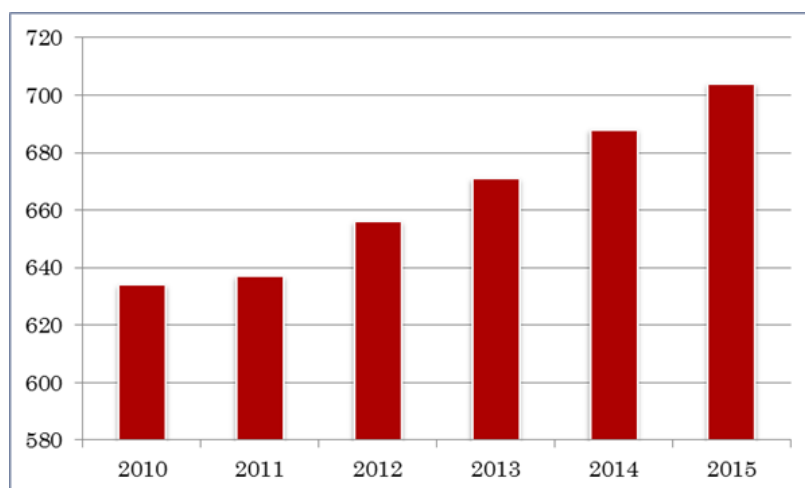
Pod względem hodowli zwierząt gmina Piaski wyróżnia się hodowlą drobiu – 739 gospodarstw. Ilościowo przeważa pogłowie drobiu i trzody chlewnej. Zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego 2010 na terenie gminy pogłowie zwierząt w sztukach dużych (SD) wynosi 3 504 szt., które utrzymuje łącznie 897 gospodarstw.

2.3.2. Przedsiębiorczość w gminie

Na terenie gminy Piaski w 2015 r., według danych GUS, funkcjonowały 704 podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON, o 11% więcej w porównaniu do 2010 roku. Większy odsetek stanowiły podmioty z obszaru wiejskiego gminy – 65%. W porównaniu do innych gmin

miejsko-wiejskich z terenu podregionu lubelskiego liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy Piaski wypada na średnim poziomie. Analizując liczbę podmiotów gospodarczych w analizowanym okresie, tj. w latach 2010-2015, ich liczba systematycznie wzrastała.

Wykres 9. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie gminy Piaski w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W podziale na sektory własnościowe podmioty działające w sektorze publicznym stanowią 3,7%, natomiast w sektorze prywatnym 95,7%. W sektorze prywatnym największy odsetek stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (87%), natomiast organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne) – 3%.

Tabela 7. Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych w gminie Piaski w latach 2010-2015

PKD	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Podmioty gospodarki narodowej						
ogółem	634	637	656	671	688	704
Sektor publiczny						
ogółem	27	27	25	25	25	26
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	24	24	22	21	21	22
Sektor prywatny						
ogółem	607	610	631	646	663	674
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	489	494	510	519	528	538
spółki handlowe	34	33	36	37	39	41
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	4	4	4	4	4	4
spółdzielnie	5	6	6	6	7	6
fundacje	2	2	3	4	4	3
stowarzyszenia i organizacje społeczne	30	30	31	33	32	34

Źródło: opracowanie własne

Rozwój przedsiębiorczości w gminie, wynika ze wzrostu liczby podmiotów gospodarczych w analizowanych latach, co prezentuje poniższa tabela.

Tabela 8. Podmioty gospodarcze według sekcji PKD 2007¹³ w gminie Piaski w latach 2010-2015

Sekcje PKD	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem	634	637	656	671	688	704
Sekcja A	21	25	25	28	25	23
Sekcja B	3	3	3	3	2	2
Sekcja C	82	78	76	72	77	78
Sekcja D	1	1	1	2	2	2
Sekcja E	1	1	2	2	1	1
Sekcja F	62	69	73	76	76	79
Sekcja G	212	206	209	207	202	202
Sekcja H	49	54	54	55	53	50
Sekcja I	22	21	20	19	22	24
Sekcja J	5	7	8	9	13	17
Sekcja K	23	21	21	22	21	22
Sekcja L	4	6	7	7	7	7
Sekcja M	23	21	25	30	36	39
Sekcja N	12	14	15	17	20	24
Sekcja O	16	16	16	16	16	16
Sekcja P	31	30	29	31	30	32
Sekcja Q	15	13	17	17	19	20
Sekcja R	9	10	11	11	15	12
Sekcja S i T	43	41	44	47	51	52

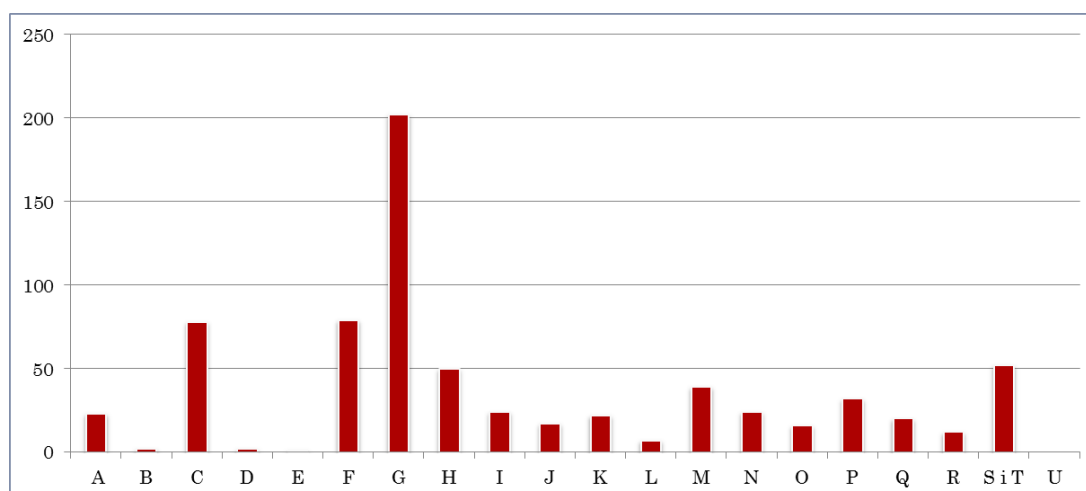
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Zgodnie z podziałem podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 największy odsetek stanowią podmioty z sekcji G stanowiącej ponad jedną czwartą zarejestrowanych działalności (28,7% wszystkich podmiotów z terenu gminy). Znaczny odsetek stanowią również podmioty działające w sekcji F i C, które stanowią łącznie 22,3% podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy.

Największą dynamiką przyrostu liczby podmiotów gospodarczych, w latach 2010-2015, charakteryzują się sekcje M, N, F i J, natomiast w sekcji G, B i C odnotowano spadek liczby podmiotów.

¹³ Wyjaśnienie skrótów sekcji PKD 2007: A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, B – Górnictwo i wydobywanie, C – Przetwórstwo przemysłowe, D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, F – Budownictwo, G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, H – Transport i gospodarka magazynowa, I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, J – Informacja i komunikacja, K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, P – Edukacja, Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, S – Pozostała działalność usługowa, T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, U – Organizacje i zespoły eksterytorialne

Wykres 10. Liczba podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 na terenie gminy Piaski w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na terenie gminy Piaski, według klas wielkości podmiotów gospodarczych, działają jedynie mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Według danych GUS w 2015 r. największy odsetek stanowiły mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 osób) – 95,7% (674 podmioty gospodarcze). Ponadto na terenie gminy działało 27 małych przedsiębiorstw i 3 średnie przedsiębiorstwa. Na terenie miasta Piaski działało 35% wszystkich podmiotów gospodarczych z terenu gminy. Zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego w Piaskach na terenie gminy działa 518 mikroprzedsiębiorstw, 21 małych przedsiębiorstw i 2 średnie przedsiębiorstwa.

Zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego w Piaskach, w 2015 r., na terenie gminy działa łącznie 506 podmiotów gospodarczych. Najwięcej podmiotów działało na terenie miasta, które stanowiły 40% wszystkich podmiotów gospodarczych – 202 podmioty gospodarcze. Na obszarze wiejskim najwięcej podmiotów działało na terenie sołectw Wierzchowiska Drugie – 33 i Bystrzejowice Pierwsze – 31.

Tabela 9. Podmioty gospodarcze na terenie gminy Piaski w podziale na sołectwa i obszary miasta w latach 2013-2015

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	2013	2014	2015
1.	Borkowszczyzna	2	3	4
2.	Brzezice	6	9	10
3.	Brzeziczki	5	8	8
4.	Bystrzejowice Pierwsze	29	27	31
5.	Bystrzejowice Drugie	16	14	15
6.	Bystrzejowice Trzecie	7	6	6
7.	Emilianów	5	5	4
8.	Gardzienice Pierwsze	13	11	11
9.	Gardzienice Drugie	15	15	15
10.	Giełczew	3	5	5
11.	Jadwisin	4	5	5
12.	Janówek	15	14	18
13.	Józefów	5	4	3
14.	Kawęczyn	17	15	15
15.	Kęblów	15	16	17
16.	Klimusin	2	3	4
17.	Kolonia Wola Piasecka	3	3	2
18.	Kozice Dolne	2	4	4
19.	Kozice Dolne Kolonia	5	6	4
20.	Kozice Górne	4	4	3
21.	Majdan Brzezicki	3	5	4

22.	Majdan Kawęczynski	4	5	6
23.	Majdan Kozic Dolnych	4	4	3
24.	Majdan Kozic Górnych	2	2	2
25.	Majdanek Kozicki	2	2	3
26.	Marysin	6	7	8
27.	Miasto Piaski	195	175	202
a	Obszar I	59	66	64
b	Obszar II	63	37	64
c	Obszar III	73	72	74
28.	Młodziejów	0	0	0
29.	Nowiny	1	1	2
30.	Piaski Górne	2	2	2
31.	Piaski Wielkie	4	6	7
32.	Siedliszczki	5	2	3
33.	Siedliszczki Kolonia	9	11	10
34.	Stefanówka	2	2	1
35.	Wierchowiska Pierwsze	13	16	16
36.	Wierchowiska Drugie	32	29	33
37.	Wola Gardzienicka	4	5	3
38.	Wola Piasecka	14	14	15
39.	Żegotów	3	3	2
Łącznie		478	468	506

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Piskach

Analizując sferę gospodarczą należy uwzględnić nie tylko bezwzględną liczbę zarejestrowanych przedsiębiorstw ale również przedsiębiorczość mieszkańców, która mierzona jest wskaźnikiem przedsiębiorczości, tj. liczbą podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności. Dla obszaru gminy Piaski wartość ww. wskaźnika w 2015 r. wyniosła 666 (miasto – 947, obszar wiejski – 573) dla porównania dla powiatu świdnickiego - 775.

Instytucjami otoczenia biznesu są wszelkiego rodzaju podmioty publiczne i prywatne, które w sposób pośredni lub bezpośredni mają związek z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej na danym terenie. Gmina Piaski leży w sąsiedztwie miasta wojewódzkiego przez co jest w zasięgu oddziaływania instytucji otoczenia biznesu znajdujących się na terenie Lublina.

Zgodnie z badaniami pogłębionymi pt. „Ocena barier i potrzeb instytucji otoczenia biznesu w kontekście rozwoju proinnowacyjnych usług na rzecz biznesu” prowadzonymi w ramach projektu pn. „Regionalny System Zarządzania Zmianą Gospodarczą”, liczba instytucji otoczenia biznesu w województwie lubelskim wynosiła 164 podmioty, w tym: 127 to ośrodki przedsiębiorczości, 12 – instytucje parabankowe, 19 – ośrodki innowacyjne i 6 innych instytucji. Zgodnie z danymi ww. raportu końcowego¹⁴ na terenie powiatu lubelskiego funkcjonują ośrodki szkoleniowo-doradcze oraz ośrodki przedsiębiorczości. Na terenie powiatu świdnickiego 3001-5000 firm przypada na ośrodki przedsiębiorczości i instytucje parabankowe, natomiast na ośrodki innowacji przypada 5001 i więcej firm.

2.3.3. Bezrobocie

Poziom bezrobocia jest jednym z głównych wskaźników mówiących o kondycji gospodarczej jednostki administracyjnej. W 2015 r. według danych GUS na terenie gminy Piaski było zarejestrowanych 631 bezrobotnych. W ciągu analizowanych lat ich liczba ulegała wahaniom, od

¹⁴[https://www.efs.2007-](https://www.efs.2007-2013.gov.pl/analizyraportypodsumowania/baza_projektow_badawczych_efs/documents/ocena_barier_i_potrzeb_instytucji_otoczenia_biznesu_lubelskie_040414.pdf)

[2013.gov.pl/analizyraportypodsumowania/baza_projektow_badawczych_efs/documents/ocena_barier_i_potrzeb_instytucji_otoczenia_biznesu_lubelskie_040414.pdf](https://www.efs.2007-2013.gov.pl/analizyraportypodsumowania/baza_projektow_badawczych_efs/documents/ocena_barier_i_potrzeb_instytucji_otoczenia_biznesu_lubelskie_040414.pdf)

2011 do 2013 roku liczba bezrobotnych rosła, w kolejnym roku spadła i znów wzrosła o 4,5% w porównaniu do roku poprzedniego.

Tabela 10. Liczba osób bezrobotnych w gminie Piski w latach 2010-2015

Bezrobotni	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ogółem	633	600	621	652	604	631
kobiety	281	294	330	323	292	304
mężczyźni	352	306	291	329	312	327

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Według danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie na koniec 2015 r. w gminie Piski zarejestrowanych było 631 bezrobotnych (52% stanowili mężczyźni), w tym 203 osoby były długotrwale bezrobotne (powyżej 24 miesięcy), 46 osób było uprawnionych do zasiłku, a 9 osób było bezrobotnymi zwolnionymi z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Zgodnie danymi SRPS, w 2013 r. bezrobotni do 50 lat stanowili aż 84,2% i najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby długotrwale bezrobotne.

Wskaźnik bezrobocia (mierzony stosunkiem liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych do liczby osób w wieku produkcyjnym) według danych GUS, w 2015 r. dla gminy Piski wyniósł 9,8%, dla porównania na terenie powiatu świdnickiego wynosił 8,6%.

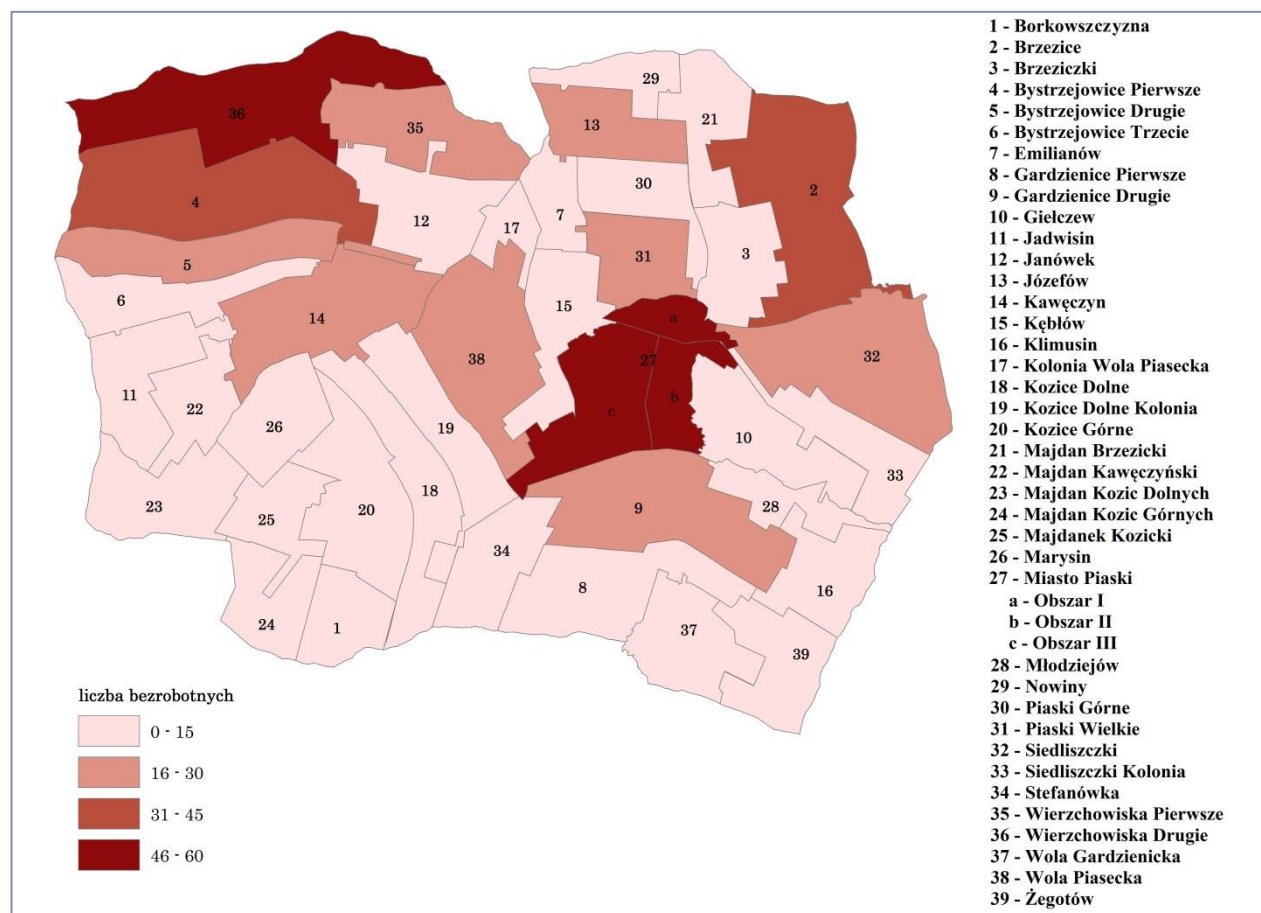
Niekorzystna sytuacja na rynku pracy może wynikać m.in. z niedostosowania poziomu i struktury kształcenia do potrzeb i wymagań obecnego rynku pracy, niskiego poziomu wykształcenia części społeczeństwa, jak również biernej postawy bezrobotnych. Większą szansę na znalezienie pracy mają osoby posiadające wykształcenie wyższe lub średnie (techniczne). Istotna jest również zgodność posiadanych kwalifikacji z panującym zapotrzebowaniem na rynku pracy.

Na terenie powiatu świdnickiego największą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem policealnym, średnim zawodowym i zasadniczym zawodowym (w 2015 r. na terenie powiatu świdnickiego osoby z ww. wykształceniem stanowiły 50,6% bezrobotnych z terenu powiatu). W podziale na poszczególne grupy wieku, największy odsetek bezrobotnych na terenie powiatu w 2015 r. stanowiły osoby w przedziałach wiekowych 25-34 lata (30,1% bezrobotnych) i 35-44 lata (21,8%).

Do działań poprawiających sytuację bezrobotnych należy zaliczyć m.in. działania podejmowane przez samorząd skierowane na zmianę panującej polityki bezrobocia, poprawę systemu pośrednictwa pracy czy organizację kursów i szkoleń kwalifikacyjnych dla bezrobotnych, dających możliwość zaistnienia na rynku pracy.

Zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego w Piaskach na terenie gminy w 2015 r. było w sumie 631 bezrobotnych, z czego 23,8% stanowili bezrobotni z terenu miasta. Na obszarze wiejskim największy odsetek bezrobotnych występował na terenie sołectw Brzezice (7%) oraz Bystrzejowice Pierwsze (5,1%). Natomiast na terenie sołectwa Stefanówka nie było ani jednego zarejestrowanego bezrobotnego. Długotrwale bezrobotnych było w sumie 387 osób i ¼ stanowili mieszkańcy miasta.

Ryc. 5. Liczba bezrobotnych w podziale na obszary miasta i sołectwa gminy Piaski

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Piaskach

2.3.4. Zatrudnienie oraz lokalny rynek pracy

Na terenie gminy Piaski w 2015 r. pracowało¹⁵ 1 021 osób, z czego 59,8% pracujących to mieszkańcy z terenu miasta Piaski. Liczba pracujących od 2013 roku wykazuje tendencję wzrostową, o 10% osób w 2015 w stosunku do 2013 r. (o 90 osób). Na terenie gminy większy odsetek stanowiły kobiety – 52%, ale w podziale na miasto i obszar wiejski odwrotna tendencja jest na obszarze wiejskim – mężczyźni stanowili większy odsetek pracujących (58%). Tak mała liczba pracujących w stosunku do ogółu ludności gminy spowodowana jest brakiem danych statystycznych obejmujących osoby pracujące w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego oraz podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. Ponadto rozbieżności mogą wynikać również z niedopasowania kwalifikacji pracowników do nowych technologii i braku potrzebnych kompetencji przy otrzymaniu zatrudnienia.

Gminy miejsko-wiejskie (podobnie jak gminy wiejskie) dotyka również problem ukrytego bezrobocia, które charakteryzuje się nadwyżką zatrudnionych w rolnictwie (nie jest objęte oficjalną statystyką). Ze względu na bliskie sąsiedztwo Lublina i Świdnika, mieszkańcy gminy korzystają z miejskiego rynku pracy, na niekorzyść obszaru wiejskiego.

¹⁵ Liczba pracujących według innego podziału niż PKD (GUS)

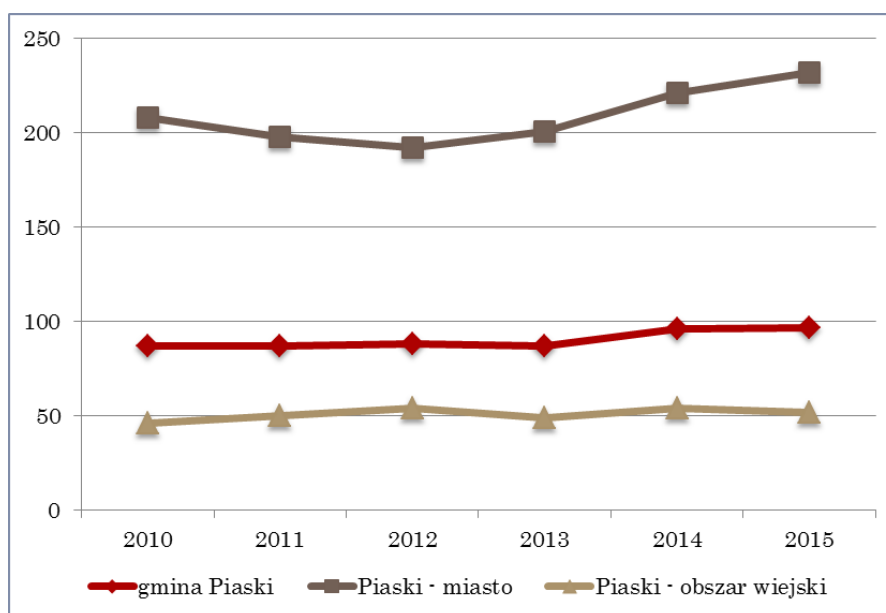
Tabela 11. Liczba osób pracujących według innego podziału niż PKD w gminie Piaski latach 2010-2015

Zatrudnieni	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ogółem	941	936	944	931	1017	1021
kobiety	504	504	505	497	546	532
mężczyźni	437	432	439	434	471	489

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wskaźnik prezentujący liczbę pracujących na 1 000 ludności gminy w 2015 r. wynosił 97, dla porównania dla obszaru powiatu świdnickiego wynosił 160. W podziale na miasto i obszar wiejski wynosił odpowiednio – 232 oraz 52.

Wykres 11. Pracujący na 1 000 mieszkańców w gminie Piaski (w podziale na miasto i obszar wiejski) w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Do głównych i jednocześnie największych pracodawców na terenie gminy Piaski należą firmy:

- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Piaski,
- Zakład Usług Komunalnych w Piaskach.

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Piaskach powstała w 1948 r. i zajmuje się produkcją wyrobów mleczarskich, które są eksportowane również poza granice kraju. Zlokalizowana jest przy ul. Zamojskiej 26 w Piaskach i obecnie zatrudnia ok. 120 osób.

Zakład Usług Komunalnych w Piaskach Sp. z o.o. zlokalizowany jest przy ul. Armii Krajowej 2 w Piaskach, która zatrudnia 55 osób. Zajmuje się usługami komunalnymi na terenie gminy obejmującymi pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody.

2.3.5. Atrakcyjność inwestycyjna gminy

Na terenie gminy Piaski nie występują tereny inwestycyjne, zarówno typu *greenfield* (tereny pod nową zabudowę), jak i *brownfield* (tereny już zabudowane). Nie znajduje się tu również żadna specjalna strefa ekonomiczna. Potencjalne tereny inwestycyjne to obecnie tereny rolne o powierzchni ok. 255 ha. Tereny te wymagają wykupu gruntów i odrolnienia, a także uzbrojenia. Zlokalizowane są na terenie miejscowości: Brzezice, Brzeziczki, Bystrzejowice Pierwsze, Kęblów, Piaski, Piaski Wielkie, Wierzchowiska Drugie.

Gmina, wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom lokalnym przedsiębiorcom w ramach perspektywy finansowej 2007-2013 przy współfinansowaniu ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego w ramach działania 2.4. Marketing gospodarczy zrealizowała projekt „Budowa marki Piaski Przyjazne Przedsiębiorcom i promocja walorów inwestycyjnych gminy Piaski” – wartość projektu: 637 651,00 zł, dofinansowanie UE: 526 927,14 zł (okres realizacji projektu: 01.06.2014 – 18.12.2015). Głównym celem projektu było wzmocnienie i rozwój potencjału gospodarczego gminy poprzez m.in. opracowanie strategii promocji gospodarczej gminy Piaski, zaprojektowanie marki Piaski Przyjazne Przedsiębiorcom i wykonanie systemu identyfikacji wizualnej. Kluczowym elementem projektu było wykonanie aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w zakresie terenów inwestycyjnych, opracowanie i wydanie oferty inwestycyjnej gminy w czterech wersjach językowych czy wykonanie PPP – Piaseckiego Portalu Przedsiębiorczości. Ponadto w ramach projektu została przeprowadzona kampania informacyjno-promocyjna na rynku międzynarodowym (reklamy na dwóch lotniskach w Polsce na modułach reklamowych w terminalach dla pasażerów oraz na wózkach bagażowych). Gmina Piaski wzięła również udział w imprezach targowych, które umożliwiły promowanie lokalnych walorów i potencjałów inwestycyjnych.

Gmina Piaski w partnerstwie z pięcioma gminami województwa lubelskiego (lider – gmina Mełgiew, partnerzy – gmina Piaski, gmina Wólka, gmina Spiczyn, gmina Mełgiew, gmina Rybczewice, gmina Gorzków) opracowała program „Marka lokalna szansą rozwoju przedsiębiorczości na Szlacheckim Szlaku w województwie lubelskim”, który został współfinansowany przez Szwajcarię ze środków Szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej, w ramach Priorytetu 1: Bezpieczeństwo, stabilność, wsparcie reform, a jego realizacja wpisuje się w założenia obszaru tematycznego: Inicjatywy na rzecz rozwoju regionalnego regionów peryferyjnych i słabo rozwiniętych. Głównym celem projektu jest rozwój regionu poprzez wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem lokalnych potencjałów i zasobów, a także tworzenie pozarolniczych dochodów na obszarach wiejskich. Całkowita wartość projektu wyniosła 5 891 387 CHF¹⁶, z czego ponad 1 800 000 CHF przeznaczono na subdotację.

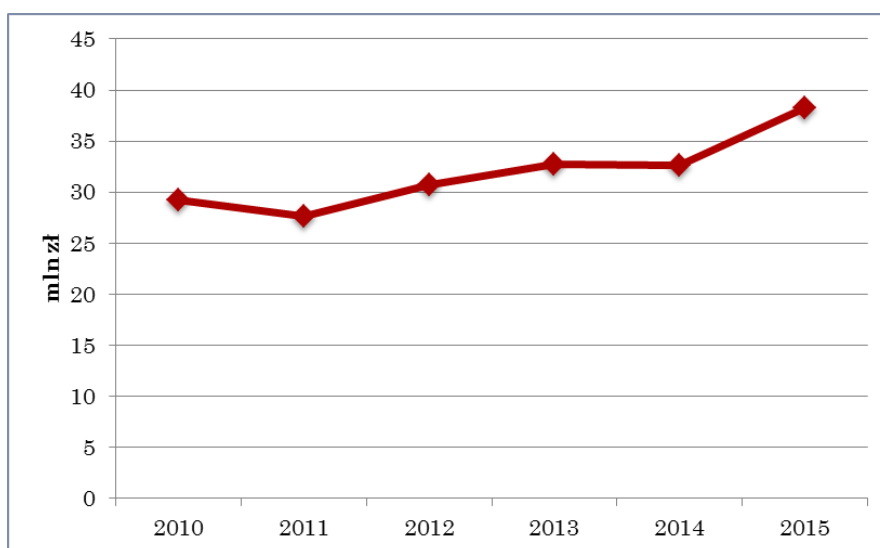
2.3.6. Zdolność inwestycyjna gminy

Sytuacja finansowa gminy

Struktura budżetu uchwalanego rokrocznie przez Radę Miejską świadczy o zdolności inwestycyjnej gminy Piaski. W analizowanym okresie, tj. w latach 2010-2015, zaobserwowano stały wzrost dochodów ogółem (z wyjątkiem roku 2014, kiedy to dochody nieznacznie zmalały w stosunku do roku poprzedniego jednak były wyższe niż w roku 2010) oraz niewielkie wahania w strukturze dochodów gminy. Według danych GUS w 2015 r. dochód budżetu gminy wyniósł 38,2 mln zł, o ok. 31% więcej w porównaniu do 2010 r. Na strukturę dochodu ogółem składają się: dochody własne, subwencja ogólna i dotacje. Największy udział miały dochody własne i dotacje, a najmniejszy subwencja ogólna.

¹⁶ Frank szwajcarski

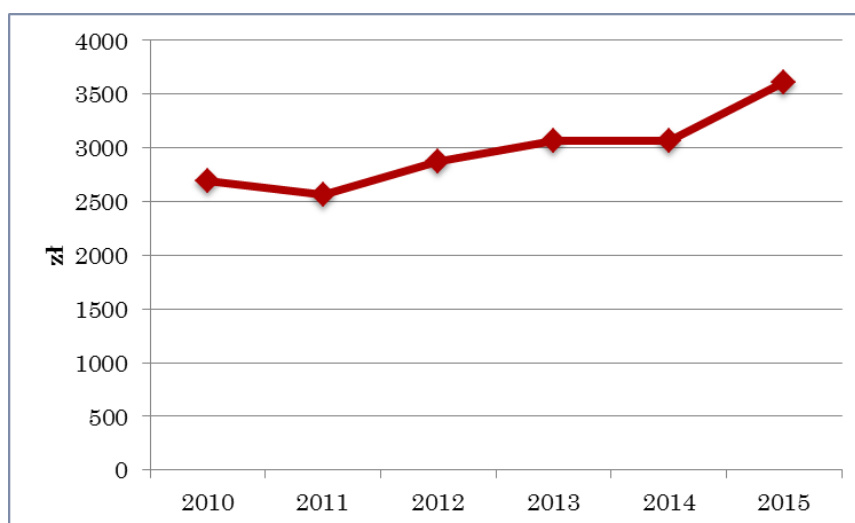
Wykres 12. Dochody ogółem gminy Piaski w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2015 r. na obszarze gminy Piaski, według danych GUS, średni dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniósł 3 604,65 zł. W porównaniu do 2010 r. wzrósł o 908,29 zł. Natomiast dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca od 2010 r. stale rosły i w 2015 r., wyniosły 1 293,34 zł (w porównaniu do 2010 r. wzrosły prawie o połowę o 633,51 zł).

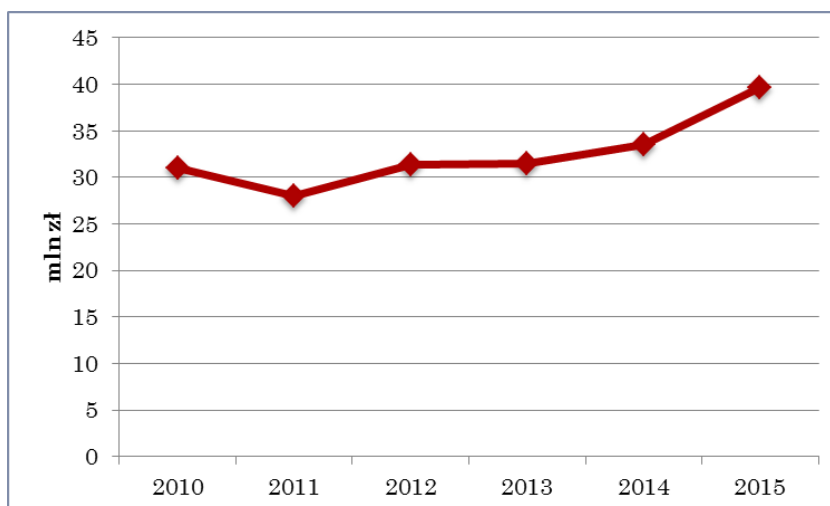
Wykres 13. Dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca na terenie gminy Piaski w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Według danych GUS w 2015 r. wydatki z budżetu gminy wyniosły 39,61 mln zł. Analizując wydatki gminy w latach 2010-2015 można zaobserwować, że od 2011 r. wydatki systematycznie rosły. W strukturze wydatków największy odsetek stanowiły wydatki bieżące – 69,8% wydatków ogółem. Wydatki majątkowe stanowiły 30,2% wydatków ogółem i w 94,3% były to wydatki majątkowe inwestycyjne.

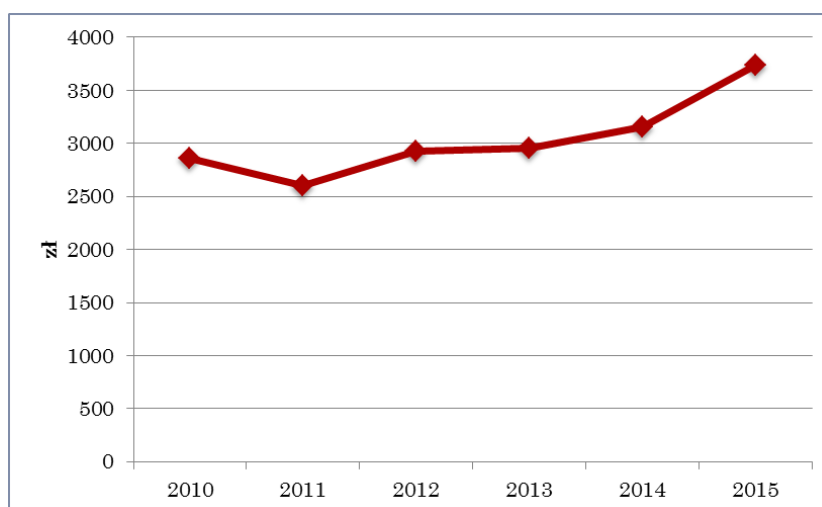
Wykres 14. Wydatki ogółem gminy Piaski w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na terenie gminy w 2015 r. według danych GUS wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 3 735,61 zł (o 30,5% więcej w porównaniu do 2010 r). Natomiast wartość wydatków majątkowych inwestycyjnych na jednego mieszkańca w 2015 r. wyniosła 1 068,94 zł.

Wykres 15. Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca na terenie gminy Piaski w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Sytuacja finansowa gminy uzależniona jest od wyniku finansowego w poszczególnych latach. W analizowanym okresie, tj. w latach 2010-2015, można zaobserwować wahania zarówno w dochodach, jak i wydatkach gminy, co skutkowało dodatnim bądź ujemnym wynikiem finansowym w poszczególnych latach. Prezentuje to poniższa tabela.

Tabela 12. Sytuacja finansowa gminy w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
dochody (zł)	29 193 532,92	27 611 527,41	30 756 824,13	32 710 503,27	32 654 604,44	38 223 706,43
wydatki (zł)	31 002 724,01	28 045 149,11	31 375 767,62	31 493 971,63	33 564 661,03	39 612 374,43
wynik finansowy (zł)	- 1 809 191,09	- 433 621,70	- 618 943,49	1 216 531,64	- 910 056,59	- 1 388 668,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Po wykonaniu budżetu w 2015 r. według Wieloletniej Prognozy Finansowej (WPF), wynik budżetowy miał wartość ujemną (tabela poniżej). Kwota długu wynosiła 9 700 184,53 zł (o 785 161,65 zł mniej w porównaniu do roku poprzedniego), a wartość spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych wyniosła 2 271 277,35 zł. W 2015 r. gmina przeznaczyła 269 990,60 zł na obsługę długu, a po 2016 prognozowany jest jego ponad wzrost o ok. 30 tys.

Tabela 13. Prognozowana struktura dochodów i wydatków według WPF¹⁷

Lp.	Wyszczególnienie	2015*	2016	2018	2020	2022
1.	Dochody ogółem	38 194 288,43	38 397 503,37	40 678 488,00	40 478 206,05	32 500 000,00
2.	Wydatki ogółem	39 612 208,19	36 601 842,89	39 266 088,00	39 064 346,05	31 570 000,00
3.	Wynik budżetu	-1 417 919,76	1 795 660,48	1 412 400,00	1 413 860,00	930 000,00
4.	Kwota długu	9 700 184,53	7 556 735,21	4 686 260,00	1 860 000,00	0,00
5.	Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych	2 271 277,35	2 143 449,32	1 412 400,00	1 413 860,00	930 000,00

* po wykonaniu budżetu

Źródło: opracowanie własne na podstawie WPF

W ramach Wieloletniej Prognozy Finansowej został sporządzony wykaz przedsięwzięć przedstawiony w poniższej tabeli, z okresem realizacji do 2020 r.

Tabela 14. Wykaz przedsięwzięć do Wieloletniej Prognozy Finansowej

Lp.	Nazwa i cel	Okres realizacji		Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca
		od	do	
1.	Marka lokalna gwarantem rozwoju przedsiębiorczości na Szlaku Jana III Sobieskiego – Rozwój przedsiębiorczości	2011	2016	Urząd Miejski w Piaskach
2.	Modernizacja i rozbudowa systemów informatycznych samorządów województwa lubelskiego w celu podniesienia jakości usług publicznych – Podniesienie jakości usług publicznych	2016	2019	Urząd Miejski w Piaskach
3.	Modernizacja Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Piaskach	2016	2019	Urząd Miejski w Piaskach
4.	Porozumienie Gmin Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego o współpracy w zakresie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2014 - 2020	2015	2018	Urząd Miejski w Piaskach
5.	Wzmocnienie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej w obszarze funkcjonalnym Szlaku Jana III Sobieskiego w województwie lubelskim – Wzmocnienie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej	2014	2016	Urząd Miejski w Piaskach
6.	Zachowanie dziedzictwa kulturowego w gminie Piaski – ruin zboru kalwińskiego „Kościelec” - Rewitalizacja	2017	2018	Urząd Miejski w Piaskach
7.	Zwiększenie potencjału planistycznego gminy Piaski w zakresie działań rewitalizacyjnych do roku 2020	2016	2017	Urząd Miejski w Piaskach
8.	Czysta energia w gminie Piaski – montaż instalacji fotowoltaicznych, pomp geotermalnych i aerotermalnych – Czysta energia w gminie Piaski	2017	2020	Urząd Miejski w Piaskach

¹⁷ Wieloletnia Prognoza Finansowa, Załącznik nr 1 do Uchwały nr XXVIII/208/2016 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 29.09.2016 r. w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Piaski

9.	Czysta energia w gminie Piaski – montaż instalacji solarnych i kotłów na biomasę I – Czysta energia w gminie Piaski	2017	2020	Urząd Miejski w Piaskach
10.	Czysta energia w gminie Piaski – montaż instalacji solarnych i kotłów na biomasę II – Czysta energia w gminie Piaski	2017	2020	Urząd Miejski w Piaskach
11.	Przebudowa drogi gminnej nr 105681L w miejscowości Janówek – Bystrzejowice Pierwsze – Poprawa warunków komunikacyjnych	2016	2017	Urząd Miejski w Piaskach
12.	Budowa budynków użyteczności publicznej – przedszkole z oddziałem żłobka w Piaskach – w tym pomieszczenia żłobka, pomieszczenia części wspólnych i wyposażenie	2015	2017	Urząd Miejski w Piaskach
13.	Zagospodarowanie terenu wokół ruin zboru kalwińskiego „Kościelec” w Piaskach	2016	2018	Urząd Miejski w Piaskach
14.	Budowa Centrum Aktywności Lokalnej w miejscowości Bystrzejowice Drugie	2014	2017	Urząd Miejski w Piaskach

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika nr 2 do Uchwały nr XXVIII/208/2016 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 29.09.2016 r. w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Piaski

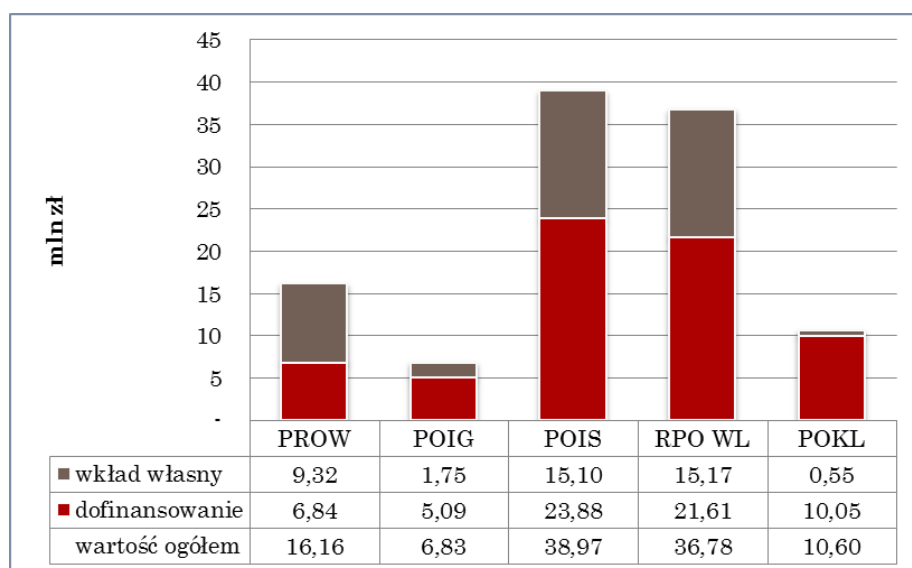
Pozyskiwanie funduszy unijnych

Na terenie gminy Piaski, według stanu na dzień 30.06.2015 r., ogólna wartość zrealizowanych i realizowanych projektów unijnych wyniosła 109 353 399,14 zł, a łączna suma dotacji wyniosła 67 469 035,32 zł. Pozyskane fundusze unijne pozyskane były w ramach programów:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Najwięcej funduszy pozyskano w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIŚ) na lata 2007-2013 – 35,4% wszystkich dotacji pozyskanych w ramach ww. programów (23 876 377,84 zł). Ponadto znaczna część funduszy została pozyskana w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego (RPO WL) na lata 2007-2013 – 32% dotacji pozyskanych na terenie gminy Piaski (21 613 845,28 zł).

Wykres 16. Wartość zrealizowanych i realizowanych projektów unijnych z podziałem na poszczególne Programy Operacyjne na terenie gminy Piaski

Źródło: opracowanie własne na podstawie Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07-13 na dzień 30.06.2015 r. oraz <http://archiwum.prow.lubelskie.pl/mapa-projektow/>

Gmina Piaski wraz ze swoimi jednostkami organizacyjnymi w ramach zrealizowanych projektów pozyskała ponad 19,72 mln zł, a łączna wartość zrealizowanych projektów wyniosła w sumie 30,32 mln zł. Najwięcej funduszy pozyskano w ramach RPO WL – 6,6 mln zł o łącznej wartości projektów 8 422 117,00 zł oraz POKL – 5,5 mln zł (wartość projektów – 5 782 741,00 zł).

W ramach RPO WL gmina zrealizowała dwa projekty: jeden w zakresie odnawialnych źródeł energii pn. *Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Piaski*, którego łączna wartość wyniosła ponad 7,6 mln zł, a kwota dofinansowania 5,9 mln zł, a drugi w zakresie wsparcia rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy pn. *Budowa marki Piaski Przyjazne Przedsiębiorcom i promocja walorów inwestycyjnych gminy Piaski* (wartość ogólna – 637 651,00 zł, dofinansowanie – 526 927,14 zł).

Tabela 15. Projekty zrealizowane przez gminę Piaski w ramach RPO WL 2007-2013

Nazwa projektu	Beneficjent	Nr umowy	Działanie RPO WL 2007-2013	Wartość ogółem (zł)	Dofinansowanie (zł)
Budowa marki Piaski Przyjazne Przedsiębiorcom i promocja walorów inwestycyjnych gminy Piaski	Gmina Piaski	RPLU.02.04.02-06-041/13-02	Działanie 2.4 Marketing gospodarczy	637 651,00	526 927,14
Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Piaski	Gmina Piaski	RPLU.06.02.00-06-030/12-00	Działanie 6.2 Energia przyjazna środowisku	7 582 568,04	5 924 246,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07-13 na dzień 30.06.2015 r.

Z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 gmina Piaski wraz z jednostkami podległymi pozyskała 4,8 mln zł. na projekty o wartości 13,2 mln zł. Wśród tych inwestycji na

szczególną uwagę zasługują projekty z zakresu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz kultury (imprezy kulturalno-rozrywkowe).

Tabela 16. Projekty zrealizowane przez gminę i instytucje podległe w ramach PROW 2007-2013

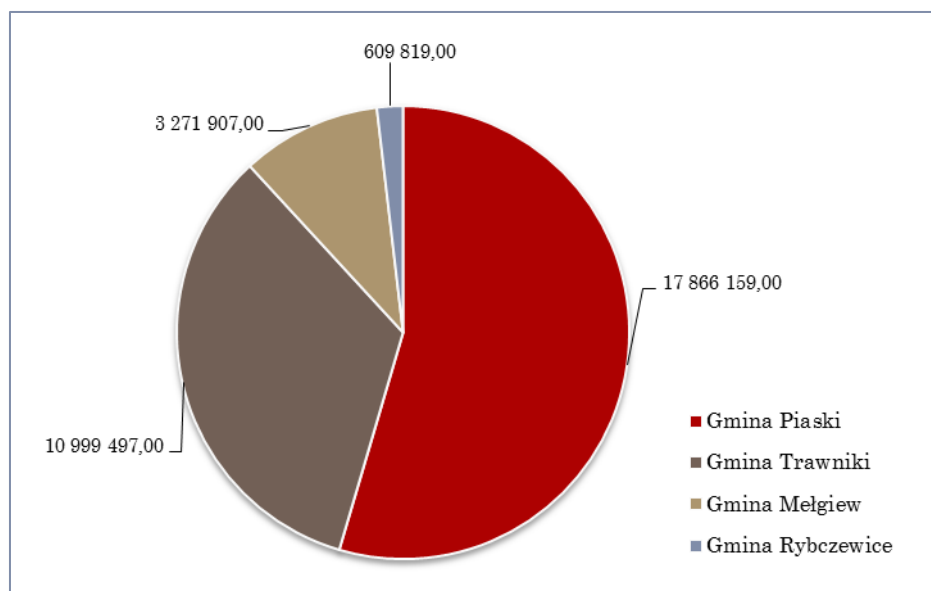
Nazwa projektu	Beneficjent	Nr umowy	Działanie PROW 2007-2013	Wartość ogółem (zł)	Dofinansowanie (zł)
Organizacja wydarzenia kulturalno-rekreacyjnego w miejscowości Siedliszczki	Gmina Piaski	UM03-6930-UM0341753/11	Małe projekty / Oś IV Leader	22 733,04	13 826,00
Biblioteka jako miejsce multimedialnych spotkań i kultywowania lokalnych tradycji	Miejska Biblioteka Publiczna w Piaskach	UM03-6930-UM0341355/11	Małe projekty / Oś IV Leader	18 649,18	6 122,05
"Dni Piask 2011"-elementem budowania marki turystycznej i gospodarczej "Doliny Gielczwi"	Miejskie Centrum Kultury w Piaskach	UM03-6930-UM0341351/11	Małe projekty / Oś IV Leader	42 880,00	25 000,00
"Festiwal flaków 2011" Jako promocja walorów turystycznych i kulturowych "Doliny Gielczwi"	Miejskie Centrum Kultury w Piaskach	UM03-6930-UM0341350/11	Małe projekty / Oś IV Leader	34 280,00	22 225,00
"Biblioteki miejscem multimedialnych spotkań dla mieszkańców LSR oraz miejscem kultywowania tradycji i kultury gminy Piaski"	Miejska Biblioteka Publiczna w Piaskach	UM03-6930-UM0340563/10	Małe projekty / Oś IV Leader	35 714,29	20 857,00
"Festiwal Flaków 2010"-elementem budowania i promocji marki turystycznej i gospodarczej "Dolina Gielczwi"	Miejskie Centrum Kultury w Piaskach	UM03-6930-UM0340562/10	Małe projekty / Oś IV Leader	35 298,00	23 644,74
"Dni Piask 2010"-elementem budowania i promocji marki turystycznej i gospodarczej "Dolina Gielczwi"	Miejskie Centrum Kultury w Piaskach	UM03-6930-UM0340561/10	Małe projekty / Oś IV Leader	35 123,50	24 444,63
Kompleksowy system wodno-ściekowy gminy Piaski wraz z przebudową oczyszczalni ścieków w miejscowości Piaski	Gmina Piaski	UM03-6921-UM0300096/09	321 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej/ Oś III	8 459 894,25	2 950 135,00
Kompleksowy system wodno-ściekowy gminy Piaski -II etap	Gmina Piaski	UM03-6921-UM0300294/11	321 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej/ Oś III	2 813 533,91	996 048,00

Zagospodarowanie centrum Piask poprzez odnowienie i urządzenie szaty roślinnej, elementów małej architektury, chodników i parkingów – II etap	Gmina Piaski	UM03-6922-UM03000139/09	313 Odnowa i rozwój wsi / Oś III	1 082 544,14	500 000,00
---	--------------	-------------------------	----------------------------------	--------------	------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://archiwum.prow.lubelskie.pl/mapa-projektow/>

Na terenie powiatu świdnickiego, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 zrealizowano projekty o wartości ponad 32,7 mln zł. W podziale na poszczególne gminy wchodzące w skład powiatu świdnickiego najwięcej środków pozyskano na terenie gminy Piaski, a wartość zrealizowanych projektów stanowiła 54,6% wszystkich projektów zrealizowanych na terenie powiatu (wartość – 17 866 159,00 zł).

Wykres 17. Projekty zrealizowane przez gminy z terenu powiatu świdnickiego w ramach Programy Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Piaskach

W ramach POIS gmina pozyskała środki na opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Piaski (wartość projektu – 47 tys. zł, dofinansowanie 85%). Natomiast w ramach POIG gmina zrealizowała 3 projekty obejmujące przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w gminie, łączna wartość projektów wyniosła 2 889 480,00 zł, a kwota dofinansowania 2 777 928,26 zł.

Gmina Piaski oraz jej jednostki podległe pozyskały ponad 5,5 mln zł na realizację projektów w ramach POKL, które obejmowały aktywizację zawodową mieszkańców obszaru gminy oraz projekty z zakresu edukacji na różnych poziomach kształcenia.

Tabela 17. Projekty zrealizowane przez gminę i instytucje podległe w ramach POKL 2007-2013

Nazwa projektu	Beneficjent	Nr umowy	Działanie POKL 2007-2013	Wartość ogółem (zł)	Dofinansowanie (zł)
PIASKIarka - szkolenia dla mieszkańców Gminy Piaski	Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach	POKL.06.03.00-06-106/08-03	6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na	47 200,00	47 200,00

			obszarach wiejskich		
Program aktywizacji zawodowej w gminie Piaski - "Teraz Ja" adresowany do osób bezrobotnych	Gmina Piaski/Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach	POKL.07.01.01-06-200/08-09	7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji	1 741 178,21	1 558 354,50
Człowiek-Obywatel-Pracownik: utworzenie KIS na terenie gminy Piaski	Gmina Piaski/Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach	POKL.07.02.01-06-140/10-01	7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej	338 327,00	338 327,00
Aktywność, Integracja, Mobilność - program wymierzony w reintegrację osób niezatrudnionych z gminy Piaski	Gmina Piaski/Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach	POKL.07.02.01-06-158/09-03	7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej	527 442,32	527 442,32
"PIASKIarki IV - szkolenia dla mieszkańców Gminy Piaski"	Gmina Piaski/Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach	POKL.07.03.00-06-163/11-00	7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji	45 390,00	45 390,00
Nowy Horyzont - program aktywności lokalnej w Gminie Piaski	Gmina Piaski/Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach	POKL.07.03.00-06-298/09-00	7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji	50 000,00	50 000,00
Szansa na przedszkole	Gmina Piaski	POKL.09.01.01-06-048/10-02	9.1 Wyrównanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	697 253,77	656 053,77
„Przedszkole? Świetny pomysł!”	Gmina Piaski	POKL.09.01.01-06-157/09-01	9.1 Wyrównanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	822 320,00	798 776,00
Edukacja twoją szansą - program rozwojowy szkół z gminy Piaski	Gmina Piaski	POKL.09.01.02-06-073/09-01	9.1 Wyrównanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	1 012 560,00	1 012 560,00
Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III w szkołach	Gmina Piaski	POKL.09.01.02-06-235/11-00	9.1 Wyrównanie szans edukacyjnych i zapewnienie	138 700,00	138 700,00

podstawowych w gminie Piaski			wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty		
E-belfer - przygotowanie nauczycieli Gimnazjum nr 1 im. Antoniego Norberta Patka w Piaskach do stosowania e-learningu w nauczaniu i samokształceniu	Gmina Piaski	POKL.09.04.00-06-030/09-01	9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty	98 572,70	83 785,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07-13 na dzień 30.06.2015 r.

Wysoką aktywnością w pozyskiwaniu środków unijnych wykazali się przedsiębiorcy z terenu gminy. W ramach funduszy unijnych pozyskali łącznie 17,5 mln zł, a łączna wartość projektów wyniosła 42,4 mln zł. Poniższa tabela przedstawia spis projektów zrealizowanych przez przedsiębiorców w ramach poszczególnych programów operacyjnych. W przypadku Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 brak jest ogólnodostępnych danych mówiących o pozyskaniu środków na podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej.

Tabela 18. Pozyskanie środków przez przedsiębiorców na terenie gminy Piaski

Nazwa projektu	Beneficjent	Nr umowy	Działanie	Wartość ogółem (zł)	Dofinansowanie (zł)
PROW na lata 2007-2013					
Przygotowanie budynku do utworzenia gospodarstwa agroturystycznego w miejscowości Majdanek Kozicki	Kasprzak Dariusz	UM03-6930-UM0341755/1	Małe projekty / Oś IV Leader	46 143,70	24 702,00
Zachowanie tradycji garncarskiej poprzez modernizację i doposażenie pracowni garncarskiej i utworzenie w niej mini-galerii	Agroturystyka u garncarza Piotr Skiba	UM03-6930-UM0341359/1	Małe projekty / Oś IV Leader	16 163,72	11314,60
POIG na lata 2007-2013					
Informatyzacja procesów biznesowych między przedsiębiorstwami współpracującymi ze sobą w grupie serwisowej	ZOT Constans Serwis Lesław Domino	POIG.08.02.00-06-002/09-00	8.2 Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B	243 700,00	16 4590,00
Uruchomienie systemu klasy B2B automatyzującego procesy związane z zarządzaniem systemem jakości BRC, monitoringiem temperatur, logistyką oraz zamówieniami	Przedsiębiorstwo Produkcyjne LESŁAW DOMINO	POIG.08.02.00-06-006/13-02	8.2 Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B	284 210,00	198 947,00

Budowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu w miejscowościach Krępiec, Nowy Krępiec, Wierzchowiska, Minkowice-Kolonia	ŚWIDMAN s.c. Mariusz Bzowski, Dariusz Drerlich	POIG.08.04.0 0-06-019/13-01	8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”	1 208 216,70	687 603,00
Budowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu przez firmę ŚwidMAN Spółka Cywilna	Świdman s. c. Mariusz Bzowski, Dariusz Drelich	POIG.08.04.0 0-06-027/12-03	8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”	2 208 839,96	1 257 063,38
POIŚ na lata 2007-2013					
Budowa elektrowni biogazowej do produkcji energii elektrycznej w skojarzeniu z ciepłem w Siedliszczkach	Wikana Bioenergia Sp. z o.o.	POIS.09.04.00 -00-084/10-00	9.4 Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych	20 081 980,52	7 877 044,96
Budowa Europejskiego Ośrodka Praktyk Teatralnych w Gardzienicach	Ośrodek Praktyk Teatralnych "Gardzienice"	POIS.11.01.00 -00-061/10-02	11.1. Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym	18 844 356,63	15 959 382,88
RPO WL na lata 2007-2013					
Produkcja zdrowej żywności - szansą rozwoju firmy ZOT Constans Serwis	Zakład Obsługi Technicznej Constans Serwis Lesław Domino	RPLU.01.02.0 0-06-191/10-02	1.2 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw	1 522 893,54	689 529,88
Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstwa Marek Nowogórski dzięki zakupowi innowacyjnych środków trwałych	Marek Nowogórski	RPLU.01.02.0 0-06-305/12-01	1.2 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw	766 905,00	423 500,00
Wzrost konkurencyjności firmy Bosch Service Grzegorz Woliński poprzez zakup innowacyjnych technologii	Bosch Service Grzegorz Woliński	RPLU.01.02.0 0-06-362/12-03	1.2 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw	1 510 777,56	614 137,20
Rozwój oraz dywersyfikacja usług firmy „PROMED” Anna Czerniak poprzez zakup aparatury medycznej oraz utworzenie pracowni protetycznej	„PROMED” Anna Czerniak	RPLU.01.02.0 0-06-456/10-05	1.2 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw	90 249,50	62938,39
Wzrost konkurencyjności firmy Bosch Service Grzegorz Woliński	Bosch Service Grzegorz Woliński	RPLU.01.02.0 0-06-745/12-01	1.2 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw	2 540 269,80	999 998,89

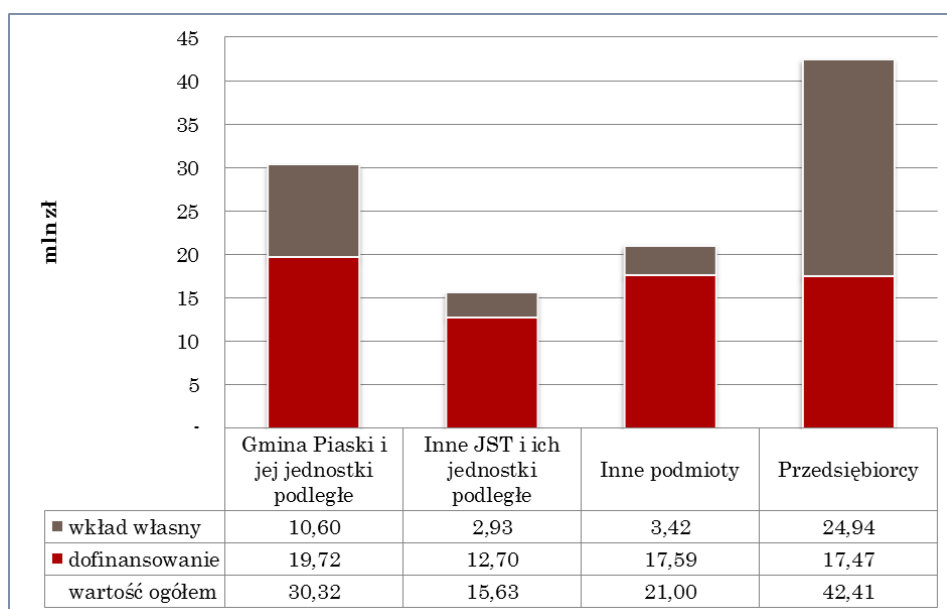
poprzez wdrożenie innowacyjnych technologii i usług			iorstw		
Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa poprzez uruchomienie serwisu drogowego TIR-BUS	MARKO Marek Motyl	RPLU.01.03.0 0-06-102/09-05	1.3 Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw	3 728 185,31	1 407 367,20
Zmiana procesu technologicznego produkcji oraz dywersyfikacji usług w BETSTAL Sp. j.	"Betstal" Kępka i Synowie Spółka Jawna	RPLU.01.03.0 0-06-170/13-01	1.3 Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw	5 933 891,03	1 859 420,29
Termomodernizacja budynku produkcyjnego	SPORTICO WIESŁAW SZKUTNIK	RPLU.01.04.0 1-06-102/12-01	1.4 Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii	378 956,61	199 980,06
Uruchomienie produkcji prądu z energii słonecznej sposobem obniżenia kosztów działalności	Zakład Obsługi Technicznej Constans Serwis Lesław Domino	RPLU.01.04.0 2-06-017/13-00	1.4 Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii	209 100,00	117 250,00
Stworzenie innowacyjnej technologii przetwarzania pofermentu	WIKANA BIOENERGIA SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	RPLU.01.06.0 1-06-007/12-02	1.6 Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach	1 468 989,00	705 330,00
POKL na lata 2007-2013					
Aktywność na Szlaku Jana III Sobieskiego	Kreator Idei Jakub Kuśmierczyk	POKL.06.01.0 1-06-052/12-01	6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie	43 877,33	43 877,33
Turystyka na szlaku Jana III Sobieskiego	Instytut Adaptacji Kulturowej i Językowej Katarzyna Sieńko	POKL.06.03.0 0-06-089/09-00	6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich	4 166,00	4 166,00
Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów	Edukacja s.c. mgr Barbara Kołodziejczyk	POKL.09.01.0 2-06-246/11-00	9.1 Wyrównanie szans	30 000,00	30 000,00

klas I-III w Publicznej Szkole Podstawowej w Majdanie Kozic Górnych oraz Publicznej Szkole Podstawowej w Boniewie- Ignasinie	mgr Lilia Popławska		edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty		
Uczymy się od najlepszych- warsztaty edukacyjne dla mieszkańców gminy Piaski	Kreator Idei- Jakub Kuśmierczyk	POKL.09.05.0 0-06-146/11-00	9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich	44 310,00	44 310,00
Komputer nie gryzie - warsztaty z obsługi komputera i internetu dla mieszkańców gminy Piaski	Kreator Idei Jakub Kuśmierczyk	POKL.09.05.0 0-06-148/11-00	9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich	43 480,00	43 480,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07-13 na dzień 30.06.2015 r. oraz <http://archiwum.prow.lubelskie.pl/mapa-projektow/>

Na terenie gminy Piaski, swoje projekty realizowały również inne jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne. Realizowane projekty obejmowały: budowę infrastruktury drogowej, informatyzację administracji publicznej, budowę infrastruktury sportowej, a także projekty miękkie w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych, a także przeciwdziałania wykluczenia społecznego. Łączna wartość projektów wyniosła 15,6 mln zł, a kwota dofinansowania 12,7 mln zł. Ponadto inne podmioty (m.in. OSP, organizacje pozarządowe) z terenu gminy Piaski zrealizowały projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne na kwotę 21 mln zł (kwota dofinansowania 17,6 mln zł).

Wykres 18. Wielkość pozyskanych środków zewnętrznych na terenie gminy Piaski w podziale na typy beneficjentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07-13 na dzień 30.06.2015 r. oraz <http://archiwum.prow.lubelskie.pl/mapa-projektow/>

2.3.7. Analiza zasobów rekreacyjno-turystycznych gminy

Analizując zasoby turystyczne gminy należy uwzględnić jakość środowiska naturalnego, środowisko kulturowe oraz atrakcje i organizowane wydarzenia masowe. Ważnym czynnikiem

sprzyjającym rozwojowi turystyki i rekreacji w danej jednostce terytorialnej jest dobrze prosperująca baza noclegowa oraz zaplecze gastronomiczne.

Potencjał turystyczny

Gmina dysponuje dużym potencjałem w zakresie możliwości uprawiania turystyki masowej oraz wypoczynku. W obszarze gminy znajdują się obszary cenne przyrodniczo o wysokich walorach przyrodniczych, w tym doliny rzeczne, które tworzą wyjątkowe korytarze ekologiczne łączące Krzczonowski i Nadwieprzański Park Krajobrazowy. Czynniki te sprawiają, że teren jest atrakcyjny dla aktywnego wypoczynku mieszkańców gminy oraz rekreacji pobytowej. Na terenie gminy znajdują się liczne obiekty zabytkowe, będące bazą do rozwoju turystyki kulturowej.

Infrastruktura turystyczna

Na terenie gminy Piaski bazę noclegowo-turystyczną tworzą głównie kwatery agroturystyczne. Znajdują się tu zarówno obiekty całoroczne, jak i sezonowe. Funkcjonujące obiekty noclegowe i agroturystyczne na terenie gminy to:

- Obiekty całoroczne – Gardzienice Pierwsze:1, Brzeziczki: 1, Wola Gardzieniecka: 1, Gardzienice Drugie: 3, Stefanówka: 1, Piaski: 1, Jadwisin: 1, Majdanek Kozicki: 1, Piaski Wielkie: 1, Majdan Kozic Górnych: 1;
- Obiekty sezonowe – Janówek: 1, Bystrzejowice Pierwsze: 1, Klimusin: 1, Majdan Kawęczyński: 1, Wola Gardzieniecka: 1.

Obiekty gastronomiczne dostępne na terenie gminy to:

- Restauracja Rarytas (miasto Piaski),
- Restauracja „U Elizy” Kunc Eliza (miasto Piaski),
- Dwór Kęblów w Piaskach Wielkich,
- Pizza Bar Szafrńska Dorota (miasto Piaski),
- Mała Gastronomia Waldemar Wójcik (miasto Piaski),
- Bar Gastronomiczny Choma Chrystian (miasto Piaski).

Na terenie gminy Piaski, w chwili obecnej nie ma żadnych wytyczonych szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych. Obszar gminy wyróżniają atrakcyjne warunki naturalne, malownicze krajobrazy i liczne zabytki, co predysponuje go do rozwoju turystyki pieszej. Gmina planuje wyznaczenie ścieżek turystycznych i edukacyjnych w ramach Obszaru Funkcjonalnego Szlaku Jana III Sobieskiego, co pozytywnie wpłynie na rozszerzenie oferty turystyczno-rekreacyjnej.

Uzupełnieniem oferty turystycznej jest twórczość ludowa. Na terenie gminy prężnie działają koła gospodyń wiejskich, które podtrzymują lokalne tradycje i zwyczaje. Ponadto na terenie gminy w miejscowości Jadwisin, kultywowane są tradycje garncarskie. Osoby zainteresowane mogą skorzystać z oferty warsztatów garncarskich, kursów garncarskich i kursów ceramiczno-garncarskich. W zakresie produktów tradycyjnych obszar gminy wyróżniają „flaki piaseckie”, które zostały wpisane na Listę produktów tradycyjnych¹⁸.

¹⁸ <http://www.minrol.gov.pl/Jakosc-zywnosci/Produkty-regionalne-i-tradycyjne/Listaproduktow-tradycyjnych>

2.3.8. Identyfikacja problemów i potencjałów w sferze gospodarczej

Analiza sfery gospodarczej, w oparciu o diagnozę i wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych, pozwoliła zidentyfikować problemy w niej występujące, do których należą:

- rozdrobnienie gospodarstw rolnych;
- stosunkowo niewielka liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej;
- wysokie wskaźniki bezrobocia;
- niski poziom kwalifikacji osób bezrobotnych,
- brak inkubatora przedsiębiorczości;
- brak instytucji wspierających przedsiębiorców;
- brak rozwoju Spółdzielni Mleczarskiej w Piaskach (brak działań promocyjnych);
- niski wskaźnik zatrudnienia;
- brak oferty terenów inwestycyjnych;
- brak bazy turystyczno-noclegowej na terenie sołectwa Gardzienice Drugie;
- brak miejsc rekreacyjno-turystycznych;
- ograniczona dostępność miejsc atrakcyjnych turystycznie.

Zidentyfikowano również potencjały w sferze gospodarczej, którymi są:

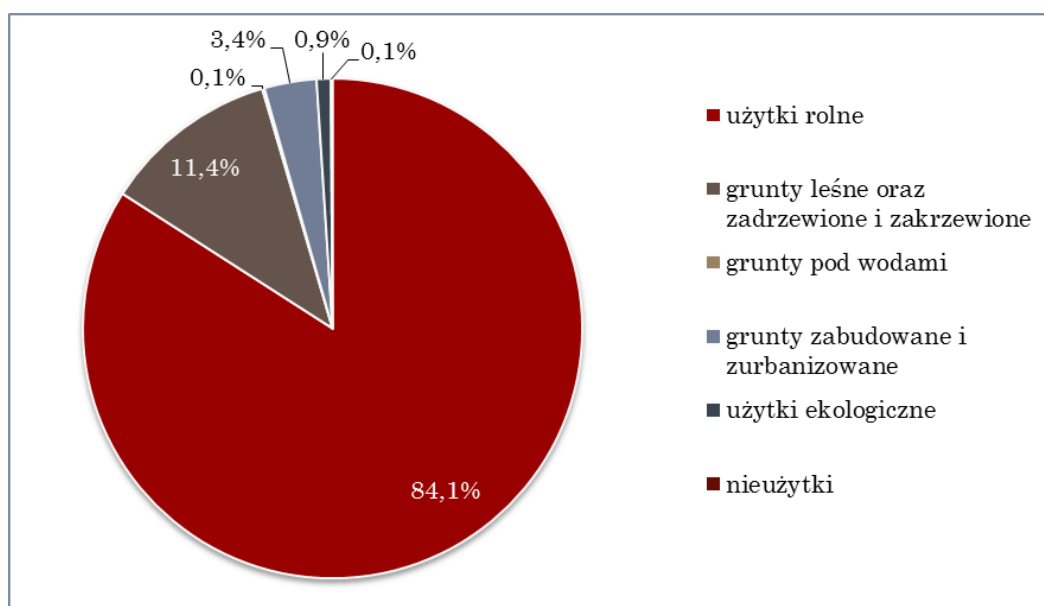
- dochodowe rolnictwo, ze względu na korzystne warunki glebowe;
- prężnie rozwijające się gospodarstwa rolne;
- duży potencjał w zakresie turystyki ze względu na dziedzictwo kulturowe i naturalne;
- brak zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego doliny rzeki Gielczwi;
- teren atrakcyjnie turystycznie, umożliwiający rozwój m.in. turystyki aktywnej i pieszej.

2.4. Sfera środowiskowa

2.4.1. Użytkowanie gruntów

Zgodnie z kierunkami wykorzystania powierzchni na ogólną powierzchnię gminy (2014 r. - 16 986 ha) składają się: użytki rolne stanowiące 84,1% powierzchni całkowitej obszaru (14 280 ha), grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - 11,4% (1933 ha), grunty zabudowane i zurbanizowane stanowiące - 3,4% (574 ha), użytki ekologiczne – 0,9% (157 ha). Najmniejszy obszar stanowią grunty pod wodami i nieużytki – po 0,1%. Na obszarze miasta Piaski grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 9% powierzchni miasta (78 ha), natomiast użytki rolne na obszarze wiejskim stanowią aż 85% powierzchni obszaru wiejskiego (13 645 ha).

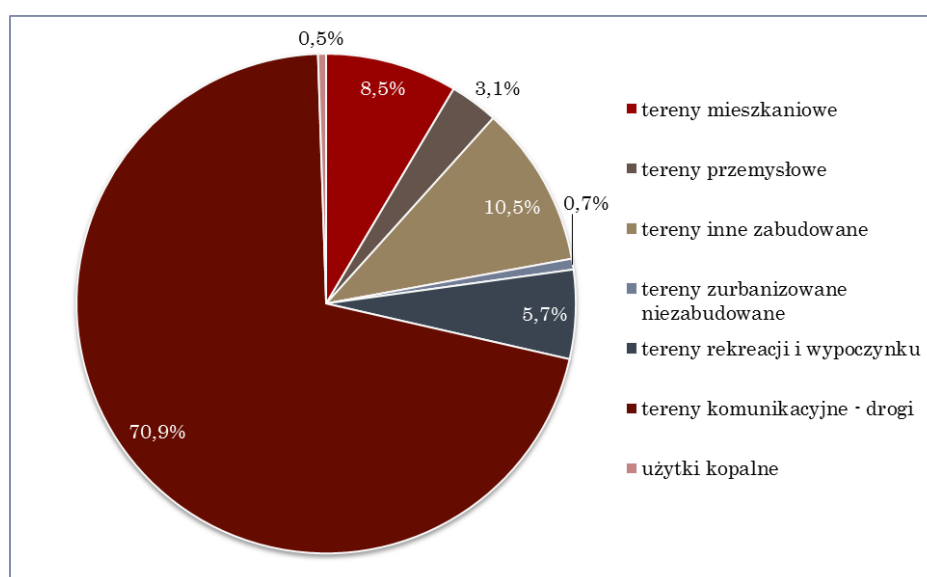
Wykres 19. Użytkowanie gruntów na terenie gminy Piaski w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Na terenie gminy Piaski wśród terenów zabudowanych i zurbanizowanych największą powierzchnię zajmują tereny komunikacyjne – drogi, które stanowią 70,9% ww. terenów. Tereny mieszkaniowe zajmują 8,5%, a inne tereny zabudowane 10,5%. Natomiast tereny rekreacji i wypoczynku stanowią 5,7%. Na obszarze miasta również największą powierzchnię stanowią tereny komunikacyjne (drogi) – 41% powierzchni miasta, natomiast tereny mieszkaniowe stanowią 30,8%. W obszarze miasta znaczny odsetek stanowią również inne tereny zabudowane – 15,4% oraz tereny rekreacji i wypoczynku – 11,5%. Tereny komunikacyjne (drogi) na obszarze wiejskim również stanowią największy odsetek – 75,6%, na drugim miejscu znajdują się tereny innej zabudowy – 9,7%, a na trzecim tereny mieszkaniowe – 5,0%. Ponadto tereny rekreacji i wypoczynku na obszarze wiejskim zajmują 4,8% tego terenu.

Wykres 20. Struktura terenów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie Piaski w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Piaski są gminą o silnie przekształconym środowisku naturalnym w związku z czym powierzchnia obszarów szczególnie cennych przyrodniczo jest niewielka. W procesie pozyskania kolejnych terenów rolniczych nastąpiło wycięcie lasów¹⁹. Według danych GUS w 2015 r. lesistość na terenie gminy Piaski wynosiła 10,5%, na terenie miasta Piaski 14,9%, a na obszarze wiejskim 10,3%. W strukturze własności przeważają lasy prywatne, natomiast jedynie 3 ha stanowią grunty leśne będące własnością gminy.

2.4.2. Zasoby glebowe i jakość gleb²⁰

Gmina Piaski zlokalizowana jest w lubelsko – bychawskim regionie glebowym. Pod względem jakości zasobów glebowych gminę Piaski można zaliczyć do gmin o średnich warunkach agroekologicznych. Przeważają żyzne gleby płowe, występujące głównie w sferze wierzchowin oraz górnych partii stoków. W mniejszym stopniu występują również gleby brunatne oraz rędziny rozwinięte na podłożu lessowym, a także gleby torfowe występujące w dolinie rzeki Giełczwi. Gleby brunatne występują w obrębie stoków silniej nachylonych, natomiast gleby wytworzone w wyniku wietrzenia występują w dolinie rzek: Giełczew, Sierotka i Stawka.

Udział gleb I-IV klasy bonitacyjnej stanowi 99%, są to gleby bardzo dobre i dobre, co świadczy o dużym potencjale zasobów glebowych gminy. Pod względem przydatności glebowo – rolniczej największą powierzchnię zajmują gleby w kompleksie psennym dobrym stanowiące 62% powierzchni całkowitej gminy.

Największą powierzchnię gruntów ornych stanowią gleby w klasie IIIa (41,6% areалу), w klasie IIIb (31,4%), w klasie II (11,5%) oraz w klasie V (0,9%). Grunty orne I i VII klasy bonitacyjnej stanowią zaledwie po 0,1% całkowitego areálu gruntów ornych. 75,3% powierzchni użytków zielonych znajduje się na glebach IV i V klasy bonitacyjnej. Nie występują w gminie gleby najlepsze klasy VI.

Na terenie gminy Piaski odnotowuje się zjawiska erozyjne, tj. erozja wietrzna gleb lessowych. Występowaniu tego typu zjawisk sprzyja stosunkowo niski stopień zalesienia gminy (6,7%). W mniejszym stopniu na obszarze gminy odnotowuje się zjawisko erozji wodnej, której procesy zarejestrowano na około 800 ha powierzchni użytków rolnych. Podatność na zjawiska jest szczególnie widoczna w okresie roztopów oraz w wyniku spływu wód po opadach letnich.

Zanieczyszczenia gleb należą do jednych z najtrudniejszych do skontrolowania i usunięcia zanieczyszczeń środowiska. Gmina Piaski należy do obszarów o wysokim stopniu zagrożenia zanieczyszczeniem pokrywy glebowej. Źródło zanieczyszczeń stanowi działalność rolnicza oraz oddziaływania komunikacji kołowej.

2.4.3. Zasoby wodne

Obszar gminy Piaski położony jest w dorzeczu Wisły w zlewni Wieprza, będącego głównym elementem sieci rzecznej całego regionu. Obszar ten charakteryzuje się zasobnością wód powierzchniowych oraz złożonymi cechami hydrogeologicznymi.

Przez obszar gminy Piaski przepływają rzeki: Giełczew i Stawek Stoki - lewobrzeżne dopływy Wieprza oraz Sierotka – prawostronny dopływ Giełczwi.

¹⁹ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Piaski

²⁰ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski

Rzeka Giełczew jest kluczowym elementem sieci rzecznej gminy Piaski (14 km na obszarze gminy) i przecina jej obszar zarówno w układzie południkowym jak i równoleżnikowym. Źródła oraz całość rzeki Sierotki (długość ok. 8 km), będącej jedną z dwóch głównych dopływów Giełczwi, znajdują się w granicach gminy. Rzeki te odwadniają południową, północno – wschodnią i wschodnią część gminy. Trzeci ciek wodny – Stawka – o długości ok. 6 km przepływa przez północno-zachodnią część gminy Piaski. Jej źródła znajdują się w miejscowości Kol. Kawęczyn. Wielkość zasobów wodnych zależy głównie od zasilania atmosferycznego.

Ponadto w centralnej oraz wschodniej części gminy znajdują się stawy hodowlane²¹ na rzekach Sierotka i Giełczew. Występują w pięciu zespołach i związane są ze wszystkimi rzekami. W dolinie rzeki Sierotki znajduje się zespół stawów w Woli Piaseckiej oraz na północ od Piask – gdzie stanowią największą powierzchnię wodną na terenie gminy (ok. 60 ha). Stawy są dobrze utrzymane, częściowo wykorzystywane do celów rekreacyjnych. W dolinie rzeki Giełczew istnieje kompleks urządzonych stawów hodowlanych, między Piaskami a Siedliszczkami. Z rzeką Stoki jest związany zespół stawów w Kawęczynie (gdzie jest urządzone kąpielisko) oraz jedna kwatera w zespole pałacowo-parkowym w Wierchowiskach (w stadium zaniku). Ponadto na całym obszarze gminy istnieją niewielkie sadzawki i oczka wodne.

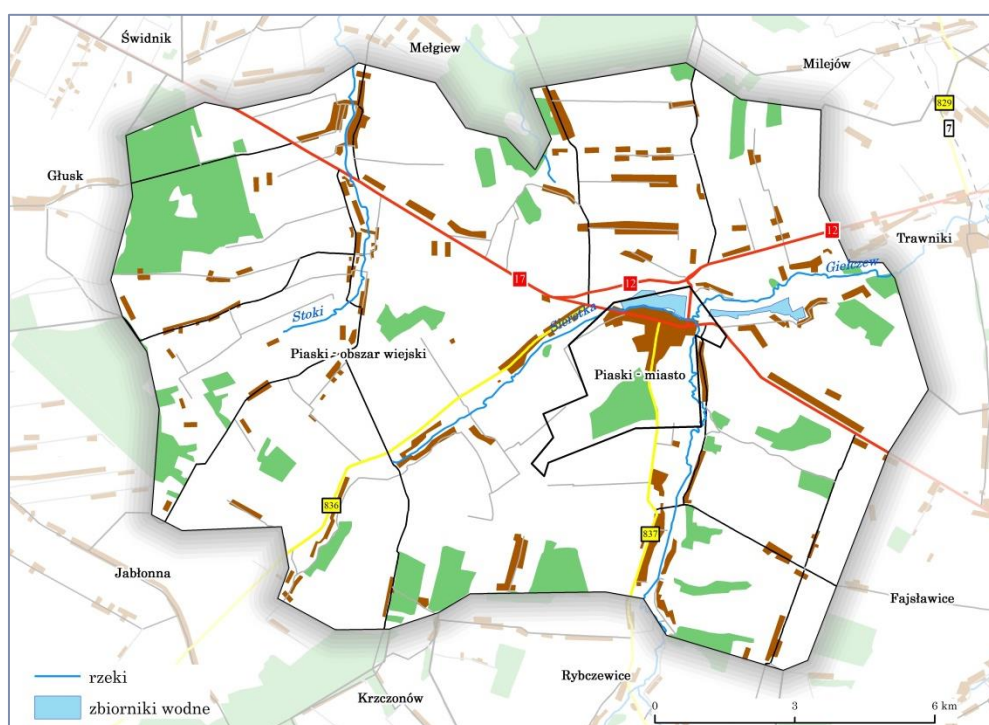
Gmina Piaski cechuje się dobrymi warunkami hydrologicznymi. Gorsze warunki wodne zidentyfikowano w południowo-zachodniej części gminy w górnej zlewni rzek Stawka i Sierotka. Wody powierzchniowe wykorzystywane do celów użytkowych pochodzą z utworów kredowych i o charakterze szczelinowym. Główny poziom wodonośny występuje na wysokości 202-175 m n.p.m. - poziom zasobny jest w wodę dobrej jakości. Na obszarze gminy przeprowadzono 10 odwiertów przewidzianych w celu perspektywicznego zaopatrzenia w wodę aglomeracji lubelskiej.

Na podstawie badania stanu czystości wód na obszarze powiatu świdnickiego przeprowadzonego w 2007 roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska wody pochodzące z punktu pomiarowego w miejscowości Dorohucza zakwalifikowano do klasy IVA. Wyniki badań świadczą o niezadawalającej jakości wód. Wody podziemne powiatu wymagają uzdatniania²².

²¹ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski

²² Prognoza Oddziaływania na Środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Świdnickiego na lata 2009-2012

Ryc. 6. Rzeki i zbiorniki wodne na terenie gminy Piaski

Źródło: opracowanie własne

2.4.4. Ochrona przyrody

Według danych GUS na terenie gminy Piaski znajduje się 1 460 ha obszarów prawnie chronionych (2015 r.), które stanowią 8,6% powierzchni gminy. Największy odsetek wśród obszarów chronionych stanowią obszary chronionego krajobrazu – 82,9% (1 210 ha) oraz użytki ekologiczne 17,1%. Pozostałe 1,7% stanowi rezerwat przyrody „Wierzchowiska”. Ponadto na terenie gminy Piaski znajduje się 8 pomników przyrody (GUS, 2015).

Na terenie gminy Piaski występują następujące formy ochrony przyrody²³:

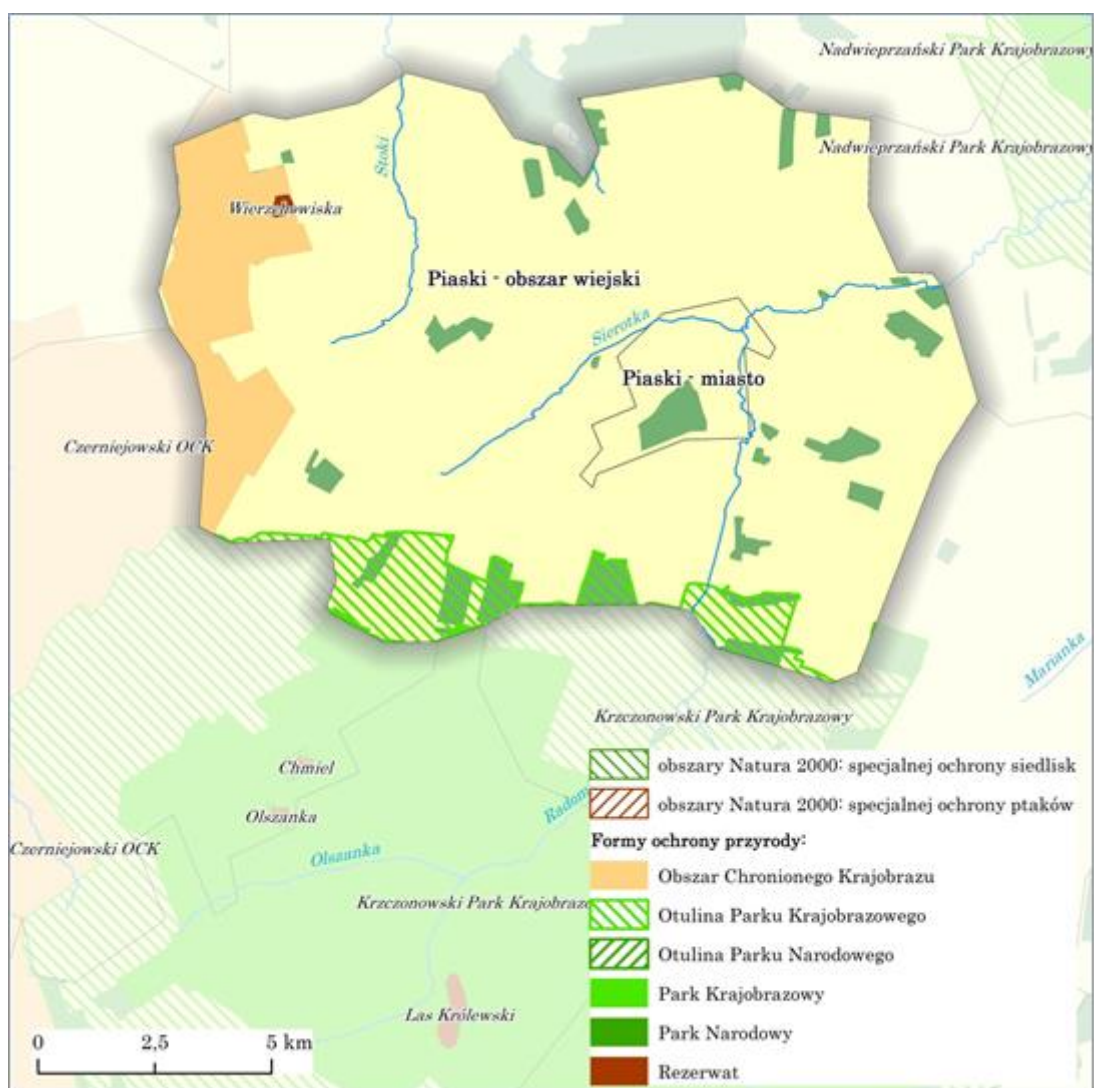
- Otulina Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego (południowy obszar gminy) – park krajobrazowy został utworzony 26 lutego 1990 roku w celu ochrony charakterystycznego krajobrazu centralnej części Wyżyny Lubelskiej. Łącznie z otuliną położony jest na terenie 5 gmin: Krzczonów, Fajslawice, Rybczewice, Jabłonna, i Piaski. W jego obszarze znajdują się unikatowe formy rzeźby terenu, przez co teren parku jest urozmaicony krajobrazowo. Park stanowi jeden z ważniejszych obszarów chronionych województwa lubelskiego i tworzy ważny element drożności ekologicznej pomiędzy doliną Wisły a doliną Wieprza. Specyfiką Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego jest fakt, że wraz z otuliną jest najważniejszym obszarem źródłiskowym na Lubelszczyźnie. Na obszarze parku znajduje się 45 źródeł, które położone są głównie w dolinach rzek Gielczwi, Radomirki i Olszanki, będących głównymi ciekami wodnymi parku. Rolą otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego jest ochrona walorów przyrodniczych, krajobrazowych oraz klimatycznych przed zagrożeniami. Powierzchnia otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego na obszarze gminy wynosi 8,5 km²;

²³ Wyznaczone na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

- Czerniejewski Obszar Chronionego Krajobrazu (zachodnia część gminy) - utworzony 26 lutego 1990 roku, swoim zasięgiem obszar obejmuje powierzchnię 220 km²: tereny położone pomiędzy korytem rzeki Bystrzycy i Czerniejówki. Teren wyróżniają ciekawe krajobrazy oraz zróżnicowany ekosystem, przez co jest miejscem turystyczno-wypoczynkowym. Ponadto pełni on również rolę korytarza ekologicznego i na jego terenie znajdują się 3 rezerваты przyrody: 2 leśne – Wierzchowiska i Stanin oraz 1 stepowy – Podzamcze.
- Rezerwat Przyrody „Wierzchowiska” – leśny rezerwat przyrody, położony w północno-zachodniej części gminy Piaski na zachodnim skraju lasu Wierzchowiska. Powołany został Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 22.04.1983 roku, zgodnie z aktem powołującym przedmiotem ochrony jest zachowanie fragmentu starego, naturalnego lasu dębowego i lipowego (powierzchnia 24,52 ha). Ponadto na terenie rezerwatu znajdują się 2 pomnikowe dęby, a w runie występują rzadkie gatunki roślin m.in.: parzydło leśne, podkolan biały, gnieźnik leśny, nerecznica szerokolistna, lilia złotogłów.
- Pomniki przyrody – na obszarze gminy Piaski znajduje się 8 pomników przyrody. Są to głównie pojedyncze drzewa i drzewostany.
- Użytki ekologiczne – w gminie Piaski zlokalizowane są 2 użytki ekologiczne zgodnie z Uchwałą Nr XXXIII/184/93 Rady Miasta i Gminy z dnia 23.11.1993 roku. Są to niewielkie powierzchniowo pozostałości ekosystemów zasługujące na ochronę w dolinie rzek Giełczew i Sierotka, obszar łąk, stawów, torfowisk oraz terenów podmokłych i zabagnionych. Wyznaczenie użytków ekologicznych ma duże znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej.

Teren gminy Piaski cechuje niewielkie zróżnicowanie gatunkowe flory i fauny, co wynika z ujednoliconego systemu siedlisk oraz niskiego poziomu lesistości gminy (10,5% - GUS 2015 r.). Ponadto na terenie gminy zachowały się 4 gatunki roślin objęte ochroną całkowitą oraz 8 gatunków roślin objętych ochroną częściową, a także gatunki rzadkie. Siedliska flory zlokalizowane są głównie w dolinach rzek, kompleksach leśnych, podmokłych łęgach, w pobliżu zbiorników wodnych oraz wawozów. W dolinach rzecznych można spotkać cenne zbiorowiska roślinności kserotermicznej, zbiorowiska roślinności wodnej i szuwarowej, zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe oraz zbiorowiska synantropijne – ruderalne i chwastów polnych. Teren gminy, ze względu na rolniczy charakter, jest ubogi w gatunki zwierząt.

Ryc. 7. Obszary chronione na terenie gminy Piaski

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego planowane jest objęcie północno - zachodniej części gminy Piaski obszarem szczególnej ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). Natomiast pozostały obszar gminy, łącznie z obszarem miasta, planowany jest do objęcia jako obszar ochrony GZWP wysokiej. Ponadto zachodnia część gminy ma być zaliczona do ekologicznego obszaru funkcjonalnego rzek. Utworzenie tego typu obszarów ochronnych ma na celu wprowadzenie zasad zagospodarowania koniecznych dla zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości zasobów wód podziemnych.

2.4.5. Powietrze atmosferyczne²⁴

Ocena stanu zanieczyszczenia powietrza w województwie lubelskim dokonywana jest corocznie przez Lubelski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska na podstawie wyników pomiarów Państwowego Monitoringu Środowiska. Do czynników mających wpływ na jakość powietrza atmosferycznego w województwie lubelskim zalicza się: emisję antropogeniczną, wynikającą

²⁴ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Piaski

z działalności człowieka oraz emisję naturalną wynikającą z procesów zachodzących w przyrodzie. Województwo lubelskie dobrze wypada w porównaniu do innych województw pod względem jakości powietrza atmosferycznego, ze względu na niską wielkość emitowanych zanieczyszczeń do atmosfery.

Na stan czystości powietrza w gminie Piaski wpływają zanieczyszczenia emitowane do atmosfery. Do głównych źródeł zanieczyszczeń należą: środki transportu poruszające się głównie drogami krajowymi oraz wojewódzkimi, paleniska domowe oraz dwie zbiorcze ciepłownie dostarczające ciepło do 8 budynków wielorodzinnych oraz do budynku Miejsko-Gminnego Centrum Kultury, a okresowo także przez opryski środkami ochrony roślin. Duży wpływ na warunki aerosanitarne gminy ma biogazownia rolnicza w Siedliszczkach oraz Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Piaskach.

2.4.6. Hałas i fale elektromagnetyczne

Głównym czynnikiem generującym uciążliwości akustyczne na obszarze gminy Piaski jest hałas komunikacyjny w pasie drogowym dróg krajowych nr 12/S12 relacji Łęknica-Dorohusk oraz nr 17/S17 relacji Warszawa – Hrebenne, a także dróg wojewódzkich nr 836 i 837. Miasto Piaski charakteryzujące się zwięzłą jednorodzinna i wielorodzinna zabudową mieszkaniową, jest również obciążone tego typu uciążliwościami.

Zagrożenie wynikające z promieniowania elektromagnetycznego na obszarze gminy Piaski stanowi maszt radiowy w miejscowości Gielczew. Radiowo-Telewizyjne Centrum Nadawcze jest czwartym najwyższym obiektem budowlanym w Polsce. Maszt swoim zasięgiem pokrywa niemal cały obszar województwa lubelskiego. Transmisja danych odbywa się w paśmie częstotliwości 89,30-570 MHz. Strefa zagrożenia promieniowaniem obejmuje cały obszar gminy.

2.4.7. Identyfikacja problemów i potencjałów w sferze środowiskowej

Analiza sfery środowiskowej, w oparciu o diagnozę i wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych, pozwoliła zidentyfikować problemy w niej występujące, do których należą:

- skażenie gleb wynikające z nadmiernego nawożenia;
- negatywne skutki działalności przemysłowej na warunki aerosanitarne i jakość gleb biogazowni rolniczej w Siedliszczkach oraz Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Piaskach;
- zły stan wód powierzchniowych zakwalifikowanych do IV A klasy czystości;
- niewielki odsetek obszarów prawnie chronionych, wpływających na małą atrakcyjność przyrodniczą i ograniczenie dla rozwoju turystyki;
- duże zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego spowodowane przebiegiem drogi ekspresowej S12/S17;
- zagrożenie występowania deficytów wody,
- niska emisja,
- braki w infrastrukturze kanalizacyjnej;
- oparcie systemu ogrzewania budynków na kotłach węglowych, co negatywnie wpływa na emisję CO₂ i jakość powietrza w gminie.

Zidentyfikowano również potencjały w sferze środowiskowej, którymi są:

- żyzne gleby, wpływające na dochodowe rolnictwo;

- malownicze ukształtowanie terenów;
- dolina rzeki Giełczwi, która stwarza niepowtarzalną przestrzeń wypoczynkowo-rekreacyjną;
- znaczna powierzchnia stawów, które wykorzystywane są zarówno do celów hodowlanych, jak i do celów rekreacyjno-środowiskowych.

2.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

2.5.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy

Na strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy wpływają zarówno czynniki środowiskowe, jak i antropogeniczne.

Do uwarunkowań środowiskowych zalicza się ukształtowanie terenu, warunki glebowe, klimat oraz zasoby wodne. We wschodniej i południowej części gminy Piaski zlokalizowane są doliny rzeczne, natomiast w jej centralnej części zlokalizowany jest kompleks stawów hodowlanych. Ponadto w południowej części miasta Piaski oraz w południowej i północno-zachodniej części obszaru wiejskiego gminy zlokalizowane są zwarte kompleksy leśne. W obszarze gminy znajdują się gleby bardzo dobre i dobre, co korzystnie wpływa na potencjał gminy w zakresie produkcji rolnej. Ponadto w strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne (84% powierzchni gminy), co świadczy o rolniczym charakterze gminy. W granicach gminy Piaski znajduje się niewielka powierzchnia obszarów prawnie chronionych, co wpływa na niski potencjał turystyczno-rekreacyjny gminy.

Rozkład zabudowy na terenie miasta i obszarze wiejskim, układ komunikacyjny oraz stan i dostęp do infrastruktury technicznej zaliczane są do czynników antropogenicznych.

Na układ urbanistyczny miasta Piaski składają się: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna, budynki użyteczności publicznej, tereny aktywności gospodarczej, tereny zieleni i inne. Ponadto w strefie ochrony znajduje się również historyczny układ urbanistyczny miasta Piaski. Natomiast na obszarach wiejskich dominuje typ zwartej zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej, a miejscowości przyjmują układ ulicówek.

Główną oś funkcjonalną gminy Piaski stanowią drogi krajowe nr 12/S12 i 17/S17 oraz drogi wojewódzkie nr 836 i 837. W obrębie ww. dróg skupione jest osadnictwo gminy, w tym miasto i miejscowości z obszaru wiejskiego. W wyniku budowy drogi ekspresowej doszło do zmian w strukturze przestrzenno-funkcjonalnej gminy i krajobrazie kulturowym.

Kierunki rozwoju przestrzennego gminy Piaski zostały określone w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski, przyjętym Uchwałą nr XXII/172/2005 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 25.02.2005 roku z późniejszymi zmianami. Wiodącym celem zmian jest ukształtowanie zrównoważonego rozwoju, osiągnięcie wyższej pozycji ekonomicznej gminy i poprawa warunków życia mieszkańców, przy jednoczesnym zachowaniu zasobów i walorów środowiska kulturowego oraz stabilności procesów w środowisku przyrodniczym.

Planowanie przestrzenne na szczeblu gminnym skierowane jest bezpośrednio do mieszkańców i społeczności lokalnej gminy. Gmina Piaski posiada dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące prawie cały obszar gminy (99,5%). Dokumenty zostały opracowane przed wejściem w życie Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia

27 marca 2003 roku. Dzięki niemalże 100-procentowemu pokryciu planistycznym nie ma potrzeby wydawania decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego w celu udzielenia pozwolenia na budowę. Istnienie aktualnych dokumentów planistycznych świadczy o odpowiedzialnym podejściu Władz Gminy do wyznaczania przestrzennych kierunków jej rozwoju.

2.5.2. Charakterystyka przestrzeni publicznych gminy

Przestrzeń publiczna jest nieodłącznym elementem struktury zagospodarowania, którą tworzy szkielet komunikacyjny i rekreacyjny jednostki administracyjnej. Sposób zagospodarowania oraz kształtowania funkcji w jej obrębie jest wyznacznikiem jakości życia mieszkańców. Prawidłowe funkcjonowanie przestrzeni publicznych wpływa również na zwiększenie zainteresowania wśród potencjalnych inwestorów i turystów. Jakość przestrzeni stanowi także wyznacznik jakości zarządzania budżetem gminy przez władze lokalne.

Główną przestrzenią publiczną gminy Piaski jest rynek zlokalizowany w centrum miasta Piaski. Pełni zarówno funkcję reprezentacyjną jak również jest miejscem spotkań i integracji mieszkańców. W sąsiedztwie rynku zlokalizowany jest Urząd Miejski w Piaskach, Ośrodek Pomocy Społecznej, Bank Spółdzielczy, Przedszkole, Liceum Ogólnokształcące, restauracje oraz szereg innych obiektów usługowych zaspokajających podstawowe potrzeby mieszkańców. Ponadto na terenie miasta znajduje się park i targowisko, które umożliwia sprzedaż produktów lokalnych z terenu gminy.

Problem gminy Piaski stanowi stan zagospodarowania przestrzeni publicznej w centrum gminy, które powinno stanowić jej wizytówkę. Wskazane jest ożywienie i uatrakcyjnienie zagospodarowania przestrzeni publicznych gminy.

2.5.3. Identyfikacja problemów i potencjałów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej, w oparciu o diagnozę i wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych, pozwoliła zidentyfikować problemy w niej występujące, do których należą:

- niski potencjał turystyczno-rekreacyjny ze względu na niewielką powierzchnię obszarów chronionych;
- przerwanie spójnej sieci osadniczej w wyniku budowy drogi ekspresowej, co w konsekwencji powoduje zacieranie się więzi sąsiedzkich;
- ingerencja w krajobraz wynikająca z zastosowania ekranów akustycznych oraz duże rozdrobnienie pól uprawnych szczególnie w obrębie nowoprzebudowanych dróg krajowych;
- problemy mieszkańców z dojazdem do posesji, szczególnie tych położonych przy drogach ekspresowych;
- niezadawalający stan zagospodarowania przestrzennego przestrzeni publicznych obszarów gminy;

Zidentyfikowano również potencjały w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, którymi są:

- dolina rzeki Giełczew, która jest potencjalnym terenem do zagospodarowania na potrzeby wypoczynku i rekreacji mieszkańców;
- dobre gleby wpływające korzystnie na potencjał gminy w zakresie produkcji rolnej;
- historyczny układ urbanistyczny miasta.

2.6. Strefa techniczna

2.6.1. Infrastruktura komunikacyjna

Układ komunikacyjny

Na istniejący układ komunikacyjny gminy Piaski składa się sieć dróg: krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Przez obszar gminy przebiegają dwie drogi krajowe, stanowiące ważne ciągi komunikacyjne całego województwa:

- nr S12 – jest drogą szybkiego ruchu, Piotrków Tryb. – Dorohusk (granica z Ukrainą), docelowo o długości ok. 315 km. Końcowy odcinek trasy od Lublina do granicy z Ukrainą będzie fragmentem trasy europejskiej E373. Łącznie z drogą ekspresową S17 na wspólnym odcinku pomiędzy Kurowem a Piaskami utworzy główną oś transportową województwa lubelskiego. Odcinkiem istotnym dla gminy Piaski jest odcinek o długości 18,0 km (posiada część wspólną z drogą S17) Lublin Felin – Piaski Wsch.:
 - Lublin Felin – Piaski Zach. o długości 13,8 km oddany do ruchu 21 grudnia 2012 r. (jako droga ekspresowa – 11 lipca 2013 r.);
 - Obwodnica Piask (Piaski Zach. – Piaski Wsch.) o długości 4,2 km, otwarta 11 października 2004 r. (jako droga ekspresowa – 11 lipca 2013 r.).
- nr S17 – budowana droga ekspresowa Warszawa – Hrebenne (granica z Ukrainą) w ciągu trasy europejskiej E372. Połączy aglomerację warszawską z Lubelszczyzną i poprowadzi dalej w kierunku Lwowa. Pomiedzy Kurowem a Piaskami odcinek wspólny z drogą ekspresową S12 tworzący główną oś transportową w województwie lubelskim. Odcinkiem istotnym dla gminy Piaski jest przebudowany dwujezdniowy odcinek DK12 i DK17 od węzła Lublin Felin (d. Lublin-Witosa) do Piask o długości 13,8 km. Został oddany do ruchu wszystkich – 21 grudnia 2012, jako droga ekspresowa – 11 lipca 2013.

Szkielet układu komunikacyjnego gminy Piaski, oprócz dróg krajowych, stanowią 2 drogi wojewódzkie, będące ważnym czynnikiem kształtującym układ osadniczy gminy:

- nr 836 – droga wojewódzka łączącą Bychawę z węzłem drogowym „Piaski-Zachód” w Kębłowie na zachód od Piask (S12/S17). Właścicielem drogi jest Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie – Rejon DW Lublin z/s w Bychawie. Przebiega przez powiaty: lubelski i świdnicki. Miejscowości z gminy Piaski leżące przy trasie: Majdan Kozic Górnych, Majdan Kozicki, Kozice Górne, Kozice Dolne, Wola Piasecka, Kębłów;
- nr 837 – droga wojewódzka rozpoczynająca się w Sitańcu (wieś na północ od Zamościa), a kończąca w Piaskach. W obu miejscowościach łączy się z trasą 17 (E372) i jest alternatywną drogą dla tej trasy na odcinku Lublin – Zamość. Przebiega przez powiaty: świdnicki, krasnostawski i zamojski ziemski. Miejscowości z gminy Piaski leżące przy trasie: Gardzienice Pierwsze, Gardzienice Drugie, Piaski.

Lokalny układ komunikacyjny uzupełniają drogi gminne o łącznej długości ponad 118,059 km. Największy ruch pojazdów w gminie odbywa się wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich, które generują główne uciążliwości dla mieszkańców gminy.

Przez teren gminy Piaski nie przebiega żadna linia kolejowa, jednak dzięki funkcjonującej zbiorowej komunikacji kołowej dotarcie do Dworca PKP Lublin Główny i Dworca Głównego PKS, stanowiących najistotniejsze punkty węzłowe na terenie miasta wojewódzkiego, jest stosunkowo łatwe.

Najbliższym lotniskiem jest oddalony o około 22 km Port Lotniczy Lublin-Świdnik. Z lotniska możliwe są bezpośrednie połączenia z Brukselą, Doncaster/Sheffield, Frankfurt, Glasgow, Londynem, Oslo i Sztokholmem. Odległość od największego lotniska w Polsce im. Chopina w Warszawie wynosi ok. 182 km.

Organizacja układu drogowego w granicach gminy zapewnia sprawny dojazd do wszystkich jej rejonów, wiele dróg wymaga jednak bieżących remontów, a w dalszej perspektywie modernizacji i przebudowy.

Komunikacja zbiorowa

Komunikacja zbiorowa w gminie opiera się na usługach przewozowych Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej (PKS) Lublin. Dużą rolę w przewozach pasażerskich gminy Piaski odgrywa również komunikacja busowa. Na rynku istnieje duża liczba operatorów zapewniających powiązania z poszczególnymi miejscowościami w gminie oraz z Lublinem. Problemem stanowi brak połączenia z pobliskimi gminami, jak również pomiędzy poszczególnymi sołectwami na terenie samej gminy Piaski. Przewozy pasażerskie na terenie gminy i w powiązaniach zewnętrznych obsługiwane są przez autobusy i mikrobusy. W Piaskach i w największych miejscowościach znajduje się kilka przystanków autobusowych. W granicach gminy nie jest zlokalizowany żaden dworzec PKS.

Stan techniczny infrastruktury komunikacyjnej

Głównym problemem struktury komunikacyjnej gminy jest brak wydzielenia ciągów pieszych i rowerowych w większej części odcinków dróg, co wpływa na pogorszenie jakości ich użytkowania. Stan dróg jest zróżnicowany. Wiele z nich wymaga bieżących remontów, a w dalszej perspektywie modernizacji i przebudowy. Dodatkowym problemem jest fakt, że zarówno na terenie miasta jak i obszarze wiejskim gminy część dróg jest nieutwardzona, co wpływa na jakość życia mieszkańców, stwarzając szereg niedogodności.

2.6.2. Infrastruktura techniczna

Prawidłowo zaprojektowana infrastruktura komunalna zapewnia gospodarowanie dostępnymi zasobami wody w sposób racjonalny i oszczędny. Na terenie gminy Piaski usługami komunalnymi obejmującymi pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Piaskach Sp. z o.o.

- Piaski – średnioroczna produkcja wody w m³/d (za ostatnie 12 m-cy): 394 m³/d; zaopatrywane miejscowości: Piaski, Kęblów; szacunkowa liczba zaopatrywanej ludności: 2 730;
- Bystrzejowice Pierwsze – średnioroczna produkcja wody w m³/d (za ostatnie 12 m-cy): 593 m³/d; zaopatrywane miejscowości: Bystrzejowice Pierwsze, Bystrzejowice Drugie, Bystrzejowice Trzecie, Kawęczyn, Majdan Kawęczyński, Jadwisin, Marysin, Wierzchowiska Pierwsze, Wierzchowiska Drugie; szacunkowa liczba zaopatrywanej ludności: 2 490;
- Gardzienice Drugie - średnioroczna produkcja wody w m³/d (za ostatnie 12 m-cy): 252 m³/d; zaopatrywane miejscowości: Gardzienice Pierwsze, Gardzienice Drugie, Wola Gardzienicka, Klimusin, Żegotów, Młodziejów, Giełczew, Siedliszczki, Kolonia Siedliszczki; szacunkowa liczba zaopatrywanej ludności: 2 200;

- Brzeziczki - średnioroczna produkcja wody w m³/d (za ostatnie 12 m-cy): 162 m³/d; zaopatrywane miejscowości: Brzeziczki, Brzezice, Piaski Wielkie, Emilianów, Majdan Brzezicki, Józefów, Nowiny, Piaski Górne; szacunkowa liczba zaopatrywanej ludności: 1 435;
- Majdan Kozic Górnych - średnioroczna produkcja wody w m³/d (za ostatnie 12 m-cy): 4 m³/d; zaopatrywane miejscowości: Majdan Kozic Górnych, Majdanek Kozicki, Kozice Górne; szacunkowa liczba zaopatrywanej ludności: 40.

W 2015 roku długość czynnej sieci rozdzielczej wynosiła 159,8 km (z czego 95% znajdowało się na obszarze wiejskim gminy). Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 2 653 (629 – miasto, 2 024 obszar wiejski) i od 2010 r. zwiększyła się o 27,7%. W 2014 r. sieć zaopatrywała w wodę 8 406 odbiorców (2 541 na terenie miasta i 5 865 na obszarze wiejskim), którzy stanowili 79,6% ogółu populacji gminy. Ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym w 2015 roku wyniosła 250,5 dam³ (miasto – 75,4 dam³, obszar wiejski – 175,1 dam³), natomiast zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca wynosiło 23,6 m³ (miasto – 28,5 m³, obszar wiejski – 22 m³), dla porównania dla powiatu świdnickiego wynosiło 28,9 m³. W 2015 r. według danych GUS na terenie gminy Piaski odnotowano 33 awarie sieci wodociągowej, 10 na obszarze miasta i 23 na obszarze wiejskim.

Gmina zrealizowała projekt „Rozbudowa systemu zaopatrzenia w wodę m. Brzezice, Piaski Wielkie, Emilianów, Majdan Brzezicki”. Całkowita kwota projektu wynosi 2 310 787,65 zł w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: 1 700 020,89 zł. Przedmiotem projektu była rozbudowa wodociągu polegająca na włączeniu do sieci wodociągowej wsi Siedliszczki. Wybudowano 15697 mb sieci wodociągowej oraz 7722 mb przyłączy. Realizacja projektu przyczyniła się do: wzrostu atrakcyjności gruntów na tym terenie, pełniejsze wykorzystanie możliwości ujęcia „Brzeziczki” – przy jednoczesnym uniknięciu kosztów budowy, instalacji i konserwacji przydomowych ujęć przez mieszkańców, tzw. „korzyści skali” – dla rozbudowanej sieci wodociągowej spada jednostkowa cena wody; poprawy jakości wody dostarczanej odbiorcom, poprawy zdrowia i jakości życia, oszczędności czasu, energii elektrycznej (łatwiejszy pobór wody); wzrostu bezpieczeństwa przeciwpożarowego (montaż hydrantów); poprawy stanu środowiska naturalnego (zmniejszenie ingerencji w zasoby wód powierzchniowych, racjonalna gospodarka nieczystościami, budowa wodociągu pociągnie za sobą rozbudowę sieci kanalizacji na tych terenach). Ponadto w latach 2004-2006 gmina zrealizowała projekt Kompleksowy system wodno-ściekowy gminy Piaski wraz z przebudową oczyszczalni ścieków w m. Piaski (obejmuje miejscowości: Brzezice, Piaski Górne, Józefów, Nowiny; koszt całej inwestycji: 8 459 894,25 zł, dofinansowanie – 2 950 135,00 zł).

Gmina Piaski posiada słabo rozwiniętą infrastrukturę kanalizacyjną. Według danych GUS na terenie gminy Piaski w 2015 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 12,8 km, a sieć była zlokalizowana tylko na terenie miasta. Ścieki odprowadzane są do komunalnej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej na terenie miasta. Budowa sieci kanalizacyjnej ma ogromne znaczenie dla stanu środowiska przyrodniczego, jednak w miejscowościach wiejskich, budowa kanalizacji jest ekonomicznie nieuzasadniona ze względu na generowanie ogromnych kosztów wynikających z doprowadzenia potrzebnej infrastruktury. Z racji tego bardziej racjonalna jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków. Obecnie na terenie gminy funkcjonuje ok. 100 przydomowych oczyszczalni. Ponadto na terenie miasta przy ul. Krasińskiego znajduje się infrastruktura służąca odprowadzaniu wód deszczowych z budynków oraz ulic o długości 200 m.

Obecnie w zakresie ww. infrastruktury trwają prace budowlane na ulicach: Klonowej, Kasztanowej i Brzozowej o łącznej długości ok. 800 m., a zapotrzebowanie wynosi ok. 2 000 m.

Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie Piask w 2014 r. wynosiła 492 (2015 r. - 498) i z sieci kanalizacyjnej korzystało łącznie 2 229 osób. W 2015 r. ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną wynosiły 65,3 dam³, a ścieki odprowadzone – 79 dam³. Ponadto odnotowano 23 awarie sieci.

Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej stanowi istotny czynnik zwiększający pozycję obszaru gminy wśród terenów atrakcyjnych inwestycyjnie, w związku z tym na terenie gminy Piaski planowane są dalsze działania mające na celu poprawę warunków bytowych mieszkańców. Gmina w dalszym ciągu ma potrzeby inwestycyjne w zakresie infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej:

- Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowościach: Majdan Kozic Dolnych, Majdan Kozic Górnych, Kozice Górne, Kozice Dolne, Kozice Dolne Kolonia, Wola Piasecka; długość sieci wodociągowej: 43 248,10 m; liczba przyłączy: 308 szt.; szacowany koszt inwestycji: 16 598 724,63 zł;
- Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w miejscowościach Piaski: długość sieci wodociągowej: 1 493 m; liczba przyłączy: 10 szt.; długość sieci kanalizacyjnej: 691 m; szacowany koszt inwestycji: 650 374,50 zł;
- Budowa sieci kanalizacyjnej w Piaskach: długość – 1,7 km; szacowany koszt inwestycji: 500 000,00 zł;
- Modernizacja oczyszczalni ścieków w Piaskach: obejmująca zwiększenie przepustowości i wydajności oczyszczalni; szacowany koszt inwestycji: 3 000 000,00 zł.

Wychodząc naprzeciw potrzebom inwestycyjnym w zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej gmina aplikuje o środki na następujące przedsięwzięcia:

- Budowa stacji wodociągowej w m. Brzeziczki oraz sieci wodociągowej z przyłączami w m. Brzezice, Brzeziczki (koszt całej inwestycji: 248 090,46 zł, dofinansowanie – 470 641,00 zł) – projekt złożony do SAPARDU.

Sieć elektroenergetyczna

Obsługa elektroenergetyczna gminy Piaski dokonywana jest za pośrednictwem sieci i urządzeń stanowiących własność PGE Obrót S.A. Natomiast koncesję na przesył, dystrybucję i obrót energią elektryczną ma PGE Dystrybucja S.A., która obsługuje gminę. Gmina Piaski należy do Rejonu Energetycznego Lublin Teren, a najbliższy posterunek energetyczny zlokalizowany jest na terenie gminy Fajslawice.

Przez zachodnią część gminy przebiega linia napowietrzna najwyższego napięcia 220 kV łącząca GSZ Abramowice i GSZ Zamość. Sieć napowietrzna (SN) zasila stacje transformatorowe w wykonaniu słupowym. Sieć rozdzielczą niskiego napięcia (NN) stanowią linie napowietrzne oraz kablowe. Ponadto przez północną część obszaru gminy przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV (sieć dystrybucyjna)²⁵.

²⁵ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego kierunki rozwoju – zał. 13. Infrastruktura – Energetyka – infrastruktura systemów energetycznych

Sieć elektroenergetyczna napowietrzna oraz stacje transformatorowe zaspokajają zapotrzebowanie gminy w energię elektryczną na poziomie obecnie obowiązującego standardu, jednak koniecznym działaniem jest modernizacja niektórych odcinków sieci i urządzeń elektroenergetycznych.

Sieć gazowa

Przez północno-wschodni teren gminy Piaski przebiega gazociąg magistralny wysokiego ciśnienia, który zasilany jest przez stację gazową zlokalizowaną przy granicy z gminą Melgiew. Według danych GUS w 2015 r. na terenie gminy znajdowało się 54 km czynnej gazowej sieci (10,5 km na terenie miasta i 43,6 km na obszarze wiejskim). Długość czynnej sieci przesyłowej wynosiła 13,5 km, a sieci rozdzielczej 40,6 km. Liczba czynnych przyłączy do budynków (mieszkalnych i niemieszkalnych) wynosiła 521 (55% na terenie miasta), z czego 92% stanowiły przyłącza do budynków mieszkalnych. W 2014 r. liczba osób korzystających z sieci gazowej na terenie gminy wynosiła 843 osoby, na terenie miasta 553, a na obszarze wiejskim 290.

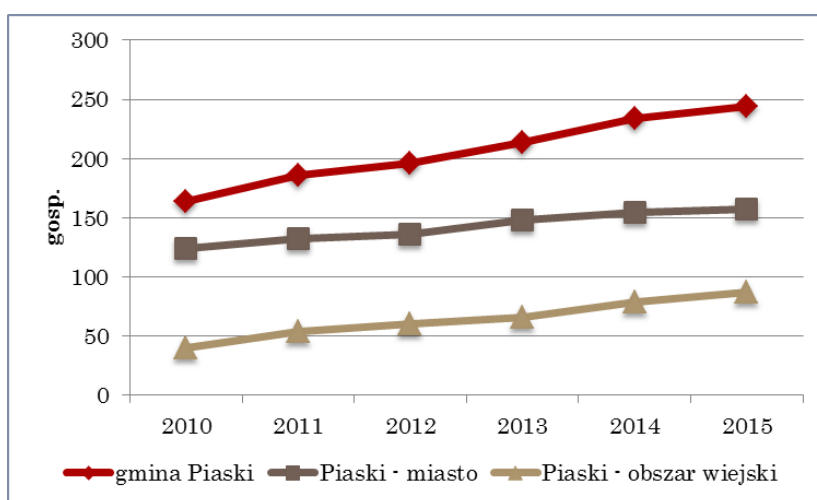
Według danych GUS w 2015 r. odbiorcami gazu były 320 gospodarstwa (67% stanowili odbiorcy gazu z terenu miasta), a zużycie gazu w tys. m³ wynosiło 422,1 m³ (317,7 m³ na terenie miasta i 104,4 m³ na obszarze wiejskim).

System ciepłowniczy

Na terenie gminy Piaski gospodarka ciepła opiera się na lokalnych kotłowniach lub indywidualnych urządzeniach grzewczych opalanych paliwem stałym, będącym głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego lub gazem ziemnym.

W 2015 r., według danych GUS, 244 gospodarstwa wykorzystywały gaz do ogrzewania mieszkania (64% stanowili odbiorcy z terenu miasta) i od 2010 r. zauważalny jest ich stały wzrost. Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w 2015 r. ogrzewanie wynosiło 377,8 tys. m³ (280,8 tys. m³ na terenie miasta).

Wykres 21. Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem w latach 2010-2015 na terenie gminy Piaski (miasto, obszar wiejski)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Gospodarka niskoemisyjna

Gmina Piaski uchwałą nr IX/50/2015 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 21 maja 2015 r. przyjęła Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Piaski, który jest strategicznym dokumentem Gminy Piaski, w którym zostały zawarte działania inwestycyjne i nieinwestycyjne realizowane na terenie gminy w latach 2015-2020.

Uwzględnione w PGN przedsięwzięcia zwiększają szanse władz gminnych, mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie gminy na uzyskanie dofinansowania w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020, w tym m.in. na:

- termomodernizację budynków,
- wymianę urządzeń na energooszczędne,
- wykorzystanie energii z odpadów,
- montaż instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE),
- budowę obiektów pasywnych/energooszczędnych,
- modernizację elektroenergetycznej lub ciepłowniczej sieci dystrybucyjnej.

W zakresie oświetlenia na terenie gminy Piaski zrealizowano 5 projektów obejmujących budowę linii kablowych oświetlenia drogowego:

- budowa podwieszanej linii oświetlenia drogowego na słupach istniejącej linii nn 0,4 kV w miejscowości Klimusin gmina Piaski; wartość – 41 000,00 zł;
- budowa linii kablowych nn oświetlenia drogowego wraz ze słupami oświetleniowymi w miejscowości Gardzienice Pierwsze; wartość – 63 960,00 zł;
- budowa linii kablowych nn oświetlenia drogowego wraz ze słupami oświetleniowymi przy ul. Głębokiej w Piaskach; wartość - 49 200,00 zł;
- budowa linii kablowych nn oświetlenia drogowego wraz ze słupami oświetleniowymi w miejscowościach Kęblów; wartość - 62 219,23 zł;
- budowa linii kablowych nn oświetlenia drogowego wraz ze słupami oświetleniowymi w miejscowościach Piaski Wielkie; wartość - 62 991,34.

W dalszym ciągu istnieje potrzeba działań ograniczających niską emisję na terenie gminy Piaski, do których należą:

- termomodernizacja budynku ośrodka zdrowia w Piaskach (wartość – 402 356,90 zł);
- termomodernizacja budynków spółdzielni mieszkaniowej w Piaskach (wartość – 550 000,00 zł);
- budowa linii kablowych nn oświetlenia drogowego wraz ze słupami oświetleniowymi na terenie miejscowości: Piaski Wielkie, Wola Piasecka, Bystrzejowice Pierwsze, Majdan Kozic Dolnych, Majdan Kozic Górnych, Kozice Górne, Kozice Dolne, Kozice Dolne Kolonia (wartość - 900 000,00 zł).

Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy Piaski występuje niewiele obszarów prawnie chronionych, przez co rozwój infrastruktury związanej z odnawialnymi źródłami energii jest utrudniony w niewielkim stopniu.

Na terenie gminy działa biogazownia rolnicza zlokalizowana w miejscowości Siedliszczki. Powstała w 2011 roku, a jej właścicielem jest Wikana Bioenergia Sp. z o.o. Biogaz powstały w trakcie fermentacji zasila układ kogeneracyjny o mocy 0,999 MW energii elektrycznej

i 1,040 MW energii cieplnej. Roczna ilość wyprodukowanej energii elektrycznej, to 7,876 GWh, a cieplnej 9,199 GWh. Całkowity koszt biogazowni wyniósł 15 mln zł, z czego 7,9 mln zł zostało pokryte ze środków przyznanych przez Ministerstwo Infrastruktury. Wykorzystywane substraty to: kiszonka kukurydzy, serwatka, gnojownica. Biogazownia w Siedliszczkach jest dobrym przykładem współpracy z zakładem mleczarskim dostarczającym tani substrat. Substraty pochodzą z Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Piaskach i okolicznych gospodarstw rolnych.

W celu wykorzystania w gminie Piaski energii z odnawialnych źródeł zrealizowano 2 projekty w tym zakresie:

- „Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w gminie Piaski” dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013, Oś Priorytetowa VI Środowisko i czysta energia, Działanie 6.2 Energia przyjazna środowisku (wartość projektu – 7 769 110,00 zł, dofinansowanie – 6 042 884,96 zł) – moc instalacji 2,15 MW;
- „Montaż instalacji solarnych na terenie gminy Piaski” – na terenie wszystkich miejscowości gminy Piaski, moc instalacji – 0,22 MW.

W ramach nowej perspektywy finansowej i naboru wniosku o dofinansowanie projektów w ramach Działania 4.1 Wsparcie wykorzystania OZE gmina złożyła 3 projekty obejmujące: montaż instalacji solarnych, kotłów na biomasę, a także montaż instalacji fotowoltaicznych i pomp geotermalnych i aerotermalnych w gminie Piaski. Szacowana wartość projektów łącznie to ponad 27,7 mln zł.

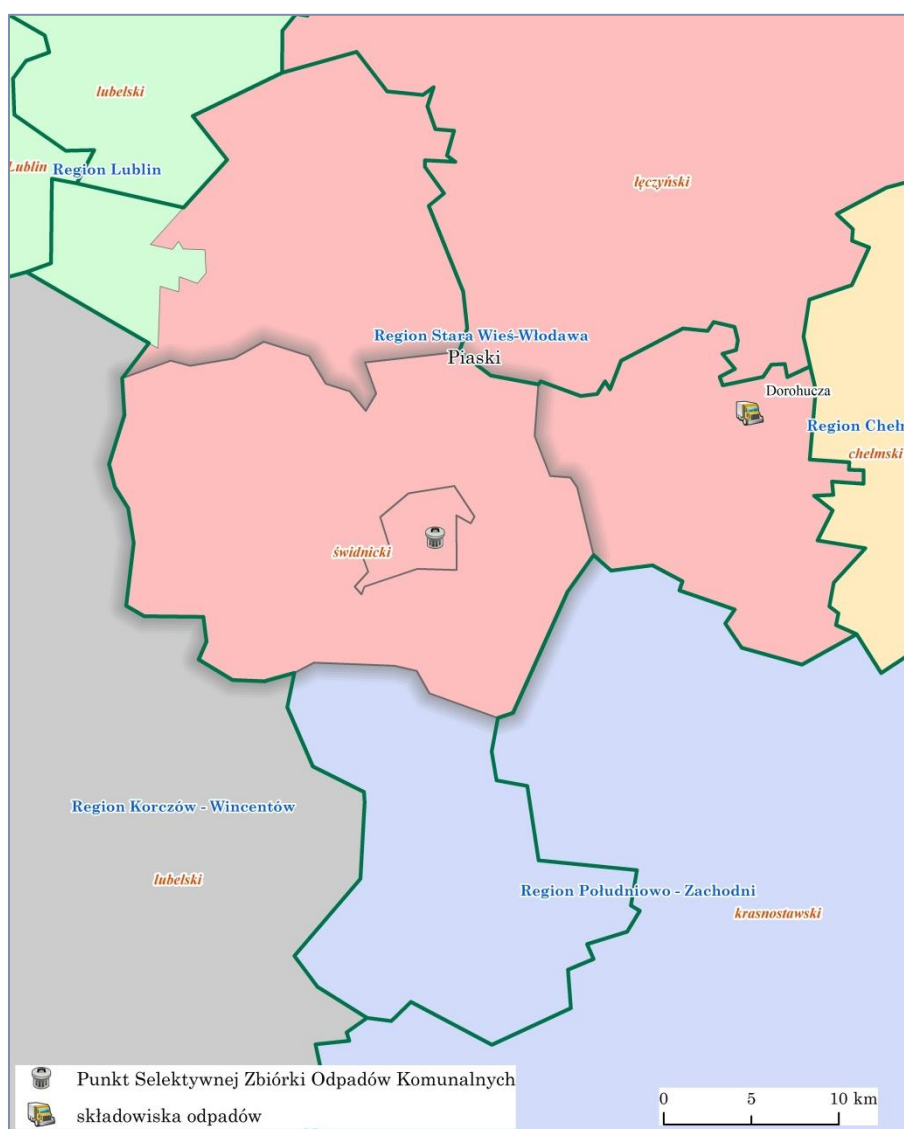
Gospodarka odpadami

Od 1 lipca 2013 r., na podstawie nowelizacji ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która ustanowiła nowe zasady gospodarowania odpadami, odpowiedzialność za odbiór i właściwe zagospodarowanie odpadów została przekazana gminom. Podstawą nowego systemu gospodarki odpadami w gminie jest segregacja. Działanie w zakresie wywozu śmieci polega na odbiorze przesortowanych odpadów od mieszkańców sprzed posesji.

Według Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2017 gmina Piaski została zaliczona do Regionu Stara Wieś-Włodawa. Odpady komunalne przyjmowane są w funkcjonującym na terenie gminy Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowanym w Piaskach na placu przy Zakładzie Usług Komunalnych w Piaskach Sp. z o.o. (ul. Armii Krajowej 2). Odpady przekazywane są w różne miejsca w zależności od ich rodzajów, np. w pierwszym półroczu 2016 r. zużyte opony przekazano do: Zięba Marek, ul. Fabryczna 6 w Chełmie, a zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne do: EKO Harpoon – Recykling Sp. z o.o., Częstków Mazowiecki.

Od 1 stycznia 2015 r. opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, pobierana przez gminę Piaski od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, jest obliczana w oparciu o liczbę mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość.

Ryc. 9. Gospodarka odpadami na terenie powiatu świdnickiego i w gminie Piaski

Źródło: opracowanie własne

Telekomunikacja i Internet

Na terenie gminy Piaski, w miejscowości Giełczew znajduje się Radiowo-Telewizyjne Centrum Nadawcze - maszt radiowy o wysokości 342 metrów. Został zbudowany w 1990 roku, a jego właścicielem jest firma EmiTel Sp. z o.o. Zaliczany jest do jednego z najwyższych obiektów w Polsce i pokrywa zasięgiem prawie całe województwo lubelskie. Nadawane programy to:

- programy radiowe: RMF FM (89,30 MHz), Polskie Radio Program I (90,80 MHz), Polskie Radio Lublin (102,20 MHz), Polskie Radio Program III (104,20 MHz), Radio Zet (107,0 MHz);
- programy radiowe – cyfrowe: DAB+ (211,648 MHz): Polskie Radio Program I, Polskie Radio Program II, Polskie Radio Program III, Czwórka, Radio Poland, Program IV Polskie Radio 24, Radio Rytm, Polskie Radio Dzieciom, Radio Lublin;
- programy telewizyjne – cyfrowe: MUX 1 (570 MHz) – Eska TV, TTV, Polo TV, ATM Rozrywka, TV Trwam, Stopklatka TV, Fokus TV, TVP ABC; MUX 2 (474 MHz) – Polsat,

TVN, TV 4, TV Puls, TVN 7, Puls 2, TV 6, Polsat Sport News; MUX 3 (490 MHz) – TVP1 HD, TVP 2 HD, TV3 Lublin, TVP Kultura, TVP Historia, TVP Rozrywka, TVP Info.

Powszechny dostęp do szerokopasmowego Internetu ma szczególne znaczenie dla rozwoju obszaru i dla jakości życia mieszkańców.

Sieć szerokopasmowa składa się z dwóch warstw: szkieletowej i dystrybucyjnej. Warstwę szkieletową tworzą węzły szkieletowe i połączenia między nimi. Warstwa szkieletowa budowana jest w topologii pierścienia lub połączonych pierścieni. W warstwie dystrybucyjnej, zakończenia sieci stanowią punkty dystrybucyjne, na bazie których możliwa jest w dalszej kolejności budowa sieci dostępowych. Warstwa dystrybucyjna budowana jest w topologii drzewa. Sieć jest projektowana w jednolitej technologii optycznej.

Obszar województwa został podzielony na obszary białe, szare i czarne odrębnie dla tradycyjnej infrastruktury szerokopasmowej (obszary tradycyjne) i dla sieci szerokopasmowej nowej generacji (obszary NGA).

Obszary tradycyjne:

- biały – obszar, na którym nie ma odpowiedniej infrastruktury szerokopasmowej i co do którego nie ma wiarygodnych planów inwestycyjnych wybudowania takiej infrastruktury w okresie 3 lat,
- szary – obszar, na którym jest tylko jedna odpowiednia infrastruktura szerokopasmowa lub co do którego istnieje wiarygodny plan inwestycyjny jednej infrastruktury w najbliższych 3 latach,
- czarny – obszar, na którym istnieją dwie lub więcej odpowiednie infrastruktury szerokopasmowe lub ich budowa jest objęta wiarygodnymi planami inwestycyjnymi w okresie najbliższych 3 lat.

Sieci NGA to przewodowe sieci dostępowe, składające się w całości lub częściowo z elementów optycznych, które mogą zapewnić świadczenie usług szerokopasmowych o wyższej przepustowości w porównaniu z usługami świadczonymi przy pomocy przewodów miedzianych. Obszary NGA również możemy podzielić na:

- białe – obszar, na którym nie istnieje sieć NGA i nie ma wiarygodnych planów inwestycyjnych wybudowania takiej infrastruktury w okresie 3 lat,
- szare – obszar, na którym istnieje jedna sieć NGA albo według wiarygodnych planów inwestycyjnych powstanie w okresie najbliższych 3 lat,
- czarne – obszar, na którym według wiarygodnych planów inwestycyjnych obecnie lub w okresie najbliższych 3 lat powstaną co najmniej 2 sieci NGA.

Obszar NGA jest jednocześnie białym, szarym lub czarnym obszarem tradycyjnym.

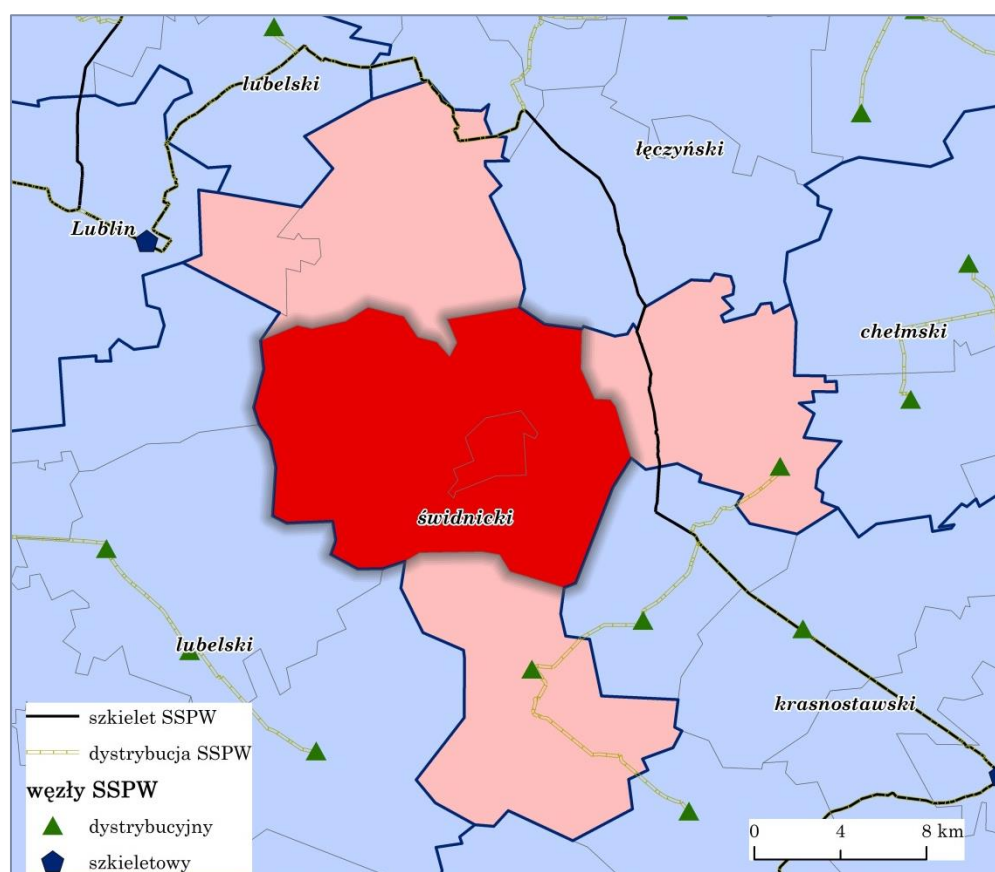
Przez teren gminy Piaski nie przebiega ani sieć szkieletowa ani dystrybucyjna sieć szerokopasmowa (nie ma również węzłów). Najbliższy węzeł szkieletowy zlokalizowany jest w Lublinie, natomiast dystrybucyjny na terenie gminy Trawniki (w miejscowości Oleśniki) oraz gminy Rybczewice (w miejscowości Rybczewice Drugie).

23 miejscowości w gminie Piaski zostały zakwalifikowane, jako obszary tradycyjne białe, na których nie ma odpowiedniej infrastruktury szerokopasmowej i co do którego nie ma wiarygodnych planów inwestycyjnych wybudowania takiej infrastruktury w okresie 3 lat.

14 miejscowości (58%) to obszary tradycyjne szare problematyczne, czyli takie, na którym jest tylko jedna odpowiednia infrastruktura szerokopasmowa lub co do którego istnieje wiarygodny plan inwestycyjny jednej infrastruktury w najbliższych 3 latach.

Wszystkie miejscowości w gminie to obszary białe NGA, czyli takie, na których nie istnieje sieć NGA i nie ma wiarygodnych planów inwestycyjnych wybudowania takiej infrastruktury w okresie 3 lat.

Ryc. 10. Sieć szerokopasmowego Internetu na terenie powiatu świdnickiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium Wykonalności projektu Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo lubelskie

2.6.3. Zabudowa mieszkaniowa

Układ komunikacyjny wpływa na kształtowanie pasmowo-liniowego charakteru osadnictwa, skupiającego się głównie wzdłuż dróg znajdujących się na obszarze gminy Piaski. Na terenie miasta Piaski przeważa zabudowa jednorodzinna, występująca w układzie ulicznym i w zespołach, w ośrodku gminnym znajduje się zabudowa wielorodzinna. Miejscowości z obszaru wiejskiego przyjmują układ ulicówkowy i dominuje typ zwartej zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej²⁶.

Gospodarka mieszkaniowa i efektywne zarządzanie zasobami stanowi obecnie jedno z kluczowych wyzwań dla jednostek samorządu terytorialnego. Według danych GUS w 2015 r. na terenie gminy Piaski znajdowało się 3 739 mieszkań, które stanowiły 14% wszystkich mieszkań

²⁶ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski

z terenu powiatu świdnickiego. Większy odsetek stanowiły mieszkania z obszaru wiejskiego, które stanowiły 72,7% mieszkań z terenu gminy. Od 2010 do 2015 roku wybudowano 88 mieszkań, co daje 2,4% wzrost ich liczby. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań w porównaniu do 2010 r., zwiększyła się o ok. 4,3% (o 12 179 m²). W 2015 roku w gminie Piaski było 354 mieszkań na 1 000 mieszkańców, o 16 mieszkań na 1000 mieszkańców więcej niż w 2010 roku (na obszarze miasta wynosił – 388, a na obszarze wiejskim - 342,7).

Gmina w swoich zasobach nie posiada mieszkań socjalnych, natomiast posiada 18 budynków mieszkalnych w których znajdują się mieszkania komunalne. Posiadanie zasobów komunalnych przez gminę znacznie rozszerza możliwości pomocy osobom wykluczonym i potrzebującym wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Łączna powierzchnia budynków to 3 080 m², a powierzchnia użytkowa na 1 osobę - 18,01 m².

Gmina Piaski znajduje się w strefie oddziaływania procesów suburbanizacyjnych miasta Lublin. Na przełomie lat 2010-2015 odnotowano nasilenie działań inwestycyjnych podejmowanych na obszarze gminy przez inwestorów indywidualnych. Średnia liczba inwestycji w ostatnich 6 latach wynosi 21 mieszkań.

Tabela 19. Zasoby mieszkaniowe gminy Piaski w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mieszkania (szt.)	3 651	3 663	3 687	3 701	3 714	3 739
Izby (szt.)	13 403	13 475	13 605	13 691	13 768	13 895
Mieszkania na 1000 mieszkańców	338	341,3	345,2	347,3	349,1	354
Powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	284 015	285 984	289 087	291 152	292 927	296 194
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	77,8	78,1	78,4	78,7	78,9	79,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wyposażenie mieszkań w podstawowe instalacje, tj. wodociąg, centralne ogrzewanie czy łazienkę świadczy o jakości życia na terenie gminy. Według danych GUS w 2014 r. na terenie miasta Piaski do 94,8% mieszkań doprowadzony był wodociąg, w 85,4% mieszkaniach znajdowała się łazienka, a w 77,4% mieszkaniach było centralne ogrzewanie. Dla porównania na terenie miast powiatu świdnickiego w 99,2% mieszkaniach znajdował się wodociąg, w 97,7% - łazienka, a w 97,6% - centralne ogrzewanie. Na obszarze wiejskim gminy Piaski sytuacja wypada o wiele bardziej niekorzystnie w porównaniu do obszarów wiejskich terenu powiatu. Na obszarze wiejskim gminy Piaski do 75,3% mieszkań doprowadzony był wodociąg (na terenie powiatu – 84,1%), w 60% mieszkań znajdowała się łazienka (powiat – 65,3%), a centralne ogrzewanie w 52,6% (powiat – 59,4%).

W podziale na miasto i obszar wiejski, według danych Urzędu Miejskiego w Piaskach, w 2015 r. w 541 budynkach mieszkalnych nie było sieci wodociągowej (15% budynków mieszkalnych z terenu gminy), a w 80% budynków nie było kanalizacji (2814 budynków z tereny gminy). Ponadto aż 1 237 budynków z terenu gminy wymaga remontu (ocieplenie, wymiana okien, zdjęcie eternitu itp.) – 35% budynków mieszkalnych w gminie oraz w ciągu najbliższych 8 lat planowana jest rozbiórka 121 budynków.

Powyższe dane dotyczące wyposażenia mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne świadczą o niekorzystnym stanie części mieszkań. Wiele lokali nie spełnia podstawowych warunków socjalno-bytowych ze względu na brak doprowadzenia podstawowych urządzeń sanitarnych.

Jednym z głównych problemów na terenie gminy są problemy techniczne wynikające z wykorzystania nieekonomicznych rozwiązań ograniczających efektywność obiektów budowlanych. Wykorzystywane w budynkach źródła ciepła są źródłem niskiej emisji, co powoduje szereg uciążliwości i niekorzystnie wpływa na lokalne środowisko przyrodnicze. Na terenie gminy Piaski łącznie jest 3 070 budynków, które korzystają z węglowych kotłów ciepła – średnio na jedno sołectwo 75, a odsetek budynków z węglowymi kotłami ciepła w ogólnej liczbie budynków średnio na terenie gminy wynosi 86,5%. Na terenie poszczególnych sołectw najczęściej ww. budynków odnotowano na terenie sołectw: Wierchowiska Drugie (174 budynków), Bystrzejowice Pierwsze i Brzezice (po 140). Natomiast na obszarze miasta znajduje się niewiele ponad 1/5 budynków z węglowymi kotłami ciepła z terenu całej gminy (659 budynków).

2.6.4. Obiekty zabytkowe i granice stref ochrony konserwatorskiej

Na obszarze gminy Piaski znajdują się liczne obiekty dziedzictwa kulturowego figurujące w rejestrze zabytków województwa lubelskiego, jak również w gminnej ewidencji zabytków. Ponadto w strefie ochrony znajduje się również historyczny układ urbanistyczny miasta Piaski.

Wśród zabytków istniejących na obszarze gminy, licznie reprezentowana jest zabudowa rezydencjonalna i folwarczna, skupiona wzdłuż rzeki Giełczew i rzeki Sierotki: zespoły pałacowo-parkowe (2), zespoły dworsko-parkowe (8) i folwarczne (2). Znajdują się one w różnym stanie zachowania – od bardzo dobrego np. Wierchowiska i zachowanego szczątkowo np. Bystrzejowice, Kozice Górne. Poziom architektoniczny i rozplanowanie parków i ogrodów jest zróżnicowany.

Do Zabytków wpisanych do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków na terenie gminy Piaski²⁷ należą:

- Zespół dworsko-parkowy w Brzezicach – wpisany pod numerem A/731, położony na północnym stoku doliny rzeki, zakres wpisu obejmuje: dwór, budynek gospodarczy (obecnie mieszkalny), park z aleją lipową o długości ok. 250 m, dwór z parkiem znajduje się w dobrym stanie natomiast zespół folwarczny popada w ruinę;
- Zespół pałacowo-parkowy w Gardzienicach II (zwany Borek) – wpisany pod numerem A/739, zlokalizowany jest na zachodnim brzegu doliny Giełczew, zakres wpisu obejmuje: pozostałości parku, ruiny pałacu, aleja dojazdowa;
- Zespół pałacowo-parkowy Gardzienice I – wpisany pod numerem A/451, położony na wzgórzu stromo opadającym ku dolinie rzeki Giełczwi, po jej stronie wschodniej, zakres wpisu obejmuje: pałac oraz dawną oficynę zamkową, wraz z wystrojem wnętrza;
- Zespół ogrodowo-dworski Kawęczyn – wpisany pod numerem A/721, zlokalizowany w północnej części wsi, zakres wpisu obejmuje: ogród dworski;

²⁷ Obwieszczenie nr 1/2016 Lubelskiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 14 stycznia 2016 r. w sprawie wykazów zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego

- Zespół dworsko-parkowy Kozice Dolne – wpisany pod numerem A/738, usytuowany na wschód od wsi nad rzeką Sierotką, zakres wpisu obejmuje: zespół dworsko-parkowy: dwór, oficyna, kordegarda, spichlerz, budynek gospodarczy, park;
- Zespół dworsko-parkowy Wierzchowiska Drugie – wpisany pod numerem A/765, zakres wpisu obejmuje: dwór, kordegarda, budynki gospodarcze, park ze stawem;
- Ruiny zboru kalwińskiego w Piaskach – wpisany pod numerem A/559, zlokalizowany przy ul. Łachody, zakres wpisu obejmuje: ruiny dawnego zboru kalwińskiego.

Ponadto od 2012 roku gmina Piaski posiada gminną ewidencję zabytków, w której ujęto 118 obiektów oraz stanowiska archeologiczne²⁸.

2.6.5. Identyfikacja problemów i potencjałów w sferze technicznej

Analiza sfery technicznej, w oparciu o diagnozę i wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych, pozwoliła zidentyfikować problemy w niej występujące, do których należą:

- duże natężenie ruchu samochodowego w miejscowościach położonych przy drogach krajowych nr S12 i S17;
- postępowanie procesu suburbanizacji, związanego z bliskością dużego miasta Lublina;
- słabo rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna;
- wysokie koszty wiążące się z doprowadzeniem infrastruktury komunalnej do nowopowstałych rozproszonych domostw;
- brak utwardzenia bitumicznego wielu odcinków dróg gminnych (m.in. na terenie miasta Piaski i na trasie Gardzienice Drugie – Gielczew);
- brak wydzielonych specjalnych ciągów komunikacyjnych dla pieszych i rowerzystów;
- gospodarka cieplna oparta głównie na lokalnych kotłowniach lub indywidualnych urządzeniach grzewczych opalanych paliwem stałym, będącym głównym źródłem zanieczyszczenia;
- niezadawalający stan niektórych zabytków (w szczególności tych, które są w rękach prywatnych i są wykorzystywane jako obiekty zamieszkania oraz nie są ogólnodostępne);
- obniżona atrakcyjność terenów mieszkaniowych zlokalizowanych w pobliżu biogazowni w Siedliszczach, ze względu na nieprzyjemne zapachy;
- brak płynności finansowej biogazowni w Siedliszczach;
- niszczące ruiny barokowego zboru kalwińskiego na terenie miasta Piaski;
- zaniedbany cmentarz żydowski – kirkut w mieście Piaski;
- zaniedbany cmentarz żołnierzy poległych podczas I wojny światowej na terenie sołectwa Gardzienice Drugie;
- duża liczba opuszczonych i opustoszałych budynków w dolinie rzeki Gielczew i na terenie sołectwa Gielczew;
- niska emisja.

Zidentyfikowano również potencjały w sferze technicznej, którymi są:

- Dogodne warunki komunikacyjne;

²⁸ Tabelaryczne zestawienie gminnej ewidencji zabytków znajduje się w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski

- Wiele ciekawych obiektów dziedzictwa kulturowego, które w wyniku odnowienia i udostępnienia będą ciekawą atrakcją rekreacyjno-turystyczną.

3. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA – OPIS I WNIOSKI

3.1. Spotkania konsultacyjne

I spotkanie informacyjno-konsultacyjne

Proces partycypacji społecznej, podczas prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Piaski rozpoczęło pierwsze spotkanie informacyjno-konsultacyjne, które odbyło się 17 listopada 2016 r. o godz. 11.00 w Miejskim Centrum Kultury w Piaskach. Na spotkanie zostali zaproszeni mieszkańcy gminy, przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji społecznych i pozarządowych, radni oraz pracownicy Urzędu Miejskiego w Piaskach. Poniższa tabela przedstawia ramowy program spotkania.

Tabela 20. Ramowy program I spotkania informacyjno-konsultacyjnego

Agenda spotkania	
11.00-11.15	Otwarcie spotkania i powitanie uczestników przez Pana Michała Cholewę Burmistrza Piask
11.15-11.45	1. Wprowadzenie do tematyki rewitalizacji w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz aspekty prawne rewitalizacji 2. Korzyści płynące z realizacji Lokalnych Programów Rewitalizacji 3. Założenia projektu „Zwiększenie potencjału planistycznego gminy Piaski w zakresie działań rewitalizacyjnych do roku 2020” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020
11.45-12.30	1. Uwarunkowania przestrzenne gminy Piaski wynikające ze stanu istniejącego (sfera środowiskowa, sfera zagospodarowania przestrzennego, sfera społeczna, sfera infrastrukturalna, sfera gospodarcza) 2. Delimitacja obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji (metodologia wyznaczania obszarów, analiza wskaźnikowa) 3. Dyskusja – zgłoszenie uwag i wniosków
12.30-12.45	Przerwa
12.45-13.30	World Café (warsztatowa metoda wypracowania pomysłów i rozwiązań) - identyfikacja problemów, potrzeb oraz wizji rozwoju obszarów rewitalizacji
13.30-13.45	Podsumowanie i zakończenie

Źródło: opracowanie własne

Na spotkaniu przedstawiono podstawowe zagadnienia dotyczące rewitalizacji i opracowywania Lokalnych Programów Rewitalizacji, w celu wprowadzenia interesariuszy w tematykę. Omówiono założenia projektu „Zwiększenie potencjału planistycznego gminy Piaski w zakresie działań rewitalizacyjnych do roku 2020” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020. Ponadto przedstawiono wstępne wyniki przeprowadzonej diagnozy w podziale na sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną oraz metodologię wyznaczania obszaru zdegradowanego i wstępną delimitację obszaru rewitalizacji.

Druga część spotkania została poprowadzona metodą warsztatową World Café, która pozwoliła na zidentyfikowanie problemów, potrzeb oraz wizji rozwoju obszaru rewitalizacji. Dodatkowo uczestnicy spotkania wskazali potencjały wyznaczonego obszaru. Zebrane informacje pozwoliły

na uzupełnienie diagnozy obszaru gminy, na podstawie której wyznaczono obszar rewitalizacji. W poniższym zestawieniu tabelarycznym zebrano wnioski z przeprowadzonej dyskusji.

Tabela 21. Wnioski z przeprowadzonej metody warsztatowej World Café

Nazwa jednostki	Problemy
Miasto Piaski	• Zaniehbany cmentarz żydowski – kirkut • Niska emisja • Niszczące ruiny barokowego zboru kalwińskiego • Oczyszczalnia ścieków - obniżająca atrakcyjność miejsca zamieszkania ze względu na nieprzyjemne zapachy • Nieutwardzone drogi (ul. Łahody, ul. Niepodległości, ul. Projektowa, ul. Pogorzały Staw, ul. Polna) lub ich brak (ul. Orzechowskiego) • Brak chodników (ul. Gardzienicka) • Osoby z grup wykluczonych społecznie (ul. Łahody – ludność romska, ul. Dłuto, ul. Furmańska)
Obszar wiejski gminy	• Brak wodociągów • Brak systemu kanalizacji • Brak liderów lokalnych, w związku z czym ograniczona jest aktywność społeczności lokalnej • Brak wystarczającej liczby przedszkoli • Brak rozwoju Spółdzielni Mleczarskiej w Piaskach, ograniczona promocja produktów • Brak płynności finansowej biogazowni w Siedliszczach • Obniżona atrakcyjność terenów mieszkaniowych zlokalizowanych w pobliżu biogazowni, ze względu na nieprzyjemne zapachy • Niezadawalający stan zabytków, które są w rękach prywatnych – są to głównie obiekty wykorzystywane jako miejsce zamieszkania, niedostępne dla społeczności lokalnej
Bystrzejowice Drugie - sołectwo	• Brak miejsca spotkań kulturalno-rozrywkowych
Gardzienice Drugie - sołectwo	• Nierówne tereny • Zaniehbany cmentarz żołnierzy poległych podczas I wojny światowej • Brak bazy turystyczno-noclegowej • Nieutwardzona i rozjeżdżona szosa (ok. 1,5 km) na trasie Gardzienice Drugie – Gielczew
Gielczew - sołectwo	• Brak miejsca spotkań i integracji społeczności lokalnej • Brak zagospodarowania rzeki Gielczwi i brak pomysłu na jej zagospodarowanie • Duża liczba opuszczonych i opustoszałych budynków w dolinie rzeki Gielczwi
Nazwa jednostki	Potencjały
Gmina Piaski	• Występy teatralne w celu charytatywnym • Nowe inwestycje (przedszkola i żłobki) • Duża integracja społeczna – wiele inicjatyw społecznych • Rolnictwo – dochodowe rolnictwo ze względu na żyzne gleby, rozwijające się gospodarstwa • Zainteresowanie rozwojem działalności rolniczej
Nazwa jednostki	Potrzeby
Miasto Piaski	• Termomodernizacja budynków Spółdzielni Mieszkaniowej • Zagospodarowanie placu po starym targu końskim • Aktywizacja gospodarcza i promocja gospodarcza ul. Lubelskiej • Gazyfikacja • Place zabaw

	• Budowa chodników i dróg do zalewu • Promocja ekologii • Projekty miękkie w zakresie pomocy osobom potrzebującym zagrożonych wykluczeniem społecznym
Bystrzejowice Drugie - sołectwo	• Przekształcenie remizy na świetlicę umożliwiającą aktywizację i integrację społeczności lokalnej – ludność napływowa związana z procesami suburbanizacji • Więcej inicjatyw społecznych • Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości
Gardzienice Drugie - sołectwo	• Rozwój oferty noclegowej • Zagospodarowanie zabytkowego cmentarza • Zagospodarowanie terenu wzdłuż doliny rzeki w szlaki rowerowe • Organizacja imprez integracyjnych • Nadanie nowej funkcji starego budynku szkoły, która obecnie jest siedzibą jednej z fundacji
Giełczew – sołectwo	• Stworzenie świetlicy, zagospodarowanie rzeki Giełczew • Budowa zbiornika retencyjnego • Modernizacja ciągu komunikacyjnego Giełczew-Gardzienice Drugie • Promocja obszaru jako miejsce atrakcyjne do zamieszkania dla osób młodych ze względu na widoczne dysproporcje społecznej w ludności w zakresie ekonomicznych grup wieku (znaczną przewagą osób starszych)
Nazwa jednostki	Wizja rozwoju
Miasto Piaski	zintegrowane społeczeństwo, włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, udostępnienie przestrzeni atrakcyjnej kulturowo, rozwój przedsiębiorczości i terenów inwestycyjnych, zagospodarowanie terenu Zalewu
Bystrzejowice Drugie – sołectwo	racjonalnie zagospodarowana przestrzeń i aktywni przedsiębiorcy, zintegrowana społeczność lokalna
Gardzienice Drugie – sołectwo	turystycznie zagospodarowana przestrzeń, powiązania gospodarcze między podmiotami działającymi w turystyce
Giełczew - sołectwo	turystycznie zagospodarowana przestrzeń, powiązania gospodarcze między podmiotami działającymi w turystyce, aktywność kulturalna w oparciu o działające podmioty kulturalne (modernizacja remizy)

Źródło: opracowanie własne

II spotkanie informacyjno-konsultacyjne

Drugie spotkanie konsultacyjne zostało zorganizowane 11 stycznia 2017 r. o godz. 16.00 w Miejskim Centrum Kultury w Piaskach. Skierowane było do mieszkańców gminy Piaski, przedstawicieli samorządu lokalnego, sołtysów, przedsiębiorców, przedstawicieli stowarzyszeń oraz wszystkich podmiotów zainteresowanych rewitalizacją na terenie gminy. Poniżej przedstawiono ramowy program spotkania.

Tabela 22. Ramowy program II spotkania informacyjno-konsultacyjnego

Agenda spotkania	
16.00-16.15	Otwarcie spotkania i powitanie uczestników przez Pana Michała Cholewę Burmistrza Piask
16.15-17.00	4. Zasady delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

	5. Prezentacja delimitacji obszaru zdegradowanego gminy Piaski 6. Prezentacja delimitacji obszaru rewitalizacji gminy Piaski 7. Podstawowe zasady aplikowania do działania 13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020
17.00-17.15	Przerwa
17.15-17.45	1. Karty rozmowy (Democs) – metoda identyfikująca cele i kierunki rozwoju obszaru rewitalizacji gminy Piaski 2. Prezentacja propozycji celów oraz wyników warsztatów World Cafe przeprowadzonych na I spotkaniu konsultacyjnym
17.45-18.00	Podsumowanie i zakończenie

Źródło: opracowanie własne

Spotkanie konsultacyjne dało możliwość zapoznania interesariuszy z zasadami delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także zaprezentowano obszar zdegradowany i rewitalizacji gminy Piaski w oparciu o analizę wskaźnikową.

Część warsztatowa spotkania obejmująca wykorzystanie metody Karty rozmowy (DEMOCS) pozwoliła na identyfikację i wyznaczenie celów do poszczególnych podobszarów rewitalizacji. Każdy uczestnik spotkania otrzymał kartę rozmowy (obejmującą jedną z 5 sfer), na której były podane przykładowe cele. Następnie w wyniku dyskusji uczestnicy mieli możliwość wyboru najbardziej adekwatnego celu (w każdej ze sfer) do problemów zidentyfikowanych w poszczególnych podobszarach rewitalizacji (w oparciu o wyniki pierwszego spotkania konsultacyjnego). Po identyfikacji celów dla każdego z podobszarów, uczestnikom spotkania zostały przedstawione cele zaproponowane przez ekspertów i zostały one zmodyfikowane w oparciu o dyskusję przeprowadzoną z interesariuszami, uwzględniając potrzeby mieszkańców.

Tabela 23. Karty rozmowy wykorzystane podczas drugiego spotkania

KARTA ROZMOWY NR 1. Cel rewitalizacji w sferze społecznej Identyfikacja ważnych aspektów dla konkretnego podobszaru: ⇒ Promocja aktywnego stylu życia i pobudzenie integracji lokalnej ⇒ Przeciwdziałanie nierównościom społecznym i wykluczeniu ⇒ Propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego i korzystania z usług kulturowych, sportowych i edukacyjnych ⇒ Wspieranie aktywności, sieciowanie i promowanie działań organizacji pozarządowych oraz aktywnych grup mieszkańców ⇒ Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług społecznych (pomoc społeczna) w środowisku lokalnym ⇒ Rozwój inicjatyw kulturowych, edukacyjnych i sportowych integrujących społeczność lokalną ⇒ Przeciwdziałanie przestępczości i wzrost poziomu bezpieczeństwa ⇒ Wzmocnienie więzi społecznych w oparciu o tradycje i dziedzictwo kulturowe ⇒ Ograniczenie skali problemów społecznych i wzrost samodzielności mieszkańców ⇒ Wysoki poziom kapitału ludzkiego na obszarze ⇒ Likwidacja koncentracji negatywnych zjawisk społecznych poprzez niwelowanie przyczyn wykluczenia społecznego ⇒ Wysoki poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne i kulturalne ⇒ (moja propozycja) Zaprezentowanie wybranego elementu lub własnej propozycji dla danego podobszaru rewitalizacji Uzasadnienie wyboru (opcjonalne) Zapisanie wybranej opcji i dyskusja	KARTA ROZMOWY NR 2. Cel rewitalizacji w sferze gospodarczej Identyfikacja ważnych aspektów dla konkretnego podobszaru: ⇒ Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości ⇒ Promocja gospodarcza obszaru ⇒ Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców ⇒ Aktywizacja osób bezrobotnych ⇒ Poprawa warunków dla rozwoju funkcji usługowych (w tym z sektora kultury i turystyki) ⇒ Efektywne wykorzystanie bazy lokalowej i gruntu ⇒ Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej ⇒ Aktywizacja zawodowa osób wykluczonych z rynku pracy ⇒ Zapewnienie mieszkańcom obszaru warunków umożliwiających rozwój zawodowy ⇒ Podniesienie poziomu elastyczności mieszkańców na rynku pracy ⇒ (moja propozycja) Zaprezentowanie wybranego elementu lub własnej propozycji dla danego podobszaru rewitalizacji Uzasadnienie wyboru (opcjonalne) Zapisanie wybranej opcji i dyskusja
KARTA ROZMOWY NR 3. Cel rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej Identyfikacja ważnych aspektów dla konkretnego podobszaru: ⇒ Uporządkowanie przestrzeni pod kątem funkcjonalnym i estetycznym ⇒ Wprowadzenie funkcjonalnego, nowoczesnego systemu komunikacji ⇒ Stworzenie estetycznej przestrzeni publicznej wraz z likwidacją barier architektonicznych ⇒ Nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji ⇒ Ożywienie przestrzeni publicznej i udostępnienie jej pod usługi społeczno-kulturowe ⇒ Zagospodarowanie przestrzeni publicznej z uwzględnieniem tradycji kulturowych obszaru ⇒ (moja propozycja) Zaprezentowanie wybranego elementu lub własnej propozycji dla danego podobszaru rewitalizacji Uzasadnienie wyboru (opcjonalne) Zapisanie wybranej opcji i dyskusja	KARTA ROZMOWY NR 4. Cel rewitalizacji w sferze technicznej Identyfikacja ważnych aspektów dla konkretnego podobszaru: ⇒ Poprawa komfortu poruszania się pieszych, rowerzystów, osób niepełnosprawnych poprzez działania związane z uspokajaniem ruchu i ograniczeniem transportu kołowego ⇒ Poprawa stanu infrastruktury komunikacyjnej i komunalnej ⇒ Poprawa jakości i zwiększenie dostępności do infrastruktury technicznej ⇒ Poprawa standardów budynków mieszkalnych ⇒ Rozwój mieszkalnictwa w tym socjalnego i komunalnego ⇒ Komunikacyjne włączenie terenów rekreacyjnych w przestrzeń miasta oraz ich udostępnienie odbiorcom o różnym poziomie sprawności ⇒ Ochrona i udostępnianie dziedzictwa kulturowego ⇒ Rozwój sieci dróg i ścieżek rowerowych oraz pieszych ⇒ Poprawa stanu infrastruktury sportowej, kulturowej, rekreacyjnej i zdrowotnej Zaprezentowanie wybranego elementu lub własnej propozycji dla danego podobszaru rewitalizacji Uzasadnienie wyboru (opcjonalne) Zapisanie wybranej opcji i dyskusja

KARTA ROZMOWY NR 5.

Cel rewitalizacji w sferze środowiskowej

1. Identyfikacja ważnych aspektów dla konkretnego podobszaru:

- ⇒ Poprawa stanu środowiska naturalnego
- ⇒ Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców
- ⇒ Przeciwdziałanie degradacji terenów zielonych
- ⇒ Zwiększenie efektywności energetycznej budynków
- ⇒ Stworzenie estetycznych i funkcjonalnych terenów zielonych
- ⇒ Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- ⇒ Poprawa warunków spędzania czasu wolnego i rekreacji w plenerze;
- ⇒ Poprawa estetyki osiedli poprzez urządzenie terenów zielonych
- ⇒ (moja propozycja)

2. Zaprezentowanie wybranego elementu lub własnej propozycji dla danego podobszaru rewitalizacji

3. Uzasadnienie wyboru (opcjonalne)

4. Zapisanie wybranej opcji i dyskusja

Źródło: opracowanie własne

Tabela 24. Dane i wnioski zebrane podczas 2 spotkania konsultacyjnego

Obszar rewitalizacji (podział na podobszary)	Nazwa sfery	Propozycja celu interesariuszy
Podobszar I Miasto Piaski (Obszar I i II) Gardzienice Drugie Gielczew	społeczna	Wysoki poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne i kulturalne
	gospodarcza	Poprawa warunków dla rozwoju funkcji usługowych (w tym z sektora kultury i turystyki)
	przestrzenno-funkcjonalna	Nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej z uwzględnieniem tradycji kulturowych obszaru
	techniczna	Rozwój sieci dróg i ścieżek rowerowych oraz pieszych
	środowiskowa	Poprawa warunków spędzania czasu wolnego i rekreacji w plenerze
Podobszar II Bystrzejowice Drugie	społeczna	Wzmocnienie więzi społecznych w oparciu o tradycje i dziedzictwo kulturowe
	gospodarcza	Wpieranie przedsiębiorczości mieszkańców
	przestrzenno-funkcjonalna	Nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji oraz rozwój infrastruktury społecznej
	techniczna	Poprawa stanu infrastruktury sportowej, kulturowej, rekreacyjnej i zdrowotnej
	środowiskowa	Poprawa warunków spędzania czasu wolnego i rekreacji w plenerze

Źródło: opracowanie własne

III spotkanie informacyjno-konsultacyjne

Trzecie spotkanie konsultacyjne zostało zorganizowane 7 marca 2017 r. o godz. 10.00 w Miejskim Centrum Kultury w Piaskach. Skierowane było do społeczności lokalnej gminy, przedstawicieli samorządu lokalnego, sołtysów, przedsiębiorców, przedstawicieli stowarzyszeń oraz wszystkich podmiotów zainteresowanych rewitalizacją na terenie gminy. Poniżej przedstawiono ramowy program spotkania.

Tabela 25. Ramowy program III spotkania informacyjno-konsultacyjnego

Agenda spotkania	
10.00-10.10	Otwarcie spotkania i powitanie uczestników przez Pana Michała Cholewę Burmistrza Piask
10.10-11.00	1. Prezentacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Piaski 2. Prezentacja celów i kierunków działań obszaru rewitalizacji gminy Piaski 3. Zasady aplikowania do działania 13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 – modelowy projekt oraz przykłady innych źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych
11.00-11.15	Przerwa
11.15-12.15	1. Proces wdrażania, monitoringu, ewaluacji i aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji 2. Planowanie partycypacyjne – warsztaty pozwalające na zidentyfikowanie projektów do realizacji na terenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji 3. Założenia projektów rewitalizacyjnych zgłoszonych w ramach „Karta projektu rewitalizacyjnego w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do 2023 r.” 4. Prezentacja prac nad modelem 3D oraz koncepcją funkcjonalno-przestrzenną
12.15-12.30	Podsumowanie i zakończenie

Źródło: opracowanie własne

Spotkanie konsultacyjne dało możliwość zapoznania interesariuszy z ostateczną delimitacją obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także celami i kierunkami działań, które powstały przy udziale społeczności lokalnej podczas warsztatów na II spotkaniu konsultacyjnym. Interesariuszy zapoznano również z częścią operacyjno-wdrożeniową LPR, która obejmuje proces wdrażania, monitoringu, ewaluacji i aktualizacji LPR.

W części warsztatowej spotkania przedstawiono wstępne założenia projektów rewitalizacyjnych zgłoszonych w ramach zbieranych Kart projektów rewitalizacyjnych oraz w formie otwartej dyskusji interesariusze zgłaszali propozycje projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, co umożliwiło identyfikację projektów/przedsięwzięć głównych i uzupełniających wpisanych do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski.

Oprócz planowych spotkań konsultacyjnych mieszkańcy gminy oraz instytucje i podmioty zainteresowane procesem rewitalizacji mieli możliwość zgłaszania swoich uwag i postulatów w Urzędzie Miejskim. W ramach partycypacji społecznej postulowano o poszerzenie obszaru rewitalizacji o Brzezice (które składają się z dwóch miejscowości: Brzezice i Brzezice Pierwsze), ze względu na występowanie szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Zorganizowano spotkanie konsultacyjne z przedstawicielami obydwu miejscowości, na którym wskazano problemy i potrzeby obszaru. Do najważniejszych problemów tego obszaru zaliczono:

- Braki w infrastrukturze technicznej;
- Niezadawalający stan obiektów zabytkowych;
- Brak miejsc rekreacyjno-turystycznych;
- Występowanie niekorzystnych zjawisk społecznych: dość wysoki udział osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;

- Brak perspektyw zawodowych;
- Brak instytucji, które pomagają społeczeństwu w polepszeniu jakości życia i przezwyciężaniu trudności życiowych;
- Ograniczona dostępność miejsc atrakcyjnych turystycznie.

Wśród potrzeb wskazano:

- Stworzenie miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych;
- Poprawa stanu obiektów zabytkowych;
- Przeciwdziałanie chorobom cywilizacyjnym;
- Wspieranie osób w trudnych sytuacjach życiowych;
- Ograniczenie niskiej emisji;
- Udostępnienie miejsc atrakcyjnych dla wypoczynku i rekreacji.

3.2. Ankietyzacja mieszkańców

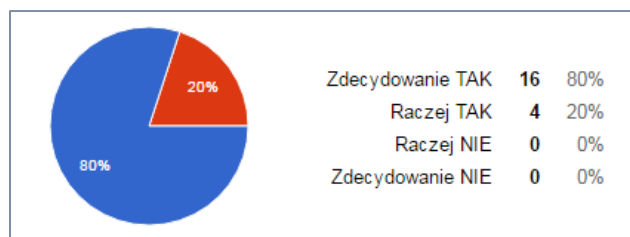
Ankieta online dla mieszkańców Gminy Piaski – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

W ramach prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Piaski została przeprowadzona ankieta dotycząca m.in. potrzeby sporządzenia dokumentu, zakresu przestrzennego obszarów najbardziej zdegradowanych i planowanych działań rewitalizacyjnych, określenia problemów w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, które należałoby ograniczyć, bądź całkowicie rozwiązać w procesie rewitalizacji, a także wyznaczenia typów projektów, na które w pierwszej kolejności warto wydatkować środki publiczne. Ankieta była dostępna online na stronie Urzędu Miejskiego w Piaskach w dniach 28.11 – 31.12 2016 r.

Ankietę wypełniło 20 mieszkańców gminy Piaski. Ankietowani udzielili odpowiedzi na 19 pytań, wśród których 10 było 1-krotnego wyboru, natomiast 7 kluczowych pytań to były pytania wielokrotnego wyboru, dlatego na wykresach, które je obrazują przedstawiono procentową wartość udzielonych odpowiedzi, a nie ankietowanych osób. Ankieta zawierała również 2 pytania otwarte, w których mieszkańcy mieli możliwość bezpośredniego wypowiedzenia się.

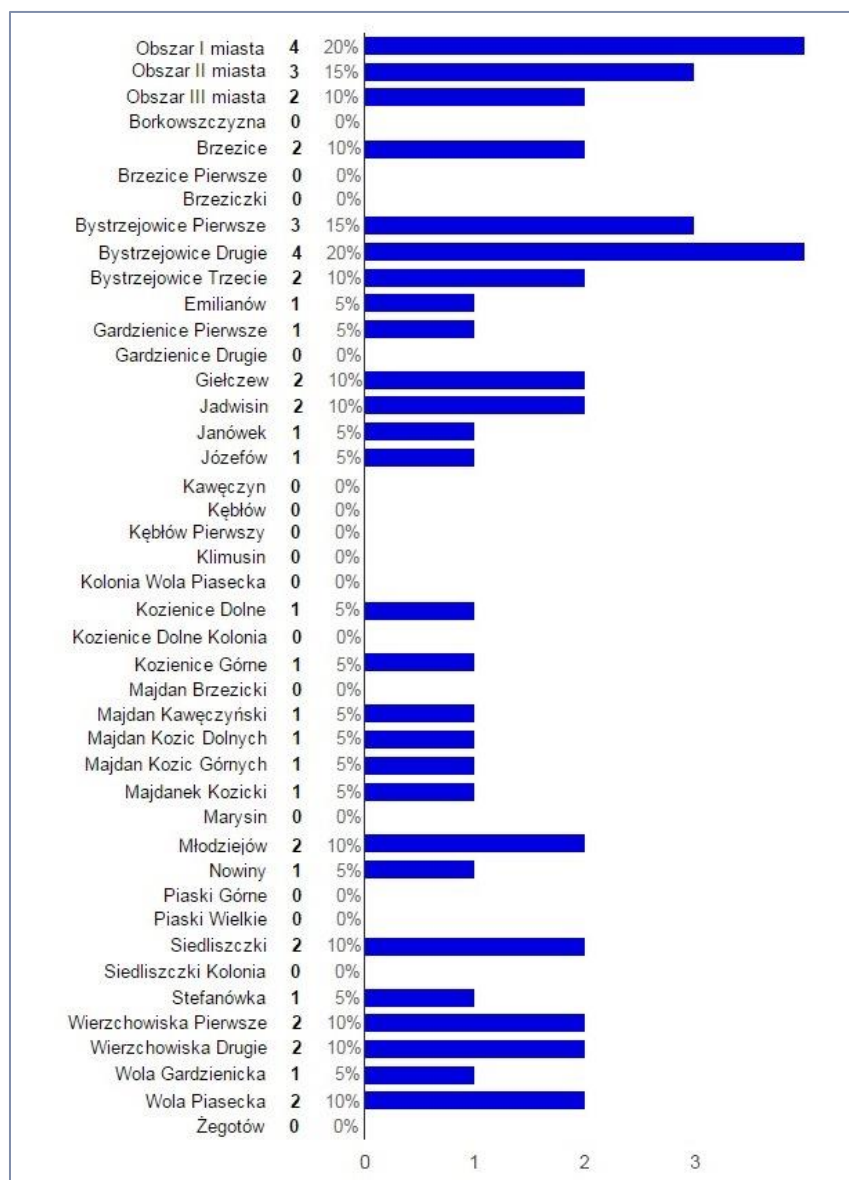
Respondenci odpowiedzieli na podstawowe pytanie: *Czy w Gminie Piaski potrzebny jest program ożywienia społecznego, gospodarczego i przestrzenno-środowiskowego w postaci Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski, który będzie realizowany w latach 2016-2020 (z perspektywą do 2023 r.)?* Aż 80% respondentów zaznaczyła odpowiedź „zdecydowanie tak”, a 1/5 – „raczej tak”. Nikt z ankietowanych, nie stwierdził że gmina nie potrzebuje programu rewitalizacji, co świadczy o konieczności podjęcia działań rewitalizacyjnych na obszarze gminy w celu niwelowania istniejących problemów na korzyść lepszej jakości życia mieszkańców gminy.

Pytanie 1. Czy Pani/Pana zdaniem Gminie Piaski potrzebny jest program ożywienia społecznego, gospodarczego i przestrzenno-środowiskowego w postaci Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski, który będzie realizowany w latach 2016-2020, z perspektywą do 2023 r.?

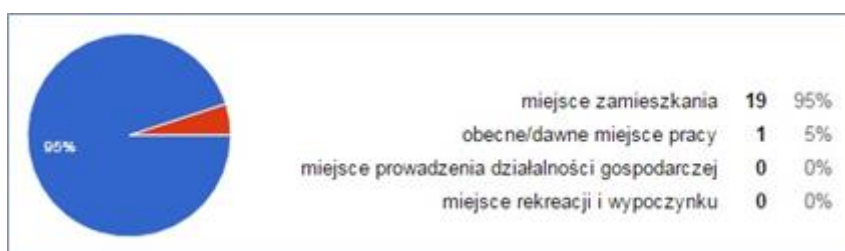

W drugim pytaniu respondenci musieli wskazać, które sołectwa/obszary miasta ich zdaniem stanowią obszar zdegradowany. Według ankietowanych obszar zdegradowany stanowią Obszar I miasta oraz Bystrzejowice Drugie (po 4 ankietowanych). Po 3 ankietowanych do obszaru zdegradowanego zaliczyła by Obszar II miasta oraz sołectwo Bystrzejowice Pierwsze. Dla większości ankietowanych wskazane sołectwa/obszary miasta to miejsce zamieszkania (95%), a dla 5% osób jest to obecne/dawne miejsce pracy.

Pytanie 2. Które sołectwa/osiedla Gminy Piaski stanowią obszar zdegradowany – w których sołectwach/osiedlach Pani/Pana zdaniem jest najwięcej problemów przestrzennych, infrastrukturalnych, społecznych, gospodarczych i środowiskowych?

Pytanie 3. Jaki jest Pani/Pana związek z wyżej wymienionym terenem?

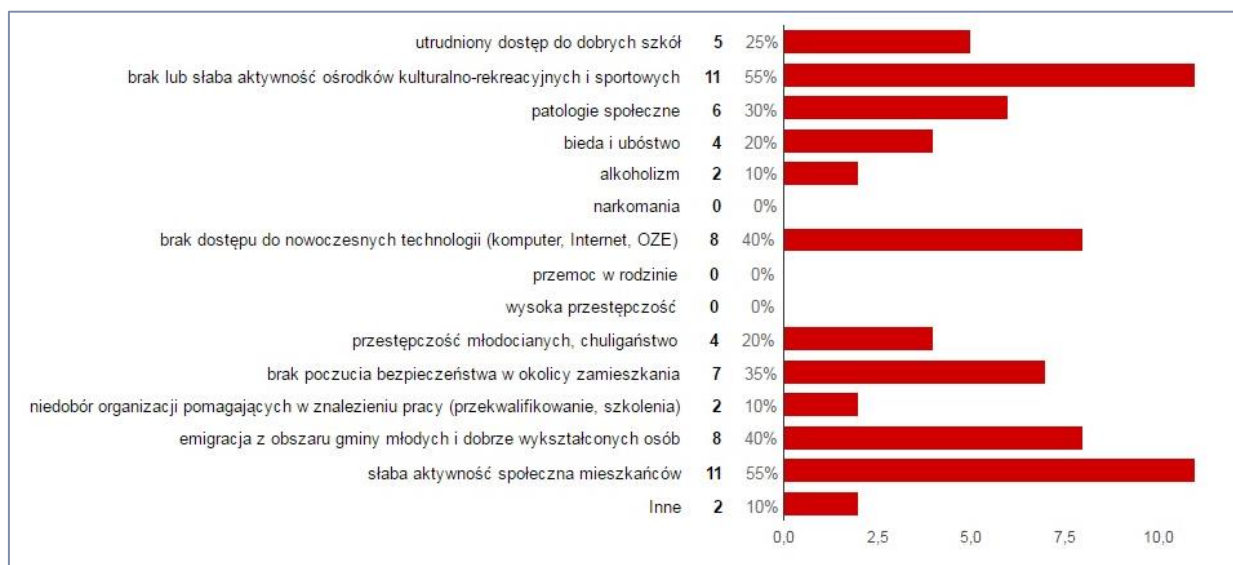
Kolejne pytanie dotyczyło wskazania problemów i barier rozwojowych w sferze przestrzennej i infrastrukturalnej, które występują na obszarze wskazanych sołectw/obszarów miasta wskazanych jako zdegradowane (ankietowani mieli możliwość podania max. 5 odpowiedzi). Respondenci wskazali że największym problemem/barierą rozwoju są: zły stan nawierzchni dróg lokalnych oraz zły stan infrastruktury wokół budynków mieszkalnych (chodniki, ciągi piesze) – po 60% odpowiedzi. Ponadto za istotny problem respondenci wskazali zły stan przestrzeni publicznych i słabą estetykę otoczenia (55%).

Pytanie 4. Jakie problemy/bariery rozwojowe w sferze przestrzennej i infrastrukturalnej występują na obszarze wskazanych sołectw/obszarów miasta? (max 5 odpowiedzi)

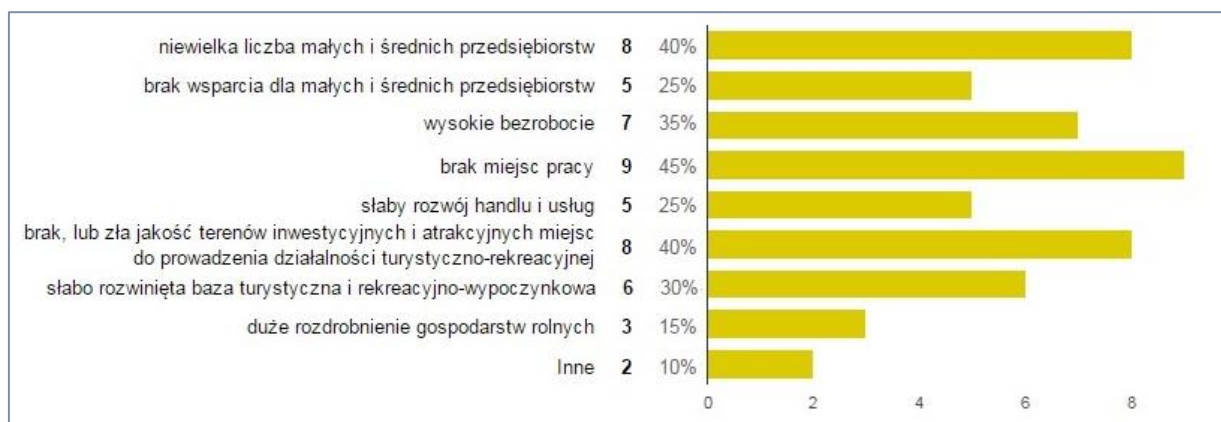
Pytanie piąte dotyczyło problemów w sferze społecznej, respondenci zostali poproszeni o wskazanie maksymalnie 5 problemów na obszarze wskazanych sołectw/obszarów miasta. Po 55% odpowiedzi dotyczyło słabej aktywności społecznej mieszkańców oraz brak lub słaba aktywność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych. Problemami, którymi zostały zauważone przez respondentów są również emigracja z obszaru gminy młodych i dobrze wykształconych osób, a także brak dostępu do nowoczesnych technologii (komputer, Internet, OZE).

Pytanie 5. Jakie problemy/bariery rozwojowe w sferze społecznej występują na obszarze wskazanych sołectw/obszarów miasta? (max 5 odpowiedzi)

Kolejne pytanie również dotyczyło problemów i barier rozwojowych ale w sferze gospodarczej. Respondenci wskazali, że są to: brak miejsc pracy (45% respondentów), niewielka liczba małych i średnich przedsiębiorstw (40%) i brak, lub zła jakość terenów inwestycyjnych i atrakcyjnych miejsc do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej (40%).

Pytanie 6. Jakie problemy/bariery rozwojowe w sferze gospodarczej występują na obszarze wskazanych sołectw/obszarów miasta? (max 5 odpowiedzi)

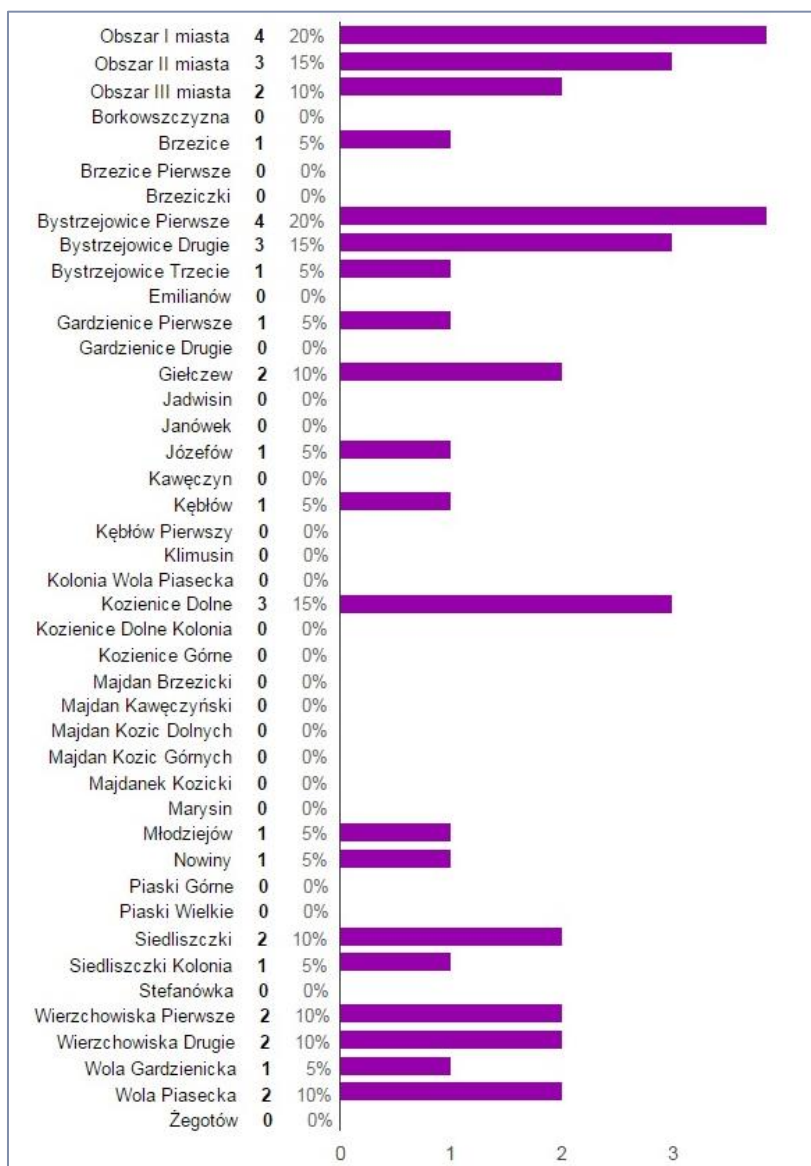
Kolejne pytanie dotyczyło wskazania maksymalnie 3 problemów w sferze środowiskowej na obszarze zdegradowanym gminy Piaski. Najwięcej respondentów wskazało zanieczyszczone powietrze spowodowane spalaniem paliw kopalnych (40%) oraz złą jakość wód powierzchniowych (rzeki, stawy) i nieszczelne instalacje wodno-kanalizacyjne powodujące zanieczyszczenie wód gruntowych (po 35% ankietowanych).

Pytanie 7. Jakie problemy/bariery rozwojowe w sferze środowiskowej występują na obszarze wskazanych sołectw/osiedli? (max 3 odpowiedzi)

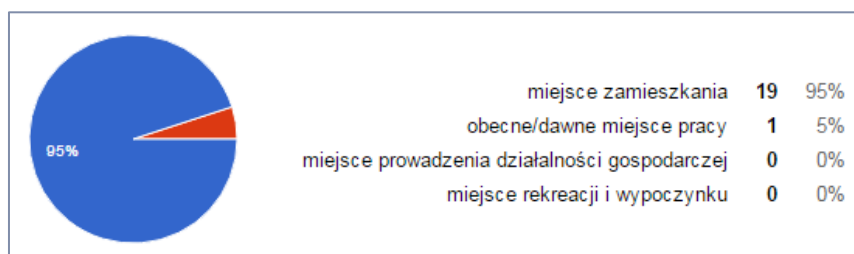

Kolejne pytania ankiety, dotyczyły wybrania sołectw/obszarów miasta, które powinny zostać poddane procesowi rewitalizacji (w oparciu o wcześniejszy wybór obszaru zdegradowanego i zdiagnozowania problemów i barier rozwojowych na nich występujących). Respondenci wskazali: Obszar I miasta (20%), Bystrzejowice Pierwsze (20%), Obszar II miasta (15%), Bystrzejowice Drugie (15%) i Kozienice Dolne (15%). Dla większości ankietowanych wskazane sołectwa/obszary miasta to miejsce zamieszkania (95%), a dla 5% osób jest to obecne/dawne miejsce pracy.

Pytanie 8. Które sołectwa/obszary miasta Gminy Piaski, spośród wcześniej wskazanych jako zdegradowane, powinny być Pani/Pana zdaniem poddane procesowi rewitalizacji? (max 3 sołectwa/obszary miasta)

Pytanie 9. Jaki jest Pani/Pana związek z wyżej wymienionym terenem?

Pytanie 10 miało charakter otwarty i respondenci zostali poproszeni o wskazanie problemów jakie występują na obszarze wybranym do rewitalizacji. Najczęściej powtarzającymi się problemami w odpowiedziach respondentów są:

- Brak bezpieczeństwa mieszkańców spowodowany brakiem chodników;
- Brak bazy kulturalno-rozrywkowej;
- Zły stan budynków mieszkalnych;

- Brak miejsc pracy;
- Brak oświetlenia ulicznego.

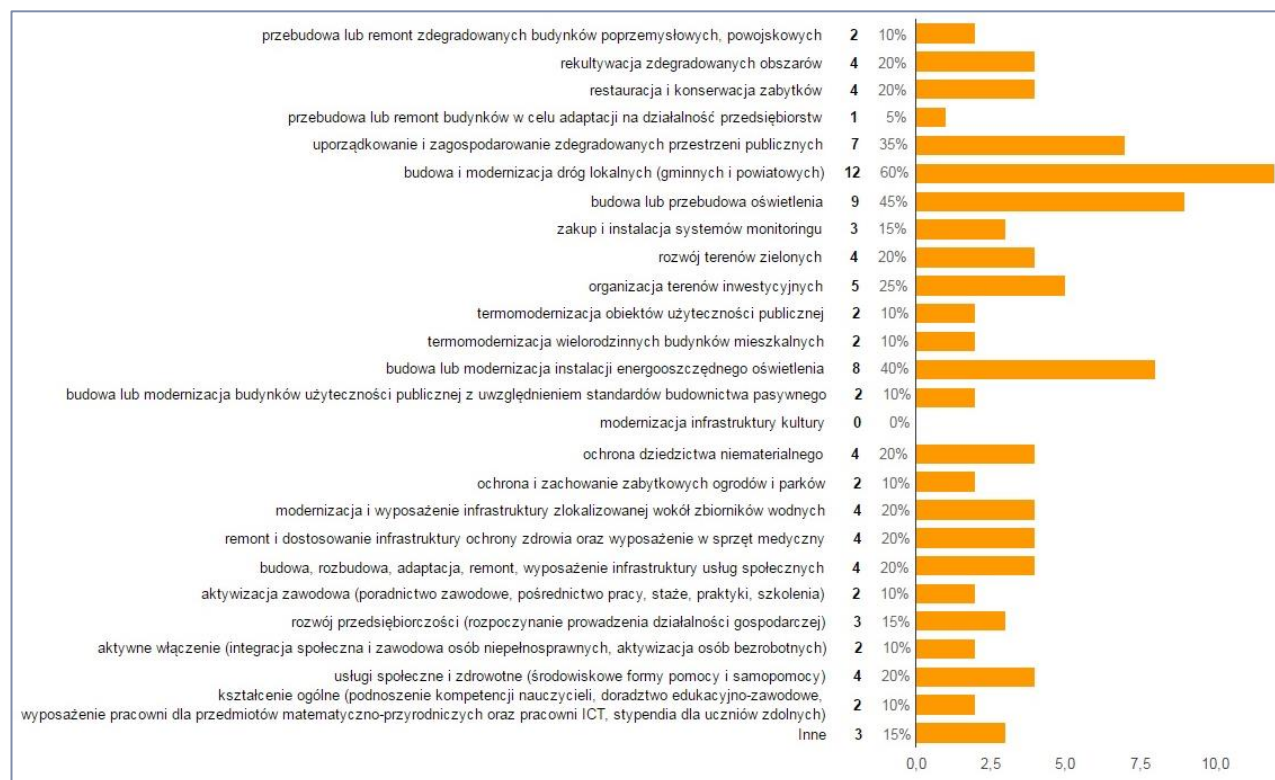
W kolejnym pytaniu respondenci zostali zapytani o kierunki działań, jakie należy podjąć aby wyprowadzić obszar rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Najwięcej odpowiedzi wskazywało na uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznych (50%), dostosowanie infrastruktury technicznej i społecznej do potrzeb mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych (40%), wykorzystanie unikalnych zasobów obszaru rewitalizacji w celu rozwoju funkcji gospodarczych i turystycznych (40%) oraz podejmowanie działań mających na celu zatrzymanie w gminie ludzi młodych i wykształconych (40%).

Pytanie 11. Jakie kierunki działań należy podjąć aby wyprowadzić obszar rewitalizacji ze stanu kryzysowego? (max. 3 odpowiedzi)

Wśród typów projektów, na jakie w pierwszej kolejności warto wydatkować środki publiczne w ramach wdrażanego programu rewitalizacji znalazły się: budowa i modernizacja dróg lokalnych (gminnych i powiatowych), budowa lub przebudowa oświetlenia, budowa lub modernizacja instalacji energooszczędnego oświetlenia oraz uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni publicznych.

Pytanie 12. Na jakie typy projektów w pierwszej kolejności, warto Pani/Pana zdaniem wydatkować środki publiczne w ramach wdrażanego programu rewitalizacji? (max 5 odpowiedzi)

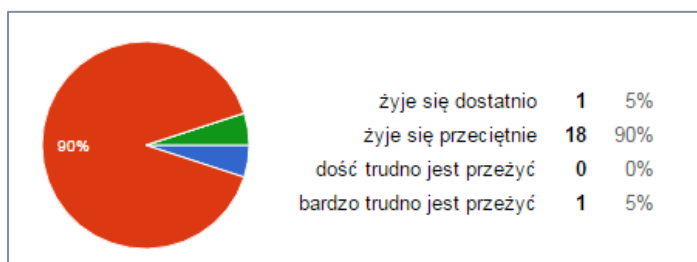
Pytanie 13 było pytaniem otwartym i respondenci zostali poproszeni o wskazanie projektów możliwych do realizacji, które wpisują się w typy projektów z poprzedniego pytania wraz ze wskazaniem miejsca ich realizacji. Wskazano następujące projekty:

- Przystosowanie zbiorników wodnych do sportów wodnych oraz powstanie bazy gastronomiczno-wypoczynkowej;
- Budowa placu zabaw oraz miejsca spotkań dla mieszkańców (tereny rekreacyjne) – Bystrzejowice Trzecie;
- Budowa ścieżki rowerowej (nie z kostki brukowej) oraz chodnika wzdłuż dróg lokalnych po obu stronach drogi ekspresowej S17 na terenie gminy Piaski;
- Utworzenie/budowa zalewu;
- Poprawa infrastruktury drogowej na terenie sołectwa Bystrzejowice Pierwsze;
- Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców poprzez budowę chodników dla pieszych i montaż oświetlenia ulicznego w Gardzienicach Pierwszych;
- Rewitalizacja Kościelca;
- Remont chodników na ul. Ligowej, ul. Niepodległości;
- Budowa kładki na stawach;
- Rewitalizacja obszaru wsi Giełczew - budowa dróg i chodników oraz poprawa estetyki zaniedbanych obszarów;
- Poprawa stanu infrastruktury: modernizacja dróg oraz chodników, poprawa dostępności do sieci kanalizacyjnej i gazowej;
- Budowa oświetlenia ulicznego;
- Projekty obejmujące wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;
- Budowa kanalizacji i poprawa infrastruktury drogowej – Siedliszczki;

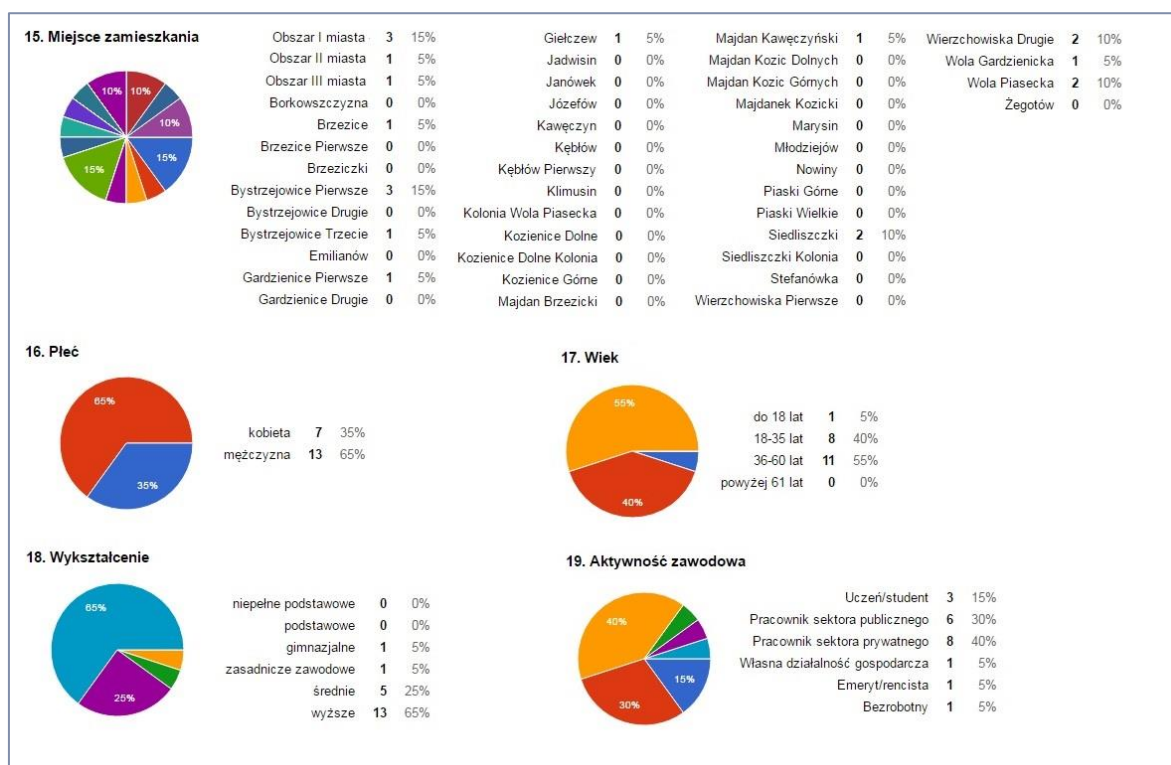
- Budowa energooszczędnego oświetlenia i budowa instalacji wodno-kanalizacyjnej w miejscowości Wola Piasecka i Kozice Dolne;
- Zagospodarowanie terenu wokół ruin zboru kalwińskiego Kościelec;
- Budowa świetlicy środowiskowej w Bystrzejowicach Drugich;
- Budowa i modernizacja dróg gminnych (lokalnych);
- Inwestycje w walory przyrodniczo-krajobrazowe w celu przyciągnięcia turystów;
- Organizacja bazy turystycznej (dofinansowanie agroturystyki).

Ponadto mieszkańcy mogli określić poziom życia w gminie i większość z nich określiła ten poziom jako przeciętny – 90% ankietowanych, jedna osoba stwierdziła że żyje się dostatnio i jedna, że na terenie gminy bardzo trudno jest przeżyć.

Pytanie 14. Które ze zdań najlepiej określa Pani/Pana odczucia dotyczące poziomu życia w Gminie Piaski?

Metryczka ankiety wskazuje, że najwięcej osób, które uzupełniły ankietę zamieszkują Obszar I miasta (15% ankietowanych), sołectwo Bystrzejowice Pierwsze (15%). Większy odsetek respondentów stanowili mężczyźni – 65%. W podziale na różne przedziały wiekowe, najwięcej ankietowanych miało 36-60 lat (55%). Wśród respondentów przeważały osoby z wykształceniem wyższym (65%). W ankiecie wzięły udział zarówno osoby młode, jak i bezrobotni, pracownicy sektora publicznego i prywatnego, a także emeryci/renciści i osoby mające własną działalność gospodarczą.

3.3. Karta projektu

Na stronie internetowej gminy Piaski 14 stycznia 2017 r. zamieszczono Kartę projektu rewitalizacyjnego, przy pomocy której zainteresowane osoby lub podmioty miały możliwość zgłosić swój projekt do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski. Karta została opracowana w oparciu o *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r.* i zawiera wszystkie niezbędne elementy aby zgłaszany projekt/przedsięwzięcie rewitalizacyjne mógł zostać wpisany na listę głównych lub uzupełniających projektów rewitalizacyjnych (Tom II LPR, 3.1 Główne i uzupełniające projekty rewitalizacyjne). Propozycje projektów można było zgłaszać do 24 marca 2017 r. ale karta projektu jest cały czas dostępna na stronie i będzie dostępna również na etapie wdrażania LPR.

Ryc. 11. Karta projektu rewitalizacyjnego

KARTA PROJEKTU REWITALIZACYJNEGO	
Podmiot, który będzie realizował projekt np. gmina, powiat, przedsiębiorstwo, stowarzyszenie, spółdzielnia, szkoła, podmiot leczniczy, itp.	
Nazwa projektu:	
Opis projektu:	
Zadania planowane do realizacji w ramach projektu:	
Miejsce realizacji projektu:	
Szacowana wartość projektu:	
Planowany okres realizacji: (mm/rrrr – mm/rrrr)	
Źródło finansowania: (fundusze UE, środki gminy, środki prywatne):	
Rezultaty planowanego projektu: (znaczenie dla obszaru, wpływ na redukcję problemów, oddziaływanie na otoczenie):	
Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych zawartych w formularzu, wyłącznie dla potrzeb opracowania i realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do 2023 r., zgodnie z ustawą z dnia 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002 r. nr 101, poz. 926 ze zm.).	
Dane osoby wypełniającej kartę (imię, nazwisko, adres e-mail lub numer telefonu)	
Podpis	
 	
2	

Źródło: opracowanie własne

Wpłynęły 23 karty, które przeanalizowano, a ostatecznie na listę projektów głównych wpisano 21 projektów i 2 na listę projektów uzupełniających. Obejmują one zarówno zadania infrastrukturalne, jak i nieinfrastrukturalne.

3.4. Szkolenie wyjazdowe dla interesariuszy rewitalizacji

W ramach partycypacji społecznej w dniach 6-7 kwietnia 2017 r. dla interesariuszy rewitalizacji zostało zorganizowane dwudniowe szkolenie w Krynicy Zdrój nt. procesu opracowania a następnie wdrażania programu rewitalizacji. Szkolenie miało na celu zbudowanie właściwego zrozumienia dla idei podejmowanych działań rewitalizacyjnych w Gminie Piaski oraz konieczności ich realizacji w wymiarze nie tylko infrastrukturalnym (przestrzennym), a także społecznym i gospodarczym. Szkolenie było poprzedzone wizytą studyjną w Gminie Leśniowice - poświęconą rozwiązaniom związanym z budową zbiornika retencyjnego. W szkoleniu wzięli udział Radni Rady Miejskiej w Piaskach wraz z Burmistrzem Piask.

4. SPIS RYCIN, WYKRESÓW I TABEL

4.1. Spis rycin:

Ryc. 1. Położenie gminy Piaski w województwie lubelskim i powiecie świdnickim	17
Ryc. 2. Podział gminy Piaski.....	19
Ryc. 3. Gęstość zaludnienia na terenie poszczególnych sołectw i obszarów miasta gminy Piaski w 2015 r.	22
Ryc. 4. Korzystający z pomocy społecznej w gminie Piaski w podziale na sołectwa i obszary miasta w 2015 r.....	28
Ryc. 5. Liczba bezrobotnych w podziale na obszary miasta i sołectwa gminy Piaski.....	45
Ryc. 6. Rzeki i zbiorniki wodne na terenie gminy Piaski.....	65
Ryc. 7. Obszary chronione na terenie gminy Piaski.....	67
Ryc. 8. Infrastruktura drogowa na terenie gminy Piaski	73
Ryc. 9. Gospodarka odpadami na terenie powiatu świdnickiego i w gminie Piaski.....	79
Ryc. 10. Sieć szerokopasmowego Internetu na terenie powiatu świdnickiego	81
Ryc. 11. Karta projektu rewitalizacyjnego	102

4.2. Spis wykresów:

Wykres 1. Liczba ludności na terenie gminy Piaski w latach 2010-2015 w podziale na miasto i obszar wiejski.....	21
Wykres 2. Saldo migracji na 1000 mieszkańców gminy Piaski w latach 2010-2014.....	23
Wykres 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w latach 2010-2015 na terenie gminy Piaski	24
Wykres 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) na terenie gminy Piaski w latach 2010-2015	24
Wykres 5. Prognoza zmiany liczby ludności w powiecie świdnickim w latach 2015-2050.....	25
Wykres 6. Pracujący na 1000 ludności w latach 2010-2015 na terenie powiatu świdnickiego i gminy Piaski (w podziale na miasto i obszar wiejski).....	26
Wykres 7. Struktura ilościowa gospodarstw rolnych gminy Piaski	39
Wykres 8. Rodzaje upraw na terenie gminy Piaski (powierzchnia zasiewu)	39
Wykres 9. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie gminy Piaski w latach 2010-2015	40

Wykres 10. Liczba podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 na terenie gminy Piaski w 2015 r.	42
Wykres 11. Pracujący na 1 000 mieszkańców w gminie Piaski (w podziale na miasto i obszar wiejski) w latach 2010-2015.....	46
Wykres 12. Dochody ogółem gminy Piaski w latach 2010-2015	48
Wykres 13. Dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca na terenie gminy Piaski w latach 2010-2015	48
Wykres 14. Wydatki ogółem gminy Piaski w latach 2010-2015	49
Wykres 15. Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca na terenie gminy Piaski w latach 2010-2015	49
Wykres 16. Wartość zrealizowanych i realizowanych projektów unijnych z podziałem na poszczególne Programy Operacyjne na terenie gminy Piaski	52
Wykres 17. Projekty zrealizowane przez gminy z terenu powiatu świdnickiego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.....	54
Wykres 18. Wielkość pozyskanych środków zewnętrznych na terenie gminy Piaski w podziale na typy beneficjentów	59
Wykres 19. Użytkowanie gruntów na terenie gminy Piaski w 2014 r.....	62
Wykres 20. Struktura terenów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie Piaski w 2014 r.	62
Wykres 21. Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem w latach 2010-2015 na terenie gminy Piaski (miasto, obszar wiejski)	76

4.3. Spis tabel:

Tabela 1. Zestawienie powiązań pomiędzy celami Zintegrowanej Strategii Rozwoju OF Szlaku Jana III Sobieskiego w zakresie kształtowania przestrzeni publicznej, a celami Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023	13
Tabela 2. Zestawienie powiązań pomiędzy celami rozwojowymi Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020, a celami Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023	13
Tabela 3. Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2010-2015 w gminie Piaski (w podziale na miasto i obszar wiejski).....	23
Tabela 4. Korzystający z pomocy społecznej na terenie gminy Piaski w latach 2010-2014.....	27
Tabela 5. Liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy Piaski w latach 2013-2015.....	32
Tabela 6. Liczba interwencji domowych na terenie gminy Piaski w latach 2013-2015	33
Tabela 7. Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych w gminie Piaski w latach 2010-2015	40
Tabela 8. Podmioty gospodarcze według sekcji PKD 2007 w gminie Piaski w latach 2010-2015..	41
Tabela 9. Podmioty gospodarcze na terenie gminy Piaski w podziale na sołectwa i obszary miasta w latach 2013-2015	42
Tabela 10. Liczba osób bezrobotnych w gminie Piaski w latach 2010-2015.....	44
Tabela 11. Liczba osób pracujących według innego podziału niż PKD w gminie Piaski latach 2010-2015	46
Tabela 12. Sytuacja finansowa gminy w latach 2010-2014	49
Tabela 13. Prognozowana struktura dochodów i wydatków według WPF	50

Tabela 14. Wykaz przedsięwzięć do Wieloletniej Prognozy Finansowej	50
Tabela 15. Projekty zrealizowane przez gminę Piaski w ramach RPO WL 2007-2013.....	52
Tabela 16. Projekty zrealizowane przez gminę i instytucje podległe w ramach PROW 2007-2013	53
Tabela 17. Projekty zrealizowane przez gminę i instytucje podległe w ramach POKL 2007-2013	54
Tabela 18. Pozyskanie środków przez przedsiębiorców na terenie gminy Piaski	56
Tabela 19. Zasoby mieszkaniowe gminy Piaski w latach 2010-2014.....	82
Tabela 20. Ramowy program I spotkania informacyjno-konsultacyjnego.....	86
Tabela 21. Wnioski z przeprowadzonej metody warsztatowej World Café	87
Tabela 22. Ramowy program II spotkania informacyjno-konsultacyjnego	88
Tabela 23. Karty rozmowy wykorzystane podczas drugiego spotkania	90
Tabela 24. Dane i wnioski zebrane podczas 2 spotkania konsultacyjnego.....	91
Tabela 25. Ramowy program III spotkania infromacyjno-konsultacyjnego.....	92

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023

TOM II

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 został opracowany przez firmę EuroCompass Sp. z o.o. na podstawie umowy z dnia 29 września 2016 r.

Dokument LPR powstał w ramach projektu „Zwiększenie potencjału planistycznego Gminy Piaski w zakresie działań rewitalizacyjnych do roku 2020” współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020.

Opracowanie:

EuroCompass Sp. z o.o.

Zespół ekspercki:

Ryszard Boguszewski

Ewelina Borowiec

Beata Filipowicz

Karolina Szeląg

Urząd Miejski w Piaskach

Zespół roboczy ds. rewitalizacji:

Edyta Dobek

Katarzyna Adamiak

Anna Adamiak

Katarzyna Ładosz

Unia Europejska
Fundusz Spójności

SPIS TREŚCI

1. Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji – wielokryterialna analiza przestrzenna.....	6
1.1. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	6
1.2. Delimitacja obszaru zdegradowanego - analiza wskaźnikowa	8
1.3. Delimitacja obszaru rewitalizacji	36
2. Wizja stanu docelowego obszaru poddanego rewitalizacji	41
3. Cele rewitalizacji, kierunki działań oraz przedsięwzięcia je realizujące.....	41
3.1. Główne i uzupełniające projekty rewitalizacyjne.....	46
3.2. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych	73
3.3. Indykatywne ramy finansowe projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	75
4. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji.....	82
4.1. System instytucjonalny w procesie rewitalizacji	82
4.2. Zarządzanie procesem rewitalizacji	82
4.3. System budowania i wspierania partnerstw.....	83
4.4. System informacji i promocji	84
5. System monitoringu, ewaluacji i aktualizacji programu	86
5.1. Monitorowanie efektów działań rewitalizacyjnych	86
5.2. Zasady, tryb i metody przeprowadzenia ewaluacji	91
5.3. Zasady i tryb aktualizacji programu	92
6. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	94
7. Proces strategicznej oceny oddziaływania programu na środowisko	98
8. Spis rycin i tabel	100

Słownik najważniejszych pojęć¹

1) **Rewitalizacja** – kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych). Rewitalizacja jest prowadzona zgodnie z zasadami zawartymi w Umowie Partnerstwa, a w szczególności z zasadami polityki przestrzennej zawartymi w rozdziale 1.5.4 Umowy.

2) **Stan kryzysowy** – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- a) gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- b) środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- c) przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- d) technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

¹ Opracowany na podstawie dokumentów: *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* (Warszawa, 2 sierpnia 2016 r.) oraz *Zasady programowania, wdrażania i wsparcia rewitalizacji w województwie lubelskim* (Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Regionalnego, Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym, Grudzień 2015)

3) Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

4) Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt 2, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

5) Program rewitalizacji – inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

6) Projekt rewitalizacyjny – projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. poz. 1146, z późn. zm.), wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

7) Przedsięwzięcie rewitalizacyjne – projekt lub grupa projektów i innych działań, w szczególności o charakterze społecznym, ekonomicznym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, zawartych lub wynikających z programu rewitalizacji oraz logicznie powiązanych z treścią i celami programu rewitalizacji.

1. DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI – WIELOKRYTERIALNA ANALIZA PRZESTRZENNA

1.1. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego na terenie gminy Piaski zostało przeprowadzone przy pomocy dwóch analiz: jakościowej i wielokryterialnej (wskaźnikowej).

Analiza jakościowa obejmowała obszar całej gminy i w niniejszym dokumencie przyjęła formę szczegółowej diagnozy (Tom I), zawierającej charakterystykę 5 sfer: środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, społecznej, technicznej i gospodarczej. Dokumentem istotnym dla opracowania diagnozy była *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2014-2020*. W diagnozie uwzględnione zostały problemy zidentyfikowane w strategii, a następnie zostały one przeanalizowane w skali sołectw i wyznaczonych obszarów miasta Piaski. Analiza problemów społecznych została uzupełniona analizą problemów gospodarczych, środowiskowych przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.

Kluczowym etapem podczas prac nad wyznaczeniem obszaru zdegradowanego było przeprowadzenie **analizy wielokryterialnej (wskaźnikowej)**, obejmującej obszar całej gminy w podziale na sołectwa i wyznaczone obszary miasta, który pozwolił na prezentację wartości poszczególnych wskaźników w konkretnych obszarach miasta i sołectwach w gminie oraz porównanie ich do średniej referencyjnej wartości danego wskaźnika dla całej gminy. Wykorzystano zestaw wskaźników dla wszystkich analizowanych sfer.

Podział gminy Piaski przyjęty przy delimitacji:

- obszar miasta - 3 obszary:
 - Obszar I - ulice: Lubelska nr nieparzyste, Chełmska, Łahody, J. Dłuto, Furmańska, Rzeźniana, Lipowa, Niepodległości, Piaskowa, Orzechowskiego, Projektowana, Zamojska;
 - Obszar II - ulice: Lubelska nr parzyste 2-62, Długosza, 3-Maja, Aleja 500-lecia, Pogorzały Staw, Strażacka, Gardzienicka, Ogrodowa, Makarewicka, Polna, Krótka, Kozia, Zielona, Szewska;
 - Obszar III - ulice: Partyzantów, Rynek, Braci Spozów, Spółdzielcza, M. Reja, Zbożowa, A. Mickiewicza, Braci Jaroszków, Lubelska nr parzyste 64-146 A, Armii Krajowej, J. Krasickiego, Klonowa, Plac Różany, Głęboka, Kasztanowa, Brzozowa, Piłsudskiego;
- obszar wiejski - 38 jednostek: Borkowszczyzna, Brzezice (obejmujące miejscowości: Brzezice i Brzezice Pierwsze), Brzeziczki, Bystrzejowice Pierwsze, Bystrzejowice Drugie, Bystrzejowice Trzecie, Emilianów, Gardzienice Pierwsze, Gardzienice Drugie, Gięlczew, Jadwisin, Janówek, Józefów, Kawęczyn, Kęblów (obejmujące miejscowości: Kęblów i Kęblów Pierwszy), Klimusin, Kolonia Wola Piasecka, Kozienice Dolne, Kozienice Dolne Kolonia, Kozienice Górne, Majdan Brzezicki, Majdan Kawęczyński, Majdan Kozic Dolnych, Majdan Kozic Górnych, Majdanek Kozicki, Marysin, Młodziejów, Nowiny, Piaski Górne, Piaski Wielkie, Siedliszczki, Siedliszczki Kolonia, Stefanówka, Wierzchowiska Pierwsze, Wierzchowiska Drugie, Wola Gardzienicka, Wola Piasecka, Żegotów.

Pierwszym krokiem analizy wskaźnikowej było wybranie odpowiednich wskaźników jak najpełniej obrazujących degradację społeczną wraz z degradacją gospodarczą, środowiskową,

przestrzenno-funkcjonalną i techniczną gminy Piaski. Przyjęto zestaw 14 wskaźników, których przestrzenna analiza posłużyła do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:

- sfera społeczna:
 - gęstość zaludnienia,
 - udział liczby osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie ludności sołectwa/obszaru,
 - liczba osób w rodzinach pobierających zasiłki z pomocy społecznej na 100 mieszkańców,
 - liczba „niebieskich kart” na 1000 mieszkańców,
 - liczba interwencji domowych na 1000 mieszkańców,
 - liczba przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców,
 - liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców;
 - wskaźnik bezrobocia (mierzony stosunkiem liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych do liczby osób w wieku produkcyjnym);
- sfera gospodarcza:
 - liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców,
- sfera środowiskowa:
 - udział liczby budynków z węglowymi kotłami ciepła w ogólnej liczbie budynków;
 - udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem;
- sfera przestrzenno-funkcjonalna:
 - liczba obiektów kulturowych na 1000 mieszkańców;
- sfera techniczna:
 - odsetek budynków mieszkalnych bez dostępu do sieci kanalizacyjnej w budynkach mieszkalnych ogółem,
 - udział budynków wymagających remontu w budynkach ogółem.

Po wybraniu wskaźników, zebrane zostały dane liczbowe w podziale na obszary miasta i sołectwa na obszarze wiejskim. Dane zostały pozyskane z Urzędu Miejskiego w Piaskach i jego jednostek organizacyjnych oraz z jednostek powiatowych m.in. Powiatowy Urząd Pracy w Świdniku i Komisariatu Policji w Piaskach. Na ich podstawie wyliczone zostały wskaźniki obrazujące problemy społeczne wraz z współwystępującymi problemami gospodarczymi, środowiskowymi, przestrzenno-funkcjonalnymi i technicznymi, a następnie wynik został porównany do średniej wartości danego wskaźnika dla gminy (średnia liczona z wartości wskaźników w poszczególnych obszarach miasta i sołectwach).

Analiza wielokryterialna została przedstawiona graficznie przy pomocy narzędzi GIS (*Geographic Information System*), co pozwoliło na zobrazowanie w przestrzeni gminy każdego ze wskaźników, a następnie dzięki nałożeniu różnych warstw, na uwidocznienie wyraźnie gorszej sytuacji społecznej, współwystępującej z problemami gospodarczymi, środowiskowymi, przestrzenno-funkcjonalnymi i technicznymi.

Każdy ze wskaźników został przedstawiony w postaci kartogramu. Jest to metoda prezentacji kartograficznej, w której obszar o najwyższej wartości wskaźnika jest obszarem o najwyższym nasyceniu koloru.

Kryteria brzegowe delimitacji obszaru rewitalizacji zostały określone w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, według których powinien on

obejmować maksymalnie 20% powierzchni gminy i powinno go zamieszkiwać maksymalnie 30% mieszkańców gminy.

Na tej podstawie wyznaczony został obszar na terenie gminy, na którym można zauważyć wyraźnie gorszą sytuację społeczną niż średnia w gminie oraz na których współwystępują gorsze wskaźniki problemów gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych – ten obszar został zakwalifikowany jako obszar zdegradowany w gminie Piaski. Obszar, w którym zidentyfikowano najgorszą sytuację społeczną, na którą nawarstwia się największa liczba innych zdiagnozowanych problemów został uznany za obszar rewitalizacji.

Kluczowym elementem delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji były konsultacje społeczne z mieszkańcami gminy, w szczególności z sołtysami jako przedstawicielami poszczególnych sołectw. Konsultacje miały formę otwartych spotkań oraz badań ankietowych, zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej (ankieta online dla mieszkańców).

1.2. Delimitacja obszaru zdegradowanego - analiza wskaźnikowa

Analiza wielokryterialna (wskaźnikowa), w podziale administracyjnym na obszary miasta i sołectwa, była kluczowym narzędziem umożliwiającym delimitację obszarów dysfunkcyjnych/problemowych na obszarze gminy Piaski. Stan kryzysowy został zidentyfikowany w oparciu o koncentrację negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Wszystkie dane, które posłużyły do analizy prezentują zjawisko w 2015 r. Poniżej zaprezentowano wyniki analizy, zarówno opisowo, jak i graficznie.

SFERA SPOŁECZNA

W gminie Piaski średnia gęstość zaludnienia dla obszaru gminy wynosi 88 os./km². Analiza gęstości zaludnienia na terenie poszczególnych obszarów miasta/sołectw pozwala określić gdzie jest skoncentrowana społeczność lokalna. Największe wartości gęstości zaludnienia odnotowano na terenie miasta (na terenie wszystkich wyznaczonych obszarów) – największą wartość na Obszarze II – 707 os./km², natomiast na obszarze wiejskim na terenie sołectwa Janówek (439 os./km²). Na obszarze wiejskim gęstością zaludnienia powyżej średniej dla obszaru gminy wyróżniają się sołectwa: Siedliszczki Kolonia, Bystrzejowice Drugie i Kęblów.

Drugim bardzo ważnym i problematycznym aspektem jest sytuacja osób niepełnosprawnych w społeczeństwie. Ich stereotypowy wizerunek społeczny (postrzegane są jako osoby słabe, lękliwe, samotne, podejrzliwe, skryte, nerwowe, niepewne siebie i ubogie) bardzo często jest przyczyną wycofania społecznych takich osób i dysfunkcyjnego życia w społeczeństwie. Osoby niepełnosprawne ze względu na szczególną sytuację życiową wymagają specjalnego traktowania oraz zapewnienia im odpowiednich warunków do życia i rozwoju. Jest to szczególnie istotne na obszarach gdzie jest ich większa liczba i przez to zwiększa się zapotrzebowanie na udogodnienia w infrastrukturze, dzięki którym osoby te mogą godnie żyć, załatwiać sprawy w placówkach publicznych czy korzystać z miejsc wypoczynku i rekreacji. Największy udział liczby osób niepełnosprawnych w ogólnej licznie ludności sołectwa/obszaru w 2015 r. odnotowano na terenie sołectw: Kolonia Wola Piasecka, Józefów i Brzeziczki. Na obszarach miasta również odnotowano wartości powyżej średniej dla obszaru gminy. Natomiast w sołectwach: Klimusin, Majdan Brzezicki oraz Marysin nie zamieszkuje żadna osoba niepełnosprawna.

O stanie kryzysowym na danym terenie świadczy również uzależnienie społeczności lokalnej od pomocy społecznej. Z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Piaskach korzystają osoby w trudnej sytuacji życiowej, które nie potrafią przezwyciężyć kryzysu bez pomocy z zewnątrz. Na terenie gminy Piaski głównymi powodami korzystania ze świadczeń pieniężnych są: ubóstwo, bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W podziale na obszary miasta i sołectwa największą liczbę osób w rodzinach pobierających zasiłki z pomocy społecznej na 100 mieszkańców odnotowano na terenie sołectw: Józefów, Młodziejów, Wola Piasecka, Kozice Dolne Kolonia i Gardzienice Drugie. Ponadto powyżej średniej dla obszaru gminy odnotowano na terenie obszaru I i III miasta Piaski.

Występowanie patologii społecznych, w tym przemocy w rodzinie to również jedna z najważniejszych cech obszaru będącego w sytuacji kryzysowej. Osoby dopuszczające się przemocy na swoich najbliższych to osoby, które nie radzą sobie w sytuacji, w której się znajdują. W celu minimalizacji przemocy w rodzinie, na terenie kraju, wprowadzono procedurę "Niebieskie Karty", która jest instytucjonalnym narzędziem służącym do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na terenie gminy Piaski w 2015 r. na 1000 mieszkańców przypadało średnio 2,9 „niebieskich kart”. Największa liczba „niebieskich kart” w przeliczeniu na 1000 mieszkańców występuje w sołectwach: Bystrzejowice Trzecie i Młodziejów.

Dane dotyczące interwencji domowych i przestępstw kryminalnych² zostały przedstawione w podziale na: miasto Piaski (bez podziału na wyznaczone obszary) i sołectwa, ze względu na trudności w pozyskaniu danych, w podziale ustalonym do delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.

W przypadku niebezpiecznego zdarzenia, które wydarzyło się w gospodarstwie domowym, policja podejmuje interwencję domową, która ma za zadanie udzielić osobie/osobom pokrzywdzonym niezbędnej pomocy. Na terenie gminy Piaski w 2015 r. odnotowano 94 interwencji domowych – średnio na 1000 mieszkańców 8,1 interwencji. Najwięcej interwencji na 1000 mieszkańców odnotowano na terenie sołectw: Józefów (51,9), Kozice Dolne (23,4) oraz Bystrzejowice Drugie (23,2).

O stanie bezpieczeństwa mieszkańców oraz natężeniu zjawisk patologicznych i problemów społecznych świadczy również liczba przestępstw kryminalnych na danym terenie. Na terenie gminy Piaski w 2015 r. odnotowano łącznie 64 przestępstwa kryminalne. Średnia wartość przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców na obszarze gminy wynosi 7,2. W podziale na miasto i sołectwa, najgorzej wypadają sołectwa: Stefanówka (62,5 przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców) i Borkowszczyzna (52,6).

Analizując dane określające bezpieczeństwo mieszkańców należy zauważyć, że na terenie sołectw: Emilianów, Jadwisin, Kawęczyn, Majdan Brzezicki, Majdan Kozic Górnych, Marysin, Nowiny, Piaski Górne, Siedliszczki Kolonia, Wierzchowiska Drugie i Żegotów w 2015 r. nie odnotowano żadnej interwencji domowej ani przestępstwa kryminalnego.

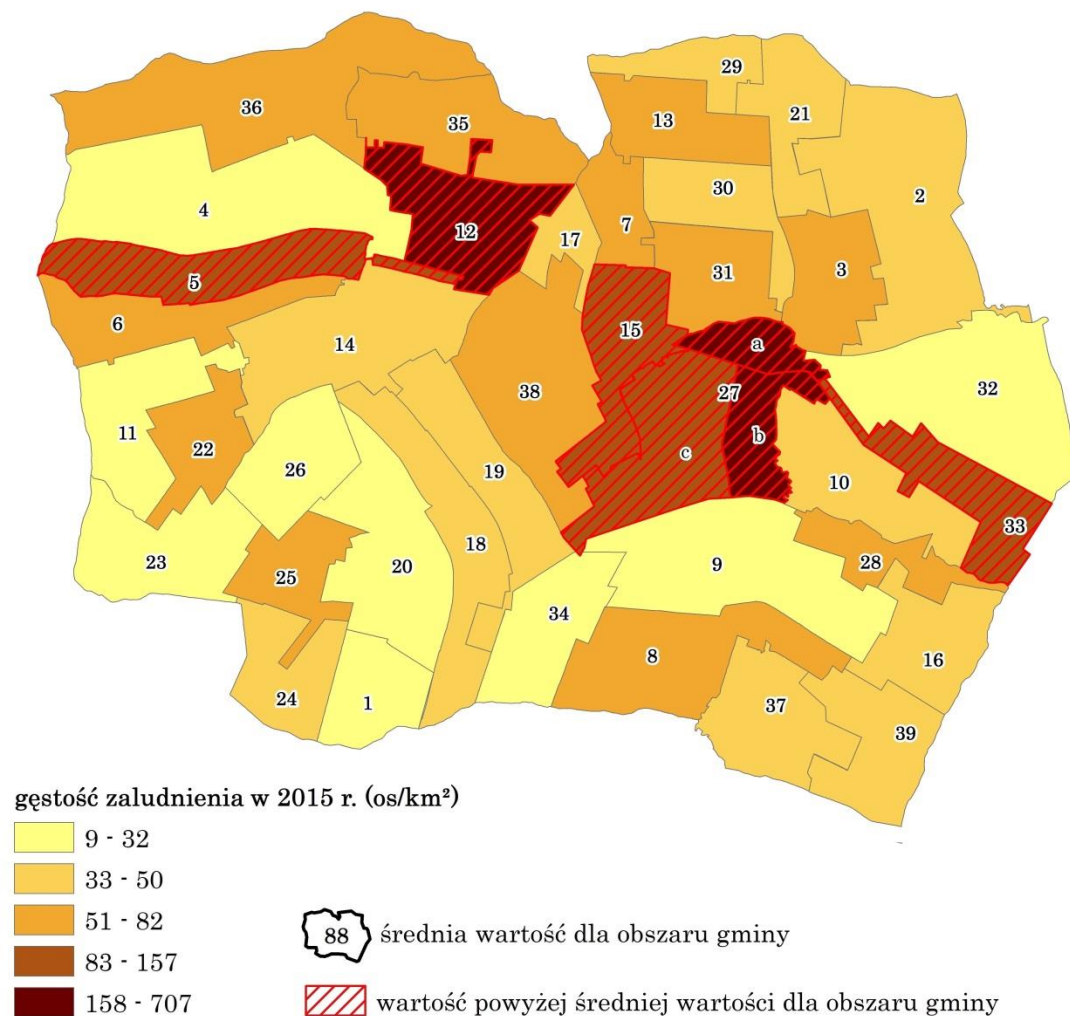
Ważnym aspektem funkcjonowania społeczności lokalnej jest aktywność społeczna mieszkańców, która przejawia się ich zaangażowaniem w różnorodnych organizacjach formalnych i nieformalnych. Brak aktywności mieszkańców wynika zarówno z ograniczonych chęci do

² Dane Komisariatu Policji w Piaskach

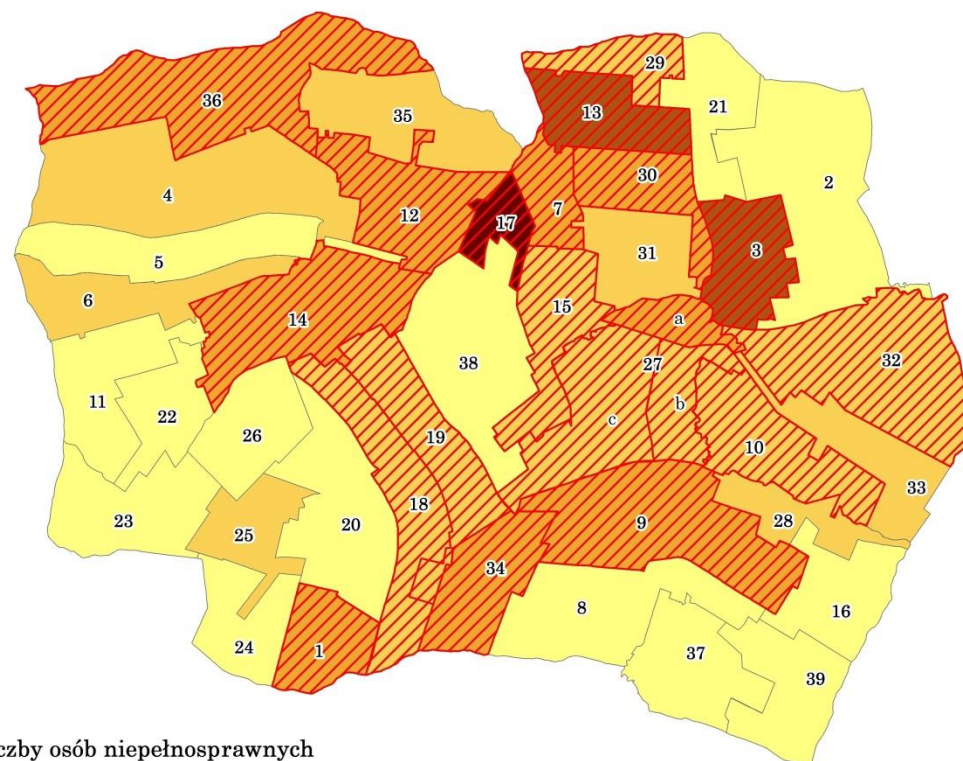
inicjatyw społecznych jak również z ograniczonej bazy infrastrukturalnej, która umożliwiałaby rozwój takich inicjatyw zgodnych z aktualnymi potrzebami mieszkańców. Na terenie gminy Piaski średnio na 1000 mieszkańców przypada 11,9 organizacji pozarządowych. Wartości ww. wskaźnika są poniżej średniej wartości dla obszaru gminy na terenie ½ sołectw gminy oraz na terenie miasta Piaski. Najgorzej wypada sołectwo Borkowszczyzna, gdzie nie działa tam żadna organizacja pozarządowa. Największa liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców występuje na terenie sołectwa Piaski Górne (28,8).

Ważnym problemem wpływającym na stan lokalnej społeczności jest bezrobocie. Bardzo często wynika ono z niekorzystnej sytuacji mieszkańców na lokalnym rynku pracy z powodu niedostosowania poziomu i struktury kształcenia, potrzeb i wymagań rynku pracy, niskiego poziomu wykształcenia społeczeństwa, jak również biernej postawy osób bezrobotnych. Wskaźnik bezrobocia tj. udział liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym mierzy poziom bezrobocia wśród osób, które potencjalnie mogłyby pracować. Wskaźnik dla obszaru gminy wynosi średnio 9%. Największą wartość ww. wskaźnika w 2015 r. odnotowano na terenie sołectwa Młodziejów (35,1%).

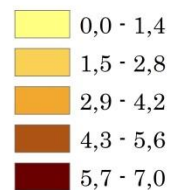
Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	Gęstość zaludnienia (os./km ²)
1.	Borkowszczyzna	32
2.	Brzezice	49
3.	Brzeziczki	57
4.	Bystrzejowice Pierwsze	28
5.	Bystrzejowice Drugie	112
6.	Bystrzejowice Trzecie	60
7.	Emilianów	58
8.	Gardzienice Pierwsze	56
9.	Gardzienice Drugie	32
10.	Giełczew	35
11.	Jadwisin	26
12.	Janówek	439
13.	Józefów	55
14.	Kawęczyn	50
15.	Kęblów	102
16.	Klimusin	41
17.	Kolonia Wola Piasecka	42
18.	Kozice Dolne	42
19.	Kozice Dolne Kolonia	45
20.	Kozice Górne	27
21.	Majdan Brzezicki	41
22.	Majdan Kawęczyński	54
23.	Majdan Kozic Dolnych	23
24.	Majdan Kozic Górnych	42
25.	Majdanek Kozicki	59
26.	Marysin	29
27.	Miasto Piaski	
a	Obszar I	468
b	Obszar II	707
c	Obszar III	157
28.	Młodziejów	71
29.	Nowiny	46
30.	Piaski Górne	37
31.	Piaski Wielkie	55
32.	Siedliszczki	30
33.	Siedliszczki Kolonia	123
34.	Stefanówka	9
35.	Wierzchowiska Pierwsze	82
36.	Wierzchowiska Drugie	75
37.	Wola Gardzienicka	37
38.	Wola Piasecka	52
39.	Żegotów	35
Średnia wartość dla obszaru gminy		88

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	Udział liczby osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie ludności sołectwa/obszaru
1.	Borkowszczyzna	3,5%
2.	Brzezice	0,7%
3.	Brzeziczki	4,7%
4.	Bystrzejowice Pierwsze	2,0%
5.	Bystrzejowice Drugie	1,2%
6.	Bystrzejowice Trzecie	1,5%
7.	Emilianów	3,1%
8.	Gardzienice Pierwsze	1,2%
9.	Gardzienice Drugie	3,7%
10.	Giełczew	2,2%
11.	Jadwisin	1,0%
12.	Janówek	4,1%
13.	Józefów	5,2%
14.	Kawęczyn	3,4%
15.	Kęblów	2,2%
16.	Klimusin	0,0%
17.	Kolonia Wola Piasecka	6,4%
18.	Kozice Dolne	2,3%
19.	Kozice Dolne Kolonia	2,8%
20.	Kozice Górne	0,6%
21.	Majdan Brzezicki	0,0%
22.	Majdan Kawęczyński	0,7%
23.	Majdan Kozic Dolnych	1,0%
24.	Majdan Kozic Górnych	0,8%
25.	Majdanek Kozicki	2,1%
26.	Marysin	0,0%
27.	Miasto Piaski	
a	Obszar I	2,9%
b	Obszar II	2,5%
c	Obszar III	2,4%
28.	Młodziejów	1,7%
29.	Nowiny	2,7%
30.	Piaski Górne	2,9%
31.	Piaski Wielkie	1,6%
32.	Siedliszczki	2,2%
33.	Siedliszczki Kolonia	1,5%
34.	Stefanówka	3,1%
35.	Wierchowiska Pierwsze	1,8%
36.	Wierchowiska Drugie	3,4%
37.	Wola Gardzienicka	1,3%
38.	Wola Piasecka	1,4%
39.	Żegotów	1,0%
Średnia wartość dla obszaru gminy		2,2%

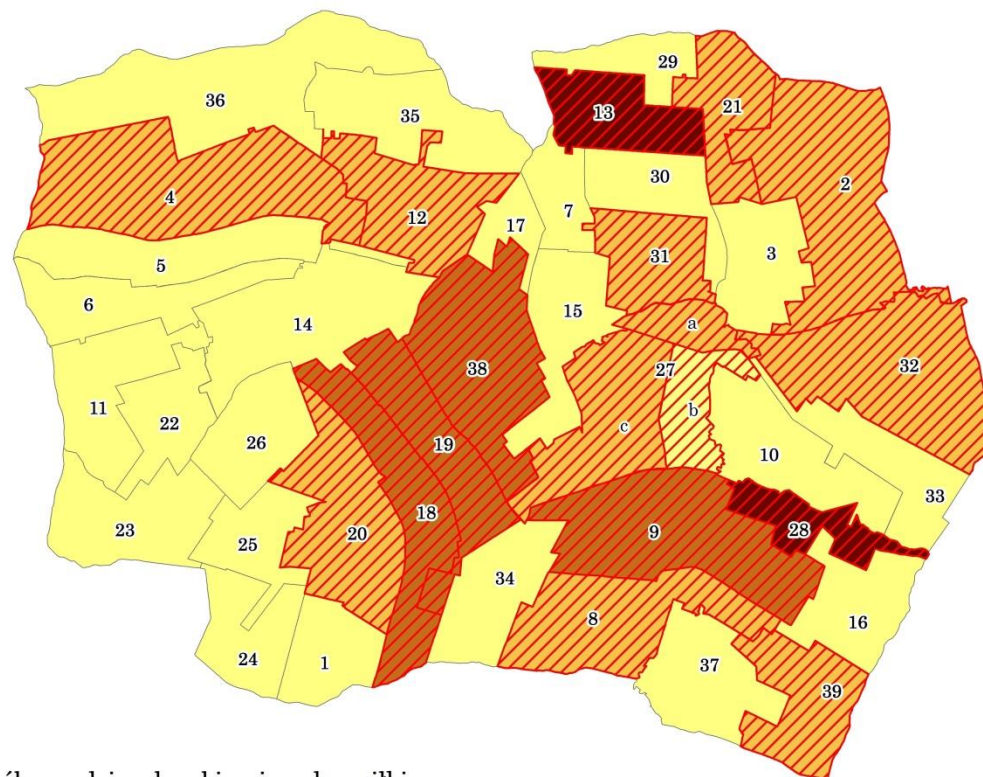
udział liczby osób niepełnosprawnych
w ogólnej liczbie ludności sołectwa/obszaru w 2015 r. (%)

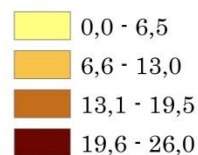
2,2% średnia wartość dla obszaru gminy

wartość powyżej średniej wartości dla obszaru gminy

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	Liczba osób w rodzinach pobierających zasiłki z pomocy społecznej na 100 mieszkańców
1.	Borkowszczyzna	1,8
2.	Brzezice	7,4
3.	Brzeziczki	4,7
4.	Bystrzejowice Pierwsze	7,9
5.	Bystrzejowice Drugie	4,1
6.	Bystrzejowice Trzecie	6,3
7.	Emilianów	0,0
8.	Gardzienice Pierwsze	9,8
9.	Gardzienice Drugie	14,7
10.	Giełczew	6,0
11.	Jadwisin	4,1
12.	Janówek	8,8
13.	Józefów	26,0
14.	Kawęczyn	5,8
15.	Kębłów	5,0
16.	Klimusin	0,0
17.	Kolonia Wola Piasecka	2,1
18.	Kozice Dolne	14,0
19.	Kozice Dolne Kolonia	15,3
20.	Kozice Górne	6,9
21.	Majdan Brzezicki	10,8
22.	Majdan Kawęczyński	4,9
23.	Majdan Kozic Dolnych	4,1
24.	Majdan Kozic Górnych	0,8
25.	Majdanek Kozicki	0,7
26.	Marysin	0,0
27.	Miasto Piaski	
a	Obszar I	11,1
b	Obszar II	6,1
c	Obszar III	8,8
28.	Młodziejów	21,7
29.	Nowiny	5,4
30.	Piaski Górne	0,0
31.	Piaski Wielkie	10,2
32.	Siedliszczki	8,2
33.	Siedliszczki Kolonia	3,0
34.	Stefanówka	0,0
35.	Wierchowiska Pierwsze	3,9
36.	Wierchowiska Drugie	3,1
37.	Wola Gardzienicka	4,4
38.	Wola Piasecka	17,6
39.	Żegotów	7,9
Średnia wartość dla obszaru gminy		6,9

liczba osób w rodzinach pobierających zasiłki z pomocy społecznej na 100 mieszkańców w 2015 r.

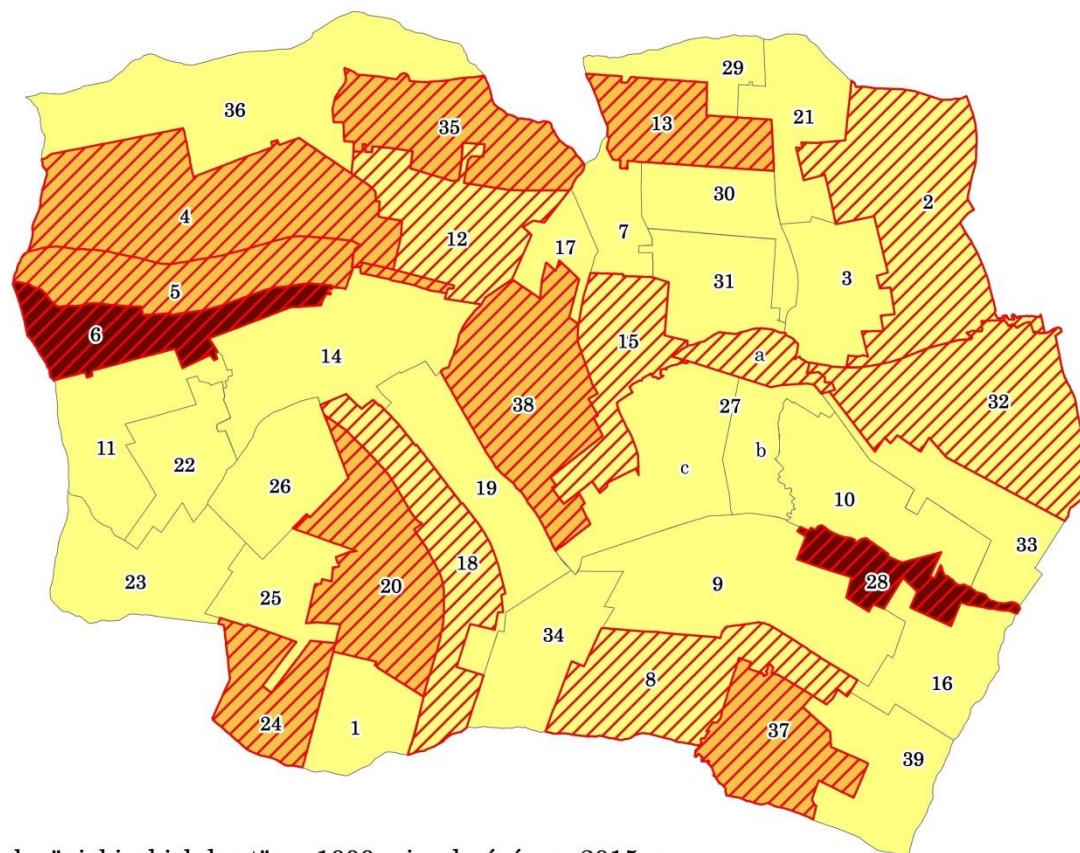

średnia wartość dla obszaru gminy

wartość powyżej średniej wartości dla obszaru gminy

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	Liczba „niebieskich kart” na 1000 mieszkańców
1.	Borkowszczyzna	0,0
2.	Brzezice	4,5
3.	Brzeziczki	0,0
4.	Bystrzejowice Pierwsze	5,7
5.	Bystrzejowice Drugie	7,7
6.	Bystrzejowice Trzecie	19,4
7.	Emilianów	0,0
8.	Gardzienice Pierwsze	3,0
9.	Gardzienice Drugie	0,0
10.	Giełczew	0,0
11.	Jadwisin	0,0
12.	Janówek	3,4
13.	Józefów	6,5
14.	Kawęczyn	0,0
15.	Kębłów	3,1
16.	Klimusin	0,0
17.	Kolonia Wola Piasecka	0,0
18.	Kozice Dolne	4,7
19.	Kozice Dolne Kolonia	0,0
20.	Kozice Górne	5,8
21.	Majdan Brzezicki	0,0
22.	Majdan Kawęczyński	0,0
23.	Majdan Kozic Dolnych	0,0
24.	Majdan Kozic Górnych	8,3
25.	Majdanek Kozicki	0,0
26.	Marysin	0,0
27.	Miasto Piaski	
a	Obszar I	3,1
b	Obszar II	1,9
c	Obszar III	1,2
28.	Młodziejów	16,7
29.	Nowiny	0,0
30.	Piaski Górne	0,0
31.	Piaski Wielkie	0,0
32.	Siedliszczki	3,2
33.	Siedliszczki Kolonia	0,0
34.	Stefanówka	0,0
35.	Wierzchowiska Pierwsze	5,1
36.	Wierzchowiska Drugie	1,5
37.	Wola Gardzienicka	6,3
38.	Wola Piasecka	8,7
39.	Żegotów	0,0
Średnia wartość dla obszaru gminy		2,9

liczba "niebieskich kart" na 1000 mieszkańców w 2015 r.

0,0 - 5,0

5,1 - 10,0

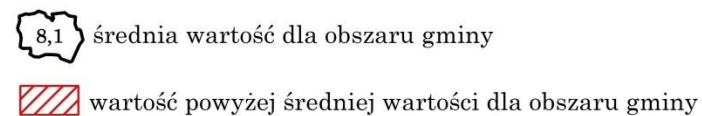
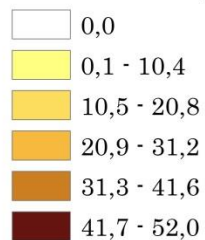
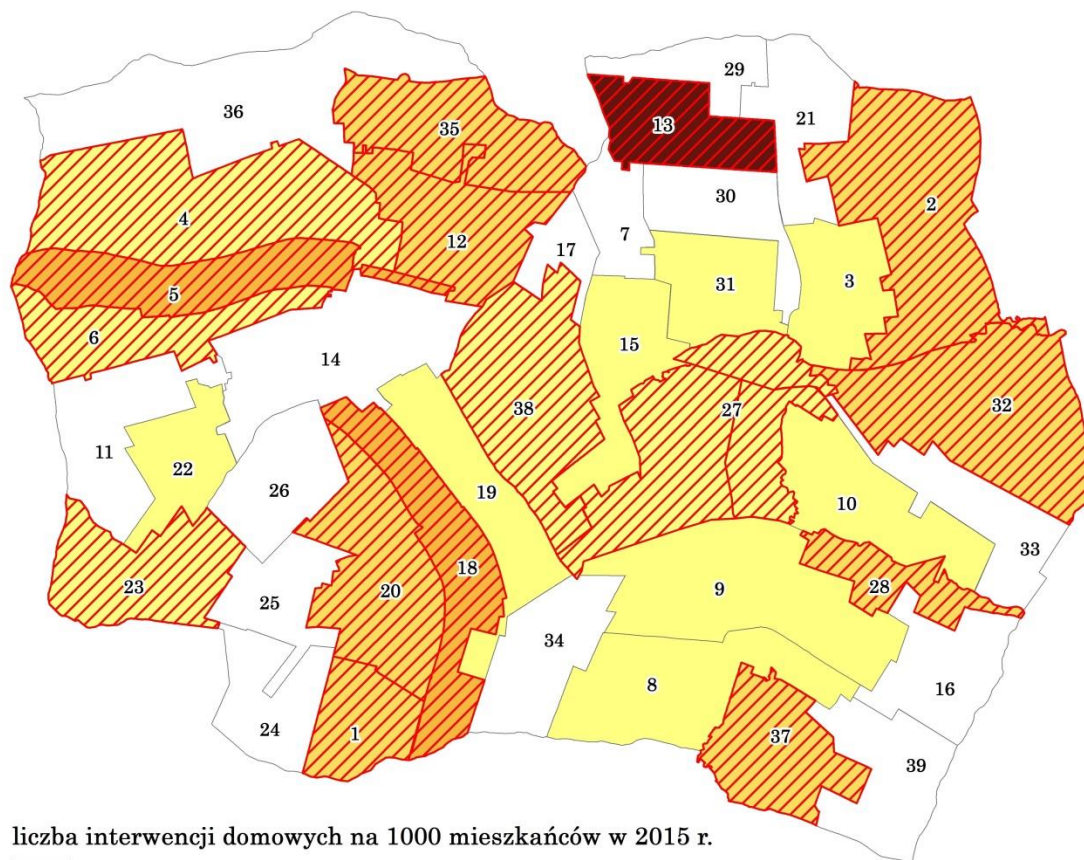
10,1 - 15,0

15,1 - 20,0

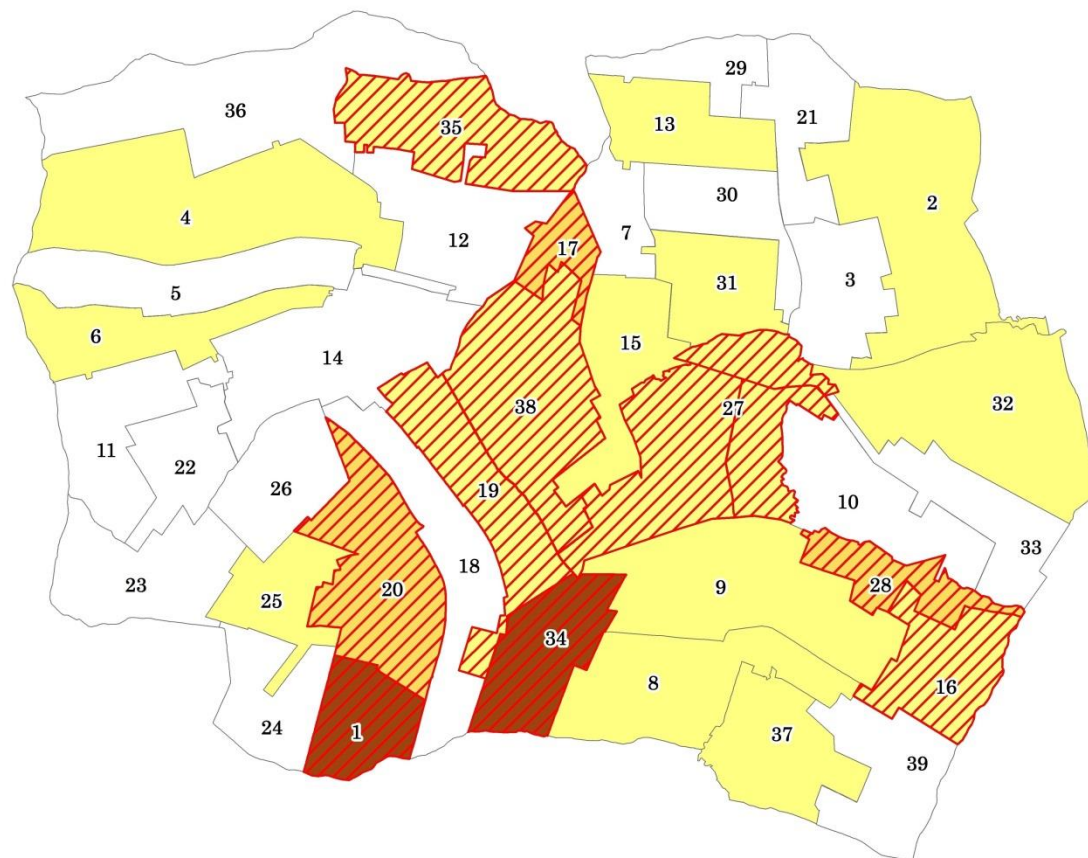
2,9 średnia wartość dla obszaru gminy

wartość powyżej średniej wartości dla obszaru gminy

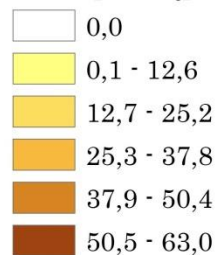
Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	Liczba interwencji domowych na 1000 mieszkańców
1.	Borkowszczyzna	17,5
2.	Brzezice	11,3
3.	Brzeziczki	5,9
4.	Bystrzejowice Pierwsze	8,5
5.	Bystrzejowice Drugie	23,2
6.	Bystrzejowice Trzecie	9,7
7.	Emilianów	0,0
8.	Gardzienice Pierwsze	5,9
9.	Gardzienice Drugie	7,3
10.	Giełczew	5,4
11.	Jadwisin	0,0
12.	Janówek	13,6
13.	Józefów	51,9
14.	Kawęczyn	0,0
15.	Kęblów	3,1
16.	Klimusin	0,0
17.	Kolonia Wola Piasecka	0,0
18.	Kozice Dolne	23,4
19.	Kozice Dolne Kolonia	5,6
20.	Kozice Górne	17,3
21.	Majdan Brzezicki	0,0
22.	Majdan Kawęczyński	7,0
23.	Majdan Kozic Dolnych	10,2
24.	Majdan Kozic Górnych	0,0
25.	Majdanek Kozicki	0,0
26.	Marysin	0,0
27.	Miasto Piaski	8,5
28.	Młodziejów	16,7
29.	Nowiny	0,0
30.	Piaski Górne	0,0
31.	Piaski Wielkie	5,4
32.	Siedliszczki	12,7
33.	Siedliszczki Kolonia	0,0
34.	Stefanówka	0,0
35.	Wierchowiska Pierwsze	18,0
36.	Wierchowiska Drugie	0,0
37.	Wola Gardzienicka	18,9
38.	Wola Piasecka	8,7
39.	Żegotów	0,0
Średnia wartość dla obszaru gminy		8,1

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	Liczba przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców
1.	Borkowszczyzna	52,6
2.	Brzezice	4,5
3.	Brzeziczki	0,0
4.	Bystrzejowice Pierwsze	2,8
5.	Bystrzejowice Drugie	0,0
6.	Bystrzejowice Trzecie	4,9
7.	Emilianów	0,0
8.	Gardzienice Pierwsze	5,9
9.	Gardzienice Drugie	3,7
10.	Giełczew	0,0
11.	Jadwisin	0,0
12.	Janówek	0,0
13.	Józefów	6,5
14.	Kawęczyn	0,0
15.	Kęblów	6,3
16.	Klimusin	7,8
17.	Kolonia Wola Piasecka	21,3
18.	Kozice Dolne	0,0
19.	Kozice Dolne Kolonia	11,3
20.	Kozice Górne	17,3
21.	Majdan Brzezicki	0,0
22.	Majdan Kawęczyński	0,0
23.	Majdan Kozic Dolnych	0,0
24.	Majdan Kozic Górnych	0,0
25.	Majdanek Kozicki	7,0
26.	Marysin	0,0
27.	Miasto Piaski	10,8
28.	Młodziejów	16,7
29.	Nowiny	0,0
30.	Piaski Górne	0,0
31.	Piaski Wielkie	5,4
32.	Siedliszczki	6,3
33.	Siedliszczki Kolonia	0,0
34.	Stefanówka	62,5
35.	Wierzchowiska Pierwsze	10,3
36.	Wierzchowiska Drugie	0,0
37.	Wola Gardzienicka	6,3
38.	Wola Piasecka	11,6
39.	Żegotów	0,0
Średnia wartość dla obszaru gminy		7,2

liczba przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców w 2015 r.

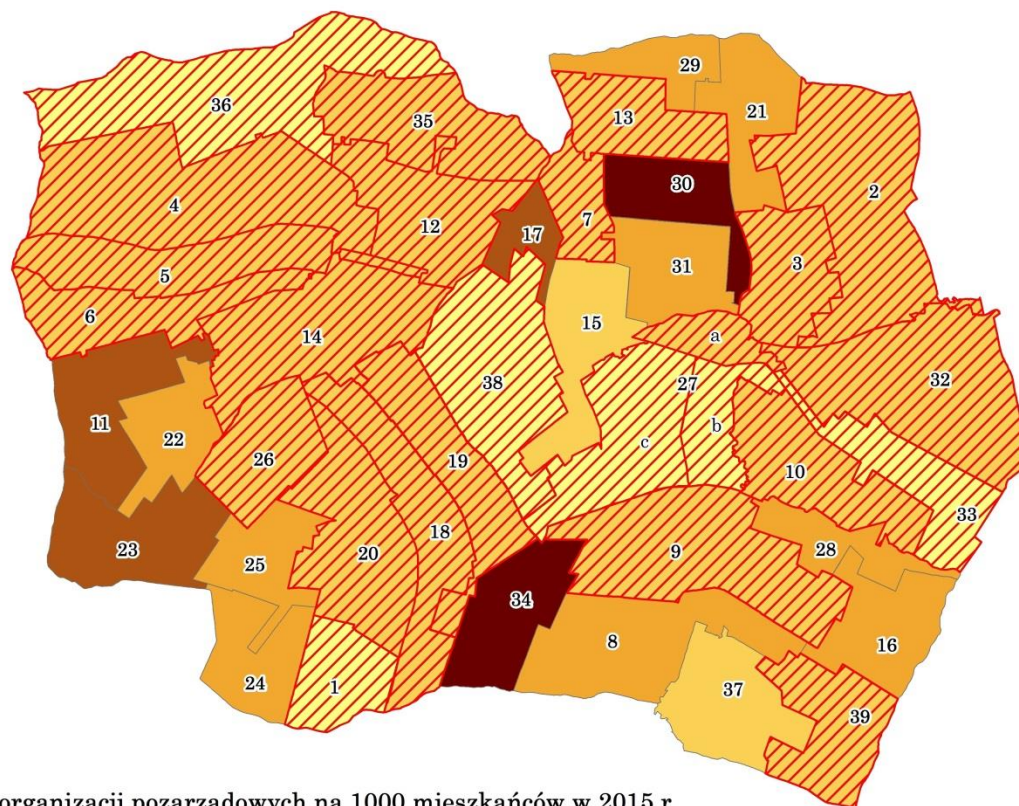

średnia wartość dla obszaru gminy

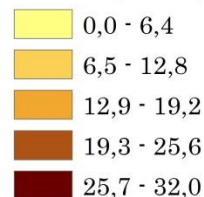

wartość powyżej średniej wartości dla obszaru gminy

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
1.	Borkowszczyzna	0,0
2.	Brzezice	6,8
3.	Brzeziczki	11,8
4.	Bystrzejowice Pierwsze	8,5
5.	Bystrzejowice Drugie	7,7
6.	Bystrzejowice Trzecie	9,7
7.	Emilianów	7,9
8.	Gardzienice Pierwsze	17,8
9.	Gardzienice Drugie	11,0
10.	Giełczew	10,9
11.	Jadwisin	20,6
12.	Janówek	6,8
13.	Józefów	6,5
14.	Kawęczyn	9,2
15.	Kęblów	12,5
16.	Klimusin	15,6
17.	Kolonia Wola Piasecka	21,3
18.	Kozice Dolne	9,3
19.	Kozice Dolne Kolonia	11,3
20.	Kozice Górne	11,6
21.	Majdan Brzezicki	16,7
22.	Majdan Kawęczyński	14,0
23.	Majdan Kozic Dolnych	20,4
24.	Majdan Kozic Górnych	16,5
25.	Majdanek Kozicki	14,0
26.	Marysin	10,4
27.	Miasto Piaski	
a	Obszar I	7,6
b	Obszar II	2,8
c	Obszar III	4,6
28.	Młodziejów	16,7
29.	Nowiny	13,5
30.	Piaski Górne	28,8
31.	Piaski Wielkie	16,1
32.	Siedliszczki	9,5
33.	Siedliszczki Kolonia	5,1
34.	Stefanówka	31,3
35.	Wierzchowiska Pierwsze	10,3
36.	Wierzchowiska Drugie	4,6
37.	Wola Gardzienicka	12,6
38.	Wola Piasecka	5,8
39.	Żegotów	9,9
Średnia wartość dla obszaru gminy		11,9

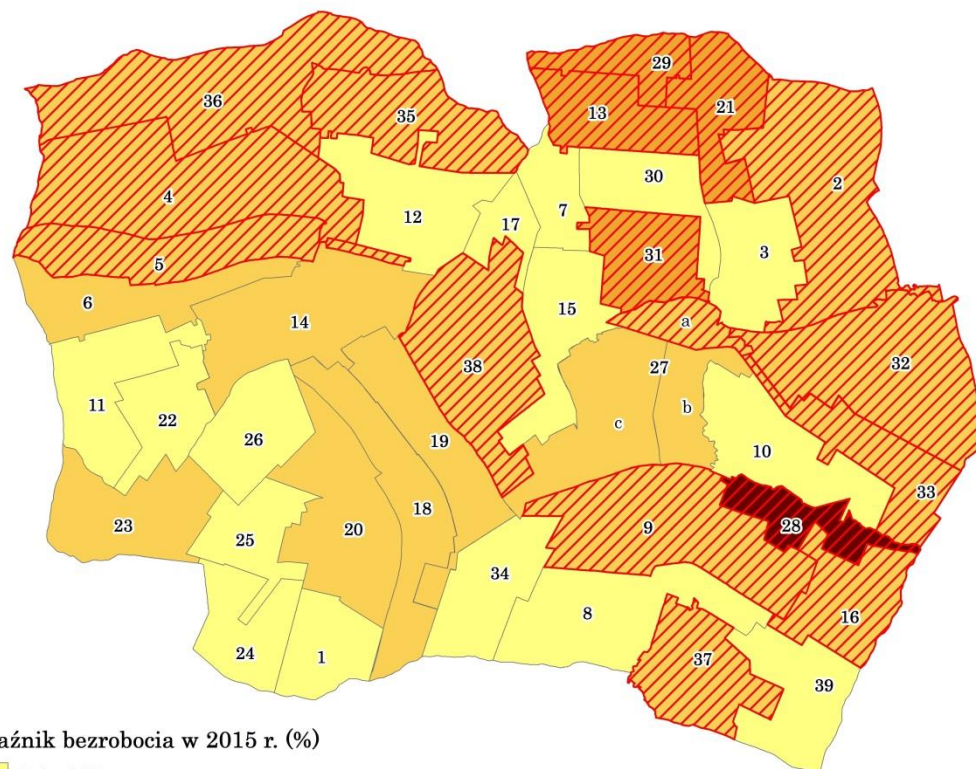
liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców w 2015 r.

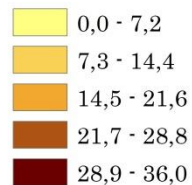
11,9 średnia wartość dla obszaru gminy

wartość poniżej średniej wartości dla obszaru

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	Wskaźnik bezrobocia
1.	Borkowszczyzna	6,1%
2.	Brzezice	14,2%
3.	Brzeziczki	6,7%
4.	Bystrzejowice Pierwsze	9,5%
5.	Bystrzejowice Drugie	9,2%
6.	Bystrzejowice Trzecie	8,0%
7.	Emilianów	2,4%
8.	Gardzienice Pierwsze	6,5%
9.	Gardzienice Drugie	12,6%
10.	Giełczew	5,0%
11.	Jadwisin	4,3%
12.	Janówek	7,1%
13.	Józefów	15,4%
14.	Kawęczyn	8,5%
15.	Kęblów	6,6%
16.	Klimusin	10,8%
17.	Kolonia Wola Piasecka	3,7%
18.	Kozice Dolne	7,5%
19.	Kozice Dolne Kolonia	7,6%
20.	Kozice Górne	7,3%
21.	Majdan Brzezicki	16,5%
22.	Majdan Kawęczyński	2,0%
23.	Majdan Kozic Dolnych	8,1%
24.	Majdan Kozic Górnych	1,4%
25.	Majdanek Kozicki	4,5%
26.	Marysin	4,5%
27.	Miasto Piaski	
a	Obszar I	11,9%
b	Obszar II	8,5%
c	Obszar III	8,9%
28.	Młodziejów	35,1%
29.	Nowiny	20,9%
30.	Piaski Górne	4,8%
31.	Piaski Wielkie	14,7%
32.	Siedliszczki	10,8%
33.	Siedliszczki Kolonia	9,0%
34.	Stefanówka	0,0%
35.	Wierchowiska Pierwsze	9,1%
36.	Wierchowiska Drugie	11,3%
37.	Wola Gardzienicka	11,1%
38.	Wola Piasecka	9,2%
39.	Żegotów	6,5%
Średnia wartość dla obszaru gminy		9,0%

wskaźnik bezrobocia w 2015 r. (%)

średnia wartość dla obszaru gminy

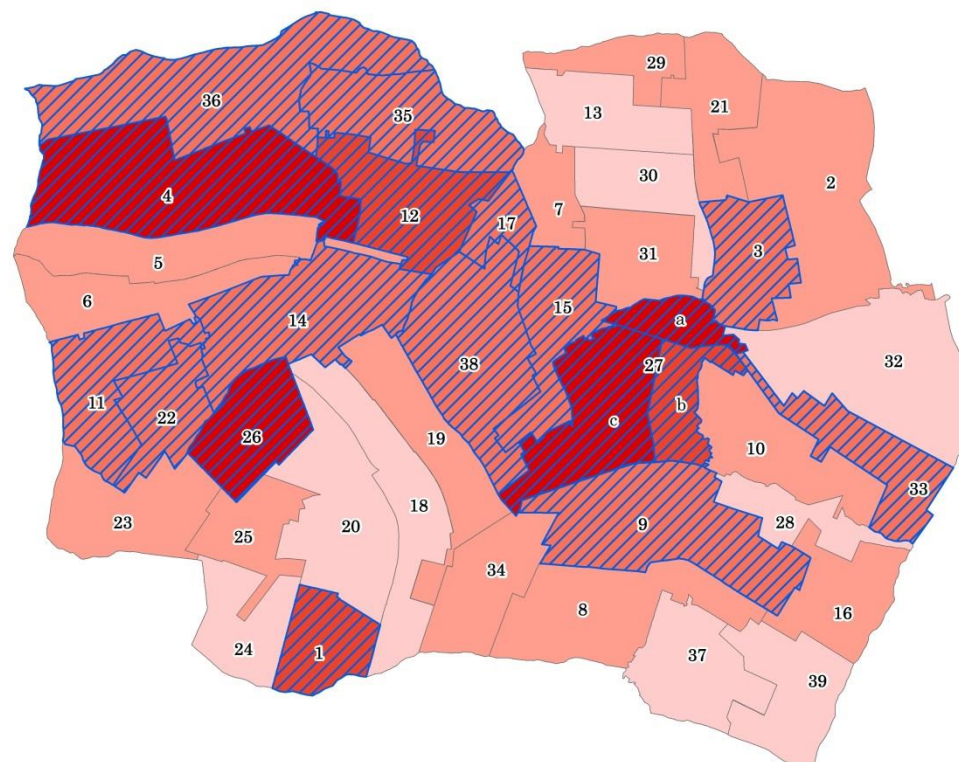
wartość powyżej średniej wartości dla obszaru gminy

SFERA GOSPODARCZA

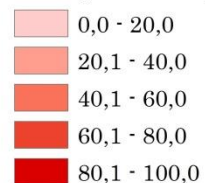
Wskaźnikiem jakości kapitału ludzkiego i rozwoju gospodarczego na danym terenie jest poziom przedsiębiorczości mieszkańców. Obszar charakteryzujący się koncentracją podmiotów gospodarczych wymaga podjęcia kroków zmierzających do jego uatrakcyjnienia i usprawnienia aby był bardziej przyjazny dla istniejących i potencjalnych nowych przedsiębiorców. Na terenie gminy Piaski, największa liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowana jest na terenie Obszaru I miasta Piaski – potwierdza to wskaźnik prezentujący liczbę podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców – 97,7. Na obszarze wiejskim najkorzystniej wypada sołectwo Bystrzejowice Pierwsze – 87,8 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.

SFERA GOSPODARCZA

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
1.	Borkowszczyzna	70,2
2.	Brzezice	22,5
3.	Brzeziczki	47,1
4.	Bystrzejowice Pierwsze	87,8
5.	Bystrzejowice Drugie	29,0
6.	Bystrzejowice Trzecie	29,1
7.	Emilianów	31,5
8.	Gardzienice Pierwsze	32,5
9.	Gardzienice Drugie	54,9
10.	Giełczew	27,2
11.	Jadwisin	51,5
12.	Janówek	61,2
13.	Józefów	19,5
14.	Kawęczyn	46,0
15.	Kęblów	53,3
16.	Klimusin	31,3
17.	Kolonia Wola Piasecka	42,6
18.	Kozice Dolne	18,7
19.	Kozice Dolne Kolonia	22,6
20.	Kozice Górne	17,3
21.	Majdan Brzezicki	33,3
22.	Majdan Kawęczyński	42,0
23.	Majdan Kozic Dolnych	30,6
24.	Majdan Kozic Górnych	16,5
25.	Majdanek Kozicki	21,0
26.	Marysin	83,3
27.	Miasto Piaski	
a	Obszar I	97,7
b	Obszar II	60,3
c	Obszar III	85,5
28.	Młodziejów	0,0
29.	Nowiny	27,0
30.	Piaski Górne	19,2
31.	Piaski Wielkie	37,6
32.	Siedliszczki	9,5
33.	Siedliszczki Kolonia	50,8
34.	Stefanówka	31,3
35.	Wierchowiska Pierwsze	41,1
36.	Wierchowiska Drugie	51,1
37.	Wola Gardzienicka	18,9
38.	Wola Piasecka	43,4
39.	Żegotów	19,8
Średnia wartość dla obszaru gminy		39,4

liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w 2015 r.

39,4 średnia wartość dla obszaru gminy

wartość powyżej średniej wartości dla obszaru gminy

SFERA ŚRODOWISKOWA

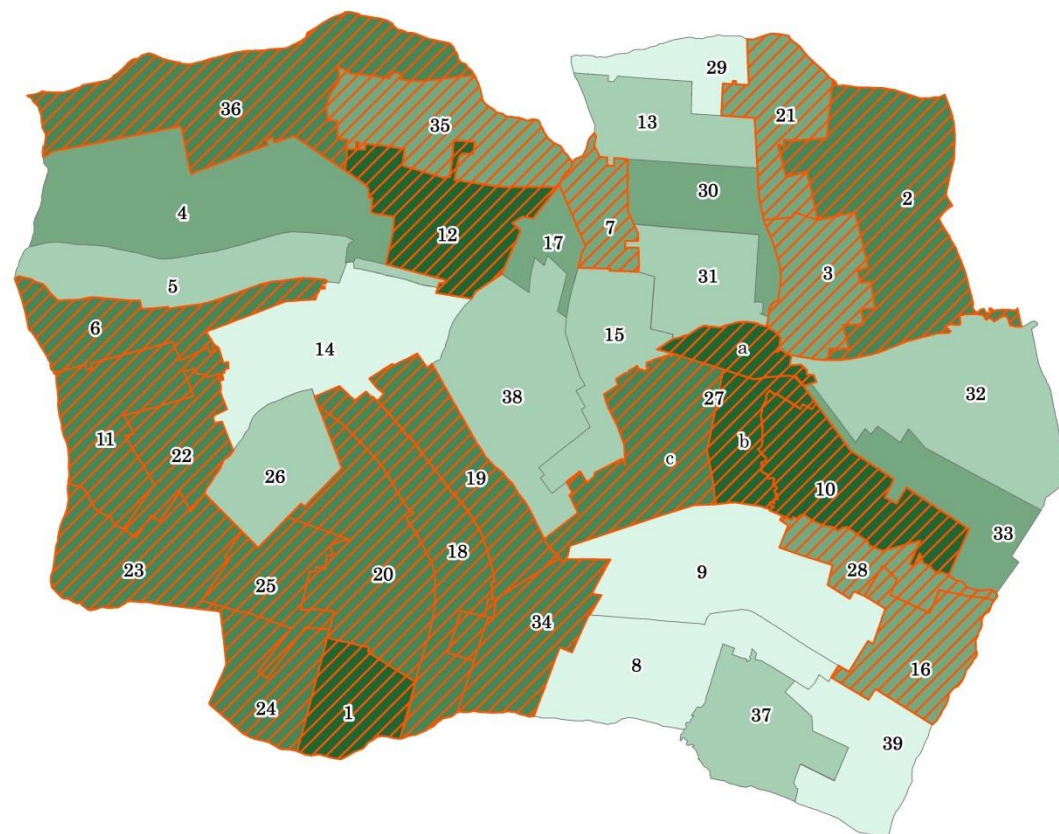
W gminie Piaski jednym z głównych problemów są problemy środowiskowe wynikające z nieodpowiednio dobranych, przestarzałych źródeł ciepła. Jest to jeden z głównych powodów niskiej emisji dwutlenku węgla i innych gazów cieplarnianych do atmosfery i problemów z tym związanych tj. zanieczyszczenie powietrza, niski komfort życia i problemy zdrowotne ludności.

Analizie podlegał udział liczby budynków z węglowymi kotłami ciepła w ogólnej liczbie budynków. Na terenie gminy Piaski aż 86,9% budynków posiada węglowe kotły ciepła, co przyczynia się do zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy. Niekorzystnie wypada zarówno obszar miasta, jak i ponad połowa obszaru wiejskiego.

Dużym potencjałem w sferze środowiskowej jest wysoka atrakcyjność przestrzeni, którą warunkuje występowanie obszarów chronionych na danym terenie. Obszary chronione to zarówno duży potencjał danego obszaru/sołectwa np. w zakresie rozwoju turystyki przyrodniczej oraz miejsc rekreacji i wypoczynku, jak i problemy formalno-prawne, które się wiążą z ich występowaniem.

Niewielki odsetek obszarów prawnie chronionych na terenie całej gminy – zaledwie 8,6% to duży atut, który daje możliwości rozwoju turystyki rekreacyjno-wypoczynkowej. Ponadto ze względu na bliskie położenie Lublina istnieje możliwość rozwoju turystyki weekendowej zarówno dla przyjezdnych, jak i lokalnej społeczności. Analizując udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem obszaru miasta/sołectwa najkorzystniej wypada Obszar II (miasto Piaski) oraz sołectwa: Brzeziczki oraz Siedliszczki.

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	Udział liczby budynków z węglowymi kotłami ciepła w ogólnej liczbie budynków
1.	Borkowszczyzna	100,0%
2.	Brzezice	89,7%
3.	Brzeziczki	88,3%
4.	Bystrzejowice Pierwsze	84,8%
5.	Bystrzejowice Drugie	79,1%
6.	Bystrzejowice Trzecie	90,2%
7.	Emilianów	87,8%
8.	Gardzienice Pierwsze	75,4%
9.	Gardzienice Drugie	71,3%
10.	Gielczew	96,1%
11.	Jadwisin	94,1%
12.	Janówek	95,7%
13.	Józefów	79,4%
14.	Kawęczyn	75,0%
15.	Kęblów	80,9%
16.	Klimusin	86,8%
17.	Kolonia Wola Piasecka	83,3%
18.	Kozice Dolne	93,6%
19.	Kozice Dolne Kolonia	90,8%
20.	Kozice Górne	92,9%
21.	Majdan Brzezicki	88,1%
22.	Majdan Kawęczyński	91,3%
23.	Majdan Kozic Dolnych	88,6%
24.	Majdan Kozic Górnych	92,6%
25.	Majdanek Kozicki	89,4%
26.	Marysin	81,6%
27.	Miasto Piaski	
a	Obszar I	96,6%
b	Obszar II	94,9%
c	Obszar III	91,3%
28.	Młodziejów	87,9%
29.	Nowiny	76,7%
30.	Piaski Górne	84,4%
31.	Piaski Wielkie	77,3%
32.	Siedliszczki	80,2%
33.	Siedliszczki Kolonia	86,4%
34.	Stefanówka	92,0%
35.	Wierchowiska Pierwsze	87,9%
36.	Wierchowiska Drugie	89,7%
37.	Wola Gardzienicka	80,0%
38.	Wola Piasecka	81,9%
39.	Żegotów	71,0%
Średnia wartość dla obszaru gminy		86,5%

udział liczby budynków z węglowymi kotłami ciepła w ogólnej liczbie budynków w 2015 r. (%)

71,0 - 76,8

76,9 - 82,6

82,7 - 88,4

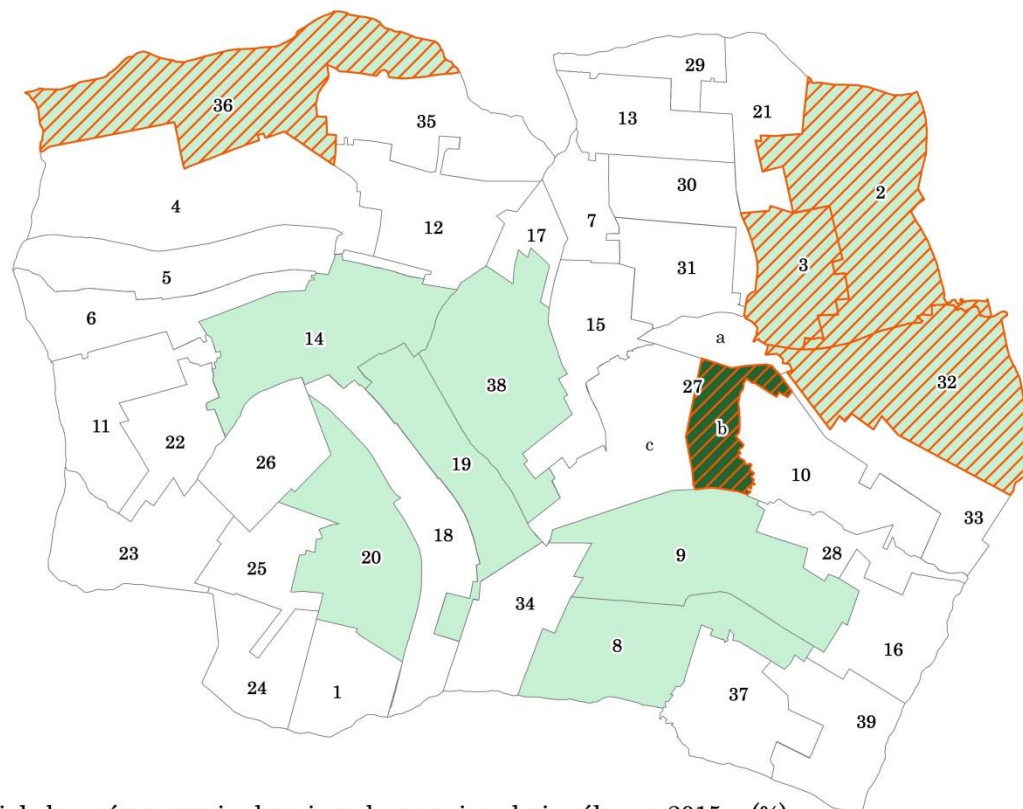
88,5 - 94,2

94,3 - 100,0

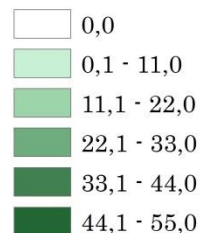
86,5% średnia wartość dla obszaru gminy

wartość powyżej średniej wartości dla obszaru gminy

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem
1.	Borkowszczyzna	0,0%
2.	Brzezice	5,7%
3.	Brzeziczki	8,5%
4.	Bystrzejowice Pierwsze	0,0%
5.	Bystrzejowice Drugie	0,0%
6.	Bystrzejowice Trzecie	0,0%
7.	Emilianów	0,0%
8.	Gardzienice Pierwsze	0,5%
9.	Gardzienice Drugie	0,4%
10.	Giełczew	0,0%
11.	Jadwisin	0,0%
12.	Janówek	0,0%
13.	Józefów	0,0%
14.	Kawęczyn	0,7%
15.	Kęblów	0,0%
16.	Klimusin	0,0%
17.	Kolonia Wola Piasecka	0,0%
18.	Kozice Dolne	0,0%
19.	Kozice Dolne Kolonia	0,9%
20.	Kozice Górne	0,4%
21.	Majdan Brzezicki	0,0%
22.	Majdan Kawęczyński	0,0%
23.	Majdan Kozic Dolnych	0,0%
24.	Majdan Kozic Górnych	0,0%
25.	Majdanek Kozicki	0,0%
26.	Marysin	0,0%
27.	Miasto Piaski	
a	Obszar I	0,0%
b	Obszar II	54,7%
c	Obszar III	0,0%
28.	Młodziejów	0,0%
29.	Nowiny	0,0%
30.	Piaski Górne	0,0%
31.	Piaski Wielkie	0,0%
32.	Siedliszczki	7,9%
33.	Siedliszczki Kolonia	0,0%
34.	Stefanówka	0,0%
35.	Wierchowiska Pierwsze	0,0%
36.	Wierchowiska Drugie	3,0%
37.	Wola Gardzienicka	0,0%
38.	Wola Piasecka	0,6%
39.	Żegotów	0,0%
Średnia wartość dla obszaru gminy		2,0%

udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem w 2015 r. (%)

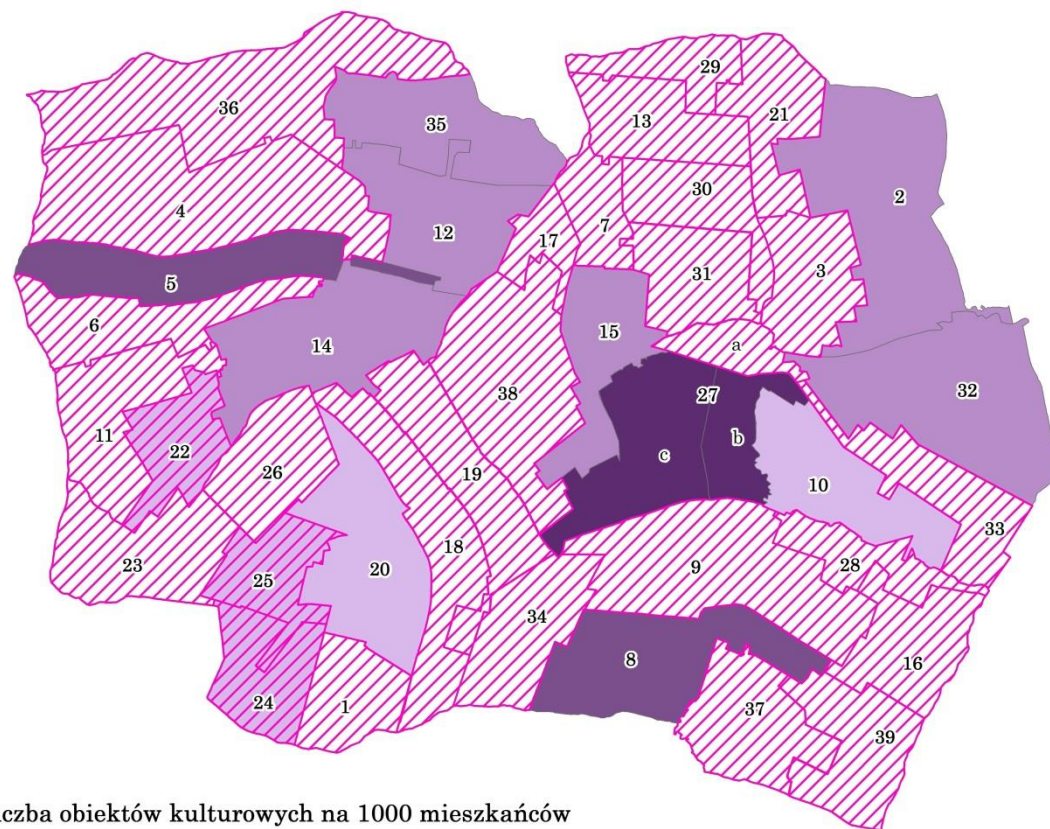

2,0% średnia wartość dla obszaru gminy

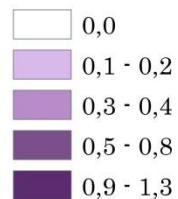
wartość powyżej średniej wartości dla obszaru gminy

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Przestrzeń obszaru gminy, w tym określone funkcje danych terenów, warunkują jakość życia jej mieszkańców. Ważnym aspektem dla lokalnej społeczności jest dostęp do obiektów kulturalnych (m.in.: świetlice, ośrodki kultury, izby regionalne), które są zarówno miejscem odpoczynku i rekreacji lokalnej społeczności, jak również integracji. Umożliwiają one kultywowanie lokalnych tradycji oraz wspomagają budowanie więzi międzyludzkich. Dla mieszkańców gminy Piaski ważna jest oferta już działających obiektów, jest również możliwość jej rozwoju zarówno na terenie miasta, jak i obszaru wiejskiego. Na terenie 25 sołectw nie ma żadnego obiektu o charakterze kulturowym.

liczba obiektów kulturowych na 1000 mieszkańców

0,1 średnia wartość dla obszaru gminy

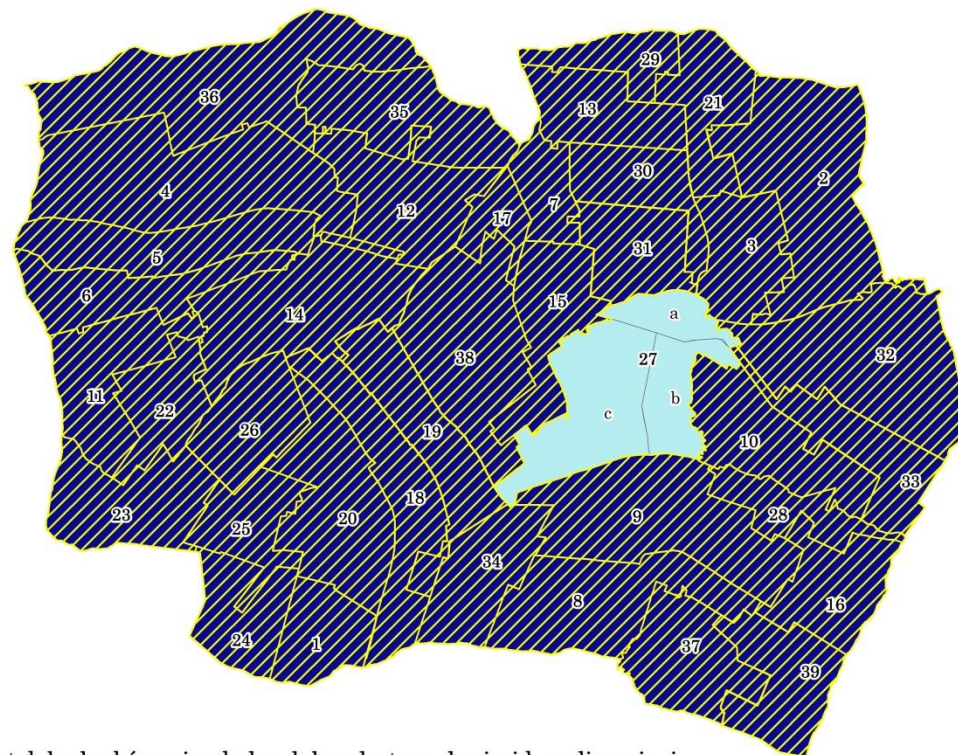
 wartość poniżej średniej wartości dla obszaru gminy

SFERA TECHNICZNA

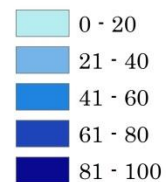
Dostęp do wszelkiego rodzaju infrastruktury na terenie gminy pozwala mieszkańcom na komfortowe życie. Obecnie bardzo istotnym problemem infrastrukturalnym jest brak dostępu do instalacji sieciowych m.in. sieci kanalizacyjnej. Na terenie gminy sieć kanalizacyjna jest słabo rozwinięta, wynika to z dużego obszaru gminy i znacznej przewagi obszaru wiejskiego. Na terenie gminy, oprócz systemu kanalizacyjnego znajdującego się na obszarze miasta, funkcjonuje ok. 100 przydomowych oczyszczalni i w dalszym ciągu odnotowuje się potrzeby w tym zakresie. Niekorzystną sytuację na obszarze wiejskim potwierdzają wartości wskaźnika odsetek budynków mieszkalnych bez dostępu do sieci kanalizacyjnej w budynkach mieszkalnych ogółem, który dla obszaru gminy wynosi średnio 91,7%. Na obszarze wiejskim jego wartość waha się między 94 a 100%.

O problemach infrastrukturalnych świadczy liczba budynków wymagających remontu, która wskazuje na zdegradowanie zabudowy pełniacej różne funkcje. Na obszarze gminy Piaski znajduje się aż 1 237 budynków wymagających remontu (ocieplenie, wymiana okien, zdjęcie eternitu itp.) z czego 88% stanowią budynki z obszaru wiejskiego. Natomiast na terenie gminy średnio 35% budynków wymaga remontu. W podziale na obszary miasta i sołectwa, zdecydowanie gorzej wypada obszar wiejski, największy odsetek budynków wymagających remontu w budynkach ogółem znajduje się na terenie sołectw Janówek (77,4%), Gardzienice Drugie (69,7%) oraz Kawęczyn (65,8%).

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	Odsetek budynków mieszkalnych bez dostępu do sieci kan. w budynkach mieszkalnych ogółem
1.	Borkowszczyzna	100%
2.	Brzezice	99%
3.	Brzeziczki	100%
4.	Bystrzejowice Pierwsze	99%
5.	Bystrzejowice Drugie	98%
6.	Bystrzejowice Trzecie	98%
7.	Emilianów	100%
8.	Gardzienice Pierwsze	98%
9.	Gardzienice Drugie	100%
10.	Giełczew	99%
11.	Jadwisin	100%
12.	Janówek	98%
13.	Józefów	98%
14.	Kawęczyn	98%
15.	Kęblów	99%
16.	Klimusin	100%
17.	Kolonia Wola Piasecka	94%
18.	Kozice Dolne	100%
19.	Kozice Dolne Kolonia	99%
20.	Kozice Górne	100%
21.	Majdan Brzezicki	98%
22.	Majdan Kawęczyński	100%
23.	Majdan Kozic Dolnych	97%
24.	Majdan Kozic Górnych	100%
25.	Majdanek Kozicki	98%
26.	Marysin	97%
27.	Miasto Piaski	
a	Obszar I	0,0%
b	Obszar II	0,0%
c	Obszar III	4,2%
28.	Młodziejów	97%
29.	Nowiny	97%
30.	Piaski Górne	100%
31.	Piaski Wielkie	100%
32.	Siedliszczki	100%
33.	Siedliszczki Kolonia	98%
34.	Stefanówka	100%
35.	Wierchowiska Pierwsze	100%
36.	Wierchowiska Drugie	100%
37.	Wola Gardzienicka	97%
38.	Wola Piasecka	100%
39.	Żegotów	97%
Średnia wartość dla obszaru gminy		91,7%

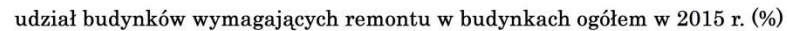

odsetek budynków mieszkalnych bez dostępu do sieci kanalizacyjnej w budynkach mieszkalnych ogółem w 2015 r. (%)

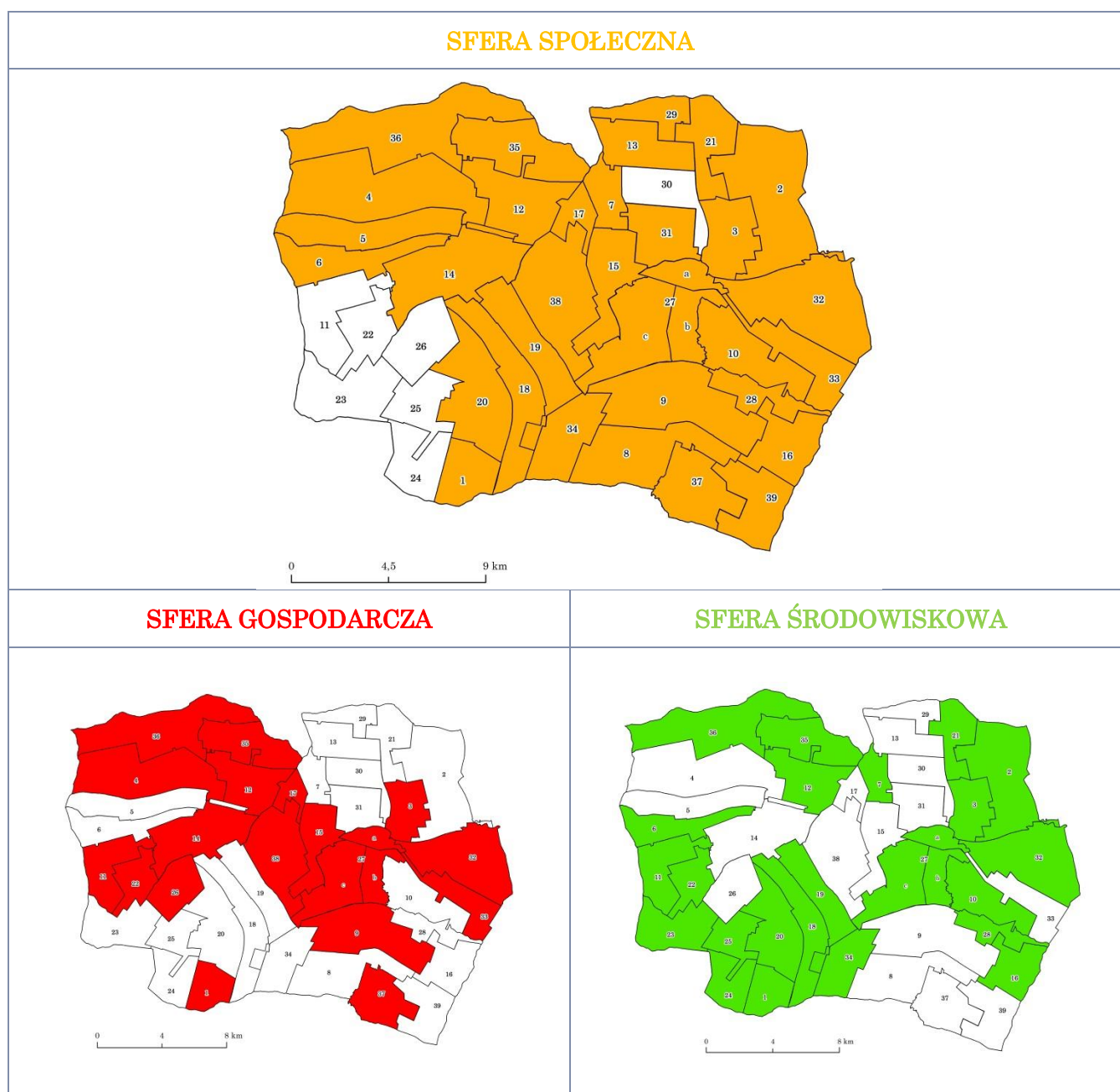
92% średnia wartość dla obszaru gminy

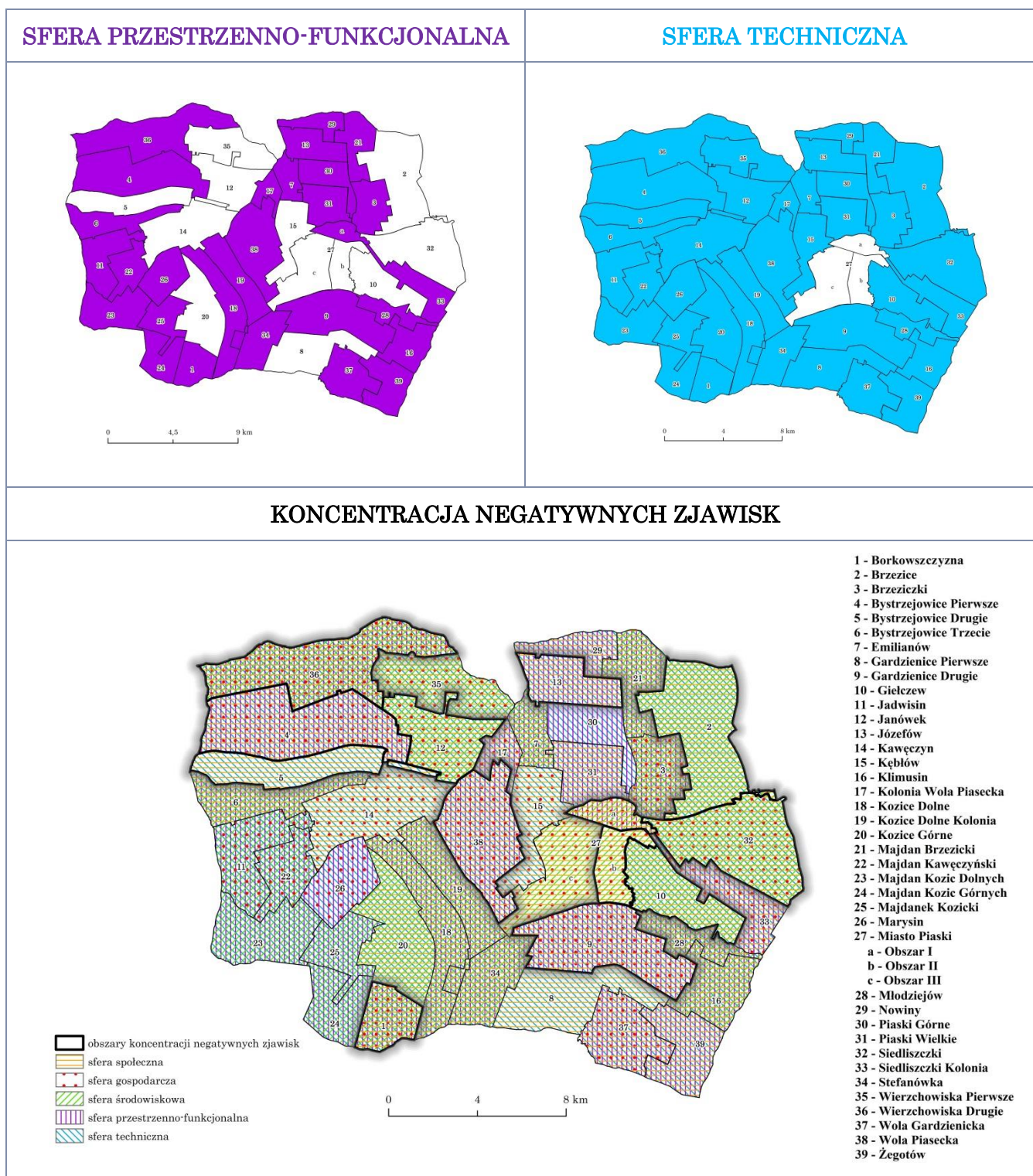
wartość powyżej średniej wartości dla obszaru gminy

Analiza wskaźnikowa pozwoliła zidentyfikować obszary gminy Piaski, na których występuje koncentracja negatywnych zjawisk, co warunkuje stan kryzysowy. Pozwoliło to na wyznaczenie obszaru zdegradowanego. Wizualizację koncentracji negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w innych sferach prezentują poniższe mapy. Analiza nagromadzenia negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach została oparta o wartości wskaźników gorszych od średniej dla obszaru gminy. W przypadku sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej wybrano obszary na których występują wszystkie wskaźniki gorsze od średniej, w przypadku sfery społecznej wybrano te sołectwa i obszary miasta, w których występuje 2 i więcej wskaźników gorszych od średniej. Po nałożeniu warstw wybrano obszar na którym zidentyfikowano stan kryzysowy i został on uznany za obszar zdegradowany.

Tabela 1. Koncentracja negatywnych zjawisk w 5 sferach na obszarze gminy Piaski

Źródło: opracowanie własne

Poniższa tabela obejmująca podział na 5 sfer: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną, prezentuje zestawienie liczby wskaźników w podziale na sołectwa i obszary miasta, których wartości wypadają gorzej w porównaniu do średniej wartości dla obszaru gminy i pozwalają na wyznaczenie obszaru zdegradowanego (w oparciu o ocenę sumaryczną). Swoim zasięgiem, obszar zdegradowany, obejmuje I i II obszar miasta i sołectwa:

Borkowszczyzna, Brzezice, Bystrzejowice Pierwsze, Bystrzejowice Drugie, Gardzienice Drugie, Giełczew, Janówek, Józefów, Siedliszczki, Wierzchowiska Drugie, Wola Piasecka.

Tabela 2. Delimitacja obszaru zdegradowanego - liczba wskaźników gorszych niż średnia dla gminy w każdym sołectwie/obszarze miasta w poszczególnych sferach

Lp.	Nazwa sołectwa/obszaru miasta	SFERA SPOŁECZNA	SFERA GOSPODARCZA	SFERA ŚRODOWISKOWA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	SFERA TECHNICZNA	OCENA SUMARYCZNA
1.	Borkowszczyzna	4	1	1	1	2	9
2.	Brzezice	5	0	2	0	2	9
3.	Brzeziczki	2	1	2	1	1	7
4.	Bystrzejowice Pierwsze	5	1	0	1	2	9
5.	Bystrzejowice Drugie	5	0	0	0	2	7
6.	Bystrzejowice Trzecie	3	0	1	1	2	7
7.	Emilianów	2	0	1	1	1	5
8.	Gardzienice Pierwsze	2	0	0	0	2	4
9.	Gardzienice Drugie	4	1	0	1	2	8
10.	Giełczew	2	0	1	0	2	5
11.	Jadwisin	0	1	1	1	2	5
12.	Janówek	6	1	1	0	2	10
13.	Józefów	6	0	0	1	2	9
14.	Kawęczyn	2	1	0	0	2	5
15.	Kębłów	3	1	0	0	2	6
16.	Klimusin	2	0	1	1	1	5
17.	Kolonia Wola Piasecka	2	1	0	1	1	5
18.	Kozice Dolne	5	0	1	1	2	9
19.	Kozice Dolne Kolonia	4	0	1	1	2	7
20.	Kozice Górne	5	0	1	0	2	8
21.	Majdan Brzezicki	2	0	1	1	2	6
22.	Majdan Kawęczyński	0	1	1	1	2	5
23.	Majdan Kozic Dolnych	1	0	1	1	1	4
24.	Majdan Kozic Górnych	1	0	1	1	1	4
25.	Majdanek Kozicki	0	0	1	1	1	3
26.	Marysin	1	1	0	1	1	4
27.	Miasto Piaski	2 ³					
a	Obszar I	6	1	1	1	0	9
b	Obszar II	3	1	2	0	0	6
c	Obszar III	4	1	1	0	0	6
28.	Młodziejów	5	0	1	1	1	8
29.	Nowiny	2	0	0	1	1	4
30.	Piaski Górne	1	0	0	1	1	3
31.	Piaski Wielkie	2	0	0	1	1	4
32.	Siedliszczki	5	1	1	0	1	8
33.	Siedliszczki Kolonia	3	1	0	1	1	6
34.	Stefanówka	2	0	1	1	1	5
35.	Wierzchowiska Pierwsze	5	1	1	0	1	8

³ Ze względu na brak danych w podziale na wyznaczone obszary miasta wskaźniki dotyczące interwencji domowych i przestępstw kryminalnych zostały przedstawione dla obszaru całego miasta, a wartość obydwu wskaźników dla obszaru miasta są wyższe niż średnie wartości dla obszaru gminy

36.	Wierzchowiska Drugie	3	1	2	1	1	8
37.	Wola Gardzienicka	2	1	0	1	1	5
38.	Wola Piasecka	6	1	0	1	1	9
39.	Żegotów	2	0	0	1	1	4

Źródło: opracowanie własne

Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową, obejmuje 4 podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. Powierzchnia wyznaczonego obszaru stanowi 41,3% powierzchni gminy i jest on zamieszkiwany przez 50,4% mieszkańców gminy. Cechuje go nagromadzenie negatywnych zjawisk kryzysowych, którym należy przeciwdziałać poprzez integrację działań w sferze społecznej i sferach współwystępujących (tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Rewitalizacja dla swojej skuteczności na wyznaczonym obszarze na terenie gminy wymaga wieloletnich, wieloaspektowych i kompleksowych działań, a jej osiągnięcie będzie możliwe poprzez aktywność w ramach wyznaczonych celów we wszystkich 5 sferach:

- społecznej – likwidacja oraz ograniczenie zjawisk patologicznych, ograniczenie ubóstwa i poprawa dostępności do usług publicznych,
- gospodarczej – rozwój przedsiębiorczości na terenie obszaru rewitalizacji, ograniczenie zjawiska bezrobocia,
- środowiskowej – promocja postaw proekologicznych, rozwój odnawialnych źródeł energii,
- przestrzenno-funkcjonalnej – uporządkowanie przestrzeni publicznej, ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych,
- technicznej – poprawa i rozwój infrastruktury technicznej, modernizacja zabudowy.

Tabela 3. Delimitacja obszaru zdegradowanego gminy Piaski

		OBSZAR ZDEGRADOWANY												Gmina Piaski	
NUMER PODOBSZARU		I					II	III					IV		
DANE OGÓLNE		Bystrzejowice Pierwsze	Bystrzejowice Drugie	Janówek	Wierchowiska Drugie	Wola Piasecka	Józefów	Brzezice	Gardzienice Drugie	Gielczew	Siedliszczki	Obszar I	Obszar II		Borkowszczyzna
Powierzchnia (ha)		1264	462	67	862	669	282	897	866	520	1042	140	150	176	17 143
Powierzchnia podobszaru (ha)		3324					282	3615					176	-	
% powierzchni gminy		7,4	2,7	0,4	5,0	3,9	1,6	5,2	5,1	3,0	6,1	0,8	0,9	1,0	100
Odsetek powierzchni podobszaru w ogólnej powierzchni gminy (%)		19,4					1,6	21,1					1,0	-	
Liczba ludności (2015 r.)		353	518	294	646	346	154	444	273	184	316	655	1 061	57	10 511
Liczba ludności podobszaru (2015 r.)		2157					154	2933					57	-	
% ludności gminy		3,4	4,9	2,8	6,1	3,3	1,5	4,2	2,6	1,8	3,0	6,2	10,1	0,5	100
Odsetek ludności podobszaru w ludności ogółem gminy (%)		20,5					1,5	27,9					0,5	-	
STREFA	NAZWA WSKAŹNIKA														
SPOŁECZNA	Gęstość zaludnienia (os./km ²)	28	112	439	75	52	55	49	32	35	30	468	707	32	88
	Udział liczby osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie ludności sołectwa/obszaru (%)	2,0	1,2	4,1	3,4	1,4	5,2	0,7	3,7	2,2	2,2	2,9	2,5	3,5	2,2

	Liczba osób w rodzinach pobierających zasiłki z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	7,9	4,1	8,8	6,1	8,2	26,0	7,4	14,7	6,0	11,1	3,1	17,6	1,8	6,9
	Liczba „niebieskich kart” na 1000 mieszkańców	5,7	7,7	3,4	1,5	8,7	6,5	4,5	0,0	0,0	3,2	3,1	1,9	0,0	2,9
	Liczba interwencji domowych na 1000 mieszkańców	2,8	0,0	0,0	0,0	11,6	6,5	4,5	3,7	0,0	6,3	10,8 ⁴			52,6
	Liczba przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców	8,5	23,2	13,6	0,0	8,7	51,9	11,3	7,3	5,4	12,7	8,5 ⁵			17,5
	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	8,5	7,7	6,8	4,6	5,8	6,5	6,8	11,0	10,9	9,5	7,6	2,8	0,0	11,9
	Wskaźnik bezrobocia (%)	9,5	9,2	7,1	11,3	9,2	15,4	14,2	12,6	5,0	10,8	11,9	8,5	6,1	9,0
GOSPODARCZA	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	87,8	29,0	61,2	51,1	43,4	19,5	22,5	54,9	27,2	9,5	97,7	60,3	70,2	39,4

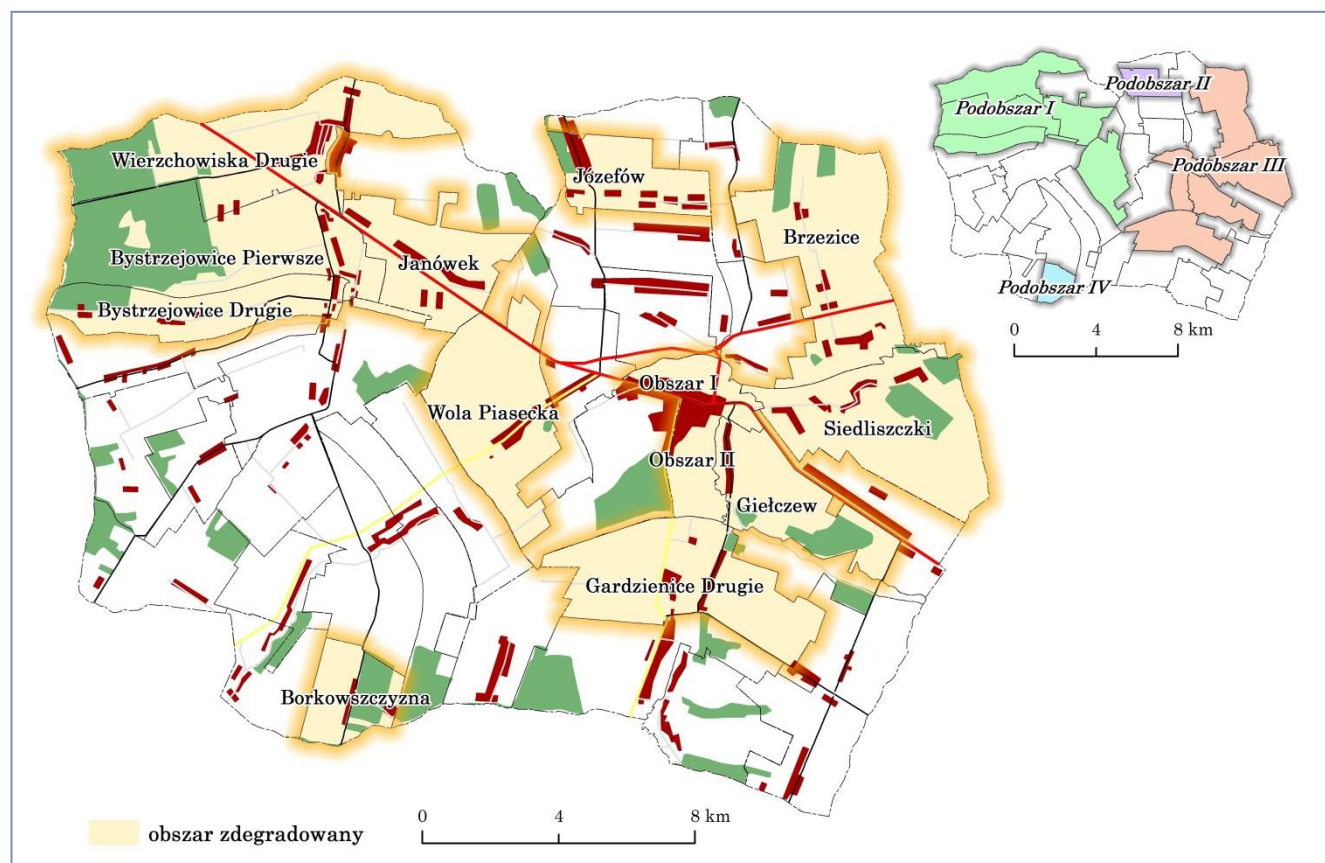
⁴ Ze względu na brak danych w podziale na wyznaczone obszary miasta wartość wskaźnika określa ogólną wartość dla obszaru miasta Piaski

⁵ Ze względu na brak danych w podziale na wyznaczone obszary miasta wartość wskaźnika określa ogólną wartość dla obszaru miasta Piaski

ŚRODOWISKOWA	Udział liczby budynków z węglowymi kotłami ciepła w ogólnej liczbie budynków (%)	84,8	79,1	95,7	89,7	81,9	79,4	89,7	71,3	96,1	80,2	96,6	94,9	100	86,5
	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem (%)	0,0	0,0	0,0	3,0	0,6	0,0	5,7	0,4	0,0	7,9	0,0	54,7	0,0	2,0
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Liczba obiektów kulturowych na 1000 mieszkańców	0,0	0,5	0,3	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,2	0,3	0,0	1,1	0,0	0,1
TECHNICZNA	Odsetek budynków mieszkalnych bez dostępu do sieci kan. w budynkach mieszkalnych ogółem (%)	99	98	98	100	100	98	99	100	99	100	0,0	0,0	100	92
	Udział budynków wymagających remontu w budynkach ogółem (%)	63,6	61,8	77,4	12,9	15,5	38,1	35,3	69,7	42,9	11,6	24,8	18,4	40,0	35,0

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 1. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Piaski

Źródło: opracowanie własne

1.3. Delimitacja obszaru rewitalizacji

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji możliwe było zarówno w oparciu o analizę jakościową i wielokryterialną (wskaźnikową), ale również o wnioski i opinie zebrane w wyniku konsultacji społecznych. Obszar rewitalizacji obejmuje tylko część obszaru zdegradowanego i cechuje go szczególna koncentracja negatywnych zjawisk, w szczególności w sferze społecznej, ale i w innych sferach (tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej). W skład ww. obszaru wchodzi trzy podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic obejmujące:

- Podobszar I: Bystrzejowice Drugie, powierzchnia – 462 ha, liczba ludności – 518 osób;
- Podobszar II: Obszar I i II (miasto Piaski), Gielczew i Gardzienice Drugie, powierzchnia – 1 675 ha, liczba ludności – 2 173 osób;
- Podobszar III: Brzezice, powierzchnia – 897 ha, liczba ludności – 444 osób.

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*⁶, obszar rewitalizacji nie powinien obejmować więcej niż 20% powierzchni gminy i nie powinno zamieszkiwać go więcej niż 30% mieszkańców gminy. Wyznaczony obszar rewitalizacji w gminie Piaski spełnia powyższe kryteria, ponieważ zajmuje 17,7% powierzchni gminy (3 035 ha) i jest zamieszkiwany przez 29,8% jej mieszkańców (3 135 osób). Zgodnie z danymi zebranymi podczas

⁶ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Warszawa, 2 sierpnia 2016 r. (MR/H 2014-2020/20(02)/08/2016)

ankietyzacji mieszkańców i przeprowadzonymi konsultacjami społecznymi wyznaczony obszar rewitalizacji boryka się z wieloma problemami.

Do głównych problemów obszaru rewitalizacji należy zaliczyć:

- Podobszar I:
 - brak liderów lokalnych aktywizujących lokalną społeczność (w szczególności osoby zagrożone wykluczeniem społecznym),
 - brak miejsc kulturalno-rozrywkowych umożliwiających aktywnie spędzanie wolnego czasu mieszkańcom;
- Podobszar II:
 - koncentracja osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - niezadawalający stan infrastruktury drogowej (nieutwardzone powierzchnie, brak chodników),
 - niska emisja,
 - braki w infrastrukturze społecznej, brak miejsc do rekreacji i wypoczynku mieszkańców;
- Podobszar III:
 - niezadawalający stan obiektów zabytkowych,
 - brak miejsc rekreacyjno-turystycznych,
 - brak instytucji, które pomagają społeczeństwu w polepszeniu jakości życia i przezwyciężaniu trudności życiowych.

Kumulacja problemów społecznych i innych negatywnych zjawisk znacznie ogranicza pełnioną dotychczasową funkcję obszaru rewitalizacji i w wyniku pogłębiającego się kryzysu nie spełnia funkcji wyznaczonych mu przez lokalną społeczność.

Podobszar II rewitalizacji (obejmujący miasto Piaski: Obszar I i II oraz sołectwa Gardzienice Drugie i Gielczew) ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, ponieważ skupione są tutaj najważniejsze instytucje pełniące funkcje reprezentacyjne i centrotwórcze gminy. Ponadto ze względu na sąsiedztwo doliny rzeki Gielczew jest to główne miejsce wypoczynku i rekreacji społeczności lokalnej oraz rozwoju przedsiębiorczości. Podobszar I (sołectwo Bystrzejowice Drugie) to peryferyjny obszar gminy, gdzie osiedla się ludność napływowa. Nie mają oni poczucia tożsamości lokalnej, co wpływa na ich funkcjonowanie w społeczności. Ich zaburzone funkcjonowanie znacznie ogranicza potencjał tego terenu i ogranicza możliwości jego rozwoju. Natomiast Podobszar III (sołectwo Brzezice) to obszar na którym zidentyfikowano występowanie wielu niekorzystnych zjawisk społecznych, co potwierdza dość wysoki udział osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto brakuje miejsc do wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców, co wpływa na integrację lokalnej społeczności i podtrzymywanie więzi sąsiedzkich.

Podjęcie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji znacznie wpłynie na poprawę zidentyfikowanych problemów w sferze społecznej oraz gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Pomogą one odzyskać dotychczasowe funkcje pełnione przez obszar i wykreować nowe, które wynikają z aktualnych potrzeb mieszkańców.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wskaźników, na podstawie których dokonano delimitacji obszaru rewitalizacji.

Tabela 4. Delimitacja obszaru rewitalizacji gminy Piaski

		OBSZAR REWITALIZACJI						
NUMER PODOBSZARU		<i>I</i>	<i>II</i>				<i>III</i>	
DANE OGÓLNE		Bystrzejowice Drugie	Gardzienice Drugie	Gielczew	Obszar I	Obszar II	Brzezice	
Powierzchnia (ha)		462	866	520	140	150	897	17 143
Powierzchnia podobszaru (ha)		462	1676				897	-
% powierzchni gminy		2,7	5,1	3,0	0,8	0,9	5,2	100
Odsetek powierzchni podobszaru w ogólnej powierzchni gminy (%)		2,7	9,8				5,2	-
Liczba ludności (2015 r.)		518	273	184	655	1 061	444	10 511
Liczba ludności podobszaru (2015 r.)		518	2173				444	-
% ludności gminy		4,9	2,6	1,8	6,2	10,1	4,2	100
Odsetek ludności podobszaru w ludności ogółem gminy (%)		4,9	20,7				4,2	-
SFERA	NAZWA WSKAŹNIKA							
SPOŁECZNA	Gęstość zaludnienia (os./km ²)	112	32	35	468	707	49	88
	Udział liczby osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie ludności sołectwa/obszaru (%)	1,2	3,7	2,2	2,9	2,5	0,7	2,2
	Liczba osób w rodzinach pobierających zasiłki z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	4,1	14,7	6,0	3,1	17,6	7,4	6,9
	Liczba „niebieskich kart” na 1000 mieszkańców	7,7	0,0	0,0	3,1	1,9	4,5	2,9
	Liczba interwencji domowych na 1000 mieszkańców	0,0	3,7	0,0	10,8 ⁷		4,5	8,1
	Liczba przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców	23,2	7,3	5,4	8,5 ⁸		11,3	7,2
	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	7,7	11,0	10,9	7,6	2,8	6,8	11,9
	Wskaźnik bezrobocia (%)	9,2	12,6	5,0	11,9	8,5	14,2	9,0

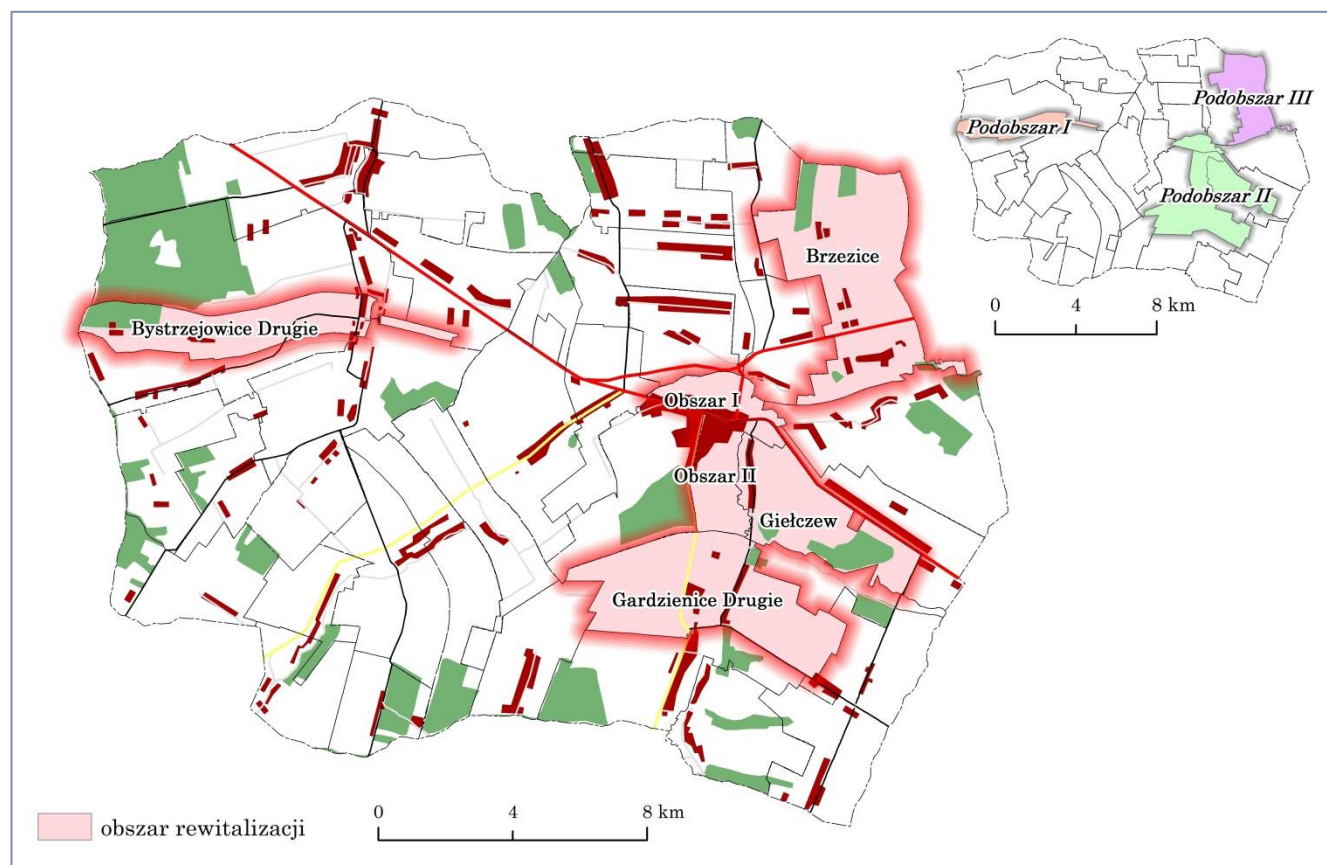
⁷ Ze względu na brak danych w podziale na wyznaczone obszary miasta wartość wskaźnika określa ogólną wartość dla obszaru miasta Piaski

⁸ Ze względu na brak danych w podziale na wyznaczone obszary miasta wartość wskaźnika określa ogólną wartość dla obszaru miasta Piaski

GOSPODARCZA	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	29,0	54,9	27,2	97,7	60,3	22,5	39,4
ŚRODOWISKOWA	Udział liczby budynków z węglowymi kotłami ciepła w ogólnej liczbie budynków (%)	79,1	71,3	96,1	96,6	94,9	89,7	86,5
	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem (%)	0,0	0,4	0,0	0,0	54,7	5,7	2,0
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Liczba obiektów kulturowych na 1000 mieszkańców	0,5	0,0	0,2	0,0	1,1	0,4	0,1
TECHNICZNA	Odsetek budynków mieszkalnych bez dostępu do sieci kan. w budynkach mieszkalnych ogółem (%)	98	100	99	0,0	0,0	99	92
	Udział budynków wymagających remontu w budynkach ogółem (%)	61,8	69,7	42,9	24,8	18,4	35,3	35,0

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 2. Wyznaczony obszar rewitalizacji gminy Piaski

Źródło: opracowanie własne

2. WIZJA STANU DOCELOWEGO OBSZARU PODDANEGO REWITALIZACJI

Wizja rozwoju obszaru rewitalizacji obrazuje stan docelowy tego obszaru, po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych. Głównym efektem działań rewitalizacyjnych będzie ograniczenie negatywnych zjawisk kryzysowych obejmujących głównie sferę społeczną, ale również gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną, a także wzmocnienie wewnętrznego potencjału obszaru rewitalizacji w celu długofalowego ożywienia społeczno-gospodarczego. Kompleksowe i skoncentrowane działania w wyznaczonych podobszarach rewitalizacji pozwolą na stworzenie dogodnych warunków życia dla lokalnej społeczności oraz przyspieszą rozwój gospodarczy oparty na lokalnych zasobach i potencjałach.

WIZJA

Obszar rewitalizacji gminy Piaski w 2023 r. jest przyjazną przestrzenią dla integracji i życia lokalnej społeczności, umożliwiającą aktywny wypoczynek mieszkańcom i turystom, stwarzającą warunki rozwoju przedsiębiorczości z zachowaniem konkurencyjności, wykorzystującą lokalne dziedzictwo kulturowe i naturalne z zachowaniem zrównoważonego rozwoju i poszanowaniem środowiska przyrodniczego oraz publiczną przestrzenią funkcjonalną i estetyczną.

3. CELE REWITALIZACJI, KIERUNKI DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘCIA JE REALIZUJĄCE

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 opiera się na kompleksowym ujęciu procesu rewitalizacji. Umożliwia to realizację działań obejmujących kwestie społeczne, w tym wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i aktywizację lokalnej społeczności i integrację społeczną, a także podejmowanie działań pozwalających na rozwój przedsiębiorczości oraz poprawę warunków życia mieszkańców zaspakajając ich podstawowe potrzeby.

W LPR obowiązuje hierarchiczny układ celów składający się z celu ogólnego dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji, celów strategicznych, podlegających im celów operacyjnych oraz kierunków działań rewitalizacyjnych. Mają one charakter ramowy i odnoszą się do specyfiki wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Wyznaczone cele rewitalizacji odpowiadają kryteriom SMART, ponieważ są:

- **S** – skonkretyzowane – jasno stwierdzają, czego dotyczy Lokalny Program Rewitalizacji i w jaki sposób zamierza to osiągnąć,
- **M** – mierzalne – możliwe do zmierzenia przy pomocy wskaźników,
- **A** – osiągalne – technicznie wykonalne biorąc pod uwagę zakres LPR,
- **R** – realistyczne – wyznaczone w oparciu o dostępne środki, czas i zakres interwencji,

- **T** – terminowe – zostaną zrealizowane w okresie obowiązywania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023.

Identyfikacji celów dokonano podczas drugiego spotkania konsultacyjnego z wykorzystaniem metody Karty rozmowy (DEMOCS). Wszystkie cele rewitalizacji są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i potrzeby na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji, w związku z czym zostały wyznaczone odrębne cele strategiczne i operacyjne dla każdego z nich. Ponadto wyznaczone kierunki rozwoju obszaru rewitalizacji są zgodne z oczekiwaniami i potrzebami interesariuszy.

Podczas identyfikowania celów i kierunków działań uwzględniono również udział niezależnych od gminy podmiotów lokalnych i mieszkańców obszaru rewitalizacji w ich wdrażaniu oraz zapewniono komplementarność źródeł finansowania przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych opisanych w rozdziale 3 niniejszego dokumentu.

CEL OGÓLNY

Przeciwdziałanie rosnącym zagrożeniom społecznym oraz marginalizacji obszarów kryzysowych cechujących się szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk oraz rozwój gospodarczy w oparciu o lokalne zasoby i potencjały

Podobszar I: Bystrzejowice Drugie

CEL STRATEGICZNY

Integracja społeczności lokalnej, racjonalne kształtowanie przestrzeni oraz zapewnienie dostępności do infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców

CELE OPERACYJNE

1. Odbudowa więzi społecznych mieszkańców w celu wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i identyfikacji z miejscem zamieszkania
2. Rozwój aktywności gospodarczej poprzez poprawę warunków do rozwoju przedsiębiorczości
3. Poprawa infrastruktury zaspokajającej podstawowe potrzeby mieszkańców i ochrona środowiska przyrodniczego

Podobszar II : Miasto Piaski (Obszar I i II), Gielczew i Gardzienice Drugie

CEL STRATEGICZNY

Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń tworząca warunki do zamieszkania, rekreacji i wypoczynku społeczności lokalnej, a także do rozwoju aktywności gospodarczej

CELE OPERACYJNE

1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej
2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w oparciu o zasoby lokalne
3. Kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem środowiska naturalnego

Podobszar III: Brzezice

CEL STRATEGICZNY

Otwarta i zagospodarowana przestrzeń dla potrzeb społecznych mieszkańców oraz do rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o lokalny potencjał

CELE OPERACYJNE

1. Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne
2. Wzmocnienie lokalnej gospodarki w wyniku poprawy warunków dla działalności gospodarczej
3. Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań
Podobszar I: Bystrzejowice Drugie		
Integracja społeczności lokalnej, racjonalne kształtowanie przestrzeni oraz zapewnienie dostępności do infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	1. Odbudowa więzi społecznych mieszkańców w celu wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i identyfikacji z miejscem zamieszkania	○ Realizacja programów aktywizacji i integracji społecznej ○ Poprawa dostępu do usług społecznych dla osób starszych i dla osób niepełnosprawnych ○ Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa (monitoring) ○ Wprowadzenie lokalnych animatorów ○ Organizacja lokalnych wydarzeń inicjowanych przez społeczność ○ Wspieranie i organizacja działań kulturalno-rozrywkowych na terenie gminy ○ Rozwój infrastruktury kulturalnej
	2. Rozwój aktywności gospodarczej poprzez poprawę warunków do rozwoju przedsiębiorczości	○ Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości wraz z niezbędną infrastrukturą ○ Stymulowanie przedsiębiorczości mieszkańców ○ Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości
	3. Poprawa infrastruktury zaspokajającej podstawowe potrzeby mieszkańców i ochrona środowiska przyrodniczego	○ Dbanie o estetykę przestrzeni publicznej w zakresie małej architektury ○ Działania na rzecz poprawy energooszczędności budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowej ○ Rozwój infrastruktury technicznej

Podobszar II : Miasto Piaski (Obszar I i II), Giełczew i Gardzienice Drugie

Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń tworząca warunki do zamieszkania, rekreacji i wypoczynku społeczności lokalnej, a także do rozwoju aktywności gospodarczej	1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej	○ Wsparcie rozwoju i integracja organizacji pozarządowych ○ Realizacja programów profilaktycznych przeciwko uzależnieniom ○ Warsztaty i szkolenia aktywizujące seniorów np. nauka obsługi komputera, szkolenia językowe, rękodzieło, zajęcia kulturalne ○ Podniesienie poziomu jakości kształcenia w szkołach publicznych ○ Promowanie i wspieranie zdrowego i aktywnego trybu życia ○ Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej ○ Utworzenie i rozwój żłobków i klubów malucha ○ Nauka i promowanie postaw proaktywnych, wśród dzieci i młodzieży ○ Przeciwdziałanie przejawom patologii społecznych i wykluczeniu społecznemu, integracja mniejszości społecznych ○ Poszerzenie oferty kulturalnej
	2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w oparciu o zasoby lokalne	○ Promocja oferty turystycznej gminy ○ Tworzenie, wspieranie rozwoju i marketingu lokalnych produktów turystycznych ○ Wzmocnienie lokalnej gospodarki, utrzymanie istniejących i tworzenie nowych miejsc pracy ○ Poprawa warunków dla rozwoju funkcji usługowych, również z sektora kultury i turystyki ○ Prowadzenie programów aktywizacji zawodowej i przeciwdziałaniu bezrobociu
	3. Kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem środowiska naturalnego	○ Stworzenie przestrzeni publicznych, jako miejsca spotkań społeczności lokalnej ○ Poprawa estetyki otoczenia miejsc atrakcyjnych turystycznie ○ Działania na rzecz poprawy dostępności komunikacyjnej ○ Ochrona dziedzictwa kulturowego ○ Działania inwestycyjne w zakresie gospodarki niskoemisyjnej ○ Tworzenie warunków do wykorzystania i rozwoju energii odnawialnej ○ Modernizacja substancji budowlanej, szczególnie o znaczeniu historycznym, architektonicznym, artystycznym lub przestrzenno-funkcjonalnym ○ Modernizacja infrastruktury technicznej np. wodno-kanalizacyjnej ○ Budowa i rozwój sieci dróg i ścieżek rowerowych oraz pieszych ○ Tworzenie atrakcyjnych i funkcjonalnych terenów zielonych ○ Rozwój budownictwa komunalnego i socjalnego ○ Modernizacja obiektów użyteczności publicznej

Podobszar III: Brzezice		
Otwarta i zagospodarowana przestrzeń dla potrzeb społecznych mieszkańców oraz do rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o lokalny potencjał	1. Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne	○ Włączenie osób starszych w życie społeczne ○ Wzmocnienie i poprawa oferty spędzania czasu wolnego ○ Pobudzanie i koordynacja akcji społecznych i działań zwiększających poczucie tożsamości lokalnej ○ Pobudzanie działań kulturalnych w przestrzeniach publicznych
	2. Wzmocnienie lokalnej gospodarki w wyniku poprawy warunków dla działalności gospodarczej	○ Poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, przede wszystkim dla rozwoju lokalnego handlu detalicznego, rzemiosła i gastronomii ○ Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej
	3. Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego	○ Poprawa jakości otoczenia mieszkaniowego ○ Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców ○ Ochrona i udostępnianie dziedzictwa kulturowego ○ Modernizacja i budowa dróg oraz chodników ○ Eliminacja niskiej emisji, m. in. poprzez modernizację kotłowni lokalnych oraz modernizację, rozbudowę infrastruktury ciepłowniczej i energetycznej oraz wsparcie dla inwestorów indywidualnych związane ze zmianą sposobu ogrzewania ○ Modernizacja infrastruktury technicznej

3.1. Główne i uzupełniające projekty rewitalizacyjne

Określenie celów rewitalizacyjnych dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji oraz konsultacje społeczne z szeroką grupą interesariuszy pozwoliły na określenie listy projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Podstawowym założeniem przy identyfikacji przedsięwzięć było osiągnięcie odpowiedniej synergii dzięki połączeniu oddziaływania interwencji nieinwestycyjnych (miękkich) oraz inwestycyjnych. Uwzględniając zasadę koncentracji programu rewitalizacji, w LPR wskazano również projekty zlokalizowane poza obszarem rewitalizacji wraz ze szczegółowym uzasadnieniem ich wpływu na obszar rewitalizacji.

Lista projektów i przedsięwzięć zawiera wszystkie niezbędne informacje na temat przedsięwzięć rewitalizacyjnych tj. nazwa, podmiot realizujący, zakres projektu, lokalizacja, szacowana wartość, prognozowane rezultaty. Dodatkowo wskazano cele, w które wpisuje się dany projekt/przedsięwzięcie rewitalizacyjne oraz wskaźniki monitorujące.

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 1			
Nazwa projektu	Zachowanie dziedzictwa kulturowego w gminie Piaski – ruin zboru kalwińskiego „Kościelec”		
Podmiot realizujący	Gmina Piaski		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Projekt <i>Zachowanie dziedzictwa kulturowego w gminie Piaski - ruin zboru kalwińskiego "Kościelec"</i> polega na rewitalizacji obiektu wpisanego do rejestru zabytków. Celem głównym projektu jest zachowanie i wzmocnienie potencjału dziedzictwa historycznego i kulturowego charakterystycznego dla gminy Piaski. Przedmiotem inwestycji jest rewitalizacja ruin zboru kalwińskiego "Kościelec". Zakres projektu: • opracowanie studium wykonalności, • roboty budowlane - ogrodzenie, zabezpieczenie przyziemia, zabezpieczenie ceglanego progu, zabezpieczenie ścian, zabezpieczenie elewacji, krata drzwiowa, montaż zewnętrznego infokiosku z tablicą dotykową zasilaną ogniwami fotowoltaicznymi, montaż małej architektury - ławek dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, • organizację festiwalu produktu lokalnego, • organizację wydarzenia kulturowego - festynu historycznego, • organizację pleneru artystycznego, • nadzór inwestorski, • promocję, • zarządzanie. Obiekt jest wpisany do ewidencji zabytków. Grupą docelową projektu będą mieszkańcy Gminy Piaski oraz inne osoby korzystające z odnowionej infrastruktury - turyści. Realizacja danego projektu pozytywnie wpłynie na otoczenie społeczno-gospodarcze gminy Piaski i powiatu świdnickiego. Informacje o projekcie zostaną zamieszczone na portalach turystycznych LGD „Dolina Giełczwi” i Fundacji Fundusz Lokalny im. Jana III Sobieskiego www.szlaksobieskiego.info, portalu karta.szlaksobieskiego.net, stronie gminy Mielgiew i stronie parafii. Ponadto, informacja o wydarzeniu będzie udostępniana z wykorzystaniem aplikacji mobilnej "Oferta Szlaku Sobieskiego" dostępnej na urządzeniach mobilnych w AppStore i Google Play. Ponadto, informacja o projekcie będzie upowszechniana z wykorzystaniem systemu informacji turystycznej partnerów.		
Miejsce realizacji projektu:	Piaski ul. E. Łahody, działki nr 1265, 1264/8 <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji</i>	Szacowana wartość projektu:	1 7256 294,28 zł
Planowany okres realizacji	03/2017-12/2018	Źródło finansowania:	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 7.1 Dziedzictwo kulturowe i naturalne)/środki własne
Prognozowane rezultaty:	Realizowana inwestycja wpłynie na efektywne wykorzystanie potencjału dziedzictwa historycznego i kulturowego w osiąganiu korzyści społecznych i gospodarczych. Wdrożenie założonych działań przełoży się na zabezpieczenie i zachowanie dla przyszłych pokoleń unikatowych zasobów kulturowo-naturalnych powiatu świdnickiego. Rezultatem będzie wzrost liczby osób odwiedzających obiekt.		

Wskaźniki monitorujące	Liczba obiektów kultury objętych wsparciem Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem Liczba osób korzystających z obiektów kulturalnych objętych wsparciem Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin we wspartym obiekcie
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej 3. Kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem środowiska naturalnego

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 2	
Nazwa projektu	Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację
Podmiot realizujący	Gmina Piaski
Opis projektu:	
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	1. Odnowa i zagospodarowanie zdegradowanych terenów wokół ruin Zboru Kalwińskiego „Kościelec”. Teren ten wymaga przemyślanego zagospodarowania funkcjonalno-przestrzennego, wpasowującego się w politykę przestrzenną miasta. Znajduje się w pobliżu centrum miasta, na granicy z drogą ekspresową S17. Przedmiotem działań będzie wykonanie prac konserwatorskich obiektu znajdującego się w rejestrze zabytków – Zboru Kalwińskiego „Kościelec” - w celu nadania mu nowych funkcji użytkowych, w tym społecznych, turystycznych i kulturalnych (<i>działanie wpisuje się w typ projektu: roboty restauratorskie i konserwatorskie budynków znajdujących się w rejestrze zabytków</i>). W ramach realizacji pilotażowego przedsięwzięcia zostaną podjęte zsynchronizowane działania mające na celu przywrócenie ładu przestrzennego rewitalizowanego obszaru oraz nadanie mu nowych funkcji - zagospodarowanie terenu na cele społeczno-gospodarcze oraz kulturowe mieszkańców (<i>działanie wpisuje się w typ projektu: uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni publicznych np. poprzez organizowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji użytkowych oraz komplementarnie z typem projektów: rozwój miejskich terenów zielonych</i>). W wyniku realizacji projektu zagospodarowany zostanie teren wokół „Kościeca”, w tym: uporządkowana zostanie przestrzeń publiczna funkcjonalnie związana z obiektem. Teren stanie się miejscem przyjaznym dla mieszkańców i turystów, dzięki nadaniu mu nowych funkcji społecznych (m.in. ukształtowanie zwartego krajobrazu, budowa małej infrastruktury: w tym: ławki, kosze na śmieci, altanka z miejscem na grilla i ognisko, placu zabaw, stojaków na rowery). Dodatkowo przestrzeń wokół „Kościeca” zyska na atrakcyjności również dzięki spójnym kompleksowo działaniom modernizacyjnym i robotom budowlanym: przebudowie i modernizacji 1 drogi gminnej, z wyznaczeniem ścieżki rowerowej, wykonaniu 1 ciągu podłączeń wodociągowo-kanalizacyjnych, wykonaniu 1 ciągu oświetlenia hybrydowego wzdłuż drogi i trasy spacerowej (<i>działanie wpisuje się w typy projektu: roboty budowlane i modernizacyjne dróg lokalnych oraz tworzenie stref bezpieczeństwa</i>). 2. Budowa Centrum Aktywności Lokalnej w miejscowości Bystrzejowice Drugie (budynek dwukondygnacyjny,

	wolnostojący, bryła obiektu prosta, na planie prostokąta, dach dwuspadowy. Łączna powierzchnia ok. 1190m² (1188,3m²). Z diagnozy wynika, iż teren ten potrzebuje infrastruktury mogącej być miejscem na realizację przedsięwzięć mających wpływ na minimalizację wykluczenia społecznego, w tym osób starszych. Budynek dostosowany będzie do potrzeb osób niepełnosprawnych. Będzie pełnił funkcję społeczno-kulturalną. Stanie się miejscem, w którym siedzibę znajdą organizacje pozarządowe działające na rzecz osób wykluczonych społecznie. W budynku planowane są pomieszczenia: świetlicy, sali teatralnej i multimedialnej, bibliotekę, salą komputerową. W związku z potrzebą promowania przedsiębiorczości zapewnione zostanie miejsce na inkubator przedsiębiorczości. W otoczeniu terenu inwestycji planuje się miejsce na obsługę komunikacyjną, ścieżki rekreacyjne wśród zaaranżowanego ogrodu z altaną i miejscem dla dzieci (plac zabaw). Obecnie, w miejscu planowanej inwestycji znajduje się budynek nienadający się do modernizacji ani przebudowy. Wnioskodawca dysponuje wiarygodnymi analizami potwierdzającymi, iż stopień zdegradowania budynku uniemożliwia jego regenerację/renowację, w tym analizy potwierdzające efektywność kosztową przedsięwzięcia.		
Miejsce realizacji projektu:	Gmina Piaski: miasto Piaski, Bystrzejowice Drugie <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji</i>	Szacowana wartość projektu:	2 569 000,00 zł
Planowany okres realizacji	12/2016-12/2020	Źródło finansowania:	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 13.8. Rewitalizacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych)/środki własne
Prognozowane rezultaty:	Realizacja projektu pozwoli na uporządkowanie ładu przestrzennego przestrzeni publicznej rewitalizowanego obszaru oraz nadania mu nowych funkcji – zagospodarowanie terenu na cele społeczno-gospodarcze oraz kulturowe mieszkańców.		
Wskaźniki monitorujące	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar I</i> 1. Odbudowa więzi społecznych mieszkańców w celu wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i identyfikacji z miejscem zamieszkania 2. Rozwój aktywności gospodarczej poprzez poprawę warunków do rozwoju przedsiębiorczości 3. Poprawa infrastruktury zaspokajającej podstawowe potrzeby mieszkańców i ochrona środowiska przyrodniczego <i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej 2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w oparciu o zasoby lokalne 3. Kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem środowiska naturalnego		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 3

Nazwa projektu	Zagospodarowanie terenu cmentarza z I Wojny Światowej położonego w m. Gardzienice Drugie		
Podmiot realizujący	Gmina Piaski		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Zadanie polegać będzie na rewitalizacji terenu cmentarza wojennego z okresu I Wojny Światowej, położonego w m. Gardzienice Drugie. Teren, który przez lata był zaniedbany, zostanie oczyszczony, uporządkowany i przywrócony do użytkowania jako miejsce pamięci poległych żołnierzy. Projektuje się odtworzenie zbiorowych mogił ziemnych, główny obelisk z tablicami upamiętniającymi poległych w trzech językach: polskim, niemieckim i rosyjskim, a także połączenie cmentarza z dostępem do drogi publicznej poprzez wykonanie żelbetowej kładki. Całość terenu zostanie ogrodzona, a także będą wykonane cięcia pielęgnacyjne drzewostanu i nowe nasadzenia. Wszystkie etapy projektu będą objęte reportażem, a w ramach podsumowania zaplanowano przygotowanie wystawy fotografii, konkursu dla dzieci dot. pomysłu na zagospodarowanie miejsca oraz będzie przeprowadzona kampania promocyjna projektu, tak aby odświeżyć pamięć o poległych wśród społeczeństwa i upamiętnić to miejsce.		
Miejsce realizacji projektu:	Gardzienice Drugie <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji</i>	Szacowana wartość projektu:	152 316,81 zł
Planowany okres realizacji	05/2017- 11/2017	Źródło finansowania:	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/środki własne
Prognozowane rezultaty:	Odświeżenie pamięci o poległych wśród społeczeństwa oraz wskazanie cmentarza wojennego jako miejsca wartego odwiedzenia.		
Wskaźniki monitorujące	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	Podobszar II 3. Kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem środowiska naturalnego		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 4

Nazwa projektu	Budowa energooszczędnego oświetlenia na terenie gminy Piaski
Podmiot realizujący	Gmina Piaski
Opis projektu:	
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Przedmiotem projektu jest montaż 94 opraw oświetlenia zewnętrznego. Inwestycja poza zmniejszeniem kosztów eksploatacji zapewni lepsze doświetlenie miejscowości, poprawi walory estetyczne gminy Piaski oraz przyczyni

	się do poprawy bezpieczeństwa poruszania się po drogach gminy, zarówno dla kierowców, jak i dla pieszych. Projekt będzie realizowany w następujących miejscowościach: Wola Piasecka, Bystrzejowice. Zakres projektu: budowa 70 słupów oświetleniowych, w tym 7 słupów hybrydowych. W ramach zadania zamontowane zostaną oprawy typu LED. Grupą docelową będą mieszkańcy Gminy Piaski. Zakres projektu wynika z aktualnego planu gospodarki niskoemisyjnej przyjętego Uchwałą Rady Gminy z dnia 21 maja 2015r. nr IX/50/2015 Projekt zakłada monitorowanie zmniejszenia zużycia energii końcowej w wyniku jego realizacji (montaż zegarów sterujących)		
Miejsce realizacji projektu:	Wola Piasecka, Bystrzejowice Pierwsze <i>Projekt realizowany na obszarze zdegradowanym</i>	Szacowana wartość projektu:	950 253,74 zł
Planowany okres realizacji	10/2017-12/2018	Źródło finansowania:	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 5.5 Promocja niskoemisyjności)/środki własne
Prognozowane rezultaty:	Spadek emisji gazów cieplarnianych		
Wskaźniki monitorujące	Liczba wspartych energooszczędnych punktów świetlnych Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar I</i> 1. Odbudowa więzi społecznych mieszkańców w celu wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i identyfikacji z miejscem zamieszkania 2. Rozwój aktywności gospodarczej poprzez poprawę warunków do rozwoju przedsiębiorczości 3. Poprawa infrastruktury zaspokajającej podstawowe potrzeby mieszkańców i ochrona środowiska przyrodniczego <i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej 2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w oparciu o zasoby lokalne 3. Kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem środowiska naturalnego <i>Podobszar III</i> 1. Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne 2. Wzmocnienie lokalnej gospodarki w wyniku poprawy warunków dla działalności gospodarczej 3. Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego		
Uzasadnienie wpływu na obszar rewitalizacji	Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na poprawę jakości powietrza, na obszarze gminy, w tym na obszarze rewitalizacji, poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla życia ludzi czyli zmniejszenie tzw. „niskiej emisji”. Inwestycje mają przyczynić się do zmniejszenia zużycia nieodnawialnej energii pierwotnej, zmniejszenia emisji CO ₂ i zmniejszenia emisji pyłu do atmosfery. Ponadto montaż oświetlenia wpłynie na poprawę jakości życia i zwiększenie bezpieczeństwa społeczności lokalnej, co bezpośrednio wpływa i oddziałuje na obszar rewitalizacji gminy Piaski.		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 5

Nazwa projektu	Budowa budynku użyteczności publicznej w Piaskach – przedszkola z oddziałem żłobka – w tym pomieszczenia żłobka, pomieszczenia wspólne, wyposażenie		
Podmiot realizujący	Gmina Piaski		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Wybudowanie obiektu oświatowego spełniającego standardy obowiązujące w tego typu placówkach, z uwzględnieniem nowoczesnych, energooszczędnych rozwiązań technicznych i technologicznych zmniejszających koszty eksploatacyjne i wpływ na środowisko. Inwestycja obejmuje również zagospodarowanie terenu i infrastruktury towarzyszącej w postaci terenu rekreacyjnego i nowego ogrodzenia dla całej działki. Obiekt zostanie zaprojektowany bez barier architektonicznych i umożliwi dostęp osobom niepełnosprawnym. Działka nie jest uzbrojona w sieć kanalizacyjną, wodociagową, energetyczną i gazową. Przedszkole należy połączyć komunikacyjnie z istniejącym układem komunikacyjnym – włączenie do drogi powiatowej. Na terenie działki należy przewidzieć min. 30 miejsc postojowych w tym, co najmniej jedno dla osób niepełnosprawnych. Obszar przewidziany pod zabudowę stanowi teren usług oświatowych. Zakłada się dzienny pobyt niemowląt i dzieci w żłobku powyżej 6 godzin. Zespół pomieszczeń żłobkowych powinien stanowić odrębną wydzieloną od reszty pomieszczeń całość, z przystosowaniem ich do określonych grup wiekowych. Planuje się, by oddziały żłobka składały się z następujących pomieszczeń: a. Sala zabaw niemowląt b. Sypialnia niemowląt c. Łazienka niemowląt d. Sypialnia dzieci starszych; e. Bawialnia dzieci starszych; f. WC dzieci starszych g. Pomieszczenia pomocnicze na leżaki lub pomoce dydaktyczne Oraz wspólne dla obu oddziałów pomieszczenia: a. Filtra/ Pokoju pielęgniarki W salach żłobkowych będzie możliwość bezpośredniego wyjścia na teren przyległy do żłobka wyposażony w urządzenia do zabawy. Teren ten powinien być niedostępny dla osób postronnych. Przewiduje się utworzenie pomieszczeń administracyjno-socjalnych, pomieszczeń gospodarczych i technicznych, bloku żywieniowego, pomieszczeń wspólnych dla żłobka i przedszkola (holl, szatnie).		
Miejsce realizacji projektu:	Piaski Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji	Szacowana wartość projektu:	4 728 559,15 zł
Planowany okres realizacji	07/2015 – 02/2018	Źródło finansowania:	Fundusze UE (RPO WL na lata 2014-2020 Działanie 13.2 Infrastruktura usług społecznych)/środki własne
Prognozowane rezultaty:	Poprawa infrastruktury społecznej poprzez utworzenie kompleksu przedszkola z oddziałem żłobka przewidzianego dla 155 dzieci, w tym: a) oddział żłobka dla dzieci w wieku do 12 miesięcy (5 niemowląt);		

	b) oddział żłobka dla dzieci w wieku od 1-3 lat (30 dzieci)
Wskaźniki monitorujące	Rzeczywista liczba użytkowników infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi Liczba utworzonych obiektów opieki nad dziećmi do 3 roku życia Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej 3. Kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem środowiska naturalnego

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 6			
Nazwa projektu	Biblioteka multimedialnym centrum wiedzy, kultury i informacji dla mieszkańców gminy Piaski		
Podmiot realizujący	Miejska Biblioteka Publiczna w Piaskach		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	• budowa nowego obiektu w celu stworzenia nowoczesnej, funkcjonalnej i przyjaznej przestrzeni dostępnej dla mieszkańców gminy • zakup wyposażenia biblioteki (regały, stoliki, biurka, krzesła itp.) • zakup i instalacja nowoczesnego sprzętu komputerowego • promocja inwestycji • biblioteka dostosowana do obsługi osób niepełnosprawnych • poszerzenie oferty edukacyjnej poprzez utworzenie: „Kącika Malucha”, „Klubu 50+”, punktu „Rękodzieło to moje hobby” ramach których prowadzone będą systematyczne spotkania w bibliotece poprawi się funkcjonalność i jakość usług bibliotecznych poszerzona oferta kulturalno-edukacyjna umożliwi zaktywizowanie różnych grup wiekowych społeczności lokalnej		
Miejsce realizacji projektu:	Piaski Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji	Szacowana wartość projektu:	2 000 000,00 zł
Planowany okres realizacji	2019-2020	Źródło finansowania:	Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – Priorytet 2 „Infrastruktura Bibliotek 2016-2020”/środki własne
Prognozowane rezultaty:	Powstanie 1 biblioteka spełniająca kryteria certyfikatu Biblioteki Plus. Utworzenie takiego obiektu poprawi funkcjonalność i jakość usług bibliotecznych, pozwoli na poszerzenie oferty kulturalno-edukacyjnej oraz umożliwi zaktywizowanie różnych grup wiekowych społeczności lokalnej.		
Wskaźniki monitorujące	Liczba wybudowanych budynków Liczba osób korzystających z nowo wybudowanych obiektów		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	Podobszar II 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej 3. Kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem środowiska naturalnego		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 7

Nazwa projektu	Budowa budynku użyteczności publicznej w Piaskach – przedszkola z oddziałem żłobka – w tym pomieszczenia przedszkola		
Podmiot realizujący	Gmina Piaski		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Wybudowanie obiektu oświatowego spełniającego standardy obowiązujące w tego typu placówkach, z uwzględnieniem nowoczesnych, energooszczędnych rozwiązań technicznych i technologicznych zmniejszających koszty eksploatacyjne i wpływ na środowisko. Inwestycja obejmuje również zagospodarowanie terenu i infrastruktury towarzyszącej w postaci terenu rekreacyjnego i nowego ogrodzenia dla całej działki. Obiekt zostanie zaprojektowany bez barier architektonicznych i umożliwi dostęp osobom niepełnosprawnym. Działka nie jest uzbrojona w sieć kanalizacyjną, wodociagową, energetyczną i gazową. Przedszkole należy połączyć komunikacyjnie z istniejącym układem komunikacyjnym – włączenie do drogi powiatowej. Na terenie działki należy przewidzieć min. 30 miejsc postojowych w tym, co najmniej jedno dla osób niepełnosprawnych. Obszar przewidziany pod zabudowę stanowi teren usług oświatowych. Zespół pomieszczeń dla każdej z grup przedszkolnych powinien składać się z: a. Sali wielofunkcyjnej b. Sala wielofunkcyjna z kącikiem informatycznym c. Sali sportowej d. Sali akustyczna e. Zespołu sanitarnego f. Schowka Przewiduje się utworzenie pomieszczeń administracyjno-socjalnych, pomieszczeń gospodarczych i technicznych, bloku żywieniowego, pomieszczeń wspólnych dla żłobka i przedszkola (holl, szatnie).		
Miejsce realizacji projektu:	Piaski Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji	Szacowana wartość projektu:	4 508 559,15 zł
Planowany okres realizacji	07/2015 – 02/2018	Źródło finansowania:	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 13.5 Infrastruktura przedszkolna)/środki własne
Prognozowane rezultaty:	Poprawa infrastruktury społecznej poprzez utworzenie kompleksu przedszkola z oddziałem żłobka przewidziany jest w sumie dla 155 dzieci, w tym: a) oddział przedszkola (120 dzieci)		
Wskaźniki monitorujące	Rzeczywista liczba użytkowników infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami Liczba zakupionego wyposażenia w obiektach objętych wsparciem		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	Podobszar II 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej 3. Kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem środowiska naturalnego		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 8			
Nazwa projektu	Zwiększenie różnorodności oferty edukacyjnej oraz form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów w ramach działań społecznych prowadzonych w Centrum Rozwoju Społecznego i Centrum Przedsiębiorczości		
Podmiot realizujący	Koło Gospodyń Wiejskich w Brzeżicach		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	• organizacja zajęć edukacyjnych • organizacja spotkań i szkoleń • powołanie mini inkubatora przedsiębiorczości • organizacja wydarzeń kulturalnych (koncerty, wystawy, warsztaty dla różnych grup społecznych)		
Miejsce realizacji projektu:	Brzeżice <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji</i>	Szacowana wartość projektu:	200 000,00 zł
Planowany okres realizacji	09/2017-06/2018	Źródło finansowania:	Fundusze UE/środki gminy
Prognozowane rezultaty:	Aktywizacja społeczności lokalnej, pobudzenie więzi sąsiedzkich, zniwelowanie różnic między społecznością wiejską a miejską		
Wskaźniki monitorujące	Liczba zorganizowanych zajęć edukacyjnych/spotkań/szkoleń/wydarzeń kulturalnych Liczba uczestników zajęć edukacyjnych/spotkań/szkoleń/wydarzeń kulturalnych		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar III</i> 1. Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne 2. Wzmocnienie lokalnej gospodarki w wyniku poprawy warunków dla działalności gospodarczej		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 9			
Nazwa projektu	Aktywizacja społeczności lokalnej poprzez wykorzystanie walorów edukacyjnych i turystycznych rzeki Gielczew		
Podmiot realizujący	Koło Gospodyń Wiejskich w Brzeżicach		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	• organizacja wycieczek dla młodzieży szkolnej, • organizacja cyklicznych festynów, konkursów na trasie ścieżki, zawodów związanych z ekologią W trakcie powyższych zadań lokalna społeczność może w punktach gastronomicznych oferować swoje usługi, gastronomię itp.		
Miejsce realizacji projektu:	Brzeżice Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji	Szacowana wartość projektu:	50 000,00 zł
Planowany okres realizacji	09/2017-06/2018	Źródło finansowania:	Fundusze UE/środki gminy

Prognozowane rezultaty:	Aktywizacja społeczności lokalnej, pobudzenie więzi sąsiedzkich, zniwelowanie różnic między społecznością wiejską a miejską
Wskaźniki monitorujące	Liczba zorganizowanych wycieczek/festynów/konkursów Liczba uczestników wycieczek/festynów/konkursów
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar III</i> 1. Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne 2. Wzmocnienie lokalnej gospodarki w wyniku poprawy warunków dla działalności gospodarczej

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 10			
Nazwa projektu	Rewitalizacja Dworu w Brzezicach		
Podmiot realizujący	Przedsiębiorstwo (Dwór Brzezice Andrzej Szczygielski)		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Modernizacja zdegradowanego obiektu dworu Brzezice wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym: • Modernizacja budynku dworu; • Modernizacja kuchni dworskiej w celu przystosowania do funkcji usługowej; • Budowa ogrodzenia; • Rewitalizacja parku; • Zagospodarowanie terenu; • Zakup wyposażenia w związku z adaptacją budynku na cele gospodarcze i turystyczne.		
Miejsce realizacji projektu:	Brzezice <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji</i>	Szacowana wartość projektu:	5 500 000,00 zł (netto)
Planowany okres realizacji	01/2018-12/2020	Źródło finansowania:	Fundusze UE/środki prywatne
Prognozowane rezultaty:	Rezultatem projektu będzie powstanie ośrodka terapeutycznego dla osób uzależnionych od Internetu wraz z funkcją turystyczno-rekreacyjną. W efekcie realizacji projektu nastąpi nadanie obszarowi funkcji gospodarczych i turystycznych. Odnowa zdegradowanego Dworu Brzezice wraz z infrastrukturą towarzyszącą wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców Brzezic.		
Wskaźniki monitorujące	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury będącej przedmiotem projektu Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar III</i> 1. Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne 2. Wzmocnienie lokalnej gospodarki w wyniku poprawy warunków dla działalności gospodarczej 3. Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 11

Nazwa projektu	Młodzi-Aktywni. Wsparcie edukacyjno-zawodowe osób młodych, bezrobotnych z Gminy Piaski		
Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Projekt będzie miał za zadanie wsparcie indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób młodych (bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy, w tym w szczególności osób niezarejestrowanych w urzędzie pracy). Wsparcie edukacyjno-zawodowe realizowane będzie w projekcie poprzez warsztaty, szkolenia, instrumenty rynku pracy, staże, itd.		
Miejsce realizacji projektu:	Cała gmina Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji i poza nim	Szacowana wartość projektu:	770 000,00 zł
Planowany okres realizacji	08/2018-12/2020	Źródło finansowania:	Fundusze UE (Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, działanie 1.3.1)/środki gminy (wkład własny)
Prognozowane rezultaty:	Zahamowanie zjawiska uzależnienia od pomocy społecznej, dziedziczenia biedy i niekorzystnych postaw społecznych oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie.		
Wskaźniki monitorujące	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w Programie Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	Podobszar I 1. Odbudowa więzi społecznych mieszkańców w celu wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i identyfikacji z miejscem zamieszkania Podobszar II 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej Podobszar III 1. Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 12

Nazwa projektu	ZNAK – Zawód, Nauka, Aktywność, Kompetencje. Program skierowany do osób bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo z Gminy Piaski
Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach
Opis projektu:	

Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Projekt będzie realizowany poprzez działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej i zawodowej bezrobotnych klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Piaskach (Program Aktywizacja i Integracja – PAI) oraz uzupełniając działania aktywizacji i integracji społeczno-zawodowej pozostałych klientów Ośrodka. Zaplanowane zadania do realizacji w ramach projektu to: warsztaty, szkolenia, staże i instrumenty rynku pracy.		
Miejsce realizacji projektu:	Cała gmina <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji i poza nim</i>	Szacowana wartość projektu:	800 000,00 zł
Planowany okres realizacji	03/2018-12/2020	Źródło finansowania:	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 11.1 Aktywne włączenie)/środki gminy (wkład własny)
Prognozowane rezultaty:	Zahamowanie zjawiska uzależnienia od pomocy społecznej, dziedziczenia biedy i niekorzystnych postaw społecznych oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie.		
Wskaźniki monitorujące	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar I</i> 1. Odbudowa więzi społecznych mieszkańców w celu wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i identyfikacji z miejscem zamieszkania <i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej <i>Podobszar III</i> 1. Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 13	
Nazwa projektu	S jak SYNERGIA. Razem możemy więcej – program skierowany do osób z terenów objętych działaniami rewitalizacyjnymi
Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach
Opis projektu:	
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Będzie to projekt skoncentrowany na społecznościach marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi w Gminie Piaski. Program realizowany będzie poprzez Programy Aktywności Lokalnej i będzie zawierał następujące działania na rzecz osób defaworyzowanych:

	warsztaty, szkolenia, staże i inne instrumenty pracy.		
Miejsce realizacji projektu:	Brzezice lub/i Bystrzejowice <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji</i>	Szacowana wartość projektu:	550 000,00 zł
Planowany okres realizacji	01/2018-12/2020	Źródło finansowania:	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 11.1 Aktywne włączenie)/środki gminy (wkład własny)
Prognozowane rezultaty:	Zahamowanie zjawiska uzależnienia od pomocy społecznej, dziedziczenia biedy i niekorzystnych postaw społecznych oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie.		
Wskaźniki monitorujące	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar I</i> 1. Odbudowa więzi społecznych mieszkańców w celu wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i identyfikacji z miejscem zamieszkania <i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej <i>Podobszar III</i> 1. Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 14	
Nazwa projektu	Od stażysty do specjalisty – aktywizacja społeczno-zawodowa osób defaworyzowanych z Gminy Piaski
Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach
Opis projektu:	
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Program reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej realizowany będzie głównie przez Klub Integracji Społecznej działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Piaskach. Uczestnikami projektu będą osoby i rodziny wykluczone bądź zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach projektu będą obejmowały działania ukierunkowane na aktywizację oraz reintegrację społeczno-zawodową. Tj. m.in. rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego oraz prac społecznie użytecznych. Realizowane będą w formie warsztatów, szkoleń, festynów, staży lub prac społecznie użytecznych.

Miejsce realizacji projektu:	Cała gmina Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji i poza nim	Szacowana wartość projektu:	800 000,00 zł
Planowany okres realizacji	01/2018-12/2021	Źródło finansowania:	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 11.1 Aktywne włączenie)/środki gminy (wkład własny)
Prognozowane rezultaty:	Zahamowanie zjawiska uzależnienia od pomocy społecznej, dziedziczenia biedy i niekorzystnych postaw społecznych oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie.		
Wskaźniki monitorujące	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar I</i> 1. Odbudowa więzi społecznych mieszkańców w celu wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i identyfikacji z miejscem zamieszkania <i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej <i>Podobszar III</i> 1. Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 15			
Nazwa projektu	Dzienny opiekun. System opieki domowej.		
Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Tworzenie warunków do opieki domowej dla chorych i niepełnosprawnych mieszkańców z Gminy Piaski. Rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy, w tym rozwój i upowszechnienie form wsparcia środowiskowego w miejscu zamieszkania – sąsiedzkie usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Program realizowany będzie poprzez: warsztaty, szkolenia, kursy, staże.		
Miejsce realizacji projektu:	Cała gmina Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji i poza nim	Szacowana wartość projektu:	280 000,00 zł
Planowany okres realizacji	05/2018-12/2022	Źródło finansowania:	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 11.2 Usługi społeczne

			i zdrowotne)/środki gminy (wkład własny)
Prognozowane rezultaty:	Wzrost dostępności i podniesienie jakości usług społecznych. Rozwój środowiskowych usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb mieszkańców		
Wskaźniki monitorujące	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar I</i> 1. Odbudowa więzi społecznych mieszkańców w celu wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i identyfikacji z miejscem zamieszkania <i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej <i>Podobszar III</i> 1. Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 16			
Nazwa projektu	R-jak REWITALIZACJA. Program skierowany do mieszkańców Gminy Piaski z obszarów objętych rewitalizacją		
Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Program reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej realizowany będzie przez Klub Integracji Społecznej, działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Piaskach. Projekt obejmował będzie działania w formie warsztatów, szkoleń, instrumentów rynku pracy, itd. w tym m.in. rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego oraz prac społecznie użytecznych.		
Miejsce realizacji projektu:	Brzezice lub/i Bystrzejowice <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji</i>	Szacowana wartość projektu:	800 000,00 zł
Planowany okres realizacji	01/2018-12/2021	Źródło finansowania:	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 11.4 Aktywne włączenie w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru

			Funkcjonalnego)/środki gminy (wkład własny)
Prognozowane rezultaty:	Zahamowanie zjawiska uzależnienia od pomocy społecznej, dziedziczenia biedy i niekorzystnych postaw społecznych oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie.		
Wskaźniki monitorujące	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar I</i> 1. Odbudowa więzi społecznych mieszkańców w celu wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i identyfikacji z miejscem zamieszkania <i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej <i>Podobszar III</i> 1. Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 17	
Nazwa projektu	Poprawa warunków bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Piaski, w tym zamieszkujących obszary rewitalizacji, poprzez utworzenie zbiornika małej retencji i zagospodarowanie przestrzeni wokół niego na potrzeby turystyczno-rekreacyjne
Podmiot realizujący	Gmina Piaski
Opis projektu:	
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia: Zmniejszenie zagrożenia występowania deficytów wody, poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i efektywne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego na terenie gminy Piaski. Projekt dotyczy obszarów deficytów powierzchniowych wody o największym natężeniu zgodnie z Programem Małej Retencji Wodnej Województwa Lubelskiego (leja depresyjnego Lublina). Należy podkreślić, iż Wyżyna Lubelska ma rzadką sieć rzeczną w związku z czym rejon wokół Lublina, w tym Gmina Piaski są zagrożone deficytem wody. Sytuacja taka jest spowodowana min. spękanym podłożem wapiennym i kredowym, które ułatwia ucieczkę wód w głąb ziemi. Obszar oddziaływania projektu stanowi również teren nasilonej urbanizacji poza obszarami miast. W skutek nasilonej działalności człowieka i wylesienia znacznych obszarów na rozpatrywanym terenie nastąpiło generalne obniżenie wód gruntowych. Obecność zbiornika wpłynie na poprawę mikroklimatu w otoczeniu, a także polepszenie walorów estetycznych i krajobrazowych gminy. Pozwoli to rozwinąć działalność turystyczną, a w szczególności turystykę aktywną opartą o sporty wodne. Ponadto, dzięki

	zastosowanemu zaawansowanemu systemowi monitoringu i informacji przeciwpowodziowej budowa zbiornika przełoży się na poprawę bezpieczeństwa przeciwpowodziowego gminy.		
Miejsce realizacji projektu:	Gielczew, Gardzienice Drugie, Miasto Piaski <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji</i>	Szacowana wartość projektu:	29 100 000,00 zł
Planowany okres realizacji	2019-2023	Źródło finansowania:	Fundusze UE/budżet gminy/środki prywatnych inwestorów
Prognozowane rezultaty:	Efektom społeczno-gospodarczym projektu (oddziaływaniem projektu) jest osiągnięcie celów w zakresie małej retencji, podniesienie atrakcyjności regionu pod względem rekreacyjnym i turystycznym, poprawa stanu środowiska oraz tworzenie trwałych warunków dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Budowa zbiornika retencyjnego jest przykładem realizacji idei zrównoważonego rozwoju, godzącego ze sobą w równej mierze potrzeby społeczne, gospodarcze i przyrodnicze. Z jednej strony zapewnia zwiększenie retencji wody, pożądanej ze względu na kurczenie się zasobów wody w środowisku, z drugiej tworzy interesujące miejsce spotkań i odpoczynku dla społeczności lokalnej, z trzeciej zaś stanowić będzie atrakcję turystyczną, będącą czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego całej gminy Piaski. Cel projektu wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.): Cel strategiczny 4 - Funkcjonalna, przestrzenna społeczna i kulturowa integracja regionu, Cel operacyjny 4.5 - Racjonalne i efektywne wykorzystywanie zasobów przyrody dla potrzeb gospodarczych i rekreacyjnych, przy zachowaniu i ochronie walorów środowiska przyrodniczego, kierunek interwencji - Poprawa jakości i efektywności korzystania z zasobów wodnych wraz z rozwojem funkcji towarzyszących (np. przeciwpowodziowa, gospodarcza, rekreacyjna, przyrodnicza). Budowa zbiornika małej retencji przełoży się na zmniejszenie zagrożenia deficytem wody na terenie gminy Piaski, efektywne wykorzystanie lokalnych zasobów wody oraz rozwój funkcji towarzyszących (przede wszystkim funkcji rekreacyjnej i turystycznej). Ponadto, przedsięwzięcie wpisuje się w Cel strategiczny 2 - Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich, Cel operacyjny 2.4 - Wspieranie przedsiębiorczości na wsi i tworzenia pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich. Budowa zbiornika przełoży się na utworzenie pozarolniczych miejsc pracy w sektorze turystyki i obszarach okolicy turystycznych. To z kolei pozwoli na rozwój społeczny gminy Piaski, wzmacnianie potencjału ludzkiego – rozwój kompetencji i kwalifikacji, a ostatecznie na wzmocnienie konkurencyjności regionu.		
Wskaźniki monitorujące	Liczba wybudowanych urządzeń dla celów ochrony przeciwpowodziowej Objętość retencjonowanej wody		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej 2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w oparciu o zasoby lokalne 3. Kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem środowiska naturalnego		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 18

Nazwa projektu	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Piaski
----------------	--

Podmiot realizujący	Gmina Piaski		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Zakup i montaż 124 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 1 szt. oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej w Woli Piaseckiej		
Miejsce realizacji projektu:	miejsowości: Piaski, Brzezice, Brzeziczki, Bystrzejowice Pierwsze, Bystrzejowice Drugie, Gardzienice Drugie, Gardzienice Pierwsze, Gielczew, Wola Piasecka, Kawęczyn, Kęblów, Kozice Dolne Kolonia, Siedliszczki, Wierzchowiska Pierwsze, Wierzchowiska Drugie, Wola Gardzienicka <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji i poza nim</i>	Szacowana wartość projektu:	1 954 357,42 zł
Planowany okres realizacji	09/2017 – 09/2018	Źródło finansowania:	Fundusze UE (PROW)/środki własne
Prognozowane rezultaty:	Realizacja operacji wpłynie na poprawę warunków rozwoju lokalnego. Utrzymanie dobrej jakości wód, zarówno podziemnych, jak i powierzchniowych, jest w obecnych czasach warunkiem koniecznym dla zrównoważonego rozwoju każdego regionu. Tworzenie nowych systemów oczyszczania ścieków wpłynie na poprawę stanu wód.		
Wskaźniki monitorujące	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków Liczba oczyszczalni ścieków Liczba osób korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar I</i> 3. Poprawa infrastruktury zaspokajającej podstawowe potrzeby mieszkańców i ochrona środowiska przyrodniczego <i>Podobszar II</i> 3. Kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem środowiska naturalnego <i>Podobszar III</i> 3. Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego		
Uzasadnienie wpływu na obszar rewitalizacji	Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na poprawę jakości życia mieszkańców i korzystnie wpłynie na jakość środowiska przyrodniczego, w szczególności wód powierzchniowych i podziemnych (w tym na obszarze rewitalizacji). Efektem realizacji inwestycji jest kształtowanie postawy społecznej mieszkańców w stosunku do ekologii i ochrony środowiska.		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 19

Nazwa projektu	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków wraz z siecią wodociagową na terenie gminy Piaski
-----------------------	--

Podmiot realizujący	Gmina Piaski		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Zakup i montaż 50 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 1 szt. oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej w Majdanie Kozic Górnych oraz budowa 7 805 m sieci wodociągowej w m. Janówek		
Miejsce realizacji projektu:	Bystrzejowice Trzecie, Emilianów, Janówek, Jadwisin, Józefów, Klimusin, Majdan Brzezicki, Majdan kawęczyński, Majdanek Kozicki, Marysin, Młodziejów, Nowiny, Piaski górne, Piaski Wielkie, Wola Piasecka Kolonia, Żegotów, Majdan kozic Górnych <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji i poza nim</i>	Szacowana wartość projektu:	2 037 144,13 zł
Planowany okres realizacji	09/2017 – 09/2018	Źródło finansowania:	Fundusze UE (PROW)/środki własne
Prognozowane rezultaty:	Realizacja operacji wpłynie na poprawę warunków rozwoju lokalnego. Utrzymanie dobrej jakości wód, zarówno podziemnych, jak i powierzchniowych, jest w obecnych czasach warunkiem koniecznym dla zrównoważonego rozwoju każdego regionu. Tworzenie nowych systemów oczyszczania ścieków wpłynie na poprawę stanu wód.		
Wskaźniki monitorujące	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków Liczba oczyszczalni ścieków Liczba osób korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków Długość wybudowanej sieci wodociągowej Liczba osób korzystających z wybudowanej sieci wodociągowej		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar I</i> 3. Poprawa infrastruktury zaspokajającej podstawowe potrzeby mieszkańców i ochrona środowiska przyrodniczego <i>Podobszar II</i> 3. Kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem środowiska naturalnego <i>Podobszar III</i> 3. Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego		
Uzasadnienie wpływu na obszar rewitalizacji	Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na poprawę jakości życia mieszkańców i korzystnie wpłynie na jakość środowiska przyrodniczego, w szczególności wód powierzchniowych i podziemnych (w tym na obszarze rewitalizacji). Efektem realizacji inwestycji jest kształtowanie postawy społecznej mieszkańców w stosunku do ekologii i ochrony środowiska.		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 20			
Nazwa projektu	„Biblioteka miejscem rozwoju i integracji”		
Podmiot realizujący	Miejska Biblioteka Publiczna w Piaskach		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Organizacja zajęć edukacyjno-kulturalnych dla najmłodszych mieszkańców gminy, tj. „Akcja Lato z książką”, „Ferie w bibliotece” w ramach których planowane są: • zajęcia i warsztaty edukacyjne „Ginące zawody” • zajęcia literackie, wyjazd do teatru, kina • wycieczki: muzeum, krajoznawcze		
Miejsce realizacji projektu:	Piaski <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji</i>	Szacowana wartość projektu:	5 000,00 zł
Planowany okres realizacji	2017-2018	Źródło finansowania:	Fundusze UE (PROW)/środki własne
Prognozowane rezultaty:	Poszerzona oferta kulturalno-edukacyjna umożliwi integrację najmłodszych mieszkańców z Gminy Piaski • efektywne wykorzystanie czasu wolnego podczas ferii i wakacji • promocja biblioteki oraz czytelnictwa		
Wskaźniki monitorujące	Liczba zorganizowanych zajęć i warsztatów edukacyjnych/wycieczek Liczba uczestników zajęć i warsztatów edukacyjnych/wycieczek		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 21	
Nazwa projektu	Aktywni seniorzy w gminie Piaski
Podmiot realizujący	Stowarzyszenie oświatowe Edu-Copernicus
Opis projektu:	
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	1. Zorganizowanie warsztatów komputerowych z zakresu obsługi komputera, podstaw Internetu oraz poczty elektronicznej. 2. Organizacja wycieczek rekreacyjno-turystycznych, wyjazdu do teatru. 3. Zorganizowanie zabawy andrzejkowej. 4. Zorganizowanie warsztatów rehabilitacyjnych dla seniorów z profilaktyki chorób kręgosłupa 5. Integracja osób starszych z dziećmi ze szkół podstawowych oraz przedszkola poprzez wspólne sadzenie roślin w parku, czytanie książek.

Miejsce realizacji projektu:	Piaski <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji</i>	Szacowana wartość projektu:	400 000,00 zł
Planowany okres realizacji	07/2017-12/2019	Źródło finansowania:	Fundusze UE/środki własne
Prognozowane rezultaty:	Rezultatem będzie poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się oraz zagospodarowanie potencjału osób starszych poprzez zwiększenie aktywności społecznej tych osób. Realizacja zadania zapewni seniorom atrakcyjne spędzenie wolnego czasu i pozwoli dokonać integracji wewnątrz i międzypokoleniowej.		
Wskaźniki monitorujące	Liczba zorganizowanych warsztatów/zabaw/wycieczek Liczba uczestników warsztatów/zabaw/wycieczek		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 22			
Nazwa projektu	Akademia przedsiębiorczości LOFu		
Podmiot realizujący	Fundacja Fundusz Lokalny im. Jana III Sobieskiego w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Świdniku, Powiatowym Urzędem Pracy w Lublinie		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmujące: • szkolenia oraz doradztwo (indywidualne i grupowe) umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej • przyznanie środków finansowych w postaci dotacji bezzwrotnych na rozpoczęcie działalności gosp. • wsparcie pomostowe (niefinansowe oraz finansowe)		
Miejsce realizacji projektu:	Cała gmina Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji i poza nim (projektem zostanie objęty Teren Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego, obejmującego gminy: Głusk, Jabłonna, Jastków, Konopnica, Lubartów, Lubartów (miasto), Lublin, Mełgiew, Nałęczów, Niedrzwica Duża, Niemce, Piaski, Spiczyn, Strzyżewice,	Szacowana wartość projektu:	3 200 000 zł

	Świdnik. Wólka)		
Planowany okres realizacji	01.03.2018 – 30.11.2019	Źródło finansowania:	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 9.6 Rozwój przedsiębiorczości w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego)/budżet państwa/środki prywatne
Prognozowane rezultaty:	Celem głównym projektu jest podniesienie aktywności zawodowej oraz wsparcie i promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia wśród osób fizycznych nieposiadających zatrudnienia w wieku 30 lat i więcej zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, zamieszkałych w rozumieniu KC na terenie ZIT LOF w okresie od marca 2018 r. do grudnia 2019 r.		
Wskaźniki monitorujące	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcia działalności gospodarczej w programie Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar I</i> 1. Odbudowa więzi społecznych mieszkańców w celu wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i identyfikacji z miejscem zamieszkania 2. Rozwój aktywności gospodarczej poprzez poprawę warunków do rozwoju przedsiębiorczości <i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej 2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w oparciu o zasoby lokalne <i>Podobszar III</i> 1. Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne 2. Wzmocnienie lokalnej gospodarki w wyniku poprawy warunków dla działalności gospodarczej		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 23	
Nazwa projektu	Akcja Lato z MCK
Podmiot realizujący	Miejskie Centrum Kultury w Piaskach
Opis projektu:	
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Organizowanie zajęć rekreacyjno-kulturalnych dla dzieci z terenu naszej gminy podczas wakacji, w ramach których planowane są: • zajęcia i warsztaty taneczne ,plastyczne, • nauka gry na instrumentach muzycznych, • spacerzy krajoznawcze połączone z ogniskiem, • seanse filmowe „Bajkowe Kino”, • nauka gry w pool bilarda i snookera

Miejsce realizacji projektu:	Piaski <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji</i>	Szacowana wartość projektu:	4 500,00 zł (za jedno wydarzenie)
Planowany okres realizacji	2017-2020	Źródło finansowania:	Fundusze UE (PROW)/środki własne
Prognozowane rezultaty:	Poszerzona oferta kulturalno-rekreacyjna umożliwi integrację najmłodszych mieszkańców z Gminy Piaski • efektywne wykorzystanie czasu wolnego podczas ferii i wakacji • odkrywanie i rozwijanie zainteresowań artystycznych		
Wskaźniki monitorujące	Liczba zajęć rekreacyjno-kulturalnych Liczba uczestników zajęć rekreacyjno-kulturalnych		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 24			
Nazwa projektu	Akcja Zima z MCK		
Podmiot realizujący	Miejskie Centrum Kultury w Piaskach w Piaskach		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Organizowanie zajęć rekreacyjno-kulturalnych dla dzieci naszej gminy „Ferie Zima 2017” w ramach których planowane są: • zajęcia i warsztaty plastyczne, taneczne, • wyjazdowe plenery plastyczne • warsztaty fotograficzne (wieża widokowa w Gardzienicach) • autokarowe wycieczki krajoznawcze • seanse filmowe „Bajkowe Kino”		
Miejsce realizacji projektu:	Piaski <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji</i>	Szacowana wartość projektu:	7 000,00 zł (za wydarzenie)
Planowany okres realizacji	2017	Źródło finansowania:	Fundusze UE (PROW)/środki własne
Prognozowane rezultaty:	Poszerzona oferta kulturalno-rekreacyjna umożliwi integrację najmłodszych mieszkańców z Gminy Piaski • efektywne wykorzystanie czasu wolnego podczas wakacji • odkrywanie i rozwijanie swoich pasji i zainteresowań		
Wskaźniki monitorujące	Liczba zajęć rekreacyjno-kulturalnych Liczba uczestników zajęć rekreacyjno-kulturalnych		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 25

Nazwa projektu	Festiwal Flaków		
Podmiot realizujący	Miejskie Centrum Kultury w Piaskach		
Opis projektu:			
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Flaki są potrawą regionalną Piask znaną w regionie i w Polsce. Coroczna impreza kultywuje tą tradycję, promuje miejscowość i region a także stanowi doskonałą okazję do integracji naszej małej społeczności lokalnej. Podczas „Festiwalu Flaków” odbywa się szereg imprez kulturalnych, konkursów i różnorodnych występów amatorskich i profesjonalnych. W 2017 roku odbędzie się 10 edycja Festiwalu. Gościć będziemy zespoły : Teatr Rada z Białorusi , Long & Junior oraz występ Cleo z DJ’ Em. Festiwalowi towarzyszą konkursy „Najlepsze Flaki Lubelszczyzny 2017” i „Zapomniane Smaki Dawnej Kuchni”. Podczas X edycji tej imprezy , która ma charakter kulinarny promowane są potrawy regionalne, osiągnięcia miejscowych zakładów gastronomicznych, Kół Gospodyń Wiejskich, przedsiębiorstw i instytucji, placówek oświatowych i kulturalnych, twórców ludowych oraz artystów z terenu całej gminy.		
Miejsce realizacji projektu:	Piaski Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji	Szacowana wartość projektu:	80 000,00 zł (za wydarzenie)
Planowany okres realizacji	2017-2020 (czerwiec)	Źródło finansowania:	Fundusze UE (PROW)/środki własne
Prognozowane rezultaty:	• organizacja jednej imprezy lokalnej • integracja społeczności, w tym z obszaru rewitalizacji • promocja kultury i tradycji lokalnej		
Wskaźniki monitorujące	Liczba zorganizowanych imprez Liczba uczestników zorganizowanych imprez		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	Podobszar II 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej		

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 26

Nazwa projektu	Dni Piask
Podmiot realizujący	Miejskie Centrum Kultury w Piaskach
Opis projektu:	
Zakres zadań w ramach przedsięwzięcia	Dni Piask – przedsięwzięcie coroczne, od ponad 30 lat wpisane w kalendarz imprez organizowanych dla mieszkańców naszej gminy, gmin ościennych a także turystów i gości z całego województwa i kraju. Z naszych

	obserwacji i informacji medialnych wiemy, że zainteresowanie z roku na rok jest coraz większe i ilość uczestników sięga obecnie kilka tysięcy. Dla wielu z nich udział stał się już tradycją a dla nas inspiracją do uatrakcyjniania organizowanego wydarzenia i stałego podnoszenia jakości życia a także promocji naszego miasta i okolic. W ramach przedsięwzięcia odbędą się rywalizacje sportowe, szereg prezentacji, występów, koncertów amatorskich i profesjonalnych. W roku 2017 wystąpią min.: zespół Varius Manx & Kasia Stankiewicz, Kabaret Formacja Chatelet, Abba Family, Orkiestra Dęta i zespoły artystyczne Miejskiego Centrum Kultury w Piaskach. Ponadto imprezie towarzyszyć będą: • Spektakl teatralny dla dzieci „Pinokio”, • Ogłoszenie wyników V edycji konkursu plastycznego „Najpiękniejsze zakątki gminy Piaski”, • IX edycja wystawy retrospektywnej „Talent i pasja dziecka” Zespołu Plastycznego MCK w Piaskach, prace plastyczne dzieci zarchiwizowane w MCK od 1972 r., • Prezentacje i warsztaty rękodzieła ludowego, • Stoiska Kół Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Piaski zrzeszających 90 kobiet, • Stoiska promocyjne okolicznych instytucji i przedsiębiorstw.		
Miejsce realizacji projektu:	Piaski <i>Projekt realizowany na obszarze rewitalizacji</i>	Szacowana wartość projektu:	90 000,00 zł (jedno wydarzenie)
Planowany okres realizacji	2017-2020 (sierpień)	Źródło finansowania:	Fundusze UE (PROW)/środki własne
Prognozowane rezultaty:	• jedna impreza o charakterze kulturalno-społecznym • integracja społeczności lokalnej, w tym z obszaru rewitalizacji		
Wskaźniki monitorujące	Liczba zorganizowanych imprez Liczba uczestników zorganizowanych imprez		
Cele LPR, w które wpisuje się przedsięwzięcie	<i>Podobszar II</i> 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej		

Uzupełniające projekty rewitalizacyjne

Oprócz głównych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze zdegradowanym, a także poza nim będą realizowane inne przedsięwzięcia. Zidentyfikowane projekty uzupełniające mają głównie charakter społeczny i infrastrukturalny i skierowane są do szerokiego grona odbiorców z terenu gminy, a w szczególności do mieszkańców obszaru zdegradowanego. Ich realizacja pozwoli na wyprowadzenie tego obszaru ze stanu kryzysowego, co pozytywnie wpłynie na poprawę jakości życia i rozwój społeczno-gospodarczego. Obecnie zidentyfikowano następujące przedsięwzięcia uzupełniające:

1. Adaptacja strażnic wiejskich na świetlice środowiskowe w m. Wierchowiska Pierwsze, Majdan Kozic Górnych, Janówek - planowanych do realizacji przez gminę Piaski. Celem projektów jest stworzenie miejsc integracji społeczności lokalnej i miejsc lokalizacji organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania patologiom i wykluczeniu społecznemu.
2. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Kozice Górne i Kozice Dolne w gminie Piaski – planowany do realizacji przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o., celem projektu jest zakup i montaż 58 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 1 szt. oczyszczalni ścieków przy remizie OSP w Kozicach Górnych, a realizacja operacji wpłynie na poprawę warunków rozwoju lokalnego i stanu wód, zarówno podziemnych, jak i powierzchniowych.
3. Kębłowskie Pikniki – planowany do realizacji przez Koło Gospodyń Wiejskich w Kębłowie i Ochotniczą Straż Pożarną w Kębłowie, w ramach projektu planowane jest utworzenie małego placu zabaw przed budynkiem OPS, altany z grillem murowanym, zakupienie stołów z parasolami i ławkami, ponadto planowane jest posadzenie drzew i krzewów.
4. Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej ul. Armii Krajowej poprzez rewitalizację – planowany do realizacji przez Gminę Piaski, w ramach projektu planowane jest Przeniesienie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych z ul. Armii Krajowej w bardziej dogodną dla tego celu lokalizację (np. w miejsce gdzie zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków).
5. Przystosowanie pomieszczeń po byłym Gimnazjum na potrzeby internatu dla Zespołu Szkół w Piaskach – planowane do realizacji przez Powiat Świdnicki w Świdniku - Zespół Szkół w Piaskach, w ramach projektu planowane jest utworzenie internatu na 70 miejsc dla uczniów ZS w Piaskach, co pozwoli na zmianę jego dotychczasowej funkcji.

Ponadto do zniwelowania zidentyfikowanych negatywnych zjawisk na obszarze zdegradowanym wyznaczonym do rewitalizacji przyczynią się również przedsięwzięcia wskazane jako kierunki działań wymienione w rozdziale 3 przypisane do poszczególnych celów operacyjnych poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

Katalog projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zarówno głównych, jak i uzupełniających, nie jest zamknięty. Nabór projektów do LPR jest ciągły, a karta projektu rewitalizacyjnego jest dostępna na stronie internetowej UM w Piaskach. O włączeniu i wpisaniu do LPR kolejnych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych decydować będzie Zespół ds. rewitalizacji na czele z Burmistrzem Piask w oparciu o procedurę aktualizacji LPR (podrozdział 5.3 Zasady i tryb aktualizacji programu).

3.2. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych

Jednym z głównych i najistotniejszych aspektów opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 jest komplementarność. Polega ona na zapewnieniu powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami/projektami rewitalizacyjnymi w pięciu płaszczyznach: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna

Projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne są wyznaczone do realizacji w konkretnym miejscu w przestrzeni i pozwolą na wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego, co zapewnia komplementarność przestrzenną. Są to projekty wzajemnie ze sobą powiązane, synergiczne i wzajemnie się dopełniające, a ich realizacja wpłynie na poprawę sytuacji całego obszaru rewitalizacji.

Zasięg oddziaływania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zaplanowanych do realizacji na etapie wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji, obejmuje zarówno obszary koncentracji negatywnych zjawisk, jak również obszar całej gminy, co jest odpowiedzią na zidentyfikowane problemy i potrzeby mieszkańców całej gminy. Celem nadrzędnym komplementarności przestrzennej jest prowadzenie działań mających na celu niwelowanie problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji, nie powodując jednocześnie przenoszenia problemów na inne obszary i niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Zidentyfikowane główne i uzupełniające przedsięwzięcia/projekty rewitalizacyjne zostały wymienione w podrozdziale 3.1 (Tom II LPR), a ich realizacja przyczyni się do rozwiązania głównych problemów, dzięki czemu zostanie zahamowany proces rozprzestrzeniania się ich na inne obszary gminy. Ponadto efekty realizowanych przedsięwzięć zapoczątkują pozytywne zmiany i rozwój społeczno-gospodarczy całego obszaru gminy.

Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa opiera się na wzajemnym dopełnianiu się tematycznym zidentyfikowanych projektów/przedsięwzięć oddziałujących na obszar zdegradowany we wszystkich aspektach: społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym. Dzięki temu wszystkie projekty tworzą spójną i komplementarną całość, co potwierdza uzupełnienie działań o charakterze infrastrukturalnym o inicjatywy o charakterze społecznym.

Wśród głównych projektów należy wymienić poprawę ładu przestrzennego przestrzeni publicznej oraz nadanie im nowych funkcji, w tym zagospodarowanie terenu na cele społeczno-gospodarcze oraz kulturowe mieszkańców (odnowa i zagospodarowanie terenów wokół ruin Zboru Kalwińskiego „Kościelec” oraz budowa Centrum Aktywności Lokalnej), rozwój infrastruktury technicznej i poprawa efektywności energetycznej (budowa przydomowych oczyszczalni, budowa energooszczędnego oświetlenia), rozwój infrastruktury społecznej (budowa biblioteki multimedialnej, budowa przedszkola z oddziałem żłobka) przeciwdziałanie patologiom społecznym i bezrobociu (projekty wspierające aktywizację zawodową obejmujące warsztaty, szkolenia, staże itp.) oraz włączenie społeczne osób niesamodzielnych (organizacja szkoleń,

warsztatów, staży itp.). Określenie stanu docelowego, po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych, obrazuje wizja obszaru rewitalizacji (rozdział 2, Tom II LPR).

Zidentyfikowane cele rewitalizacji, z których wynikają kierunki działań zostały powiązane z innymi strategicznymi kierunkami rozwojowymi gminy, m.in. poprzez wykazanie zbieżności celów LPR z kluczowymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy Piaski.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

System zarządzania procesem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie interesariuszy (niezależnych od siebie instytucji i podmiotów) oraz wykorzystanie wzajemnie uzupełniających się spójnych procedur świadczy o komplementarności proceduralno-instytucjonalnej niniejszego dokumentu.

Szczegółowy system realizacji (wdrażania) działań rewitalizacyjnych został przedstawiony w rozdziale 4 (Tom II LPR). Burmistrz Piask jest podmiotem zarządzającym procesem rewitalizacji, a za bieżącą koordynację wszystkich działań związanych z rewitalizacją odpowiada Zespół ds. rewitalizacji (powołany zarządzeniem Burmistrza, w jego skład wchodzi pracownicy Urzędu Miejskiego). Szczególną rolę we wdrażaniu LPR pełni Burmistrz Piask oraz sołtysi sołectw wchodzących w skład obszaru zdegradowanego wyznaczonych do rewitalizacji, ponieważ to oni jako przedstawiciele społeczności lokalnej znający najważniejsze problemy i potrzeby mieszkańców będą wspierać wszystkie działania mające na celu poprawę jakości życia i wzmocnienie kapitału ludzkiego na obszarze gminy. Rewitalizacja wyznaczonego obszaru wymaga współpracy wszystkich rodzajów podmiotów funkcjonujących na obszarze gminy, w tym budowanie partnerstw publicznych, prywatnych i społecznych. Pozwoli to na kompleksową rewitalizację, która wpłynie na poprawę warunków społeczno-gospodarczych.

Ponadto istotnym elementem, który jest bezpośrednio powiązany z systemem zarządzania LPR, jest monitoring efektów wdrażania niniejszego dokumentu oraz jego ocena. Procedury monitoringu, ewaluacji i aktualizacji programu zostały przedstawione w rozdziale 5 (Tom II LPR).

Komplementarność międzyokresowa

Niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 zwraca także uwagę na zachowanie ciągłości programowej. Umożliwia ona dopełnienie przedsięwzięć realizowanych w poprzednich okresach programowych i utrwalenie osiągniętych już efektów. Dzięki temu zidentyfikowane projekty, zarówno te o charakterze infrastrukturalnym jak i „miękkim”, stanowią kontynuację zrealizowanych już przedsięwzięć, zarówno tych wspartych ze środków unijnych, jak i tych realizowanych przy udziale środków krajowych. Komplementarność projektów opiera się na wykorzystaniu powstałych produktów i rezultatów, udziale tych samych użytkowników, pełnieniu tych samych funkcji. Ponadto przedsięwzięcia obejmują kompleksowe rozwiązania obszarowe w zakresie rozwiązywania problemów i zaspokajanie potrzeb.

Analizując projekty pod kątem okresu finansowania, szczególną uwagę zwraca się na ciągłość programową. Kierunki działań, które były podejmowane w ramach poprzedniej perspektywy, mają swoją kontynuację i będą rozwijane w okresie programowania 2014-2020. Jest to o tyle ważne, iż wnioski z ewaluacji zrealizowanych i realizowanych projektów wpłynęły na

zidentyfikowanie obecnych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, co pozwoli na bardziej efektywne wykorzystanie środków w obecnej perspektywie finansowej.

W poprzednim okresie programowania gmina Piaski podejmowała szereg działań mających na celu wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i poprawę jakości życia mieszkańców. Ponadto podejmowano działania mające na celu uporządkowanie przestrzeni publicznych, wspieranie rozwoju gospodarczego oraz poprawę stanu infrastruktury technicznej. Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich zadań, które wpisują się w działania rewitalizacyjne, pozwolą na jeszcze bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej. Działania zaplanowane w niniejszym Lokalnym Programie Rewitalizacji uzupełniają działania już zrealizowane w poprzedniej perspektywie finansowej UE.

Komplementarność źródeł finansowania

Projekty, które zostały zapisane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 mają możliwość realizacji przy udziale różnych źródeł finansowania w tym środków unijnych.

W LPR wykorzystano możliwość łączenia wsparcia ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Budżetu Państwa i środków prywatnych w celu realizacji założonych celów i wyprowadzania obszaru ze stanu kryzysowego. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych z różnych źródeł z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania pozwala na uzyskanie korzystnych efektów i wpływa na wzrost dynamiki pożądanych zmian.

Koordinacja projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych w ramach środków UE, powodująca pożądany efekt synergii, jest warunkiem koniecznym, poprawiającym efektywność prowadzonych działań na obszarze zdegradowanym.

Kluczowym dla osiągnięcia pożądanej dynamiki procesów naprawczych, to też dążenie do umiejętnego połączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, co zapewnia komplementarność finansową.

3.3. Indykatywne ramy finansowe projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W związku z tym, iż Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski został opracowany zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* Ministra Rozwoju oraz *Zasadami programowania, wdrażania i wsparcia rewitalizacji w województwie lubelskim Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym* źródłem jego finansowania mogą być zarówno wewnętrzne fundusze budżetu gminy i podmiotów prywatnych, jak i zewnętrzne środki unijne i krajowe.

Architektura finansowania procesu rewitalizacji zakłada możliwość zaangażowania środków pochodzących z różnorodnych źródeł finansowania, wykorzystywanych przez wielu Interesariuszy. Powinna być dostosowana do specyfiki obszaru, z wykorzystaniem doświadczeń wszystkich podmiotów planujących realizację projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Znaczącą wagę mają takie czynniki jak: wielkość udziałów we własności dóbr, właściwości

prawne podmiotów, możliwość zastosowania różnych instrumentów finansowych, dostępność i możliwość uruchomienia środków.

Zidentyfikowane projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane przez różne podmioty, w tym podmioty prywatne przy wykorzystaniu ich środków, dlatego ważne jest stworzenie odpowiednich warunków umożliwiających włączenie różnych grup interesariuszy, w tym sektora prywatnego (w szczególności lokalnych przedsiębiorców, wspólnoty mieszkaniowe oraz organizacje pozarządowe) na etapie planowania działań rewitalizacyjnych.

Do realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych możliwe jest wykorzystanie dostępnych środków z programów rządowych oraz funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 jest głównym unijnym źródłem finansowania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Gmina Piaski, jest gminą miejsko-wiejską i działaniem RPO WL dedykowanym rewitalizacji jest działanie **13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich**. Realizacja projektów rewitalizacyjnych przy współfinansowaniu RPO WL w ramach tego działania będzie możliwa jedynie pod warunkiem wpisania ich do Lokalnego Programu Rewitalizacji. Na dofinansowanie szansę mają projekty infrastrukturalne, mające na celu przywracanie bądź nadanie nowych funkcji obszarom zdegradowanym pod względem społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym.

W działaniu 13.3 określony został szeroki katalog beneficjentów, którzy mogą starać się o dofinansowanie projektu rewitalizacyjnego:

- podmioty publiczne: m.in. JST oraz ich związki, porozumienia i stowarzyszenia, samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego,
- podmioty prywatne: spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają JST lub ich związki, MŚP (przedsiębiorstwa muszą prowadzić działalność na terenie województwa lubelskiego),
- podmioty społeczne: przedsiębiorstwa społeczne, zgodnie definicją Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, organizacje pozarządowe,
- podmioty mieszane: podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne.

W ramach RPO WL przewidziano także preferencje punktowe dla inwestycji niezbędnych dla kompleksowej rewitalizacji danego obszaru realizowanych w ramach następujących działań:

- 3.1 Tereny inwestycyjne,
- 5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego,
- 5.3 Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego,
- 5.5 Promocja niskoemisyjności,
- 7.1 Dziedzictwo kulturowe i naturalne,
- 9.1 Aktywizacja zawodowa,
- 9.3 Rozwój przedsiębiorczości,
- 11.1 Aktywne włączenie,
- 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne,
- 13.1 Infrastruktura ochrony zdrowia,
- 13.2 Infrastruktura usług społecznych.

Gmina Piaski ze względu na przynależność do Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego ma możliwość skorzystania ze środków działania **13.8 Rewitalizacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych** (tryb pozakonkursowy) oraz innych działań w których przewidziano również preferencje punktowe:

9.6 Rozwój przedsiębiorczości w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego

11.4 Aktywne włączenie w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego

12.6 Kształcenie ogólne w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego

W ramach ww. działań możliwe jest dofinansowanie inwestycji wpisanych do Strategii ZIT Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego, opracowanej przez Urząd Miasta Lublin.

Po perspektywie finansowej 2014-2020 wszelkie działania rewitalizacyjne będą finansowane ze środków publicznych (w tym środków własnych gminy) oraz środków prywatnych osób i podmiotów zainteresowanych realizacją projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych w wyznaczonym obszarze. Kontynuowanie działań ma istotne znaczenie dla wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego i wpierania rozwoju społeczno-gospodarczego.

Szczególną formą finansowania działań rewitalizacyjnych jest połączenie środków publicznych i prywatnych poprzez zawiązanie partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP). W rozumieniu ustawy o PPP z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 169 poz.1420) jest to oparta na umowie współpraca podmiotu publicznego i partnera prywatnego, służąca realizacji zadania publicznego, w ramach której partner prywatny w całości albo w części poniesie nakłady na wykonanie przedsięwzięcia będącego przedmiotem współpracy lub zapewni ich poniesienie przez osoby trzecie.

Partnerstwo publiczno-prywatne, jest szczególnie zalecane, gdy:

- samorząd chce utrzymać pewien stopień kontroli nad przedsięwzięciem,
- istnieją znaczne potrzeby inwestycyjne, a fundusze publiczne winny być kierowane na inne cele,
- zaangażowany w projekt sektor prywatny jest w stanie uzyskać zwrot zainwestowanych środków z opłat za użytkowanie obiektu.

Podobną formą finansowania działań rewitalizacyjnych jest partnerstwo publiczno-społeczne czyli forma współpracy jednostki publicznej z organizacjami pozarządowymi.

Tabela 5. Indykatywne ramy finansowe związane z realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023

Lp.	Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Źródło finansowania	Szacowana wartość projektu	Środki finansowe ⁹ (zł)		
					Publiczne	Prywatne	Zewnętrzne (w tym UE)
1.	Zachowanie dziedzictwa kulturowego w gminie Piaski – ruin zboru kalwińskiego „Kościelec”	03/2017-12/2018	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 7.1 Dziedzictwo kulturowe i naturalne)/środki własne	17 256 294,28 zł	2 588 444,14		14 667 850,14
2.	Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację	12/2016-12/2020	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 13.8. Rewitalizacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych)/środki własne	2 569 000,00 zł	453 352,94		2 115 647,06
3.	Zagospodarowanie terenu cmentarza z I Wojny Światowej położonego w m. Gardzienice Drugie	05/2017-11/2017	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/środki własne	152 316,81 zł	304,63		152 012,18
4.	Budowa energooszczędnego oświetlenia na terenie gminy Piaski	10/2017-12/2018	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 5.5 Promocja niskoemisyjności)/środki własne	950 253,74 zł	142 538,06		807 715,68
5.	Budowa budynku użyteczności publicznej w Piaskach – przedszkola z oddziałem żłobka – w tym	07/2015-02/2018	Fundusze UE (RPO WL na lata 2014-2020 Działanie 13.2 Infrastruktura usług społecznych)/środki własne	4 728 559,15 zł	709 283,87		4 019 275,28

⁹ W przypadku projektów, których koszty zostały oszacowane, tj. w chwili obecnej nie zostały złożone do aplikowania o środki zewnętrzne, środki zostały podzielone z 85% dofinansowaniem

	pomieszczenia żłobka, pomieszczenia wspólne, wyposażenie						
6.	Biblioteka multimedialnym centrum wiedzy, kultury i informacji dla mieszkańców gminy Piaski	2019-2020	Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – Priorytet 2 „Infrastruktura Bibliotek 2016-2020”/środki własne	2 000 000,00 zł	300 000,00		1 700 000,00
7.	Budowa budynku użyteczności publicznej w Piaskach – przedszkola z oddziałem żłobka – w tym pomieszczenia przedszkola	07/2015-02/2018	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 13.5 Infrastruktura przedszkolna)/środki własne	4 508 559,15 zł	676 283,87		3 832 275,28
8.	Zwiększenie różnorodności oferty edukacyjnej oraz form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów w ramach działań społecznych prowadzonych w Centrum Rozwoju Społecznego i Centrum Przedsiębiorczości	09/2017-06/2018	Fundusze UE/środki gminy	200 000,00 zł	30 000,00		170 000,00
9.	Aktywizacja społeczności lokalnej poprzez wykorzystanie walorów edukacyjnych i turystycznych rzeki Gielczew	09/2017-06/2018	Fundusze UE/środki gminy	50 000,00 zł			50 000,00
10.	Rewitalizacja Dworu w Brzezicach	01/2018-12/2020	Fundusze UE/środki prywatne	5 500 000,00 zł (netto)		5 500 000,00 (netto)	
11.	Młodzi-Aktywni. Wsparcie edukacyjno-zawodowe osób młodych, bezrobotnych z Gminy Piaski	08/2018-12/2020	Fundusze UE (Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, działanie 1.3.1)/środki gminy (wkład własny)	770 000,00 zł	115 500,00		654 500,00
12.	ZNAK – Zawód, Nauka,	03/2018-	Fundusze UE (RPO WL 2014-	800 000,00 zł	120 000,00		680 000,00

	Aktywność, Kompetencje. Program skierowany do osób bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo z Gminy Piaski	12/2020	2020 Działanie 11.1 Aktywne włączenie)/środki gminy (wkład własny)				
13.	S jak SYNERGIA. Razem możemy więcej – program skierowany do osób z terenów objętych działaniami rewitalizacyjnymi	01/2018-12/2020	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 11.1 Aktywne włączenie)/środki gminy (wkład własny)	550 000,00 zł	82 500,00		467 500,00
14.	Od stażysty do specjalisty – aktywizacja społeczno-zawodowa osób defaworyzowanych z Gminy Piaski	01/2018-12/2021	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 11.1 Aktywne włączenie)/środki gminy (wkład własny)	800 000,00 zł	120 000,00		680 000,00
15.	Dzienny opiekun. System opieki domowej	05/2018-12/2022	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne)/środki gminy (wkład własny)	280 000,00 zł	42 000,00		238 000,00
16.	R-jak REWITALIZACJA. Program skierowany do mieszkańców Gminy Piaski z obszarów objętych rewitalizacją	01/2018-12/2021	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 11.4 Aktywne włączenie w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego)/środki gminy (wkład własny)	800 000,00 zł	120 000,00		680 000,00
17.	Poprawa warunków bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Piaski, w tym zamieszkujących obszary rewitalizacji, poprzez utworzenie zbiornika małej retencji i zagospodarowanie przestrzeni wokół niego na	2019-2023	Fundusze UE/budżet gminy/środki prywatnych inwestorów	29 100 000,00 zł	2 910 000,00	5 820 000,00	20 370 000,00

	potrzeby turystyczno-rekreacyjne						
18.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Piaski	09/2017-09/2018	Fundusze UE (PROW)/środki własne	1 954 357,42 zł	7 231,12		1 947 126,30
19.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków wraz z siecią wodociagową na terenie gminy Piaski	09/2017-09/2018	Fundusze UE (PROW)/środki własne	2 037 144,13 zł	7 537,43		2 029 606,70
20.	„Biblioteka miejscem rozwoju i integracji”	2017-2018	Fundusze UE (PROW)/środki własne	5 000,00	1 000,00		4 000,00
21.	Aktywni seniorzy w gminie Piaski	07/2017-12/2019	Fundusze UE/środki własne	400 000,00 zł		40 000,00	360 000,00
22.	Akademia przedsiębiorczości LOFu	01.03.2018 – 30.11.2019	Fundusze UE (RPO WL 2014-2020 Działanie 9.6 Rozwój przedsiębiorczości w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego)/budżet państwa/środki prywatne	3 200 000,00 zł	416 000,00	64 000,00	2 720 000,00
23.	Akcja Lato z MCK	2017-2020	Fundusze UE (PROW)/środki własne	4 500,00 zł			4 500,00
24.	Akcja Zima z MCK	2017	Fundusze UE (PROW)/środki własne	7 000,00 zł			7 000,00
25.	Festiwal Flaków	2017-2020 (czerwiec)	Fundusze UE (PROW)/środki własne	80 000,00 zł			80 000,00
26.	Dni Piask	2017-2020 (sierpień)	Fundusze UE (PROW)/środki własne	90 000,00 zł			90 000,00

4. SYSTEM REALIZACJI (WDRAŻANIA) PROGRAMU REWITALIZACJI

4.1. System instytucjonalny w procesie rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem określającym plan działania na obszarze rewitalizacji, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji jego założeń jest zintegrowany system wdrażania. Zapewni on efektywne łączenie różnych źródeł finansowania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz współpracę podmiotów, instytucji i lokalnej społeczności zaangażowanych w cały proces.

Podmiotem zarządzającym procesem rewitalizacji na obszarze Gminy Piaski jest Urząd Miejski w Piaskach na czele z Burmistrzem Piask i Radą Miejską. Za bieżącą koordynację wszystkich działań związanych z rewitalizacją odpowiada Zespół ds. rewitalizacji powołany zrządzeniem Burmistrza na etapie opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Ponadto instytucjami wspomagającymi są sołtysi sołectw wchodzących w obszar rewitalizacji oraz jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego.

Szczególną rolę we wdrażaniu LPR pełni Burmistrz Piask oraz sołtysi obszaru zdegradowanego wyznaczonych do rewitalizacji, ponieważ to oni jako przedstawiciele społeczności lokalnej znający najważniejsze problemy i potrzeby mieszkańców będą wspierać wszystkie działania mające na celu poprawę jakości życia i wzmocnienie kapitału ludzkiego na obszarze gminy.

Partnerami procesu rewitalizacji mogą być również podmioty lokalne, do których należą podmioty społeczne i gospodarcze, a poziom ich zaangażowania zależy od charakteru projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zaangażowanie różnych podmiotów w proces rewitalizacji poprzez współpracę jednostek funkcjonujących na obszarze gminy, w tym budowanie partnerstw różnych podmiotów (publicznych, prywatnych i społecznych) pozwoli na kompleksową rewitalizację obszaru zdegradowanego i poprawę warunków do rozwoju społeczno-gospodarczego.

Z uwagi na wieloaspektowy charakter Lokalnego Programu Rewitalizacji, w procesie jego wdrażania uczestniczyć będzie wiele podmiotów. Niezwykle istotne jest aby wszystkie zainteresowane podmioty wykazywały maksymalne zaangażowanie w realizację założeń LPR, które umożliwią osiągnięcie założonych w nim celów.

4.2. Zarządzanie procesem rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji opisuje zestaw działań przewidzianych do realizacji przez różne podmioty. Prawidłowa koordynacja przewidzianych w programie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie możliwa dzięki właściwemu zarządzaniu, które jest oparte na efektywnym systemie wdrażania.

Podmiotem zarządzającym procesem rewitalizacji na terenie gminy Piaski jest Burmistrz Piask przy współpracy z Zespołem ds. rewitalizacji powołanym na etapie opracowywania LPR. Podmiot zarządzający nadzoruje proces rewitalizacji, a do jego głównych kompetencji należy:

- Zapewnienie zgodności realizacji LPR z dokumentami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym (w tym z najważniejszymi dokumentami planistycznymi gminy, tj. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego);

- Koordynacja wdrażania poszczególnych zadań w całym okresie realizacji LPR;
- Przeprowadzanie monitoringu wdrażania LPR (zbieranie danych dotyczących postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych);
- Przygotowywanie raportów ewaluacyjnych nt. wdrażania LPR;
- Przyjmowanie i weryfikacja wniosków od podmiotów zgłaszających udział w programie oraz planowanie kolejnych działań w ramach programu;
- Prowadzenie konsultacji społecznych mających na celu włączenie wszystkich interesariuszy w proces rewitalizacji;
- Prowadzenie działań informacyjnych i publikacja informacji na temat realizacji programu;
- Ewaluacja ex-post po zakończeniu realizacji LPR.

Podmiotami wykonawczymi są natomiast jednostki realizujące poszczególne projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Należy do nich zarówno Gmina Piaski, jak i jej jednostki organizacyjne, a także wszystkie podmioty zainteresowane działaniami rewitalizacyjnymi na obszarze zdegradowanym. Będą oni odpowiedzialni za przygotowanie, realizację oraz finansowanie projektów w części przypadającej na udział własny.

Urząd Miejski w Piaskach jako podmiot wykonawczy posiada wszelkie struktury organizacyjne oraz doświadczenie umożliwiające wdrożenie projektów w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Za realizację poszczególnych etapów projektu rewitalizacyjnego odpowiedzialne będą następujące jednostki:

- **Burmistrz i Rada Miejska** – zlecenie przygotowania i wykonania projektu,
- **Wydział Inwestycji, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Mieniem oraz Wydział Ogólno-Organizacyjny i Spraw Społecznych**– opracowanie wniosków o dofinansowanie, obsługa i przygotowanie przetargu, przygotowanie umów, realizacja projektów, ocena realizacji, koordynacja działań, monitoring,
- **Wydział Finansowo-Podatkowy** – obsługa finansowa,
- **odpowiednia jednostka** – użytkowanie i zarządzanie produktami powstałymi w wyniku realizacji projektu.

4.3. System budowania i wspierania partnerstw

Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektora: publicznego, społecznego i gospodarczego, w szczególności z obszaru rewitalizacji. Warunkuje to zasada „partnerstwa”, która opiera się na zaangażowaniu w proces rewitalizacji jak najwięcej instytucji mogących być partnerami w realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także zachęcenie lokalnej społeczności do podejmowania inicjatyw służących realizacji celów rewitalizacji w poszczególnych podobszarach rewitalizacji.

Określenie zasad i sposobów współuczestnictwa wszystkich interesariuszy rewitalizacji jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej na etapie konsultacji społecznych. Ponadto istotne jest ograniczenie występowania potencjalnych konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, co jest podstawą do tworzenia współczesnych form samoświadomości społecznej. Współpraca międzysektorowa, podczas wdrażania LPR, odbywać się będzie w kilku zintegrowanych wymiarach:

- **merytorycznym** – poprzez współuczestnictwo w podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu problemów przy wdrażaniu LPR; podmiot wykonawczy cyklicznie będzie organizował spotkania z przedstawicielami sektora gospodarczego i społecznego;
- **organizacyjnym** – poprzez angażowanie zasobów i kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów;
- **finansowym** – poprzez współudział finansowy partnerów i zapewnienie wkładu własnego (w przypadku projektu partnerskiego, w tym wykorzystanie koncepcji partnerstwa publiczno-prywatnego).

Inicjatorem projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest Burmistrz Piask oraz Rada Miejska, których zadaniem jest zachęcenie do współpracy jak największej liczby partnerów. Będzie to możliwe dzięki organizacji naborów na partnera projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego. Dodatkowo zostanie wdrożony system zachęt pozwalający na zidentyfikowanie osób zaangażowanych w życie społeczności lokalnej (tzw. lokalni liderzy) i będą w stanie pozyskać dla procesu rewitalizacji szerokie poparcie wśród interesariuszy. Partnerstwa zostaną sformalizowane stosownymi porozumieniami, umowami lub listami intencyjnymi, co pozwoli na określenie zakresu obowiązku poszczególnych partnerów i terminów wykonywanych zadań.

Współpraca pomiędzy partnerami LPR ma na celu:

- wykorzystanie potencjału organizacji i społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach jednego, spójnego projektu akceptowanego i wspieranego przez wszystkich uczestników,
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców,
- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażającej się zastosowaniem nowych podejść do problemów związanych z rozwojem lokalnym.

Gmina, jako podmiot zarządzający, jest odpowiedzialna za koordynację i nadzór prowadzonych i inicjowanych działań w zakresie rewitalizacji. Będzie zapewniać również właściwą współpracę wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji na obszarze zdegradowanym. W uzasadnionych przypadkach gmina może tworzyć nowe podmioty, które będą pełnić rolę koordynatorów rewitalizacji poszczególnych obszarów objętych projektem.

4.4. System informacji i promocji

Ze względu na partycypacyjny charakter rewitalizacji istotnym elementem jest zapewnienie odpowiedniego systemu informacji i promocji o procesie rewitalizacji i wdrażaniu założeń LPR. Celem informowania interesariuszy jest w szczególności:

- zapewnienie pełniejszego przepływu informacji pomiędzy zaangażowanymi interesariuszami,
- stworzenie uwarunkowań do zapoznania się interesariuszy z kształtem i postępami procesu rewitalizacji,
- promocja działań rewitalizacyjnych, w tym pozyskiwanie nowych przedsięwzięć oraz podmiotów i osób skłonnych do zaangażowania w zadania rewitalizacji.

Dla zwiększenia szans na efektywniejszą realizację działań rewitalizacyjnych, już na etapie opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji gmina Piaski podjęła szereg działań informacyjno-promocyjnych mających na celu dotarcie do jak największej liczby osób i podmiotów

mogących włączyć się w rewitalizację. Celem tych działań było zapoznanie interesariuszy z najistotniejszymi aspektami rewitalizacji, co umożliwiło zaproszenie interesariuszy do włączenia się w proces rewitalizacji na rzecz realizacji zamierzonych celów i pobudzanie do wnoszenia własnych propozycji działań. Ponadto działania te są czynnikiem stymulującym pozyskanie partnerów do przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych.

Za informowanie i promocję Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 odpowiedzialny będzie Burmistrz Piaski oraz Zespół ds. rewitalizacji, jako podmiot zarządzający. Ponadto za działania informacyjno-promocyjne będą odpowiedzialne wszystkie podmioty zaangażowane w realizację poszczególnych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Do głównych działań zalicza się:

- upublicznienie założeń LPR społeczności lokalnej;
- umieszczenie informacji nt. stanu realizacji założeń LPR, realizacji projektów itp. na oficjalnej stronie internetowej gminy Piaski (<http://www.piaski.pl/>) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (<https://umpiaski.bip.lubelskie.pl/index.php?id=57>);
- zamieszczanie informacji w lokalnych mediach (np. prasie);
- organizację spotkań i konferencji dla społeczności lokalnej, przedstawicieli lokalnych środowisk, organizacji pozarządowych dotyczących wdrażania i/lub aktualizacji LPR, które stanowią niezbędny element dialogu społecznego (zwłaszcza w przypadkach projektów społecznych, uzupełniających inwestycje infrastrukturalne), prowadząc do wymiany opinii, czasem nawet do weryfikacji planów lub ich uzupełniania;
- umożliwienie szerokiego dostępu do zapisów dokumentu poprzez jego powielenie, bądź udostępnienie w formie broszur i ulotek najważniejszych zapisów dotyczących realizowanych działań.

Do grupy docelowej działań informacyjno-promocyjnych należy zaliczyć: społeczność lokalną, organizacje pozarządowe, partnerów społeczno-gospodarczych, w tym spółdzielnie, lokalni przedsiębiorcy oraz media.

5. SYSTEM MONITORINGU, EWALUACJI I AKTUALIZACJI PROGRAMU

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 to dokument otwarty, który poddawany będzie okresowej analizie, ocenie i aktualizacji. Niezbędne jest więc systematyczne zbieranie informacji oraz ich analiza pod kątem przebiegu wdrażania założeń LPR.

5.1. Monitorowanie efektów działań rewitalizacyjnych

Określenie efektywności realizacji celów rewitalizacji zidentyfikowanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Piaski jest możliwe dzięki monitoringowi. Polega on na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu danych o charakterze ilościowym i jakościowym, co pozwoli na dokonanie rzetelnej oceny efektywności prowadzonych działań rewitalizacyjnych.

Monitorowanie efektów realizacji LPR będzie się odbywało na poziomie wskaźników delimitacyjnych, pozwalających zmierzyć stopień wyjścia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz wskaźników monitorujących, pozwalających zmierzyć stopień realizacji celów strategicznych podobszarów rewitalizacji.

Wskaźniki delimitacyjne (źródło danych: Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, GUS, Komisariat Policji w Piaskach):

- sfera społeczna:
 - gęstość zaludnienia,
 - udział liczby osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie ludności sołectwa/obszaru,
 - liczba osób w rodzinach pobierających zasiłki z pomocy społecznej na 100 mieszkańców,
 - liczba „niebieskich kart” na 1000 mieszkańców,
 - liczba interwencji domowych na 1000 mieszkańców,
 - liczba przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców,
 - liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców;
 - wskaźnik bezrobocia (mierzony stosunkiem liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych do liczby osób w wieku produkcyjnym;
- sfera gospodarcza:
 - liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców,
- sfera środowiskowa:
 - udział liczby budynków z węglowymi kotłami ciepła w ogólnej liczbie budynków;
 - udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem;
- sfera przestrzenno-funkcjonalna:
 - liczba obiektów kulturowych na 1000 mieszkańców;
- sfera techniczna:
 - odsetek budynków mieszkalnych bez dostępu do sieci kanalizacyjnej w budynkach mieszkalnych ogółem,
 - udział budynków wymagających remontu w budynkach ogółem.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie celów strategicznych wraz z przypisanymi do nich wskaźnikami monitorującymi, a także źródłem pozyskania danych.

OBSZAR REWITALIZACJI - PODOBSZARY	CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIKI MONITORUJĄCE	ŹRÓDŁO DANYCH
Podobszar I: Bystrzejowice Drugie	Integracja społeczności lokalnej, racjonalne kształtowanie przestrzeni oraz zapewnienie dostępności do infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich - Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu - Liczba wspartych energooszczędnych punktów świetlnych - Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej - Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w Programie - Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie - Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu - Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu - Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków - Liczba oczyszczalni ścieków - Liczba osób korzystająca z przydomowych oczyszczalni ścieków - Długość wybudowanej sieci wodociągowej - Liczba osób korzystających z wybudowanej sieci wodociągowej - Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie - Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	Sprawozdania z realizacji projektów

Podobszar II : Miasto Piaski (Obszar I i II), Gielczew i Gardzienice Drugie	Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń tworząca warunki do zamieszkania, rekreacji i wypoczynku społeczności lokalnej, a także do rozwoju aktywności gospodarczej	• Liczba obiektów kultury objętych wsparciem • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych • Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem • Liczba osób korzystających z obiektów kulturalnych objętych wsparciem • Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin we wspartym obiekcie • Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami • Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich • Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu • Liczba wspartych energooszczędnych punktów świetlnych • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych • Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej • Rzeczywista liczba użytkowników infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi • Liczba utworzonych obiektów opieki nad dziećmi do 3 roku życia • Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej • Liczba wybudowanych budynków • Liczba osób korzystających z nowo wybudowanych obiektów • Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej • Liczba zakupionego wyposażenia w obiektach objętych wsparciem • Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie • Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie • Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie • Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu • Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu • Liczba wybudowanych urządzeń dla celów ochrony przeciwpowodziowej • Objętość retencjonowanej wody • Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków • Liczba oczyszczalni ścieków	Sprawozdania z realizacji projektów
---	--	--	--

		• Liczba osób korzystająca z przydomowych oczyszczalni ścieków • Długość wybudowanej sieci wodociągowej • Liczba osób korzystających z wybudowanej sieci wodociągowej • Liczba zorganizowanych zajęć i warsztatów edukacyjnych/wycieczek • Liczba uczestników zajęć i warsztatów edukacyjnych/wycieczek • Liczba zorganizowanych warsztatów/zabaw/wycieczek • Liczba uczestników warsztatów/zabaw/wycieczek • Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie • Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej • Liczba zajęć rekreacyjno-kulturalnych • Liczba uczestników zajęć rekreacyjno-kulturalnych • Liczba zorganizowanych imprez • Liczba uczestników zorganizowanych imprez	
Podobszar III: Brzezice	Otwarta i zagospodarowana przestrzeń dla potrzeb społecznych mieszkańców oraz do rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o lokalny potencjał	• Liczba wspartych energooszczędnych punktów świetlnych • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych • Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej • Liczba zorganizowanych zajęć edukacyjnych/spotkań/szkoleń/wydarzeń kulturalnych • Liczba uczestników zajęć edukacyjnych/spotkań/szkoleń/wydarzeń kulturalnych • Liczba zorganizowanych wycieczek/festynów/konkursów • Liczba uczestników wycieczek/festynów/konkursów • Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury będącej przedmiotem projektu • Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami • Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich • Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w Programie • Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie • Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie • Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu • Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	Sprawozdania z realizacji projektów

		• Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków • Liczba oczyszczalni ścieków • Liczba osób korzystająca z przydomowych oczyszczalni ścieków • Długość wybudowanej sieci wodociągowej • Liczba osób korzystających z wybudowanej sieci wodociągowej • Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcia działalności gospodarczej w programie • Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	
--	--	--	--

Burmistrz Piask jest **podmiotem koordynującym** wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji, ponieważ odpowiada za kreowanie i realizację polityki rozwoju na terenie gminy. Istotnym elementem wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski jest umiejętne określenie systemu kontroli i monitorowania realizacji celów.

Zespół do spraw rewitalizacji, który jest powołany zarządzeniem Burmistrza na etapie opracowania dokumentu, jest **podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie** Lokalnego Programu Rewitalizacji. Odpowiedzialny będzie za zbieranie danych obrazujących tempo i jakość wdrażania projektów (wskaźników monitorujących oraz wskaźników wykorzystanych podczas delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w celu monitorowania wychodzenia wyznaczonych obszarów ze stanu kryzysowego), ich raportowanie, a następnie analizowanie danych opisujących postęp i efekty realizowanych zadań. Do obowiązków Zespołu ds. rewitalizacji jest również przygotowywanie okresowych i końcowych sprawozdań z realizacji LPR.

W procesie monitorowania realizacji LPR będą uczestniczyć również Radni Miejscy oraz sołtysi obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, którzy przy pomocy mieszkańców będą kontrolować realizację poszczególnych projektów rewitalizacyjnych, a zatem wyznaczonych celów rewitalizacji.

Powyższy system monitorowania jest podstawą do efektywnej ewaluacji i aktualizacji LPR w przypadku gdy stwierdzony zostanie brak osiągnięcia założonych celów. Systematyczna ocena i aktualizacja umożliwi dostosowywanie założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji do bieżących uwarunkowań zewnętrznych wpływających na efektywność realizacji zaplanowanych działań mających na celu poprawę zdiagnozowanej sytuacji kryzysowej.

5.2. Zasady, tryb i metody przeprowadzenia ewaluacji

Ewaluacja ma na celu poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do konkretnych problemów obszaru rewitalizowanego z jednoczesnym uwzględnieniem wizji jego stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji i właściwego prawodawstwa lokalnego, krajowego i wspólnotowego dotyczącego m.in. oddziaływania na środowisko projektów zapisanych do realizacji w LPR.

Ewaluacja LPR będzie służyć przede wszystkim oszacowaniu osiągnięcia wskaźników monitorujących, a przez to stopnia wdrożenia całego LPR. Odpowie również na pytanie o trafność planowanych, przeprowadzonych i zakończonych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych w odniesieniu do potrzeb oraz pozwoli ocenić efekty i korzyści z ich wdrożenia.

Ewaluacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski opiera się na 3 rodzajach ocen:

- ex-ante (przed realizacją LPR) – uznać można, że taką ocenę przeprowadzono na etapie przygotowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji, listę podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych sporządzono w oparciu o lokalne potrzeby oraz analizę zgłoszonych kart projektów,
- on-going (w trakcie realizacji LPR) – ocenie tej podlegać będą poszczególne projekty w trakcie ich realizacji, ocena będzie skierowana na analizę postępów w realizacji LPR i kontrolę terminów wykonania poszczególnych działań, ewaluacja on-going będzie przeprowadzana co 2 lata (tj. w 2018 r. i 2020 r.) po analizie okresowych raportów monitoringowych, jej efektem będą okresowe raporty ewaluacyjne,
- ex-post (po zakończeniu realizacji LPR) – w jej ramach przewiduje się, że po zakończeniu realizacji LPR (okres realizacji to lata 2016-2020, z perspektywą do 2023 r.), sporządzony

zostanie końcowy raport ewaluacyjny celem weryfikacji założonych celów rewitalizacji, wskaźnika oddziaływania i wskaźników rezultatu.

W raportach ewaluacyjnych należy wziąć pod uwagę następujące kryteria ewaluacyjne: trafność, skuteczność, efektywność (przy ewaluacji on-going) oraz skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość (przy ewaluacji ex-post):

- trafność – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia cele rewitalizacji odpowiadają potrzebom i priorytetom wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizacji,
- skuteczność – kryterium, które pozwala sprecyzować, do jakiego stopnia cele rewitalizacji zdefiniowane na etapie LPR zostały osiągnięte,
- efektywność – kryterium, które pozwala ocenić poziom „ekonomiczności” LPR,
- użyteczność – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie LPR odpowiada potrzebom grup docelowych,
- trwałość – kryterium pozwalające ocenić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem LPR będą trwać po zakończeniu jego wdrażania.

Wszelkie dokumenty ewaluacyjne będą sporządzane przez Zespół ds. rewitalizacji i adresowane do Burmistrza Piask. Ewaluacja on-going będzie podstawą do rozpoczęcia procesu aktualizacji LPR, natomiast po przeprowadzeniu ewaluacji ex-post wszelkie rozbieżności pomiędzy pierwotnymi ustaleniami LPR, a jego rzeczywistym wykonaniem będą szczegółowo wyjaśnione.

5.3. Zasady i tryb aktualizacji programu

Proces rewitalizacji, jako rozciągnięty w czasie, podlegał będzie wpływowi czynników zewnętrznych, co implikuje konieczność założenia okresowej aktualizacji LPR oraz aktualizacji nadzwyczajnej w razie zaistnienia okoliczności istotnie wpływających na LPR.

System monitorowania i ewaluacji będzie podstawą do podjęcia okresowych działań naprawczych i aktualizacji LPR. Przeprowadzenie okresowej aktualizacji jest możliwe w przypadku gdy: zostanie stwierdzony brak osiągnięcia założonych celów, zaistnieje potrzeba wprowadzenia do programu nowego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, zmianie ulega harmonogram realizacji projektów, plan finansowy lub konieczna jest aktualizacja wskaźników. Do LPR na późniejszym etapie jego realizacji będą mogli dołączyć dodatkowi partnerzy (zupełnie nowi, jak i zastępujący dotychczas funkcjonujących). Preferowane będą te inicjatywy, które mogą się przyczynić do sukcesu Lokalnego Programu Rewitalizacji w zakresie wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

Ewentualność wprowadzenia poprawek i aktualizacji dokumentu wiązała się będzie z przyjęciem odpowiedniej uchwały przez Radę Miejską, tak aby LPR mógł w dalszym ciągu spełniać swoje zadania operacyjne. Wszelkie zmiany w dokumencie będą musiały posiadać swoje uzasadnienie merytoryczne.

Procedura okresowej aktualizacji LPR obejmuje następujące kroki:

1. Zainteresowane podmioty publiczne i prywatne, działające na obszarze wskazanym do rewitalizacji w ramach LPR lub zainteresowane podjęciem takiej działalności w trybie ciągłym zgłaszają swoje propozycje w zakresie zmiany LPR w formie pisemnej do Urzędu Miejskiego lub w formie karty projektu umieszczonej na stronie internetowej gminy, jeżeli propozycja dotyczy wprowadzenia nowego projektu rewitalizacyjnego;

2. Podczas przeprowadzania ewaluacji on-going (w 2018 i 2020 r.) Burmistrz Piask wraz z Zespołem ds. rewitalizacji dokona weryfikacji zgłoszonych propozycji i wyda opinię odnośnie włączenia lub odmowy włączenia zgłoszonego projektu bądź innej proponowanej zmiany do Lokalnego Programu Rewitalizacji;
3. Jeżeli przeprowadzona ewaluacja skuteczności dotychczasowych działań i propozycje interesariuszy spowodują konieczność włączenia do LPR nowych projektów, modyfikacji założonych celów bądź też wyznaczonych kierunków działań warunkujących powodzenie rewitalizacji, Burmistrz wraz z Zespołem ds. rewitalizacji podejmuje decyzję o przystąpieniu do okresowej aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji;
4. Dokument LPR zostaje uaktualniony zgodnie z proponowanymi zmianami, a następnie poddany konsultacjom społecznym;
5. Zaktualizowany LPR, po konsultacjach z mieszkańcami, jest ponownie uchwalany przez Radę Miejską Piask;
6. W celu przejrzystości LPR dla wszystkich zaangażowanych podmiotów (w tym IZ RPO WL) oraz partnerów, zmiany będą sygnalizowane w odpowiednim załączniku do uchwały Rady Miejskiej w postaci rejestru zmian,
7. Zaktualizowany LPR po przyjęciu przez Radę Miejską jest zgłaszany do Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego.

Jeżeli do LPR zgłoszone zostaną wyjątkowo istotne dla społeczności lokalnej projekty, a termin okresowej aktualizacji jest stosunkowo odległy lub gdy zaistnieją istotne zmiany w otoczeniu wpływające na LPR, Burmistrz ma możliwość przystąpienia do procesu nadzwyczajnej aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Do 31 grudnia 2023 r. Gmina Piaski, zgodnie z art. 52, ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, będzie realizować działania rewitalizacyjne w oparciu o niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji okresowo poddawany aktualizacji. Po tym terminie, jeżeli gmina będzie planowała dalsze działania rewitalizacyjne, będzie zobowiązana do uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji, opracowanego w oparciu o przedmiotową ustawę.

Systematyczny monitoring, ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych i jasny system wprowadzania modyfikacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji w reakcji na zmiany w otoczeniu umożliwi dostosowywanie jego założeń do bieżących uwarunkowań zewnętrznych wpływających na efektywność realizacji zaplanowanych działań, mających na celu poprawę zdiagnozowanej sytuacji kryzysowej.

6. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW I INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI

Rewitalizacja jest procesem o wybitnie partycypacyjnym charakterze. Włączenie społeczności lokalnej w proces rewitalizacji jest jednym z niezbędnych elementów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023.

Partycypacja społeczna została wpisana w proces rewitalizacji zdegradowanego obszaru gminy Piaski, jako fundament działań na różnych jego etapach, tj. diagnozowania, programowania, wdrażania (w tym finansowania), monitorowania i ewaluacji. Włączanie różnorodnych grup interesariuszy (wewnętrznych oraz zewnętrznych) w działania rewitalizacyjne powinno odbywać się kompleksowo, a takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym programem rewitalizacji.

Za zapewnienie prawidłowego włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji odpowiada zespół zadaniowy ds. rewitalizacji. Do głównych zadań osób odpowiedzialnych za proces partycypacji należy weryfikacja, jak również uwzględnienie potrzeb i oczekiwań interesariuszy, zwłaszcza tych związanych bezpośrednio z obszarem, na którym identyfikowano stan kryzysowy.

Na etapie opracowywania LPR zorganizowano 3 spotkania konsultacyjno-informacyjne, które dały możliwość przybliżenia zagadnień rewitalizacyjnych różnym grupom interesariuszy, pozwoliły na zwiększenie aktywności uczestników spotkań i wypowiedzenia swojego zdania na poruszane zagadnienia (poprzez wykorzystanie różnych metod partycypacji społecznej), co w konsekwencji wpłynęło na budowanie poczucie identyfikacji i współodpowiedzialności za proces rewitalizacji na terenie gminy. Podsumowanie całego procesu przygotowywania LPR była konferencja podsumowująca, która umożliwiła interesariuszom zapoznanie się z ostateczną wersją dokumentu.

Interesariusze byli źródłem informacji nt. problemów, potencjałów i potrzeb Gminy Piaski, a następnie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. **Na spotkaniach konsultacyjnych (oraz dzięki innym metodom partycypacji) udało się wyznaczyć obszar rewitalizacji a następnie wyznaczyć wizję i cele do podobszarów rewitalizacji. Mieszkańcy oraz pozostali użytkownicy obszaru zdegradowanego i rewitalizacji (m.in. przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, podmioty publiczne) zidentyfikowali i zweryfikowali przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne (wymienione w rozdziale 3).**

Zarówno spotkania informacyjno-konsultacyjne zorganizowane w trakcie prac na Lokalnym Programie Rewitalizacji, jak i konferencja podsumowująca, **wpłynęły na integrację społeczności lokalnej wokół przedsięwzięć i projektów na rzecz poprawy stanu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Dzięki wykorzystaniu różnych metod i dotarciu do szerokiego grona interesariuszy (dzięki wykorzystaniu różnego rodzaju środków przekazu: prasa regionalna, strona internetowa) ustalenia i wypracowane rozwiązania nie prowadzą do uprzywilejowania części społeczności lokalnej kosztem innych interesariuszy.**

Poniżej przedstawiono zestawienie metod partycypacyjnych wykorzystanych podczas tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023. Opis procesu partycypacji społecznej znajduje się w Tomie I.

Tabela 6. Zestawienie spotkań i innych metod partycypacji społecznej oraz formy informowania społeczności lokalnej

Nazwa metody	Data i miejsce spotkania/liczba uczestników	Tematyka spotkania/metody	Efekty spotkania
I spotkanie informacyjno-konsultacyjne Warsztaty identyfikujące główne problemy, potrzeby oraz wizję rozwoju Gminy Piaski (z wykorzystaniem metody World Cafe)	17 listopada 2016 r. w Miejskim Centrum Kultury w Piaskach/liczba uczestników: 40	1. Wprowadzenie do tematyki rewitalizacji w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz aspekty prawne rewitalizacji 2. Korzyści płynące z realizacji Lokalnych Programów Rewitalizacji 3. Założenia projektu „Zwiększenie potencjału planistycznego gminy Piaski w zakresie działań rewitalizacyjnych do roku 2020” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 4. Uwarunkowania przestrzenne gminy Piaski wynikające ze stanu istniejącego (sfera środowiskowa, sfera zagospodarowania przestrzennego, sfera społeczna, sfera infrastrukturalna, sfera gospodarcza) 5. Delimitacja obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji (metodologia wyznaczania obszarów, analiza wskaźnikowa) 6. World Cafe (warsztatowa metoda wypracowania pomysłów i rozwiązań) - identyfikacja problemów, potrzeb oraz wizji rozwoju obszarów rewitalizacji	Spotkanie umożliwiło zapoznanie interesariuszy z podstawowymi dokumentami dotyczącymi rewitalizacji, a także przedstawienie założeń projektu „Zwiększenie potencjału planistycznego gminy Piaski w zakresie działań rewitalizacyjnych do roku 2020”. Podczas spotkania przedstawiono diagnozę stanu istniejącego obejmującego 5 sfer: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną. Interesariusze mieli możliwość wnoszenia swoich uwag i wyrażenia swojej opinii nt. prezentowanych treści. Przedstawiono również wstępnie wyznaczony obszar rewitalizacji. Dzięki metodzie World Cafe społeczność lokalna zidentyfikowała najważniejsze problemy, potrzeb oraz wizję rozwoju Gminy Piaski.
Ankieta on-line dla mieszkańców Gminy Piaski – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	28.11.16 r. - 31.12.16 r.	Ankieta on-line dla mieszkańców Gminy Piaski – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dotyczyła określenia najbardziej problemowych obszarów w gminie oraz sposób przywrócenia ich do życia.	Przeprowadzenie ankiety umożliwiło wstępne wyznaczenie przez interesariuszy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, zebranie danych dotyczących problemów/barier rozwojowych w poszczególnych sferach, a także propozycje kierunków działań i typy projektów możliwych do realizacji. Zebrane dane były brane pod uwagę przy delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także przy opracowywaniu kierunków działań dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji.
II spotkanie informacyjno-konsultacyjne Spotkanie konsultacyjne w sprawie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Piaski.	11 styczeń 2017 r. w Miejskim Centrum Kultury w Piaskach/Liczba uczestników: 40	1. Zasady delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji 2. Prezentacja delimitacji obszaru zdegradowanego gminy Piaski 3. Prezentacja delimitacji obszaru rewitalizacji gminy Piaski 4. Podstawowe zasady aplikowania do działania 13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa	Spotkanie umożliwiło zapoznanie interesariuszy z zasadami delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz zaprezentowanie wstępnej delimitacji ww. obszarów dla gminy Piaski. Ponadto przedstawiono podstawowe zasady aplikowania do działania 13.3 RPO WL na lata 2014-2020. Wykorzystując metodę Karty rozmowy (Democs) wyznaczono cele rozwoju obszaru rewitalizacji oraz

Metoda Karty rozmowy (Democs) pozwalające na ustalenie celów obszaru rewitalizacji oraz identyfikację przykładowych kierunków działań		Lubelskiego na lata 2014-2020 5. Karty rozmowy (Democs) – metoda identyfikująca cele i kierunki rozwoju obszaru rewitalizacji gminy Piaski 6. Prezentacja propozycji celów oraz wyników warsztatów World Cafe przeprowadzonych na I spotkaniu konsultacyjnym	zidentyfikowano kierunki działań.
Karta projektu rewitalizacyjnego	14.01.2017 – 24.03.2017	Karta projektu rewitalizacyjnego – zebranie pomysłów na projekt/przedsięwzięcie rewitalizacyjne	Karta projektu rewitalizacyjnego umożliwiła zebranie projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja pozwoli na wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Wpłynęły 23 karty, dotyczyły one zarówno działań infrastrukturalnych jak i nieinfrastrukturalnych (miękkich obejmujących m.in. warsztaty). Na listę głównych projektów wpisano 21 projektów, natomiast na listę projektów uzupełniających -2.
III spotkanie informacyjno-konsultacyjne Spotkanie konsultacyjne dotyczące części operacyjno-realizacyjnej LPR Warsztaty - planowanie partycypacyjne pozwalające na zidentyfikowanie projektów do realizacji na terenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	7 marca 2017 r. w Miejskim Centrum Kultury w Piaskach/Liczba uczestników: 40	1. Prezentacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Piaski 2. Prezentacja celów i kierunków działań obszaru rewitalizacji gminy Piaski 3. Zasady aplikowania do działania 13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 – modelowy projekt oraz przykłady innych źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych 4. Proces wdrażania, monitoringu, ewaluacji i aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji 5. Planowanie partycypacyjne – warsztaty pozwalające na zidentyfikowanie projektów do realizacji na terenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji 6. Założenia projektów rewitalizacyjnych zgłoszonych w ramach „Karta projektu rewitalizacyjnego w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023” 7. Prezentacja prac nad modelem 3D oraz koncepcją funkcjonalno-przestrzenną	Spotkanie umożliwiło zapoznanie interesariuszy z ostateczną delimitacją obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także celami i wyznaczonymi kierunkami działań. Przedstawiono część operacyjno-realizacyjną LPR, obejmującą proces wdrażania, monitoringu, ewaluacji i aktualizacji LPR. Przedstawiono założenia projektów rewitalizacyjnych zgłoszonych w ramach „Karty projektu” i przeprowadzono planowanie partycypacyjne pozwalające na zidentyfikowanie projektów głównych i uzupełniających do realizacji na obszarze zdegradowanym i rewitalizacji. Ponadto zaprezentowano prace nad modelem 3D oraz koncepcją funkcjonalno-przestrzenną.
Konferencja podsumowująca	26 maja 2017 r./Liczba uczestników: 80	Konferencja obejmowała podsumowanie procesu prac na Lokalnym Programem Rewitalizacji oraz prezentację głównych przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.	Konferencja podsumowująca umożliwiła wszystkim interesariuszom rewitalizacji zaprezentowanie ostatecznej wersji dokumentu LPR oraz głównych projektów rewitalizacyjnych

Partycypacja społeczna obejmuje również informowanie interesariuszy rewitalizacji o podejmowanych działaniach, w tym analiz przeprowadzanych na etapie opracowywania LPR, o spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych, opracowywanych planach i wizualizacjach przestrzennych, harmonogramie realizacji projektów i monitoringu całego procesu. Poniżej przedstawiono zestawienie działań informacyjnych przeprowadzonych w trakcie opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski.

Działanie informacyjne	Etap realizacji LPR	Grupa interesariuszy
Informacja na stronie internetowej (strona Gminy Piaski)	Na każdym etapie prac nad dokumentem	Osoby młode oraz osoby pracujące i bezrobotne. Podmioty publiczne i prywatne. Organizacje pozarządowe.
Indywidualne zaproszenia/smsy	Na każdym etapie prac nad dokumentem	Podmioty publiczne i prywatne. Organizacje pozarządowe
Artykuły w prasie regionalnej	Na każdym etapie prac nad dokumentem	Osoby starsze, młodzież i osoby pracujące oraz bezrobotne. Podmioty publiczne i prywatne. Organizacje pozarządowe
Mapa obszaru rewitalizacji	Na etapie wyznaczania celów i identyfikacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz podmioty działające na jego obszarze (przedsiębiorcy, instytucje publiczne)
Broszura informacyjna	Na etapie identyfikacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz podmioty działające na jego obszarze (przedsiębiorcy, instytucje publiczne)

7. PROCES STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 51, ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2016 poz. 353 ze zm.) Gmina Piaski opracowała „Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023”. Ustalenia Prognozy, w tym przede wszystkim wpływ realizacji ustaleń projektu LPR na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, zostały uwzględnione w końcowej wersji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2016 poz. 353 ze zm) projekt niniejszego dokumentu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w „Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023”.

W piśmie otrzymanym od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23 marca 2017 r. (WOŚ.411.12.2017.KKO) poinformowano, że prognoza powinna zawierać, określać, analizować i oceniać oraz przedstawiać zagadnienia zgodnie z art. 51 ust. 2 ww. ustawy, z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 52 tej ustawy. Ponadto wskazano, iż należy przeanalizować wpływ projektowanego dokumentu na możliwość spełnienia celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, określonych w „Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły” wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz działu III ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, a także przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu LPR na zmiany klimatyczne oraz różnorodność biologiczną.

Pismem z dnia 4 maja 2017 r. (WOŚ.410.56.2017.KKO) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie przedstawił opinię w zakresie ochrony środowiska dotyczącą projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Projekt niniejszego dokumentu skonsultowano również z Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektoratem Sanitarnym w Lublinie. W dniu 09.05.2017 r. Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Lublinie w piśmie nr DNS-NZ.7016.114.2017.GT na podstawie art. 54 ust. 1 oraz art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2016 poz. 353 z późn. zm.) pozytywnie zaopiniował projekt dokumentu pn. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023.

Dokumenty (Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 oraz Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023) na mocy

obwieszczenia Burmistrza Piask z dnia 7 kwietnia 2017 r. zostały poddane konsultacjom społecznym w dniach 7-28 kwietnia 2017 r. W ramach konsultacji wpłynęły 3 uwagi dotyczące dodania nowych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych w projektach uzupełniających, które zostały wpisane do dokumentu LPR.

W opinii z dnia 4 maja 2017 r. (WOOŚ.410.56.2017.KKO) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie uznał, iż ze względu na odległość od granicy państwa oraz charakter planowanych działań nie przewiduje się wystąpienia oddziaływania transgranicznego.

Gmina Piaski przewidziała prowadzenie monitoringu skutków realizacji postanowień Lokalnego Programu Rewitalizacji w zakresie oddziaływania na środowisko zgodnie z przyjętym w dokumencie procesem monitoringu opisanym w rozdziale 5 (Tom II).

8. SPIS RYCIN I TABEL

Spis rycin:

Ryc. 1. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Piaski.....	36
Ryc. 2. Wyznaczony obszar rewitalizacji gminy Piaski.....	40

Spis tabel:

Tabela 1. Koncentracja negatywnych zjawisk w 5 sferach na obszarze gminy Piaski	29
Tabela 2. Delimitacja obszaru zdegradowanego - liczba wskaźników gorszych niż średnia dla gminy w każdym sołectwie/obszarze miasta w poszczególnych sferach	31
Tabela 3. Delimitacja obszaru zdegradowanego gminy Piaski	33
Tabela 4. Delimitacja obszaru rewitalizacji gminy Piaski.....	38
Tabela 5. Indykatywne ramy finansowe związane z realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023.....	78
Tabela 6. Zestawienie spotkań i innych metod partycypacji społecznej oraz formy informowania społeczności lokalnej	95